

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

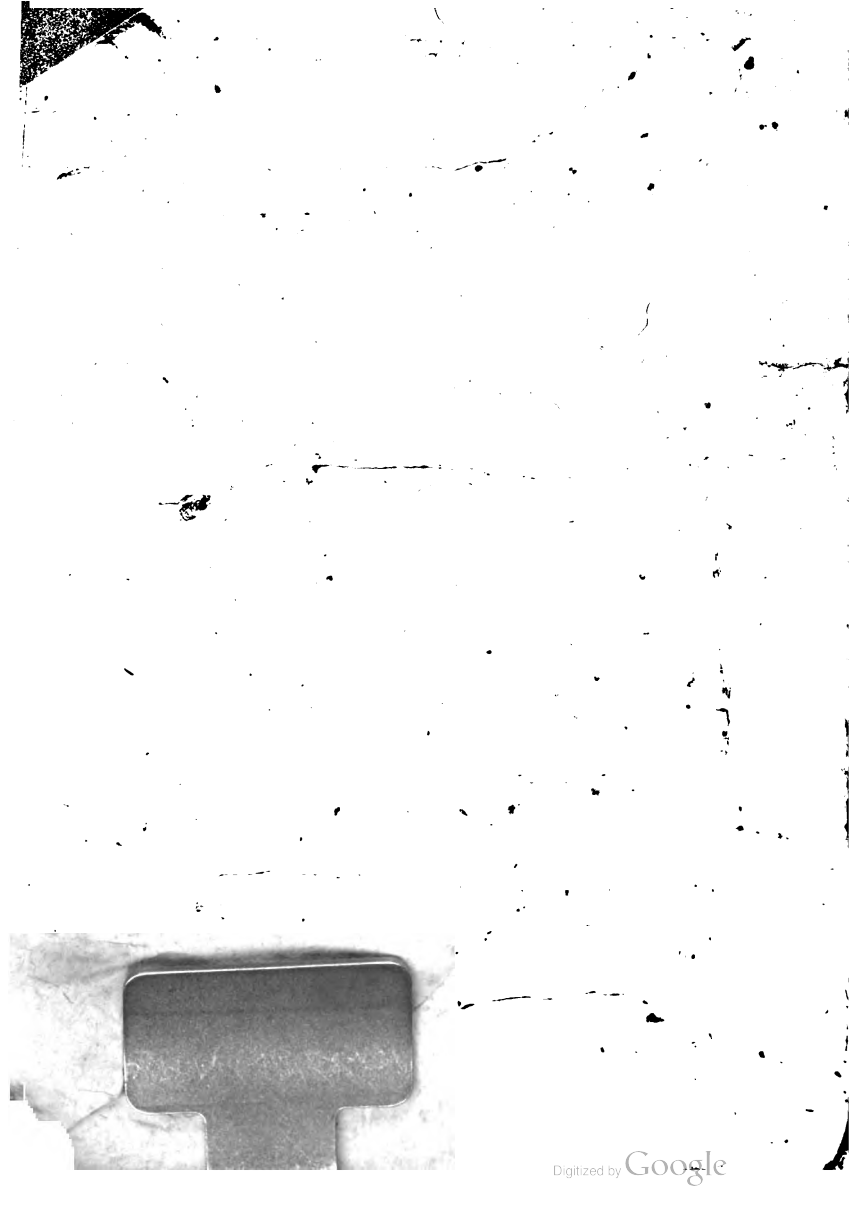
Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

FCC 15. 340

110-9-W. 36.934-

Ad. Wm. P. M. L.

Jacobs
de Campo

~~33-6~~

264.0

R 48

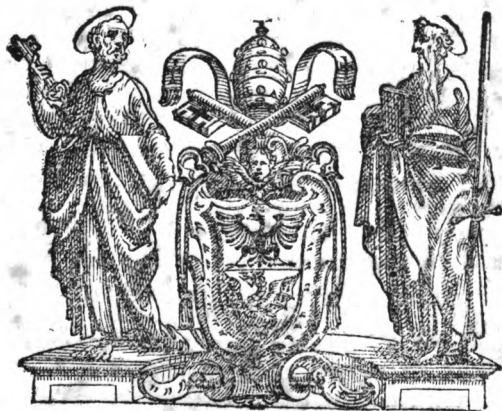
15.370

RITVALE

ROMANVM

PAVLI V. P. M.

iussu editum.

ROMÆ,

Ex Typographia Camerae Apostolicæ.

M. DCXVII.

ela casa Profesa de la Comp. de Jesus de Madrid. Mas

4

PAVLVS PAPA V.

AD FUTVRAM REI MEMORIAM.

IN NUMERO SUI Bullary c. 85

POSTOLICAE Sedi per abundantiam diuinæ gratiæ, nullis suffragantibus meritis, præpositi, nostræ sollicitudinis esse intelligimus, super vniuersam domum Dei ita inuigilando intendere, vt opportunis indies magis rationibus prouideatur, quo, sicut admonet Apostolus, omnia in ea honeste, & secundum ordinem fiant; præcipuè verò quæ pertinent ad Ecclesiæ Dei Sacramentorum administrationem, in qua religiosè obseruari Apostolicis traditionibus, & Sanctorum Patrum decretis constitutos ritus, & ceremonias pro nostri officij debito curare omnino tenemur. Quamobrem fe. re. PIVS Papa V. Prædecessor noster, huius nostri, tunc sui, officij memor, ad restituendam sacrorum rituum obseruationem in sacrosancto Missæ sacrificio, diuinoq; officio, & simul vt Catholica Ecclesia in fidei vnitatem, ac sub vno visibili capite Beati Petri successore Rom. Pont. congregata, vnum psallendi, & orandi ordinem, quantum cum Domino poterat, teneret, Breuiarium primum, & deinde Missale Romanum multo studio, & diligentia elaborata, pastorali prouidentia edenda censuit. Cuius vestigia eodem sapientiæ spiritu secutus similis mem. CLEMENS Papa VIII. etiam Prædecessor noster, non solum Episcopis, & inferioribus Ecclesiæ Prælatibus accuratè restitutum Pontificale dedit, sed etiam complures alias in Cathedralibus, & inferioribus Ecclesijs ceremonias promulgato Ceremoniali ordinauit. His ita constitutis, restabat; vt vno etiam volumine comprehensi, sacri & sinceri Ecclesiæ Catholici ritus, qui in sacramentorum administratione, alijsq; Ecclesiasticis functionibus seruari debent ab ijs, qui curam animarum gerunt, Apostolicæ Sedis auctoritate prodirent, ad cuius voluminis præscriptum in tanta Ritualium multitudine, sua illi ministeria tamquam ad publicam & obliuionem normam peragerent, vnoq; ac fidei ductu inoffen-

so pede ambularent cum consensu . Quod sane iam pridem
agitarum negotium posteaquam generalium Conciliorum
græcè, latinèq; diuina gratia editorum opus morari desinuit,
solicite vrgere nostri muneris esse existimauimus . Vt autem
rectè, & ordine, vt pagerat, res ageretur nonnullis ex Ven.
Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus pietate, doctrina, &
prudencia præstantibus, eam demandauimus, qui cum consi-
lio eruditorum virorum, varijsq; præsertim antiquis, & quæ
circumferuntur, ritualibus consultis, eoq; in primis, quod vir
singulari pietatis zelo, & doctrina bo. me. Iulius Antonius
S. R. E. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, longo stu-
dio, multaq; indultria, & labore plenissimum composuerat,
rebusq; omnibus maturè consideratis, demum diuina adspi-
rante clementia, quanta oportuit breuitate, Rituale confe-
cerunt . in quo cum receptos, & approbatos Catholicæ Ec-
clesiæ ritus suo ordine digestos conspexerimus, illud sub no-
mine Ritualis Romani merito edendum publico Ecclesiæ
Dei bono iudicauimus . Quapropter hortamur in Domino
Ven. Fratres, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & di-
lectos filios eorum Vicarios, necnon Abbates, Parochos
vniuersos, vbique locorum existentes, & alios, ad quos spe-
ctat, vt in posterum tamquam Ecclesiæ Romanæ filij eius-
dem Ecclesiæ omnium matris, & magistræ auctoritate con-
stituto Rituali in sacris functionibus vtantur, & in re tanti
momenti, quæ Catholica Ecclesia, & ab ea probatus vsus
antiquitatis statuit, inuiolate obseruent . Dat. Romæ apud
Sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 17.
Iunij 1614. Pontificatus nostri anno decimo.

S. Cobellutius.

PAVLVS PAPA V.

AD FUTVRAM REI MEMORIAM.

V. M., sicut dilectus filius, Hieremias Guelphus, qui Typographiam nostram Cameralem obtinet, nobis nuper exponi fecit, Rituale Romanum in lucem vendere intendat, ac ve-reatur, ne postquam in lucem prodierit, alij qui ex alieno labore lucrum quærent, idem

Rituale typis cudi facere curent in ipsius Hieremia præiudicium; Nos eiusdem Hieremia indemonstrati, ne ex impressione huiusmodi aliquod dampnum patiantur, providere volentes, ipsamque specialibus favoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis &c. censuris: supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter petitis inclinatis, eidem Hieremia ut decennio proximo, à primis librorum huiusmodi impressione computat, nemo tam in Vrbe, quam in uniuerso Statu nostro Ecclesiastico, mediata vel immediate nobis subiecto, Rituale huiusmodi sine speciali dicti Hieremia, aut eius heredum & successorum, vel ab eis causam habentium licentia imprimere, aut ab alio, vel alijs impressum vendere, seu venale habere, vel proponere possit, auctoritate Apostolica tendere præsentiam concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea uniuersis & singulis utriusque sexus Christianislibus præsertim librorum impressoribus sub quingentorum ducatorum auri de Camera, & amissionis librorum, & typorum omnium, pro una Camera nostre Apostolicæ, ac pro alia eidem Hieremia, ac pro reliqua tertijs partibus accusatori, & Iudici exequenti irremissibiliter applican. & eo ipso absque vlla declaratione incurrendis penis, ne, dicto decennio durante, Rituale predictum, aut aliquam eius partem tam in magno quam in paruo folio, ac tam in Vrbe quam in reliquo statu Ecclesiastico predictis, sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab alijs impressum vendere, seu venale habere, vel proponere audeant, vel præsumant: Mandantes propterea dilectis filijs nostris, & Apostolicæ Sedis de latere

Legatis, seu eorum Vicelegatis, ac Praesidentibus, Gubernatoribus, Praetoribus, & alijs Iustitiae Ministris Praevinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status nostri Ecclesiastici praedicti, quatenus eidem Hieremiae in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, quandocumque ab eodem Hieremia fuerint requisiti, poenas praedictas contra quoscumque inobedientes irremissibiliter exequantur. Non obstant. constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus etiam iuramento &c. roboratis priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & inuouatis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam in ipso Rituali impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibite vel ostensa. Dat. Romae apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die 17. Iunij 1614. Pontificatus nostri anno decimo.

S. Cobellutius.

INDEX ET ORDO PRÆCIPUARVM RERVM,
quæ in hoc Rituali libro continentur.

DE ijs, quæ in Sacramentorum administratione generaliter seruanda sunt. fol. 1
 De Sacramento Baptismi ritè administrando. 4
 Ordo Baptismi paruulorù. 11
 De Baptismo adultorum. 20
 Ordo Baptismi adultorum. 22
 Ordo supplendi omiffa super baptizatum. 44
 Ritus feruandus cum Epifcopus baptizat. 46
 Benedictio fontis Baptismi extra Sabbatùm fanctum Paſchæ, & Pentecoſtes cù aqua confecrata non habetur. 47
 De ſacramento Pœnitentiæ. 51
 Ordo miniſtrandi ſacramentum Pœnitentiæ. 52
 De abſolutione ab excomunicacione in foro exteriori. 56
 Ritus abſoluendi excommunicatum iam mortuum. 58
 De modo abſoluendi à ſuſpenſione, vel ab interdico. 60
 De Sanctiſſimo Euchariftiæ Sacramento. 61
 Ordo miniſtrandi ſacramentum Cõmunionem. 63
 De Cõmunionem Paſchali. 66
 De Cõmunionem infirmorù. 67
 De ſacr. Extreme Vnctionis. 72
 Ordo adminiſtrandi ſacramentum Extreme Vnctionis. 74
 Septem Pſalmi pœnitent. 81
 Litaniz. 96

De viſitatione, & cura infirmorum. 98
 Modus iuuandi morientes. 114
 Ordo commend. Animæ. 116
 De Exequijs. 144
 Quibus non licet dari Eccleſiaſticam ſepulturam. 146
 Exequiarum ordo. 147
 Officium Defunctorum. 160
 De officio facièdo in exequijs abſente corpore defuncti, & in die tertio, ſeptimo, trigeſimo, & anniuerſario. 221
 De exequijs paruulorum. 223
 De ſacram. Matrimonij. 232
 Ritus celebrandi Matrimonij ſacramentum. 235
 De benedictione mulieris poſt partum. 237
 De benedictionibus regulæ generalis. 239
 Ordo ad faciendam aquam benedictam. 240
 Benedictio candelarum extra diem Purificationis Beatæ MARIÆ Virginis. 243
 domorum in Sabbato ſancto Paſchæ. 244
 domorum alio tempore faciendâ. 245
 loci. 246
 domus nouæ. 247
 Thalami. ibid.
 Nautis. 248
 communis ſuper fruges, & vineas. 249
 peregrinorum ad lo-

Benedictio

	ca sancta produntium, fol. 249.	Ritus reconciliandi ecclesiam violatam, si nondum erat ad Episcopo consecrata. 278
	peregrinorū post reditum. 252	Ritus benedicendi nouum cœmeterium per Sacerdotem ab Episc. delegatum. 281
Benedictio	esculentorum præsertim in Pascha. 254	Ordo reconciliandi cœmeterium violatum, siue ecclesie contiguum sit, siue separatum, vbi ecclesia non est polluta. 284
	Agni Paschalis. ibid.	De Processionibus. 285
	Ouorum. 255	De process. { in die festo Purific. B. M. V. 287
	Panis. ibid.	{ in die Palmarū. 291
	nouorū fructuū. 256	Ordo seruandus in Litan. maiorū processione, & Rog. 302
	ad quodcunque comestibile. 257	De processione in festo Sanctiss. Corporis Christi. 304
	Olei simplicis. ibid.	De process. ad petendam pluuiam. 313
Benedictiones ab Episcopis, verbalij facultatem habentibus; faciendæ. 259	sacerdotalium indumentorum in genere. ibid.	De processione ad postulandam serenitatem. 316
	mapparū, seu linteaminum altaris. 261	Preces ad repell. tēpestatē. 317
	corporalium. 262	Preces dicendæ tempore penuriæ, & famis. 320
Benedictio	tabernaculi, seu vasculi pro sacrosancta Eucharistia cōseruanda. 263	Processio tempore mortalitatis; & pestis. 321
	nouę Crucis. ibid.	Preces dicendæ in Litanijs tēpore belli. 323
	Imaginū IESV CHRISTI D.N. B. Mariæ, & Sanctorum. 264	Process. in quacūq; tribul. 328
Ritus benedicendi, & imponendi primarium lapidem pro eccles. edificanda, seruandus à Sacerdote facultatē habente ab Episcopo. 266		Preces dicendę in processione pro gratiarum actione. 331
Ritus benedicendi nouam Ecclesiam seu Oratorium publicum, vt ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit. 273		De processione in translatione sacrarum Reliquiarum. 341
		De exorcizandis obsessis à demonio. 342
		Formulæ scribēdi in libris habendis apud Parochos. 378
		F I N I S.

De ijs, quæ in Sacramentorum administratione generaliter seruanda sunt.

Tea, quæ ex antiquis Catholice Ecclesie institutis, & factorum Canonum, Summorumq; Pontificum decretis de Sacramentorum ritibus, ac cæremonijs hoc libro præferibuntur, qua par est diligentia, ac religione custodiantur, & vbi que

deliter seruentur, illud ante omnia scire, & obseruare conuenit, quod Sacrosancta Tridentina Synodus de ijs ritibus decreuit in hæc verba.

Si quis dixerit receptos, & approbatos Ecclesie, Catholice ritus in solemnibus Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris prohibito omitti, aut in nos alios per quemcumque ecclesiarum Pastorem, mutari posse, anathema sit.

sess. 7.
Can. 13.

Cum igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius, aut vtilius, nihilq; excellentius, aut magis diuinum habeatur, quam Sacramenta ad humani generis salutem à CHRISTO Domino instituta: Parochus, vel quiuis alius Sacerdos, ad quæ eorum administratio pertinet, meminisse in primis debet, se sancta tractare, atque omni ferè temporis momento ad tam sanctæ administrationis officium paratû esse oportere.

Quamobrem illud perpetuò curabit, vt integrè, castè, pieq; vitam agat: nam etsi Sacramenta ab impuris coinguiuari non possunt, neque à prauis ministris eorum effectus impediri, impurè tamen, & indignè ea ministrantes in æternæ mortis reatum incurrunt. Sacerdos ergò si fuerit peccati mortalis sibi conscius (quod absit) ad Sacramentorum administrationem non audeat accedere, nisi prius corde peniteat: sed si habeat copiam Confessarij, & temporis, lociq; ratio ferat, conuenit confiteri.

Quacumque diei, ac noctis hora ad Sacramenta ministranda vocabitur, nullam officio suo præstando (præsertim si necessitas urgeat) moram interponat. Ac propterea popu-

Rit. Rom. I.

A lum

Item saepe, prout sese offeret occasio, pramonabit, vt cum sacro ministerio opus fuerit, se quamprimum aduocet, nulla temporis, aut cuiuscumque incommodi habita ratione .

Ipsè verò antequam ad huiusmodi administrationem accedat, paululum, si opportunitas dabitur orationi, & sacræ rei, quam acturus est, meditationi vacabit, atque ordinem ministrandi, & cæremonias pro tempore spatio præuidebit, & perleget .

In omni Sacramentorum administratione superpellicio sit indutus, & de super stola eius coloris, quem Sacramenti ritus exposcit, nisi in Sacramento Pœnitentiæ ministrando occasio, vel consuetudo, vel locus interdum aliter suadeat .

Adhibebit quoque vnum saltem, si habeat, vel plures clericos, prout loci, & Sacramenti ratio postulabit, decenti habitu, & superpelliceo pariter indutos .

Curabit etiam, vt sacra supellex, vestes, ornaméta, linteamina, & vasa ministerij integra, nitidaq. sint, & munda .

In Sacramentorum administratione, eorum virtutem, vsum, ac vtilitatem, & cæremoniarum significationes, vt Concilium Tridentinum præcipit, ex Sanctorum Patrum, & Catechismi Romani doctrina, vbi commodè fieri poterit diligenter explicabit .

Dùm Sacramentum aliquod ministrat, singula verba, quæ ad illius formam, & ministerium pertinent, attentè, distinctè, & piè, atque clara voce pronuntiabit . Similiter & alias orationes, & preces deuotè, ac religiosè dicet : nec memoriæ, quæ plerumque labitur, facillè confidet : sed omnia recitabit ex libro . Reliquas præterea cæremonias, ac ritus ita decenter, grauiq. actione peraget, vt astantes ad cælestium rerum cogitationem erigat, & attentos reddat .

Ad ministrandum procedens, rei, quam tractaturus est, intentus sit, nec de ijs, quæ ad ipsam non pertinent, quicquam cū alio colloquatur : in ipsaq. administratione actualem attentionem habere studeat, vel saltem virtualementem cum intentione faciendi, quod in eo facit Ecclesia .

Illud porrò diligenter caueat, ne in Sacramentorum ad-
mini-

Rituale Romanum.

ministratioe aliquid quauis de causa vel occasione directè, vel indirectè exigat aut petat; sed ea gratis ministret, & ab omni simoniæ, atque auaritiæ suspicione, nedùm crimine, longissime absit. Si quid verò nomine elemosynæ, aut deuotionis studio, peracto iam Sacramento, spontè à fidelibus offeratur, id licitè pro consuetudine locorum, accipere poterit; nisi aliter Episcopo videatur.

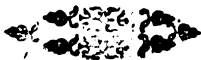
Fidelibus alienæ Parochiæ Sacramenta non ministrabit, nisi necessitatis causa, vel de licentia Parochi, seu Ordinarij.

Omnes autem, qui sacramenta suscipiant, loco, & tempore opportuno monebit, vt remoto inani colloquio, & habitu, actuq. indecenti, piè, ac deuotè Sacramentis interfint, & ea, qua par est, reuerentia suscipiant.

Librum hunc Ritualem (vbi opus fuerit) semper cum ministrabit, secum habebit, ritusq. & cæremonias in eo præscriptas diligenter seruabit.

Cæterum illorum tantum Sacramentorū, quorum administratio ad Parochos pertinet, ritus hoc opere præscribuntur; cuiusmodi sunt Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, Extrema vnctio, & Matrimonium. Reliqua verò duo Sacramenta Confirmationis, & Ordinis, cum propria sint Episcoporum, ritus suos habent in Pontificali præscriptos. Et ea, quæ de ijs, atque alijs Sacramentis scire, seruare, & docere Parochi debent, cum ex alijs libris, tum præcipuè ex Catechismo Romano sumi possunt. Siquidem hic de ijs ferè tantum agere instituti operis ratio postulat, quæ ad ipsorum quinque Sacramentorum ritus pertinent;

Postremò quisquis Sacramenta administrare tenetur, habeat libros necessarios ad officium suum pertinentes, eosq. præsertim, in quibus variarum parochialium functionum notæ ad futuram rei memoriam describuntur, vt ad finem huius Ritualis habetur.

De Sacramento Baptismi ritè administrando .

SA CRVM Baptisma, Christianæ religionis, & æternæ vitæ ianuam, quod inter alia nouæ legis Sacramenta à CHRISTO instituta primū tenet locum cunctis ad salutem necessarium esse, ipsa Veritas testatur illis verbis: *Nisi quis renatus fuerit, ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei*. Itaque summa ad illud: opportunè, ritèq. administrandum, ac suscipiendum diligentia adhibenda est. Cùm autem ad hoc Sacramentum conferendum alia sint de iure diuino absolutè necessaria; vt materia, forma, minister; alia ad illius solemnitatem pertineant, vt ritus, ac cæremoniæ; quas ex Apostolica, & antiquissima traditione acceptas, & apptobatas, nisi necessitatis causa, omittere non licet: de ijs aliqua præmonenda sunt, vt sacrum hoc ministerium ritè, ac sanctè peragatur.

De materia Baptismi .

AC primùm intelligat Parochus cùm huius Sacramenti materia sit aqua vera, ac naturalis, nullum alium liquorem ad id adhiberi posse.

Aqua verò solemnisi Baptismi sit eo anno benedicta in sabbato sancto Paschatis, vel sabbato Penthecostes, quæ in fonte mundo nitida & pura diligenter conseruetur: & hæc quândo noua benedicenda est, in ecclesiæ vel potius baptisterij sacrarium effundatur.

Si aqua benedicta tam imminuta sit, vt minus sufficere videatur alia non benedicta admisceri potest, in minori tamen quantitate.

Si verò corrupta fuerit, aut effluerit, aut quouis modo defecerit, Parochus in fontem bene mundatum, ac nitidum recentem aquam infundat, eamq. benedicat ex formula, quæ infra præscribitur.

Sed si aqua congelata sit, curetur, vt liquefiat; sin autem ex parte congelata sit, aut nimium frigida, poterit parum

De Sacramento Baptismi.

rum aquæ naturalis non benedictæ calefacere, & admiscere aquæ baptismali in vaseculo ad id parato, & ea tepesfacta ad baptizandum uti, ne noceat infantulo.

De forma Baptismi.

Quoniam Baptismi forma his verbis expressa; *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*; omnino necessaria est; idem eam nullo modo licet mutare, sed eadem verba uno & eodem tempore, quo fit ablutio, pronuncianda sunt.

Latinus presbyter latina forma semper utatur.

Cum baptismum iterare nullo modo liceat, si quis sub conditione, de quo infra, sit baptizandus, ea conditio explicanda est, hoc modo. *Si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris, &c.* Hac tamen conditionali forma non passim, aut leniter uti licet; sed prudenter, & ubi re diligenter peruestigata, probabilis subest dubitatio infantem non fuisse baptizatum.

Baptismus licet fieri possit, aut per infusionem aquæ, aut per immersionem, aut per aspersionem, primus tamen, vel secundus modus, qui magis sunt in usu, pro Ecclesiarum consuetudine retineantur; ita ut trina ablutione caput baptizandi perfundatur, vel immergatur in modum crucis uno & eodem tempore, quo verba proferuntur, & idem sit aquam adhibens, & verba pronuncians.

Ubi vero baptismus fit per infusionem aquæ, cauendum est, ne aqua ex infantis capite in fontem, sed vel in sacrarium baptisterij propè ipsum fontem extractum defluat, aut in aliquo vase, ad hunc usum parato, recepta in ipsius baptisterij, vel in ecclesiæ sacrarium effundatur.

De Ministro Baptismi.

Legitimus quidem Baptismi Minister est Paroehus, vel alius Sacerdos à Parocho, vel ab Ordinario loci delegatus; sed quoties infans, aut adultus versatur in vitæ periculo, potest sine solemnitate à quocunque baptizari in qualibet lingua, siue clerico, siue laico etiam excommunicato, siue fidei, siue infidei, siue catholico, siue hæretico, siue viro, siue

et cetera

A iij

Sed

Sed si adsit Sacerdos, Diacono præferatur; Diaconus subdiacono, Clericus laico, & vir fœminæ; nisi pudoris gratia deceat fœminam potius quam virum baptizare infantem non omnino editum, vel nisi melius fœmina sciret formam, & modum baptizandi. Quapropter curare debet Parochus, ut fideles, præsertim obstetrices, rectum baptizandi ritum probè teneant, & seruent.

Pater, aut Mater propriam prolem baptizare non debet, præterquam in mortis articulo, quando alius non reperitur qui baptizet. neque tunc vitam contrahunt cognationem, quæ matrimonij vsum impediatur.

De baptizandis paruulis.

Opportune Parochus hortetur eos, ad quos ea cura pertinet, ut natos infantes siue baptizandos, siue baptizatos quamprimùm fieri poterit, & quæ decet Christiana modestia sine pompæ vanitate deferant ad ecclesiã, ne illis Sacramentum tantoperè necessariũ nimiũ differatur cũ periculo salutis, & ut ijs, qui ex necessitate priuatim baptizati sunt, consuetæ, cæremonia, ritusq. suppleantur, ommissa forma, & ablutione.

Nemo in utero matris clausus baptizari debet. Sed si infans caput emiseric, & periculum mortis imminet, baptizetur in capite; nec postea si viuis euaserit, erit iterum baptizandus. At si aliud membrum emiseric, quod vitalem indicet motum, in illo, si periculum impendeat, baptizetur; & tunc si natus vixerit, erit sub conditione baptizandus eodem modo, quo supra dictum est; *Si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris &c.* Si verò ita baptizatus deinde mortuus prodierit ex utero, debet in loco sacro sepeliri.

Si mater prægnans mortua fuerit, fœtus quãprimùm caute extrahatur, ac si viuus fuerit, baptizetur; si fuerit mortuus, & baptizari non potuerit, in loco sacro sepeliri non debet.

Infantes expositi, & inuenti, si re diligenter inuestigata de eorum baptismo non constat, sub conditione baptizentur.

In monstris verò baptizandis, si casus eueniat, magna cautio adhibenda est, de quo, si opus fuerit, Ordinarius loci, vel alij periti consulantur, nisi mortis periculum imminet.

Mon.

De Sacramento Baptismi .

7

Monstrum, quod humanam speciem non præferat, baptizari non debet: de quo si dubium fuerit, baptizetur sub hac conditione: *Si tu es homo, ego te baptizo, &c.*

Illud verò de quo dubium est, vna ne, aut plures sint, personæ, non baptizetur, donec id discernatur. discerni autem potest, si habeat vnum vel plura capita; vnum vel plura pectora; tunc enim totidem erunt corda, & animæ, hominesq. distincti, & eo casu singuli seorsum sunt baptizandi, vnicuique dicendo: *Ego te baptizo &c.* Si verò periculū mortis immineat, tempusq. nō suppetat, vt singuli separatim baptizentur, poterit minister singulorū capitibus aquam infundens omnes simul baptizare, dicendo: *Ego vos baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Quā tamen formā in ijs solum, & in alijs similibus mortis periculis ad plures simul baptizandos, & vbi tempus non patitur, vt singuli separatim baptizentur, aliàs numquam licet adhibere.

Quando verò non est certum in monstro esse duas personas, vt quia duo capita, & duo pectora non habet bene distincta; tunc debet primū vnus absolutè baptizari, & postea alter sub conditione, hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

Parochus antequā ad baptizandū accedat, ab ijs, ad quos spectat, exquirat diligenter, quem, vel quos susceptores, seu Patrilos elegerint, qui infantem de sacro fonte suscipiant, ne plures quā liceat, aut indignos, vel ineptos admittat.

Patrilus vnus tantū, siue vir, siue mulier, vel ad summū vnus, & vna adhibeantur ex decreto Concilij Tridentini: sed simul non admittantur duo viri, aut duæ mulieres, neque ipsius baptizandi pater, aut mater.

Hos autem patrilos saltem in ætate pubertatis, ac Sacramento Confirmationis consignatos esse maximè conuenit.

Sciant præterea Parochi, ad hoc munus non esse admittendos infideles, aut hereticos, non publicè excōmunicatos, aut interdictos, non publicè criminofos, aut infames, nec præterea qui sanā mentē non sunt, nec qui ignorant rudimenta fidei.

A iiii

dei

dei. hæc enim Patrimi spirituales filios suos, quos de baptisni fonte susceperint, vbi opus fuerit, opportunè docere tenentur.

Præterea ad hoc etiam admitti non debent Monachi, vel Sanctimonialia, neque alij cuiusuis ordinis regulares à seculo segregati.

De tempore & loco administrandi Baptisni.

Quamuis Baptisni quouis tempore, etiam interditi, & cessationis à diuinis, præsertim si urgeat necessitas, conferri possit; tamè duo potissimè ex antiquissimo Ecclesiæ ritu sacri sunt dies, in quibus solèni cæremonia hoc Sacramentum administrari maxime conuenit: nempe Sabbatum sanctum Paschæ, & sabbatum Pentecostes, quibus diebus baptisnalis fontis aqua ritè consecratur. Quem ritum, quantum fieri commodè potest, in adultis baptizandis, nisi vitæ periculum imminet, retineri decet, aut certè non omnino prætermitti; præcipuè in Metropolitanis, aut Cathedralibus ecclesiis.

Ac licet urgete necessitate, vbiq; baptizare nihil impediatur, tamen proprius Baptisni administrandi locus est ecclesia, in qua sit fons baptisnalis, vel certè Baptisterium propè ecclesiam.

Itaque, necessitate excepta, in priuatis locis nemo baptizari debet; nisi fortè sint Regum, aut magnorù Principù filij, id ipsè ita deposcèntibus; dummodò id fiat in eorum Cappellis, seu Oratorijs, & in aqua baptisnali de more benedicta.

Baptisterium sit decenti loco, & forma, materiaq; solida, & qua aqua benè cõtineatur, decenter ornatù, & cancellis, circulisq; septù, sèra, & clauè munitum, atque ita obseratum, vt puluis, vel aliæ fordes intrò nõ penetrent in eaq; vbi comodè figi potest, depingatur Imago S. Ioannis Christum baptizantis.

De Sacris Oleis, & alijs requisitis:

Sacrum Chrisma, & sanctum Oleum, quod de Cathecumenorù dicitur, quorù vsus est in Baptismo, eodè anno sint ab Episcopo de more benedicta feria v. in cæna Domini.

Curet Parochus, vt ea suo tempore quamprimùm habeat, & tunc vetera in ecclesia comburat.

Veteribus oleis; nisi necessitas cogat, vltra annum non vitur; ac si deficere videantur, & Chrisma, aut oleum benedi-

De Sacramento Baptismi.

nedictum haberi non possit, aliquid oleum de olivis non bene-
nedictum adiungatur, sed in minori quantitate.

Chrisma, & Oleum sacrum sint in suis vasculis argenteis
aut saltem stanneis bene obturatis: quae vascula sint inter se
distincta, & propriam vnumquodque inscriptionem habeat,
aut scolis veteris incisam, ne quis error committatur.

Ad usum vero quotidianum munda habeantur vascula ex
argenteo, si fieri potest, aut stanneo, siue separata, siue etiam
coniuncta, aptè tamen distincta, & bene cooperta, & cum
suis inscriptionibus ut supra, ne Parochus aberrat, & vnum
pro alio sumat, quod cavere debet diligenter.

In ea igitur ex maioribus vasculis chrismatibus, & olei, quod
sufficitur, infundatur, atque ut effusionis periculum caueatur.
equandum erit in his vasculis hinc bacium, seu quid simile
habere, Oleo sacro, & Chrismate separatim perfusum, in
qua pollex cum opus est, ad inungendum immittatur.
Haec vascula in puratissimo loco proprio, honesto, ac mun-
do, sub clavis, ac iusta custodia decenter asserventur, ne ab
aliquo, nisi a Sacerdote, temerè tangerentur, aut eis sacrilegè
quispiam abuti possit.

Parochus quantum fieri potest, curat, ne per laicos, sed per
se vel per alium Sacerdotem, vel saltem per alium ecclesiae
ministram, hæc obsequia offerantur, iaceant, item ne de ijs quic-
quam vlli vquam tribuat, cuiusvis rei pretextu.

Sal, quod in eos baptizandi immittendū est, sit benedictū sua
peculiaribus benedictione, quæ infra prescribitur, neque viatur,
sive exortizato, ad benedicendū aquā, sitq. prius bene contra-
ctum, & attritū, siccū, ac mundū. sal ita benedictum nemini
tradatur, neque etiā ijs, qui benedicendū contulerint, reddatur,
sed ad alios baptizandos servetur, aut in sacrariū abijciatur.

Cum igitur Baptismi Sacramentum iam administrandum
est, hæc in promptu esse debent.

Vascula Sacri Olei Cathecumenorum, & Chrismatibus.

Vasculū eū sale benedicendo, vel iā, ut dictū est, benedicto.
Vasculum, seu coclear ex argenteo, vel alio metallo nisi-
dum, ad aquam Baptismi fundendam supra caput baptizan-

di.

It, quod nulli prætereâ aliquid sui deferuiat.

Peluis, seu bacile ad excipiendam aquam, ex capite de-
scentem, nisi statim in sacrarium defluar.

Gossipium, alio nomine bombacium, seu quid simile
ad abstergenda loca, sacris Oleis inuncta.

Stolę dug, vbi cõmodè haberi possũt, vna violacea, & altera
alba, vt infra notatur, murãde, sin minus, vna saltē adhibeatur.

Medulla panis, qua inuncti Sacerdotis digiti, cùm manus
lauris, abstergantur, & vas pro manuum latione post Baptif-
mũ, quod huic tantũ vsui deferuire decet.

Alba vestis in modum pallioli, seu lintoleum candidum
infantis capiti imponendum.

Cereus, seu candela cerea baptizato ardens tradenda.

Hic denique Ritualis liber sit paratus, & item liber bap-
tismalis, in quo baptizati describuntur.

Omnibus igitur opportunè preparatis, Sacerdos ad tãti Sa-
crificii administrationẽ, totis manib, superpelliceo, & stola
colacea indutus accedat, clericũ vnũ, seu plures, si potest, se-
adhibeat, superpelliceo pariter indutos, qui sibi ministrẽt.

Ita paratus accedat ad limen ecclesie, vbi foris expectant,
quos in antem decesserunt.

Interroget (nisi de his bene sibi cõstet) an sit sue Parochie,
matris, an fratris, an sit domi baptizatus, & à quo, & quã
ritẽ, & qui sint compadres, qui infantẽ teneant, pro eoq. res-
pondeat, quos piẽ, ac decenter assistere, ac prout opus fuerit,
pro baptizando ad interrogationes respondere, admoneat.

Et quoniã ijs, qui baptizantur, rãquã Dei filijs in Christo
regenerandis, & in eius militia adscribendis, nomẽ imponi-
tur, curet, ne obscena, fabulosa, aut ridicula, vel inanũ Deo-
rum, vel impiorũ Ethnicorum hominũ nomina imponãtur,
sed potius quatenus fieri potest, Sanctorũ, quorũ exemplis
fideles ad piẽ viuendũ excitentur, & patrocinijs protegãtur.

His igitur expeditis, & accepto nomine baptizandi, posi-
tis, si infans fuerit, super brachium dextrum illius, qui eum
deferret, Parochus ad Baptismum procedat, in hunc modum
võminatim interrogans.

Ordo

Ordo Baptismi Paruulorum.

N. quid petis ab Ecclesia Dei ?

Patrinus respondet : Fidem .

Sacerdos . Fides quid tibi præstat ?

Patrinus respondet . Vitam æternam .

Sacerdos . Si vis ad vitam ingredi, serua mandata :

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &

ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & proximum

tuum sicut te ipsum . Deinde ter exsufflet leni-

ter in faciem infantis, & dicat semel: Exi ab eo,

vel ab ea, immunde spiritus, & da locum Spiritui

sancto paraclito . Postea pollice faciat signum Cru-

cis in fronte, & in pectore infantis dicens: Accipe

signum Crucis tam in fronte † quam in corde † su-

me fidem cælestium præceptorum, & talis esto mo-

ribus, vt templum Dei iam esse possis.

Oremus .

P Reces nostras, quæsumus Domine, clementer

exaudi, & hunc electum tuum **N. Crucis Do-**

minicæ impressione signatum perpetua virtute cu-

stodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta ser-

uans, per custodiam mandatorum tuorum ad re-

generationis gloriam peruenire mereatur . Per

Christum Dominum nostrum . R. Amen .

Deinde imponat manum super caput infantis, ac

dicat:

Ore

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri IESV CHRISTI, respicere dignare super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo expelle; disrumpe omnes laqueos satanæ; quibus fuerat colligatus, aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt signo sapientiæ tuæ imbutus; omnium cupiditatum foetoribus careat, & ad suauem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deseruiat, & proficiat de die in diem. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus; per omnia secula seculorum. R. Amen.

Deinde Sacerdos benedicat salem, qui semel benedictus aliàs ad eundem vsum deseruire potest.

Benedictio falsis.

Exorcizo te creatura falsis, in nomine Dei Patris Omnipotentis; † & in charitate Domini nostri IESV CHRISTI † & in virtute Spiritus sancti; † exorcizo te per Deum viuum. † per Deum verum † per Deum Sanctum † per Deum † qui te ad tutelam humani generis procreauit, & populo venienti ad credulitatem per seruos suos consecrari præcepit, vt in nomine Sanctæ Trinitatis

tatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum . Proinde rogamus te , Domine Deus noster , vt hanc creaturam salis sanctificando sanctifices † & benedicendo benedicas † vt fiat omnibus accipientibus perfecta medicina , permanens in visceribus eorum , in nomine eiusdem Domini nostri IESU CHRISTI , qui venturus est iudicare viuos , & mortuos , & seculum per ignem . R. Amen .

Deinde immittat modicum salis benedicti in os infantis , dicens :

N. Accipe salem sapientiæ : propitiatio sit tibi in vitam æternam . R. Amen .

Sacerdos . Pax tecum . R. Et cum spiritu tuo :

O remus .

Deus Patrum nostrorum , Deus vniuersæ conditor veritatis , te supplices exoramus , vt hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius , & hoc primum pabulum salis gustantem , non diutius esurire permittas , quo minus cibo expleatur cælesti , quatenus sit semper spiritu feruens , spe gaudens , tuo semper nomini seruiens . Perduc eum Domine , quæsumus , ad nouæ regenerationis lauacrum , vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur . Per Christum Dominum nostrum . R. Amen .

E xor-

EXorcizo te immunde spiritus in nomine Patris, † & Filij, † & Spiritus sancti, † vt exeat, & recedas ab hoc famulo Dei N. ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo viuo, & vero, da honorem IESV CHRISTO Filio eius, & Spiritui sancto, & recede ab hoc famulo Dei N. quia istum sibi Deus, & Dominus noster IESVS CHRISTVS ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemq. baptismatis vocare dignatus est.

Hic pollice in fronte signat infantem, dicens:

- Et hoc signum sanctæ Crucis † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Mox imponit manum super caput infantis, & dicit: O remus.

AEternam, ac iustissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens æternæ Deus, auctor luminis, & veritatis, super hunc famulum tuum N. vt digneris illum illuminare lumine intelligentiæ tuæ, manda eum, & sanctifica, da ei scientiam veram,

vt

vt dignis gratia Baptismi tui effectus , teneat
firmam spem , consilium rectum , doctrinam
sanctam . Per Christum Dominum nostrum .
R. Amen .

Postea Sacerdos imponit extremam partem
stolæ super infantem , & introducit
eum in ecclesiam , dicens :

N. Ingredere in templum Dei , vt habeas par-
tem cum Christo in vitam æternam . Amen .

Cum fuerint Ecclesiam ingressi , Sacerdos pro-
cedens ad fontem cum susceptoribus coniunctim
clara voce , dicit :

Credo in Deum Patrem omnipotentem ,
creatorem cæli , & terræ . Et in Iesum
Christum Filium eius vnicum , Dominum no-
strum . Qui conceptus est de Spiritu sancto ,
natus ex Maria Virgine . Passus sub Pontio Pi-
lato , crucifixus , mortuus , & sepultus . Descen-
dit ad inferos , tertia die resurrexit à mortuis .
Ascendit ad cælos , sedet ad dexteram Dei Pa-
tris omnipotentis . Inde venturus est iudicare
vivos & mortuos . Credo in Spiritum sanctum ;
Sanctam Ecclesiam Catholicam , Sanctorum
Communionem , Remissionem peccatorum ,
Carnis resurrectionem , Vitam æternam .
Amen .

Pater

Pater noster, qui es in cælis, sanctifices nomen tuum, adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, & dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

Deinde antequam accedat ad Baptisterium dicat:

¶ Exorcismus.

Exorcizo te omnis spiritus immunde, in nomine Dei Patris omnipotentis & in nomine IESV CHRISTI Filij eius Domini, & Iudicis nostri, & in virtute Spiritus sancti ut discedas ab hoc plasmate Dei, N. quod Dominus noster ad templum sanctum suum vocare dignatus est, ut fiat templum Dei viui, & Spiritus sanctus habitet in eo. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. Amen.

Postea Sacerdos digito accipiat de saliva oris sui, & tangat aures, & nares infantis, tangendo uero aurem dexteram, & sinistram, & dicat:

Ephpheta, quod est, adaperire: deinde tangat nares, dicens: In odorem suauitatis. Tu autem

De Sacramento Baptismi.

autem effugare diabole, appropinquabis enim iudicium Dei.

Postea interrogat baptizandum nominatum, dicens: **N.** Abrenuncias satanæ?

Respondet Patrinus: Abrenuncio.

Et omnibus operibus eius? **R.** Abrenuncio.

Et omnibus pompis eius? **R.** Abrenuncio.

Deinde Sacerdos intingit pollicem in oleo catheracumenorum, & infantem vngit in pectore, & inter scapulas in modum Crucis, dicens:

Ego te linio oleo salutis in CHRISTO IESU Domino nostro, vt habeas vitam æternam. **R.** Amen.

Subinde pollicem, & inuncta loca

abstergit bombacio, vel re simili, & interrogat expresso nomine baptizandum, Patrino respondente.

N. Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ? **R.** Credo.

Credis in Iesum Christum Filium eius vnicum Dominum nostrum, natum, & passum? **R.** Credo.

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam? **R.** Credo.

Subinde expresso nomine baptizandi, Sacerdos dicit: **N.** Vis baptizari?

Respondit Patrinus: Volo.

Rit. Rom. N. **B** **Tunc**

Tunc Patrino, vel Matrino, vel utroque (si ambo admittantur) infantem tenente, Sacerdos vase uolo, seu uiceolo accipit aquam baptismalem, & de ea ter fundit super caput infantis in modum Crucis, & simul verba proferens, semel tantum distinctè, & attentè dicit: **N. Ego te baptizo in nomine Patris † fundat primò, & Filij † fundat secundo, & Spiritus † sancti, fundat tertio.**

Vbi autè est consuetudo baptizandi per immersionem, Sacerdos accipit infantem, & aduertens ne lædatur, caute caput eius immergit, & trina immersione baptizat, & semel tantum dicit:

N. Ego te baptizo in nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti.

Mox Patrino, vel Matrino, vel uterque simul infantem de sacro fonte leuant, suscipientes illum de manu Sacerdotis.

Si vero dubitatur, an infans fuerit baptizatus, utatur hac forma: **N. Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti. Deinde intingit pollicem in sacro Chrismate, & ungit infantem in summitate capitis in modum Crucis, dicens:**

Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESU CHRISTI, qui te regenerauit ex aqua, & Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum **hic intingit ipse te liniat Chrismate**

mate salutis ⁊ in eodem Christo Iesu Domino nostro in vitam æternam. **R.** Amen.

Sacerdos. Pax tibi. **R.** Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio, aut re simili abstergit pollicem suum, & locum inunctum, & imponit capiti eius linteam candidum loco vestis albæ, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini Nostri IESU CHRISTI, vt habeas vitam æternam. **R.** Amen.

Postea dat ei, vel Patrino candelam accensam, dicens: Accipe lampadem ardentem, & irreprehensibilis custodi Baptismum tuum; serua DEI mandata, vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei, vna cum omnibus Sanctis in aula cælesti, habeasque vitam æternam, & viuas in secula seculorum. **R.** Amen.

Postremo dicit: **N.** Vade in pace, & Dominus sit tecum. **R.** Amen.

Si vero fuerint plures baptizandi, siue masculi, siue foeminae, in catechismo masculi statuuntur ad dexteram, foeminae vero ad sinistram, & omnia pariter dicantur vt supra in proprio genere, & numero plurali verum prima nominis interrogatio, exufflatio, Crucis impressio, seu signatio, tactus aurium, & narium cum saliuâ, abrenunciationis interrogatio, vntio olei Cathecumenorum, interrogatio de fide, seu Symbolo, & ipse Baptismus, inunctio Christia-

ris, candida vestis impositio, atque accensa candelæ traditio **singulariter singulis, & primum masculis, deinde foeminis fieri debent.** ¶

Si infans, vel adultus ægrotus adeo graviter laboret, vt periculum immineat ne pereat, antequam Baptismus perficiatur, Sacerdos omisis, quæ Baptismum præcedunt, eum baptizet, ter vberibus semel infundens aqua super caput eius in modum Crucis, dicens: **Ego te baptizo in nomine Patris &c.**

Si non habeatur aqua baptismalis, & periculum impendat; **Sacerdos** verset aqua simplici.

Deinde si habeat Chrisma, liniat eum in vertice, dicens: **Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESU CHRISTI, &c.** vt supra.

Postea dat ei linteculum candidum, dicens: **Accipe vestem, &c.** vt supra.

Accensurus det ei tertiam candelam accensam, dicens: **Accipe lampadema &c.** vt supra. Si superuixerit, suppleantur alij ritus omissi.

Admonendi sunt susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum baptizato baptizatiq; patre, & matre, quæ cognatio impedit matrimonium, ac dirimit.

Curet Parochus parentes infantis admoneri, ne in lecto secum ipsi, vel nutrices parvulum habeant, propter oppressiones periculum: sed eum diligenter custodiant, & opportune ad Christianam disciplinam instituant.

Commonendi sunt etiam parentes, & alij si opus fuerit, ne filios Hebræis, alijsvè infidelibus, vel Hæreticis mulieribus villo modo lactandos, aut nutriendos tradant.

Antequam infans ex ecclesia asportetur, aut susceptores, disce-

differtur; eorū nomina, & alia de administrato Baptismo ad præscriptam formam in Baptismali libro Parochus accurate describat.

¶ De Baptismo Adultorum .

SI quis adultus sit baptizandus, debet prius secundum Apostolicam regulam in Christiana fide, ac sanctis moribus diligenter institui, & per aliquot dies in operibus pietatis exerceri eiusq; voluntas, & propositum sapius explorari, & non nisi sciens, & volens, probeq; instructus baptizari.

At vero si quis, dum instruitur, in mortis periculum incidat, baptizariq; voluerit, habita ratione periculi, vel necessitatis baptizetur.

Adultorum Baptismus, vbi comode fieri potest, ad Episcopum deferatur, vt si illi placuerit, ab eo solemniter conferatur; alioquin Parochus ipse baptizet, stata cæremonia.

Decet autem huiusmodi Baptismum ex Apostolico instituto, in Sabbato, sancto Paschatis, vel Pentecostes solemniter celebrari.

Quare si circa hæc tempora Catechumeni sint baptizandi, in ipsos dies, si nihil impediatur, Baptismum differri conuenit.

Verum si citra, seu post tempus Pentecostes aliqui conuersi fuerint, qui ægrè ferant suum Baptisma in longū tempus differri, & ad illud festinent, instructiq; ac rite parati esse noscuntur, citius baptizari possunt.

Catechumenus instructus baptizetur in ecclesia, seu in Baptisterio. Patrius ei assistat, & ipse Catechumenus ad Sacerdotis interrogationes respondeat; nisi mutus fuerit, aut omnino surdus, vel ignora lingue. quo casu vel per Patriam, si illam intelligat, aut alium interpretem, vel nutu consensum explicet suum.

Pro huius autem veneratione Sacramenti, tam Sacerdotem, qui adultos baptizauit, quam ipsos adultos, qui sani sunt, conuenit esse ieiunos.

Quare non post epulas, aut prandia, sed ante meridiem

(nisi ex rationabili causa aliter faciendum esset) eorum Baptisma celebretur.

Admonendus est Catechumenus, ut peccatorum suorum poeniteat.

Amentes, & furiosi non baptizentur, nisi tales à natiuitate fuerint: tunc enim de ijs idem iudicium faciendum est, quod de infantibus: atque in fide Ecclesie baptizari possunt.

Sed si dilucida habeant interualla, dum mentis compotes sunt, baptizentur, si velint. Si vero antequam insanirent, suscipiendi Baptismi desiderium ostenderit, ac vitæ periculum immineat, etiam si non sint compotes mentis, baptizentur.

Idemq; dicendum est de eo, qui lethargo, aut phrenesi laborat; ut tantum vigilans, & intelligens baptizetur; nisi periculum mortis impendeat, si in eo prius apparuerit Baptismi desiderium.

Sacerdos diligenter curet, ut certior fiat de statu, & conditione eorum, qui baptizari petunt, præsertim exteriorum. De quibus facta diligenti inquisitione, num alias, ac rite sint baptizati, caueat, ne quis iam baptizatus imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude, dolore iterum baptizari velit.

Omnes autem, de quibus re diligenter inuestigata, probabilis dubitatio est, an baptizati fuerint, si nihil aliud impediatur, sub conditione baptizentur.

Hæretici vero ad Catholicam Ecclesiam venientes, in quorum Baptismo debita forma, aut materia seruata non est, rite baptizandi sunt: sed prius errorum suorum prauitatem agnoscant, & detestentur, & in fide Catholica diligenter instruantur: vbi vero debita forma, & materia seruata est, omnia tantum suppleantur, nisi rationabili de causa aliter Episcopo videatur.

Cæterum legantur, & seruentur ea, quæ supra de Baptismo in communi præscripta sunt fol. 4.

Ordo Baptismi adultorum.

IN primis Sacerdos paratis his, quæ supra de obseruandis in administratione sacramenti Baptismi paruulorum dicuntur, indutus superpelliceo, & stola, vel etiam pluuiali violacei coloris, cū suis Clericis accedit ad gradus altaris, & genibus flexis, pias mente ad Deum preces effundit, vt tantum Sacramentum digne valeat ministrare, & ad implorandum diuinum auxilium, surgens se signat, & si temporis ratio ferat, dicit: **Deus in adiutorium meum intende.** R. Domine ad adiuuandum me festina. Gloria Patri, &c.

Postea incipiat, prosequētibus Clericis, Antiph. Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, dicit Dominus. Psalmus 8.

Domine Dominus noster: quàm admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

Quoniã eleuata est magnificentia tua: super celos. Ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos: vt destruas inimicum, & vltorem.

Quoniam videbo celos tuos, opera digitorũ tuorum: lunam, & stellas, quæ tu fundasti.

Quid est homo, quod memor es eius? aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulominus ab angelis, gloria & honore coronasti eum: & constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues, & boues vniuersas, insuper & pecora campi.

Volucres cæli, & pisces maris: qui perambulant semitas maris.

Domine Dominus noster: quàm admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

Gloria Patri, &c. Psalmus 28.

Afferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorete Dominum in atriis sanctis eius.

Vox Domini super aquas, Deus maiestatis intonuit: Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute, vox Domini magnificetis.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius vnicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis, vox Domini concutientis desertum: & commouebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini preparantis cernos, & reuelabit condensa: & in templo eius omnes dixerunt gloriam.

Domini

Dominus diluuium inhabitare facit : & sedebit

Dominus Rex in æternum.

Dominus virtutem populo suo dabit: Dominus be-

nedicet populo suo in pacem.

Gloria Patri, &c. **Psalmus 41.**

Quomadmōdum desiderat cervus ad fontes

aquarum: ita desiderat anima mea ad te

Deus.

Sicut anima mea ad Deum fortem vitium: quan-

do veniam, & apparebo ante faciem Dei?

Et erunt mihi lacryme meae panes die, ac nocte:

dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam:

quoniam transibo in locum tabernaculi admira-

bilis: usque ad domum Dei.

In voce exultationis, & confessionis: sonus epulatio-

nis: quare tristis es anima mea: & quare conturbas te?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: in

salutate vultus mei, & Deus meus.

Ad me ipsum anima mea conturbata est: propte-

rea memor ero tui de terra Jordanis, & Hermo-

nitim à monte modico.

Abyssus abyssum invocat: in voce cataractarum

torrentium.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui: super me trans-

ierunt.

In die mandavit Dominus misericordiam suam:

& no-

si: & nocte canticum eius.
A pud me oratio Deo vitæ meæ: dicam Deo, sus-
 ceptor meus es.

Q uare oblitus es mei? & quare contristatus in-
 cedo, dum affligit me inimicus?

D um confringuntur ossa mea, exprobrauerunt mi-
 hi: qui tribulant me inimici mei.

D um dicunt mihi per singulos dies, vbi est Deus
 tuus? quare tristis es anima mea, & quare con-
 turbas me?

S pera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: sa-
 lutare vultus mei, & Deus meus.

G loria Patri, &c.

Et repetitur Antiph. Effundam super vos, &c.

Qua repetita dicitur: **K** yrie eleison. **C**hriste
 eleison. **K** yrie eleison. **P**ater noster. **V**. Et ne
 nos inducas in tentationem. **R**. Sed libera nos à
 malo. **V**. Domine exaudi orationem meam. **R**. Et
 clamor meus ad te veniat. **V**. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo. **O**remus.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui dedisti fa-
 mulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ
 Trinitatis gloriã agnoscere, & in potètia Maiestatis
 adorare vnitatẽ, quæsumus, vt eiusdẽ fidei firmitate
 ab omnibus semper muniamur aduersis. **O**ratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens
 Deus, & quod humilitatis nostre gerendũ est
 mini-

ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. **Oratio.**

DA quæsumus Domine, electo nostro; vt sanctis edoct⁹ mysterijs, & renouetur fonte Baptismatis; & inter Ecclesiæ tuæ membra numeretur. Per Christum Dominum nostrum. **Ry.** Amen.

Si plures fuerint baptizandi, hæc tertia Oratio dicatur in numero plurali. Deinde Sacerdos procedit ad fores ecclesiæ, & stat in limine, catechizandus verò extra limen. Et si sunt plures mares, & foeminae, illi ad dexteram Sacerdotis, hæc verò ad sinistram statuuntur, & Sacerdos interrogat.

Quo nomine vocaris? **Catechumenus** respondet: **N. Sacerdos.** **N.** Quid petis ab Ecclesia Dei?

Resp. Fidem.

Sacerdos. Fides quid tibi præstat?

Resp. Vitam æternam.

Sacerdos. Si vis habere vitam æternam, serua mandata. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus mandatis tota lex pendet, & Prophetæ. Fides autem est, vt vnum Deum in Trinitate, & Trinitatem in vnitatem venereris, neque confundendo personas, neque substantiam separando. Alia est enim persona Patris, alia Filij, alia Spiritus sancti: sed horum trium vna est substantia, & non nisi vna Diuinitas.

Et rursus interrogat.

N.

N. Abrenūcias Satanae? **R.** Abrenūcio.

Interrog. Et oībus operibus eius? **R.** Abrenūcio.

Interrog. Et omnibus pōpis eius? **R.** Abrenūcio.

Deīde Sacerdos interrogat de Symbolo Fidei, dicens: **Credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem cali, & terræ?** **R.** Credo.

Interrog. Credis, & in Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum, natum, & passum? **R.** Credo.

Interrog. Credis, & in Spiritum sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam? **R.** Credo.

Tunc Sacerdos exsufflat ter in faciem eius, semel dicens: **Exi ab eo spiritus inmundus, & da locum Spiritui sancto paraclito.**

Et in modum Crucis halet in faciem ipsius, & dicit: **N.** Accipe Spiritum bonum per istam infusionem, & Dei benedictionem. † **Pax tibi, & cum spiritu tuo.**

Deīde facit crucem cum pollice in eius fronte, & in pectore, dicens: **N.** Accipe signum Crucis tam in fronte, quam in corde, & sume fidem caelestium præceptorum. Talis esto moribus, ut templum Dei iam esse possis: ingressusq; Ecclesiam Dei, euasile te laqueos mortis lætus agnosce, horresce idola; respue simulacra; cole Deum Patrem

omni-

omnipotentem, & Iesum Christum Filium eius unicum, Dominum nostrum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem.

Oratio. Amen.

Hic aduertendum est, quod dicta verba, horresce idola, respue simulacra, dicantur Catechumeno, qui venit de gentilitatis errore, seu de Ethnicis, & Idololatriis.

Catechumeno vero Iudæo, siue ex Hebraeis venienti, loco horum verborum dicatur: horresce Iudaicam perfidiam, respue Hebraicam superstitionem.

Saraceno autem, vel Turcæ, aut Persæ, siue alij ex Mahumetanis ad fidem venienti Catechumeno, loco eorūdem verborum dicatur: horresce Mahumeticam perfidiam, respue prauam sectam infidelitatis.

At hæretico ad Catholicam Ecclesiam venienti, qui, si in eius baptismo debita forma seruata non est, baptizari debet, dicatur: horresce Hæreticam prauitatem, respue nefarias sectas impiorum. Vel exprimaturo proprio nomine secta, de qua Catechumenus venit. Si plures sunt electi, omnia supradicta dicuntur sigillatim super singulis.

O remus .

Oratio .

Tibi deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, vt hic famulo tuo **N.** qui in huius seculi nocte vagatur incertus, ac dubius, viam veritatis, & agnitionis tue iubeas demonstra-

ri: quatenus referatis oculis cordis sui, te vnum Deum Patrem in Filio, & Filium in Patre cum Spiritu sancto recognoscat, atque huius confessionis fructum & hic, & in futuro seculo percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Si plures fuerint, procedens Oratio dicatur in numero plurali, & in genere suo.

Deinde signet illum signo Crucis cum pollice in fronte, dicens: Signo tibi frontē † vt suscipias Crucem Domini. *In auribus.* Signo tibi aures † vt audias diuina præcepta. *In oculis.* Signo tibi oculos † vt videas claritatem Dei. *In naribus.* Signo tibi nares † vt odorem suauitatis Christi sentias. *In ore.* Signo tibi os † vt loquaris verba vitæ. *In pectore.* Signo tibi pectus † vt credas in Deum. *In scapulis.* Signo tibi scapulas † vt suscipias iugum seruitutis eius. *In toto corpore illud non tangens manū producit signum Crucis, & dicit:* Signo te totū in nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti † vt habeas vitam æternā, & viuas in secula seculorū. *R.* Amē.

Si plures sint electi, signationes prædictæ fiant, & illarum verba dicantur singula singulis.

O remus.

Oratio.

P Reces nostras, quæsumus Domine, elementer exaudi, & hunc electum tuum *N.* Crucis Dominicæ, cuius impressione eum signamus, virtute custodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta seruans,

uans, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

O remus.

Deus, qui humani generis ita es conditor, ut sis etiam reformator, propitiare populis adoptiuis, & nouo testamēto sobolem nouæ prolis adscribe; ut filij promissionis quod non potuerūt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam.

Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc imponit manum super caput electi, & dicitur
O remus.

Omnipotens sempiternæ Deus, Pater Domini Nostri IESU CHRISTI, respicere digneris super hunc famulum tuum, quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatē cordis ab eo expelle, dirumpe omnes laqueos Satanae, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, ut signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum foetoribus careat, & ad suauem odorem præceptorum tuorum, lætus tibi in Ecclesia tua deferuiat, & proficiat de die in diem, ut idoneus efficiatur accedere ad gratiam Baptismi tui, percepta medicina. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Si plures sint hæc, & præcedens Oratio, Preces nostras, dicantur in numero plurali. Deinde Sacerdos benedicit sal.

250000

Bene-

Benedictio salis dandi Catechumeno.
Exorcizo te creatura salis, &c. vt in ordine Baptis-
 mi paruulorum. fol. 12. Tunc pollice, & indice ac-
 cipit de ipso sale, & immittit in os Catechumeni,
 dicens. **N**o Accipe sal sapientiae, propitiatio tibi
 sit in vitam aeternam. **R.** Amen. Pax tibi. **R.** Et
 cum spiritu tuo. **O** remus.

Deus Patrum nostrorum, Deus vniuersae con-
 ditor veritatis, te supplices exoramus, vt huc
 famulum tuum. N. respicere digneris propitius, &
 hoc primum pabulum salis gustantem non diutius
 esurire permittas, quo minus cibo expleatur caele-
 stis quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudens,
 tulo semper nomini seruiens. Perduc eum Domine,
 quaesumus, ad nouae regenerationis lauacrum, vt
 cum fidelibus tuis promissionum tuarum aeterna
 premia consequi mereatur. Per Christum Domi-
 num nostrum. **R.** Amen.

Oratio. **N**o Accipe sal, &c.
 & praecedens **Oratio.** **D**eus Patrum nostrorum,
 numero plurali. **Quod si Catechumenus fuerit Gentilis, scilicet
 Idololatris uenerit ad fidem, benedictio salis, prout
 quam diu medicinam gustet. Sacerdos addat ser-
 uentem Orationem, dicens: O remus.**

Domine sancte, Pater omnipotens, aeter-
 ne Deus, qui es, qui eras, & qui per-
 manes

manes vsque in finem, cuius origo nescitur, nec finis
comprehendi potest: te supplices inuocamus super
hunc famulū tuum **N.** quem liberaſti de errore gen-
tilium, & conuerſatione turpiſſima; dignare exau-
dire eum, qui tibi ceruices ſuas humiliat ad lauacri
fontem vt renatus ex aqua, & Spiritu ſancto, expo-
liatus veterem hominem, induat nouum, qui ſecun-
dum te creatus eſt; accipiat veſtem incorruptam, &
immaculatam, tibiq; Deo noſtro ſeruire mereatur.
Per Chriſtum Dominum noſtrum. **R.** Amen.

**Si plures ſint, precedens Oratio dicatur in nu-
mero plurali. Deinde Sacerdos dicat ſuper maſcu-
lum tantum.** Ora electe, flecte genua, & dic, Pater
noſter. **Et electus genuflexo orat, & dicit:** Pater
noſter. **Et cum orauerit, & dixerit** Pater noſter.
vsque ad **Sed libera nos à malo, incluſiue Sacer-
dos ſubiungit:** Leua comple orationē tuam, & dic,
Amen. **Et ille reſpondet:** Amen. **Et Sacerdos di-
cit Patris.** Signa eum. **Deinde electo:** Accede.
Et Patris pollice ſignat eum in fronte, dicens:
In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.
Tum quoque Sacerdos facit Crucem in fronte eius
ita dicendo: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus
ſancti. **Et imponit manū ſuper eum, & dicit:**
Oramus. **Oratio.**

Deus Abrahā, Deus Isaac, Deus Iacob, Deus,
qui Moyſi famulo tuo in Montē Sinai appa-
Rit. Rom. N. **C** ruiſti,

ruisti, & filios Israel de terra Aegypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die, ac nocte, te quæsumus, Domine, vt mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui similiter custodiat & hunc famulū tuum N. & perducatur eum ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen. Exorcismus.

Ergo maledicte diabole, recognosce sententiã tuam, & da honorem Deo viuo, & vero, da honorem IESV CHRISTO Filio eius, & Spiritui sancto: & recede ab hoc famulo Dei N. quia istum sibi Deus, & Dominus Noster IESVS CHRISTVS ad suam sanctam gratiã, fontemq; Baptismatis vocare dignatus est: & hoc signū sanctæ Crucis, † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole, numquã audeas violare. Per eundẽ Christum Dñm nostrū, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R. Amen.

Sed si plures sint Catechumeni, hic, & in sequentibus Sacerdos dicat in numero plurali. Orate electi, flectite genua, &c. vt supra vsque ad in præcedentibus Exorcismi, qui incipit: Ergo maledicte &c. Item super vinum secundo dicat: Ora electe, flecte genua, & dic, Pater noster. & reliqua, vt iup. fol. 33 vsque ad Orationem, Deus Abraham. excludit: deinde imponit manū super eū, ac dicit: Oremus.

Deus immortale præsidium omnium postulantium

tium, liberatio supplicum, pax rogantium, vita credentium, resurrectio mortuorum; te inuoco super hunc famulum tuum N. qui Baptismi tui donū petens, aeternam consequi grātam spirituali regeneratione desiderat: accipe eum Domine, & quia dignatus es dicere, petite, & accipietis; quærite, & inuenietis, pulsate, & aperietur vobis: petenti præmium porrige, & ianuam pande pulsanti, vt aeternā cælestis lauacri benedictionem consequutus, promissa tui muneris regna percipiat. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. Amen.

A Vdi maledicte Satana, adiuratus per nomen aeterni Dei, & Saluatoris nostri IESV CHRISTI Filij eius, cum tua victus inuidia tremens gemensq; discede: nihil tibi sit commune cum seruo Dei N. iam cælestia cogitante, renunciaturō tibi, & seculo tuo, & beatæ immortalitati victuro. Da igitur honorem aduenienti Spiritui sancto, qui ex summa cæli arce descēdens, proturbatis fraudibus tuis, diuino fonte purgatum pectus, sanctificatum Deo templum, & habitaculum perficiat, vt ab omnibus penitus noxijs præteritorum criminū liberatus seruus Dei, gratias perenni Deo referat semper, & benedicat nomen sanctum eius in secula seculorum. Amen.

Item super vnum masculum tertio dicatur supra

C ij

Ora

Ora electe, flecte genua, & dic, Pater noster, &c. **vsque ad Orationem, Deus Abraham. exclusiue, deinde imponit manum super eum, dicens:**

Exorcizo te immunde spiritus, In nomine Patris & Filij & Spiritus sancti vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei **N.** ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit.

Exorcismus. Ergo maledicte diabole, &c. **& repetit totum, vt supra habetur.** fol. 34.

Super feminam vero Sacerdos dicit: Ora electa, flecte genua, & dic, Pater noster, &c. **vt supra, vsque ad Orationem, Deus Abraham. exclusiue, deinde imponit manum super eam, & dicit:**

Oremus. **Oratio.**

Deus cæli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Patriarcharum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrū, Deus Confessorum, Deus Virginum, Deus omnium bene uiuentium, Deus, cui omnis lingua confiteatur, & omne genu flectitur, cælestium, terrestrium, & infernorum: te inuoco Domine, super hanc famulam tuam **N.** vt eam custodire, & perducere digneris ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde dicatur Exorcismus. Ergo maledicte diabole, &c. **vt supra.** fol. 34.

Si

Si plures fuerint foeminae Catechumenae, hic, & in fequentibus Sacerdos dicat in numero plurali. Orate electe, flectite genua, & dicite, Pater noster. & reliq. vt supra, vſque ad Orationem, Deus Abraham. excluſiuè, deinde imponit manum ſuper capita ſingularum, & poſtea in eodem numero plurali dicit Orationem: Deus cæli, Deus terræ, &c. & Exorcifmum. Ergo maledicte diabole, &c. vt ſup. Interim ſuper vnam tantū ſecundò, & tertio repetit: Ora electa, flecte genua, & dic, Pater noster. & reliq. vt ſupra. fol. 34. vſque ad finē Orationis: Deus Abraham, &c. qua finita imponit manum ſuper caput eius, & poſt tertiam ſignationem dicit: **Exorcifmus.** Exorcizo te immūde ſpiritus, per Patrem † & Filium † & Spiritum ſanctum † vt ex eas, & recedas ab hac famula Dei **N.** ipſe enim tibi imperat, maledicte damnate, qui cæco nato oculos aperuit, & quatruiduanum Lazarum de monumēto ſuſcitauit. Ergo maledicte diabole, &c. totū vt ſup.

Super vt vnumque ſiue maſculum, ſiue foeminam imponit manū ſuper caput eius, & dicit: O remus.

A Eternam, ac iuſtiſſimam pietatem tuā deprecor Domine ſancte, Pater omnipotēs, æterne Deus, auctor luminis, & veritatis, ſuper hunc famulum tuum **N.** vt digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ: munda eū, & ſanctifica, da ei ſcientiam veram, vt dignus efficiatur accedere ad gratiā

Baptismi tui, teneat firmā spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, vt apus sit ad percipiendā gratiam tuam. Per Christum Dñm nostrum. *R.* Am.

Si plures fuerint electi, siue mares, siue foemine, præcedentes Orationes, & Exorcismi dicantur in numero plurali, & in genere proprio, vt superius dictum est. His peractis Sacerdos sinistra manu apprehendens dexteram electi, prope brachium, vel ei porrigens extremam partem stolæ, introducit eum in ecclesiam, dicens. N. Ingredere in sanctam Ecclesiam Dei, vt accipias benedictionem caelestem à Domino IESV CHRISTO, & habéas partem cum illo, & sanctis eius. R. Amen.

Si plures fuerint, dicat in numero plurali: Ingredimini in sanctam Ecclesiam Dei, &c. & introducat eos, vt supra. Et ingressus electus procubit, seu prosternit se in pavimento, & adorat. Deinde surgit, & Sacerdos imponit manū super caput eius, & electus cum eo recitat Symbolum Apostolorum, & Orationem Dominicam. Ita etiam si plures fuerint, omnes surgunt, & simul recitant. Credo in Deum, &c. Pater noster, &c. vt supra. fol. 15.

Tunc rursus Sacerdos imponat manum super caput electi, & dicat: Exorcismus.

N Ec te latet, Satana, imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem iudicij, diem supplicij sempiterni, diem, qui venturus est

est

est velut clibanus ardens, in quo tibi, atque vniuersis angelis tuis præparatus sempiternus erit interitus. Proinde damnate, atque damnande, da honorẽ Deo viuo, & vero, da honorẽ IESV CHRISTO Filio eius, da honorẽ Spiritui sancto paraclito, in cuius nomine, atque virtute, præcipio tibi, quicumque es, spiritus immunde, vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei. **N.** quẽ hodie idem Deus, & Dominus Noster IESVS CHRISTVS ad suam sanctã gratiam, & benedictionem, fontemq; baptismatis dono vocare dignatus est, vt fiat eius templum per aquam regenerationis in remissionem omnium peccatorum. In nomine eiusdem Domini Nostri IESV CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. **R.** Amen.

Similiter, si plures fuerint, imponit manũ super capita singulorum, & dicit eundem Exorcismum in numero multitudinis, & genere suo. Postea Sacerdos pollice accipit de saliuã oris sui, & tangit aures, & nares electi; tangendo vero aurem dextram, & sinistram, dicat: Ephpheta, quod est, adaperire: deinde tangendo nares, dicat: In odorem suauitatis. & subdit: Tu autem effugare diabole, appropinquabit enim iudicium Dei. Deinde interroget electum. Quis vocaris? & ipse respondet: N. Interrogat. Abrenũcias Satana? **R. Abrenuncio. Interrogat. Et oĩbus operibus eius? **R.** Abrenũcio.**

Interrog. Et omnibus pōpis eius? **R.** Abrenūcio.

Tunc Sacerdos intingit pollicem dextrae manus in Oleo Sancto Catechumenorum, & inungit electū primum in pectore, deinde inter scapulas in modum Crucis, dicēs: Ego te linio oleo salutis in CHRI- STO IESV Domino nostro in vitā aeternā. **R.** Am. Pax tibi. **R.** Et cum spiritu tuo. **mox** bombacio, vel re simili tergit pollicē, & loca inuncta. Et subiungit, dicens: Exi immunde spiritus, & da honorē Deo viuo, & vero. Fuge immunde spiritus, & da locum IESV CHRISTO Filio eius: Recede immunde spiritus, & da locū Spiritui sancto paraclito.

Quando plures sunt electi, idem fit circa singulos eorum. Et ducitur electus ad Bap̄tisteriū, vbi si ob aliquam causam non habeatur, siue preparata non fuerit aqua bap̄tismalis, fiat benedictio fontis, vt infra ponitur. Et cum fuerit prope fontem Sacerdos interrogat. **Quis vocaris?** **Resp.** N.

Interrog. Credis in Deum Patrem omnipotentē, Creatorem cæli, & terræ? **Resp.** Credo.

Interrog. Credis, & in Iesum Christum Filium eius vnicum, Dominum nostrum, natum, & pas- sum? **Resp.** Credo.

Interrog. Credis, & in Spiritum sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum commu- nionem, remissionem peccatorum, carnis resurre- ctionem, & vitam aeternam? **Resp.** Credo.

Itē-

Iterū interrogat dicens : Quid petis? **R.** Baptismū.
 Interrog. Vis baptizari? **R.** Volo.

Tunc Patrino, vel Matrino, vel utroque (si ambo admittuntur) admota manu, tenente, seu tangente electum, vel electā aperto capite, & laxatis à collo vestibus inclinatū, Sacerdos vasculo, vel vreo haurit aquam baptismalem de fonte, & cum ea subtrina supra caput in modū crucis infusione, baptizet electum, seu electam in nomine sanctæ Trinitatis, sic dicens : Ego te baptizo in nomine Patris † fundat primò, & Filij † fundat secundò, & Spiritus sancti † fundat tertio.

Si aqua, quæ ex capite baptizati defluit, non dilabitur in sacrarium Baptisterij, recipiatur in subiecta aliqua pelui, & in illud postmodum projiciatur. Cum plures sunt electi singillatim singuli interrogantur, & baptizantur, ut supra. Si sunt mares & feminae, primum mares, deinde feminae. Verū si probabiliter dubitetur, an electus fuerit alias baptizatus, dicat Sacerdos. Si nō es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti. † Deinde Sacerdos intingat pollicem dextrum in sacrum Chrisma, & perungat verticem Electi in modum crucis, dicens : Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESV CHRISTI, qui te regeneravit ex aqua, & Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te liniat

Chrif-

**Chrismate salutis † in eodem: CHRISTO IESU
Domino nostro in vitam æternam. R. Amen.**

✠ Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

**Tunc bombacio, vel re simili pollicem tergit, &
imponit capiti Electi chrismale, seu candidum lin-
teolum, & dat illi vestem candidam, dicens: Acci-
pe vestem candidam quam immaculatam perferas
ante Tribunal Domini Nostri IESU CHRISTI,
vt habeas vitam æternam. R. Amen.**

**Et electus deponit priores vestes, & induitur no-
uis albi coloris, vel saltem exteriorē candida, quam
à Sacerdote accepit. Postea dat ei Sacerdos cereū,
seu candelam accensam in manu dextra, dicens:
Accipe lampadē ardentē, & irreprehensibilis custodi
Baptismum tuum, serua Dei mandata, vt cum Do-
minus venerit ad nuptias, possis occurrere ei in au-
la cælesti, in vitam æternam. R. Amen.**

**Ipse vero Neophytus eundē cereū accensum ma-
nibus teneat vsque in finē, præterquā dū cōfirmatur.**

**In ecclesijs aut vbi baptismus fit per mersionē si-
ue totius corporis, siue capitis tantū, Sacerdos ac-
cipiat electum per brachia prope humeros, & supe-
riore parte corporis nudatum, reliqua honeste con-
tectum, ter illum, vel caput eius mergendo, & toties
eleuando baptizet sub trina mersione Sanctam Tri-
nitatē semel tantum sic inuocando. Ego te baptizo
in nomine Patris † mergat semel, & Filij † mergat
iterum,**

iterum, & Spiritus sancti † mergat tertio . Patrino, vel Matrino, vel utroque eum tenente, vel tangente .

Et cum Electus surrexerit de fonte, Patrinus, vel Matrino cum linteo in manibus suscipit eum de manu Sacerdotis, & Sacerdos intincto pollice dextro in sacro Chrismate, illuminat vertice in modum crucis perungit, dicens: **Deus omnipotens, Pater Domini Nostri IESU CHRISTI, &c. ut supra .**

Deinde Sacerdos imponit capiti eius linteolum, seu chrismale, & dat ei vestem candidam, dicens: **Accipe vestem candidam, &c. ut supra .**

Et statim predicto linteo abstergitur, & in loco femoto vestitur nouis, & albis vestibus, & exteriore candida, quam accepit . Postea dat ei Sacerdos candelam accensam in dextra manu dicens: **Accipe lampadem, &c. ut supra .** Eodem modo si plures fuerint, fit super singulis . Postea dicat: **N. Vade in pace, & Dominus sit tecum. R. Amen .**

Si adfit Episcopus, qui id legitime prestare possit, ab eo Neophyti Sacramento Confirmationis initiantur: deinde si hora congruens fuerit, celebratur Missa, cui Neophyti intersunt, & sanctissimam Eucharistiam deuote suscipiunt .

Si vero ob baptizandorum multitudinem, ut in India, & nouo Orbe quandoque contingit in singulorum baptismo prescripti ritus adhiberi non possunt, tunc vel pluribus simul adhibeantur, vel si urget necessitas omittantur .

Ordo

Ordo supplendi omiffa fuper baptizatum.

CUm urgente mortis periculo, vel alia cogente neceffitate, fiue paruulus, fiue adultus, facris precibus, ac ceremonijs prætermiffis, fuerit baptizatus, vbi cõualuerit, vel ceffauerit periculũ, & ad ecclefiã delatus fuerit, **omiffa omnia** fuppleatur: idẽq; ordo, ac ritus feruetur, qui in baptifmo paruulorum (fi fuerit paruulus) feu adultorũ (fi fuerit adultus) præfcriptus eft. Excepto quod interrogatio, an velit baptizari, formaq; baptifmi, & ablutio præmittuntur, & quedam Orationes, & Exorcifmi fuis quique loco immutati, vt infra dicuntur.

Sacerdos igitur antequam immittat falem in os baptizati, manum fuper caput eius imponẽs dicit:

Oratio.

Oratio.

Omnipotens fempiternæ Deus, Pater Dñi No-
ftri IESV CHRISTI, refpicere dignare fu-
per hunc famulũ tuũ N. quem dudum ad iudi-
menta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatem
cordis ab eo expelle, difrumpe omnes laqueos Sa-
tanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ia-
nuam pietatis tuæ, vt figno fapientiæ tuæ imbutus,
omnium cupiditatũ foetoribus careat, & ad fuauem
odorem præceptorũ tuorũ, lætus tibi in Ecclefiã tua
deferuiat, & proficiat de die in diem, vt idoneus fit
frui gratia Baptifmi tui, quẽ fufcepit, falis percepta
medicina. Per eũdem Chriftũ Dñm noftrũ. **R. Am̃**

Oratio.

Dein-

Deinde posteaquam modicum salis immisit in os baptizati, dicēs : Accipe salē sapientiæ; propitiatio sit tibi in vitā æternam. **R. Am̄. dicit :** Oremus.

Deus Patrum nostrorū, Deus vniuersæ conditor veritatis, te supplices exoramus, vt hūc famulū tuum **N.** respicere digneris propitius, vt hoc pabulum salis gustantē, non diutius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cælesti, quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudens, tuo semper nomini seruiens, & quem ad nouæ regenerationis lacuacrum perduxisti, quæsumus, Domine, vt cū fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christū Dñm nostrū. **R. Am̄.**

Post hæc facto signo Crucis in fronte baptizati, dicitisq; illis verbis . Et hoc signum Crucis † quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numq̄ audeas violare. Per eūdem Christū, &c. **R. Am̄.**

Manu super caput eius imposita dicit : Oremus.

Aeternam, ac iustissimam pietatē tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotēs, æternæ Deus, auctor luminis, & veritatis, super hunc famulum tuum **N.** vt digneris eum illuminare lumine intelligētiae tuæ; munda eū, & sanctifica: da ei scientiā veram, vt dignus sit frui gratia baptismi tui quæ suscepit; teneat firmā spem, consiliū rectū, doctrinā sanctam, vt aptus sit ad retinendam gratiā baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

In baptismo aut̄ aduſtorū præter illa, quæ ſupra notata ſunt, quando ſupplentur omiſſa, hæc mutari debent. primū in Exorcismo. Audi maledicte Sa- tana, vbi dicitur (habitaculū perficiat) dicatur ha- bitaculum perfecit. deinde in Exorcismo. Nec te latet, vbi dicitur (vt fiat) dicatur vt fieret.

Ritus ſeruandus, cum Episcopos baptizat.

Si Episcopos, vel S. R. E. Cardinalis paruulos, vel aduſtos baptizare voluerit, parantur, & ſer- uantur omnia, vt ſuperius de ordine baptiſmi dictū eſt, atque hæc præterea, quæ infra notantur. Adſint Capellani, vel alij Presbyteri, & Clerici ſuperpel- licis induti, qui ei aſſiſtant, ac miniſtrent.

Ipſe vero ſuper rochetū, ſiue ſuperpellicē, ſi eſt regularis, accipiat albā, & cingulū, & ſtolam, & plu- uiale violacei coloris, ac mitrā: atq; ita paratus cū Miniſtris, pcedat ad baptiſmi miniſterium. Et dum interrogat. **N. Quid petis ab Eccleſia Dei.** ac dū facit reliquas interrogationes, ſedet cū mitrā, cū ve- ro exſuffiat dicendo: **Exi ab eo immunde ſpiritus.** ſurgit cū mitrā. Rurſus ſedet, cum ſignat Catechu- menū ſigno Crucis in fronte, & in pectore, vel dicit: **Accipe ſignum Crucis, &c.** & cū dicit Orationes, quæ præcedūt, vel ſequūtur benedictionē ſalis, ſurgit de- poſita mitrā, ſimiliter cum ipſum ſalem benedicit. Cum aut̄ ſalem benedictū immittit in os baptizandi, mitrā accipit, & ſedet. Cū vero legit Exorcismoſ, & dum

De Sacramento Baptismi .

& dum salivam aure, & nares Catechumèni tangens dicit : **Ephpheta** ; ac dum introducit eum in ecclesiam, stat cum mitra . cum aut dicit : **Credo in Deū Patrē, &c. & Pater noster, &c.** per Catechumenū stat sine mitra . Sed cū nomen querit, & interrogat **N. Abrenuncias Satana, &c. & baptizandū oleo sacro in pectore, & inter scapulas inungit; sedet cum mitra . quo facto accipit stolā, & pluviāle album. Et cum rursus interrogat de fide, Credis in Deum, &c. Vis baptizari, &c.** & cum bapuzat per infusionem, sedet cum **mitra . Si vero baptizat per immersionem, mitram retinens stare debet .**

Cum demū **Christum** te verticem baptizati linat, & dat ei vestem candidā, & candelam accensam, ac dicit : **Vade in pace, &c.** Sedet cū mitra . Si autem Pontifex quēpiam, à Presbytero iam catechizatū, tū baptizate voluerit, sic paratis vestibus albis inspiat, postquam ad baptisterium deuentum fuerit, dicens : **Quo nomine vocaris ?** Resp. **N. Episcopus** interrogat . **N. Credis in Deū Patrem, &c.** & profequitur vsque in finē iuxta ordinē Baptismi, vt sup. **Benedictio fontis Baptismi extra Sabbatū Paschæ, & Pentecostes, cū aqua cōsecrata nō habetur.**

Primum lauatur, & mūdatur vas baptiterij, ac inde limpida aqua repletur. **Tum Sacerdos suis Clēricis, vel etiam alijs Presbyteris, Cruce, & duobus cereis præcedētib; ac thuribulo, & incen-**

so,

so, & cū vasculis Chrysmatis, & Olei Catechumenorum descendit ad fontem, & ibi vel ante altare baptisterij, dicit Litaniam ordinariam; prout habetur infra post septem Psalmos Poenitentiales. Et ante Vers. Vt nos exaudire digneris, & secundo repetat sequentem Versum. Vt fontem istum ad regenerandam tibi nouam prolem benedicere † & consecrare † digneris. Te rogamus audi nos.

Potest etiam dici Litania breuior, vt in Missali in Sabbato sancto, & dicto vltimo Kyrie eleison. Sacerdos dicat: Pater noster. & Credo in Deum, &c. Omnia clara voce: quibus finitis dicat. V. Apud te Domine est fons vitæ. R. Et in lumine tuo videbimus lumen. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. O remus.

Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysterijs, adesto Sacramentis, & ad recreandos nouos populos, quos tibi fons baptismatis parauit, spiritum adoptionis emitte: vt quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, &c. R. Amen.

Exorcismus aquæ.
Exorcizo te creatura aquæ, per Deū viuū, † per Deum verū, † per Deum Sanctū, † per Deum qui te in principio, verbo separauit ab arida, cuius

super

super te spiritus ferebatur , qui te de Paradiso manare iussit . Hic manu aquam diuidat , & deinde de ea effundat extra marginem fontis versus quatuor Orbis Partes , proseguens .

Et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit , qui te in deserto amaram per lignum dulcem fecit atque potabilem , qui te de petra produxit , vt populum , quem ex Aegypto liberauerat , siti fatigatum recrearet . Exorcizo te & per IESVM CHRISTVM Filium eius vnicum , Dominum nostrum , qui te in Cana Galileæ signo admirabili sua potentia conuertit in vinum , qui super te pedibus ambulauit , & à Ioanne in Iordane in te baptizatus est , qui te vna cum sanguine de latere suo produxit , & discipulis suis iussit , vt credentes baptizarent in te , dicens : Itē docete omnes gentes , baptizantes eos in nomine Patris , & Filij , & Spiritus sancti : vt efficiaris aqua sancta , aqua benedicta , aqua quæ lauat sordes , & mundat peccata . Tibi igitur præcipio omnis spiritus immunde , omne phantasma , omne mendacium , eradicare , & effugare ab hac creatura aquæ , vt qui in ipsa baptizandi erunt , fiat eis fons aquæ salientis in vitam æternam , regenerans eos Deo Patri , & Filio , & Spiritui sancto in nomine eiusdem Domini nostri IESV CHRISTI , qui venturus est iudicare viuos , & mortuos , & seculum per ignem . . . R . . Amen . . .

Rit. Rom. N.

D . O . re .

O remus .

Oratio .

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur, vt ad hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris, & super has aquas abluendis, & purificandis hominibus præparatas, Angelum sanctitatis emittas, quo peccatis vitæ prioris ablutis, reatuq; deterso, purum Sancto spiritui habitaculum regenerati effici mereantur. Per Dominum nostrum Iesum, &c. *R.* Amen.

Tunc sufflet ter in aquam versus tres partes secundum hanc figuram & deinde imponit incensum in thuribulo, & fontem inconstat. Postea infundens de oleo Catechumenorum in aquam in modum Crucis clara voce, dicit: Sanctificetur, & foecundetur fons iste oleo salutis renascentibus ex eo in vitam æternam; In nomine Patris † & Filij, † & Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Deinde infundit de Chrismate modo, quo supra, dicens: Infusio Chriftatis Domini IESV CHRISTI, & Spiritus sancti paracliti fiat in nomine Sanctæ Trinitatis. *R.* Amen.

Postea accipit ambas ampullas dicti olei sancti, & Chriftatis, & de vtroque simul in modum Crucis infundendo, dicit: Cómixtio Chriftatis sanctificationis, & olei vñtionis, & aquæ baptismatis pariter fiat, In nomine Patris † & Filij, † & Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Tum

Tùm deposita ampulla, dextera manu Oleū Sanctum, & Chrisma infusum miscet cum aqua, & spargit per totum fontem . Deinde medulla panis manum tergit, & si quis baptizandus est, eum baptizat, vt supra . Quod si neminem baptizat; statim manus abluat, & ablutio effundatur in Sacrarium .

De Sacramento Pœnitentiæ .

Sacramentum Pœnitentiæ, ad eos, qui post baptismum lapsi sunt, in gratiam Dei restituendos, à Christo Domino institutum; eo diligentius administrandum est, quò frequentior est eius vsus, & quò plura requiruntur ad illud rectè, digneq; tractandum, ac suscipiendum . Cum autem ad illud constituendum tria concurrant, materia, forma, & minister : illius quidem remota materia sunt peccata; proxima verò sunt actus pœnitentis; nempe contritio, confessio, & satisfactio . Forma autem illa absolutionis verba : *Ego te absoluo, &c.* Minister denique est Sacerdos, habens potestatem absoluedi, vel ordinariam, vel delegatam . Sed si periculum mortis immineat, approbarusq; desit Confessarius; quilibet Sacerdos potest à quibuscumque censuris, & peccatis absolvere . In eius ministro requiritur etiã bonitas, scientia, atque prudentia, cum sigillo secretæ confessionis sub exacto, perpetuoq; silentio . Quibus, & alijs ad id opportunis vt optime sint instructi, omni studio curare debent Confessarij .

In primis meminerit Confessarius, se iudicis, pariter & medici personam sustinere, ac diuinæ iustitiæ simul & misericordiæ ministrum à Deo constitutum esse, vt tanquam arbiter inter Deum, & homines, honori diuino, & animarum salati consulat .

Vt ergo rectè iudicare queat, discernens inter lepram, &

D ij lepram,

lepram, & tamquam peritus medicus animarum morbos prudenter curare, & apta cuique remedia applicare; sciat quantam potest maximam ad id scientiam, atque prudentiam tum assiduis ad Deum precibus, tum ex probatis autoribus, præsertim è Catechismo Romano, & prudenti consilio peritorum, studeat sibi comparare.

Sciat casus, & censuras Sedi Apostolicæ, & Ordinatio suo reseruatæ, & suæ cuiusque Ecclesiæ constitutiones, easque diligenter obseruet.

Denique huius Sacramenti doctrinam omnem recte nosse studebit, & alia ad eius rectam administrationem necessaria. Atque in hoc ministerio ita procedat, ut infra præscribitur.

Ordo ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ.

Sacerdos ad audiendam confessionem vocatus promptus, facilemque se præbeat: ac priusquam ad audiendum accedat, si tempus suppetat, ad hoc ministerium rectè, sanctèque obeundum, diuinum auxilium pijs precibus implorabit.

In ecclesia, non autem in priuatis ædibus confessiones audiat, nisi ex causa rationabili, quæ cum inciderit, studeat tamen id decenti, ac patenti loco præstare.

Habeat in ecclesia sedem confessionalem, in qua sacras confessiones excipiat, quæ sedes patenti, conspicuo, & apto ecclesiæ loco posita, crate perforata inter pœnitentem, & Sacerdotem sit instructa.

Superpelliceo, & stola violacei coloris utatur, prout tempus, vel locorum feret consuetudo.

Pœnitens, si opus fuerit, admoneatur, ut qua decet humilitate mentis, & habitus accedat, flexis genibus signo Crucis se muniat.

Mox Confessarius inquiret de illius statu (nisi aliter notus fuerit) & quampridem sit confessus, & an impositam pœnitentiam adimpleuerit, num ritè, atque integrè aliàs confessus fuerit, num, conscientiam suam, ut debet, prius diligenter discusserit.

Quod

* Quod si pœnitens aliqua censurâ, vel casu reservato sit ligatus, à quo ipse non possit absolvere, non absolvat, nisi prius obtentâ facultate à Superiore.

Si verò Confessarius, pro personarum qualitate, cognoverit pœnitentē ignorare Christianæ fidei rudimenta; si tempus suppetat, eum breuiter instruat de articulis fidei, & alijs ad salutem cognitu necessarijs, & ignorantia eius corripiat, illumq; admoneat, vt ea postmodum diligentius addiscat.

Tùm pœnitens confessionem generalem latina, vel vulgari lingua dicat, scilicet *Confiteor, &c.* vel saltem vtatur his verbis. *Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater.* Peccata sua exinde confiteatur; adiuuante, quotiescumque opus fuerit, Sacerdote; qui confitentem non reprehendet, nisi finita, vt dicitur, confessione; neque interpellabit, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere: proinde fiduciam ei præbeat, & humaniter suggerat, vt omnia peccata sua ritè, & integrè confiteatur, remota stulta illa quorundam verecundia, qua præpediti, suadente diabolo, peccata confiteri non audent.

Si pœnitens numerum, & species, & circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget.

Sed caueat, ne curiosus, aut inutilibus interrogationibus quemquam detineat, præsertim iuniores vtriusque sexus vel alios, de eo, quod ignorant, imprudenter interrogans, ne scandalum patiantur, indeq; peccare discant.

Demùm, audita confessione, perpendens peccatorum, quæ ille admisit, magnitudinem, ac multitudinem, pro eorum grauitate, ac pœnitentis conditione, opportunas correptiones, ac monitiones, prout opus esse viderit, paterna charitate adhibebit, & ad dolorem, & contritionem efficacibus verbis adducere conabitur, atque ad vitam emendam, ac melius instituendam inducet, remediaq; peccatorum tradet.

Postremò salutarem, & conuenientem satisfactionem; quantum spiritus, & prudentia suggesserit, iniungat, habitatione status, conditionis, sexus, & ætatis, & item dispo-

anionis pœnitentium. Videatq; nè pro peccatis grauibus leuissimas pœnitentias imponat, ne si fortè peccatis conniueat, alienorum peccatorum particeps efficiatur. Id verò ante oculos habeat, vt satisfactio non sit tantum ad nouæ vitæ remedium, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum castigationem.

Quare curet, quantum fieri potest, vt contrarias peccatis pœnitentias iniungat: veluti auaris eleemosynas, libidinosis ieiunia, vel alias carnis afflictiones: superbis humilitatis officia, desidiosis deuotionis studia. Rarius autè, vel serius confitentibus, vel in peccata facile recidentibus, vtilissimum fuerit consulere, vt sæpe, puta semel in mense, vel certis diebus solemnibus confiteantur, & si expediat, communicent.

Pœnitentias pecuniarias sibi ipsis Confessarij non applicent: neque à pœnitentibus quicquam tamquam ministerij sui præmium petant, vel accipiant.

Pro peccatis occultis, quantumuis grauibus, manifestam pœnitentiam non imponant.

Videat autem diligenter Sacerdos; quando, & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda sit absolutio; ne absoluat eos, qui talis beneficij sunt incapaces. quales sunt, qui nulla dant signa doloris, qui odia, & inimicitias deponere, aut aliena, si possunt restituere, aut proximâ peccandi occasionem deferere, aut alio modo peccata derelinquere, & vitam in melius emendare nolunt; aut qui publicum scandalum dederunt, nisi publicè satisfaciant, & scandalum tollant; neque etiam eos absoluat, quorum peccata sunt superioribus reseruata.

Si verò quis confiteatur in periculo mortis constitutus, absoluendus est ab omnibus peccatis, & censuris, quantumuis reseruatis: (cessat enim tunc omnis reseruatio) sed prius, si potest, cui debet, satisfaciat: ac si periculum euaserit, & aliqua ratione superiori, a quo alias esset absoluendus, se sistere teneatur, cum primum poterit coram eo se sistat, quicquid debet præstiturus.

Quod si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat con-

con-

confiteri, vox, & loquela ægrum deficiat, nutibus, & signis conetur, quoad eius fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus utcumque vel in genere, vel in specie cognitiss, vel etiam si confitendi desiderium, siue per se, siue per alios ostenderit, absolendus est.

Meminerit porro Sacerdos, ægris non esse iniungendam grauem, aut laboriosam pœnitentiam; sed indicendam tantum illam, quam, si conualuerint, opportuno tempore peragant. Interim iuxta grauitatem mórbi, aliqua oratione, aut leui satisfactione imposita, & acceptata, absoluantur, prout opus fuerit.

Absolutionis forma .

Cum igitur pœnitentem absolueret voluerit, iniuncta ei prius, & ab eo acceptata salutaris pœnitentia, primò dicit: *Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam. Amen.*

Deinde dextera versus pœnitentem eleuata, dicit: *Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, & misericors Dominus. Amen.*

Dominus Noster IESVS CHRISTVS te absoluat, & ego auctoritate ipsius te absoluo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & tu indiges. deinde Ego te absoluo à peccatis tuis, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Si pœnitens sit laicus, omittitur verbum suspensionis.

Passio Domini Nostri IESV CHRISTI, me-

D iiij rita

rita Beatæ MARIÆ Virginis, & omnium Sanctorum, & quicquid boni feceris, & mali sustinueris sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

In confessionibus autem frequentioribus, & brevioribus omitti potest, Misereatur &c. satis erit dicere Dominus Noster Iesus Christus, &c. ut supra usque ad illud Passio Domini Nostri, &c.

Urgente verò aliqua graui necessitate in periculo mortis, breuiter dicere poterit. Ego te absoluo ab omnibus censuris, & peccatis, In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

De absolutione ab excommunicatione
in foro exteriori.

SI potestas absoluendi ab excommunicationis sententia Sacerdoti commissa fuerit à Superiore, & in mandato certa forma sit præscripta, illa omnino seruanda est. si verò in mandato, seu commissione dicitur: in forma Ecclesiæ consueta absoluat: hæc seruanda sunt.

Primò, ut excommunicatus ei, ob cuius offensam in excommunicationem incurrit, prius, si potest, satisfaciatur. quod si tunc non possit, sufficientem cautionem præbeat, aut saltem, si eam præstare non potest, iuret se, cum primum poterit, satisfacturum.

Secundò, si crimen, ob quod in excommunicationem incidit, sit graue, iuramentum ab eo exigatur de parendo mandatis Ecclesiæ, quæ illi fiunt pro tali causa: ac præcipue, ne deinceps delinquat contra illum canonem, vel decretum, contra quod faciendo, censuram incurrit.

Denique hunc absoluendi ritum obseruabit.

Pœnitentem coram se utroque genuflexo, in humero

méro (si vir fuerit) vsque ad camisiam exclusiue denudato, virga, aut funiculis sedens leuiter percutit, dicendo totum Psalmũ **Miserere mei Deus.** cum **Gloria Patri, &c.** Deinde surgit, & aperto capite dicit: **Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c.** Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo. **V.** Saluũ fac seruum tuum, vel ancillam tuam Domine. **R.** Deus meus sperantem in te. **V.** Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea. **R.** Et filius iniquitatis non nocebit ei. **V.** Esto ei Domine turris fortitudinis. **R.** A facie inimici. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui propriũ est misereri, semper, & parcere, suscipe deprecationem nostrã, vt hunc famulum tuum, quem excommunicationis sententia constringit, miseratio tua pietatis clementer absoluat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Mox sedet, & cooperto capite dicit: **Dominus Noster IESVS CHRISTVS** te absoluat, & ego auctoritate ipsius, & Sanctis. Domini nostri Papæ, vel Reuerendis. Episcopi N. vel talis Superioris, mihi commissa, absoluo te à vinculo excommunicationis, in quam incurristi (vel incurrisse declaratus es,) propter tale factũ, vel causam, &c.

& re-

& restituo te communioni, & vnitati fidelium, & sanctis Sacramentis Ecclesiæ, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Quod si Sacerdoti nulla sit à Superiore præscripta forma, nec sibi mandatum, vt in forma Ecclesiæ communi, vel consueta absoluat, tunc nihilominus pro rei grauitate prædictam cæremoniam, & preces adhibeat. at verò si res non fuerit adeo grauis, absoluere poterit, dicens: **Dominus Noster IESVS CHRISTVS** te absoluat, & ego auctoritate ipsius, & Sanctiss. Domini nostri Papæ (si à Papa fuerit delegatus) vel Reuerendiss. Episcopi N. vel talis Superioris, mihi concessa, absoluo te, &c. vt supra.

. In foro autem interiori Confessarius habens facultatem absoluendi excommunicatum, absoluat iuxta formam communem supra præscriptam in absolute sacramento.

Ritus absoluendi excommunicatum iam mortuum.

SI quis excommunicatus ex hac vita decedens dederit signum contritionis, ne Ecclesiastica careat sepultura, sed Ecclesiæ suffragijs, quatenus fieri potest, adiuuetur; absolui potest hoc modo.

Si corpus nondum sepultum fuerit, verberetur, & absoluator, vt infra, deinde absolutum in loco sacro sepeliatur.

. Si verò fuerit sepultū in loco profano, si cōmode fieri

fieri poterit, exhumabitur, & eodem modo verberabitur, & post absolutionem in loco sacro sepelietur; sed si commodè exhumari non potest, locus sepulturæ verberetur, postea absolvatur. Quod si in loco sacro sit sepultus, non exhumabitur, sed verberabitur sepulchrum. Dum autem corpus, siue sepulturam verberat, Sacerdos dicat *Añia . Exultabunt Domino ossa humiliata . Psal. Miserere mei Deus, &c.* Quo factò, absolvatur, dicendo: *Auctoritate mihi concessa, Ego te absolvo à vinculo excommunicationis, quam incurristi, vel incurrisse declaratus es propter tale factum, & restituo te. cõmunioni fidelium. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.*

Deinde dicatur Psalmus *De profundis . in fine, Requiem æternã dona ei Domine. R. Et lux perpetua luceat ei. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. V. A porta inferi. R. Erue Domine animã eius. V. Requiescat in pace. R. Amen. V. Dñe exaudi orationẽ meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dñs vobiscũ. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.*

DA quæsumus Domine, animæ famuli tui, quem excommunicationis sententia cõstrinxerat, refrigerij sedẽ, quietis beatitudinẽ, & superni luminis claritatem, *Per Christum, &c. R. Amen.*

De

De modo absoluendi à Suspensione, vel ab Interdicto, extra, vel intra sacramentalem Confessionem.

SI Sacerdoti sit commissa facultas absoluendi aliquem à suspensione, vel interdicto, quamvis nulla verba sint præcipuè determinata, vti poterit hac formula. Poenitens dicat: **Cõfiteor Deo, &c. Sacerdos: Misereatur tui, &c. Indulgentiã, &c.** Auctoritate mihi ab N. tradita, Ego absoluo te à vinculo suspensionis, vel interdicti, quam, vel quod, propter tale factum, vel causam incurristi, seu incurrisse declaratus es. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Si vero Confessario, siue in foro conscientie, siue extra, data est potestas dispensandi super irregularitate, tunc postquam absoluerit à peccatis, addat consequenter.

Et eadem auctoritate dispenso tecum super Irregularitate, vel Irregularitatibus, si sunt plures, inquam, vel in quas ob talem, vel tales causas, eas exprimendo, incurristi, & habilem reddo, & restituo te executioni Ordinum, & officiorum tuorum. In nomine Patris, † & Filij, & Spiritus sancti. Am.

Si nullum habet Ordinem, dicatur: **Habile reddo te ad omnes Ordines suscipiendos, vel etiam ad alia iuxta tenorem mandati. Quod si necesse sit titulum beneficij restituere, & fructus male perceptos,**

con-

condonare, subiungat. Et restituo tibi titulum, seu titulos beneficij, seu beneficiorum, & condono tibi fructus male perceptos. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Aduertat autem Sacerdos, ne vlllo modo in ijs facultatis suæ terminos excedat.

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

MNIBVS quidem Ecclesiæ Catholicæ Sacramentis religiosè, sanctèq; tractandis, magna, ac diligens cura adhibenda est; sed præcipuè in administrando, ac suscipiendo Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, quo nihil dignius, nihil sanctius, & admirabilius habet Ecclesia Dei; cum in eo contineatur præcipuum, & maximum Dei donum, & ipse motus omnis gratiæ, & sanctitatis fons, auctorq; Christus Dominus.

Parochus igitur summum studium in eo ponat, vt cum ipse venerabile hoc Sacramentum qua decet reuerentia, debitoq; cultu tractet, custodiat, & administret, tum etiam populus sibi commissus religiosè colat, sanctè, frequenterq; suscipiat, præsertim in maioribus anni solemnitatibus.

Ideo populum sæpius admonet, qua præparatione, & quanta animi religione, ac pietate, & humili etiam corporis habitu ad tam diuinum Sacramentum debeat accedere: vt præmissa sacramentali confessione, omnes saltem à media nocte ieiuni, & vtroque genuflexo Sacramentum humiliter adorent, ac reuerenter suscipiant, vti quantum fieri potest à mulieribus separati.

Moneantur præterea communicantes, vt sumpto Sacramento non statim ab ecclesia discedant, aut colloquantur, nec statim vagis oculis circumspectant, aut expuant, neque de libro statim orationes recitent: ne Sacramenti species de ore decidant, sed qua pars est deuotione, aliquantisper in oratione.

tionem permancant, gratias agentes Deo de tam singulari beneficio, atque etiam de sanctissima Passione Dominica, in cuius memoriam hoc mysterium celebratur, & sumitur.

Curare porro debet, ut perpetuò aliquot particulæ consecratæ eo numero, qui vsui infirmorum, & aliorum fidelium communioni satis esse possit, conseruentur in pixide ex solida, decentiq; materia, eaq; munda, & suo operculo bene clausa, albo velo cooperta, & quantum res feret, ornato in tabernaculo claue obserato.

Hoc autem tabernaculum conopæo decenter opertum, atque ab omni alia re vacuum in altari maiori, vel in alio, quod venerationi, & cultui tanti Sacramenti commodius, ac decentius videatur, sit collocatum; ita ut nullum alijs sacerdotis functionibus, aut ecclesiasticis officijs impedimentum afferatur. Lampades coram eo plures, vel saltem vna, die, noctuq; perpetuo colluceat; curabitq; Parochus, ut omnia ad ipsius Sacramenti cultum ordinata, integra, mundaq; sint, & conseruentur.

Sanctissimæ Eucharistiæ particulas frequenter renouabit. Hostiæ vero, seu particulæ consecrandæ sint recentes, & ubi eas consecrauerit, veteres primo distribuat, vel sumat.

Fideles omnes ad sacram communionem admittendi sunt, exceptis ijs, qui iusta ratione prohibentur. Arcendi autem sunt publicè indigni, quales sunt excommunicati, interdicti, manifesteq; infames, ut meretrices, concubinarij, sceleratores, magi, fortilegi, blasphemæ, & alij eius generis publici peccatores: nisi de eorum pœnitentia, & emendatione constet, & publico scandalo prius satisfecerint.

Occultos verò peccatores, si occultè perant, & non eos emendatos agnouerit; repellat; non autem si publicè perant, & sine scandalo ipsos præterire nequeat.

Amentibus præterea, seu phreneticis communicare non licet; licebit tamen, si quando habeant lucida interualla, & deuotionem ostendant, dum in eo statu manent, si nullam indignitatis periculum adsit.

Ijs etiam, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hu-

ius

ius Sacramenti cognitionem, & gustum habent, administrari non debet.

Ordo ministrandi sacram Communionem.

Sacerdos igitur sanctissimam Eucharistiam ministraturus, hostijs, seu particulis pro populi multitudine consecratis, vasculoq; vno, vel pluribus, decenti, & comodo loco expositis, cum vino, & aqua ad purificationem eorum, qui communionem sumpserint, & ante eos linteo mundo extenso, lotis prius manibus, & superpelliceo indutus, ac desuper stola coloris officio illius diei conuenientis, præcedente Clerico, seu alio ministro, procedit ad altare manibus iunctis, & accensis cereis; facta prius, & postea genuflexione, extrahit pixidē, & illam super corporale depositam discooperit. Minister genibus flexis, nomine populi ad cornu Epistolæ facit confessionem generalem, dicens: *Confiteor Deo, &c.*

Tum Sacerdos iterum genuflectit, & manibus iunctis ante pectus vertit se ad populum (aduertens ne terga vertat Sacramento) & in cornu Euangelij dicit: *Misereatur vestri, &c.* & addit Indulgentiā, absolutionem, & remissionem peccatorum vestrorū tribuat vobis omnipotens, & miseritōr Dominus.

R. Amen. dicens: *Indulgentiam, &c.* manu dextra in formā Crucis signat cōmunicandos. Deinde ad altare se conuertit, genuflectit, manu sinistra pixidēprehendit, & duobus digitis pollice, & indice Sacramentū accipit, & eleuat, cōuersusq; ad populum in medio altari dicit clara voce: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* mox subdit: *Domine non sum dignus, vt intres sub tectū meum, sed tantū dic verbo, & sanabitur anima mea.* quod

ite-

iterū ac tertio repetit quā formula etiā vtendū est, cū feminae cōmunio ministratur. Postea ad cōicandum accedit, incipiens ab ijs, qui sunt ad partē Epistolæ; sed primò, si Sacerdotibus, vel alijs ex Clero danda sit cōmunio, ijs ad gradus altaris genuflexis præbeatur; vel si cōmode fieri potest, intra sepimentum altaris sint à laicis distincti. Sacerdotes vero cū stola cōicent. Sacerdos vnicuique porrigens Sacramentū, & faciens cū eo signum Crucis super pectus, idem simul dicit: **Corpus Domini Nostri IESU CHRISTI** custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen. Vbi vero omnes communicauerint, Sacerdos reuersus ad altare dicere poterit. O Sacrum conuiuium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pignus datur. *Ps.* Panem de cælo præstitisti eis. Minister respondet: Omne delectamentū in se habentem tempore Paschali additurus Alleluia. *mox* Sacerdos dicit: *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *V.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

O remus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili, passionis tuæ memoriā reliquisti; tribue quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, vt redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui viuis, & regnas, &c.

Tem-

Tempore Paschali dicitur Oratio .

Spiritum nobis Dñe, tuæ charitatis infunde, ut quos Sacramētis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordēs . Per Christum, &c. **R.** Amen .

Antequā reponat Sacramētū, diligenter aduertat, ut si aliquod fragmentū digitis adheferit, illud in pixidē deponat, & eisdem digitos, quibus tetigit Sacramētū; abluat, & abstergat purificatorio; abluitionē verò sumat, si celebrauerit, aut ijs, qui tūc cōmunicarunt, sumendam tradat, aut saltem in sacrum iniiciat . Postea genuflectens reponit Sacramētū in tabernaculo, & clauē obserat . Deinde extenta manu dextera benedicit ijs, qui communicarunt, dicens: Benedictio Dei omnipotentis, Patris & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos; & maneat semper . **R.** Amen .

Communiō autē populi, intrā Missam, statim post communionem Sacerdotis celebrantis fieri debet (nisi quādoque ex rationabili causā post Missam sit faciēda) cum orationes, quæ in Missa post communionem dicuntur, non solū ad Sacerdotem, sed etiā ad alios communicantes spectent . Itaque Sacerdos, sumpto sacratissimo Sanguine, antequam se purificet, ponat particulas consecratas in pixide, vel si pauci sint communicandi, super patenam, nisi in principio positæ fuerint in pixide; & genuflectit, ministro interim faciente confessionem, ut supra . Postea vertens se ad populū in cornu Euangelij dicit: *Misereatur vestri, &c.* & eo, quo supra dictum est, modo, porrigit communicandis Eucharistiā, incipiens à ministris altaris, si velint communicare . Finita communionē, reuertitur ad altare nihil dicens, & non dat eis benedictionem, quia illam dabit in fine Missæ . Deinde

R. Rom. N.

E dicit

dicit secreto: *Quod ore sumpsimus, &c.* vt in Missali, se purificet, & Missam absoluit. Quod si contingat, absoluta Missa, statim aliquos interdum communicare, tunc Sacerdos adhuc planeta indutus, sacram communionem eo modo, quo supra dictum est, ministrabit.

De Communione Paschali

CVret autem Parochus, vt in Quadragesima per se, vel per alios Concionatores populo opportunè denuncietur Constitutio Concilij Lateranensis sub Innocentio III. que sic habet.

Omnia utriusque sexus fidelis postquam ad aetatis discretionis peruenerit, omnia sua peccato salutem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & iniunctam sibi penitentiam proprijs viribus studeat adimplere, suscipiens reuerenter ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentum, nisi forte de proprij Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab huiusmodi perceptione duxerit abstinentiam; atque & viuens ab ingressu Ecclesie arceatur, & moriens Christiana careat sepultura.

Vt igitur hoc salutare Concilij decretum inuiolabile seruetur, descripta Parochus habeat nomina suorum Parochianorum, & qui dicto tempore non communicauerint, & post octauam Paschæ eos, qui propriæ salutis immemores sepius admoniti non obtemperauerint, Ordinario suo denunciet.

Dabit quoque operam Parochus, quoad eius fieri potest, vt in ipso die sanctissimo Paschæ communicent, quo die ipse per se nisi legitime impediatur, parochiæ suæ fidelibus hoc Sacramentum ministrabit. Alienæ vero parochiæ fideles ad proprium Parochum remittet, præter peregrinos, & aduenas, & qui certum domicilium non habent: quibus ipse sacram

crant præbebit Communionem, si ad illum accesserint rite parati; vel ubi est ea consuetudo, eos ad Cathedralis Ecclesie Parochos remittet. In cæteris vero seruetur ea, quæ in libro de statu animarum, vt infra, præscribuntur.

Ægrotis quoque parochialibus, etiam si communionem extra præscriptos Paschales dies sumpserint, in Paschalibus diebus illam deferret, ac ministrabit.

De Communione Infirmorum.

Vaticum sacratissimi Corporis Domini Nostri IESU CHRISTI summo studio, ac diligentia ægrotantibus opportunotempore procurandum est; ne forte contingat illos tanto bono, Parochi inouia, priuatos decedere. Cauendum autem in primis est, ne ad indignos cum aliorum scandalo deferatur. quales sunt publici ysurarij, concubinarij, notorie criminosi, nominatim excommunicati, aut denunciati; nisi sese prius sacra Confessione purgauerint, & publicæ offensionis, prout de iure, satisfecerint.

Horretur Parochus infirmum, vt sacram Communionem sumat, etiam si grauitar non ægrotet, aut mortis periculum non imminet; maxime si festi alicuius celebras id suaudeat, neque ipse illam ministrare recusabit.

Pro Viatico autem ministrabit, cū probabile est, quod eam amplius sumere non poterit. Quod si æger, sumpto Viatico, dies aliquot vixerit, vel periculum mortis euaserit, & communicare voluerit, eius pio desiderio Parochus non decuit.

Potest quidem Viaticum breui morituris dari non ieiunis; id tamen diligenter procurandum est, ne ijs tribuatur, à quibus obphrenesita, siue ob assiduum rufum, aliumue simile morbum, aliqua indecentia cum iniuria tanti Sacramenti timeri potest. Cæteris autem infirmis, qui ob deuotionem in ægritudine communicant danda est Eucharistia ante omnem cibum, & potum, non aliter ac cæteris fidelibus quibus nec etiam per modum medicinae ante aliquid sumere licet. Sed alicui ad adorandum solum, seu deuotionis, seu cuiusvis rei potestatem ad ostendendum non deferatur.

Deferti autem debet hoc sanctum Sacramentum ab ecclesia ad priuatas aegrotantium domos decenti habitu, superposito mundo velamine, manifeste, atque honorifice, ante pectus cum omni reuerentia, & timore, semper lumine procedente.

Parochus fertur processurus ad cõsacandum infirmum, aliquot cãpana ictibus iubeat conuocari Parochianos, seu Confraternitatẽ sanctissimi Sacramenti, (vbi fuerit instituta) seu alios pios Christi fideles, qui sacram Eucharistiã cum cereis, seu intortitijs comitentur, & umbellã, seu baldachinum, vbi haberi potest, deferant. Pramonẽat, vt agit cubiculum mundetur, & in eo paratur mensa linreo mundo cooperta, in qua sanctissimum Sacramentum decenter deponatur.

Parochus luminaria, ac duo vascula, alterũ cum vino, alterũ cum aqua; præterea lineũ mundũ ante pectus cõsacandi ponatur, atque alia ad ornatum loci, pro cuiusque facultate.

Vbi verbõ conuenerint, qui Eucharistiã comitaturi sunt, Sacerdos indutus superpelliceo, & stola, & si haberi potest, pluuiali albricoloris, Acolythis, seu Clericis, aut etiã Presbyteris (si locus feret) superpelliceo pariter indutis comitatus, decenter, & de more acceptas aliquot particulas consecratas, vel vnã tantũ (si longius, aut difficillius iter sit faciendum) ponat in pixide, seu patina custodia, quam proprio suo operculo cooperit, & velum sericũ super imponit, ipse verbõ Sacerdos impolito sibi prius ab utroque humero oblongo velo decetũ, vtraque manũ accipiat vas eũ Sacramento, & deinde umbellam, seu baldachinũ subeat, nudo capite processurus.

Præcedat semper Acolythus, vel alius minister deferens lateriã (noctu autem hoc Sacramentũ deferri non debet, nisi necessitas urgeat) sequantur duo Clerici, vel qui illorũ vicẽ suppleant, quorũ alter aquam benedictã cum aspersorio, & bursã cum corporali, quod supponendũ erit vasculo sanctissimi Sacramenti super mensã in cubiculo infirmi, & cõ illa teolo purificatorio ad digitos Sacerdotis abstergendos, Alter hunc librũ Rituale deferat, & campanulã iugiter pulset, Sacerdãnt deinde deferentes intortitiã. Postremo Sacerdos Sacramentum gestans etiam cum ante pectus sub umbellã dicesi

Psal-

De Sacramento Eucharistie. 69

Psal. *Miserere*, & alios Psalmos, & Cantica. Quod si longius, aut difficilius iter obeundū sit, & foras se etiā equitandum necesse erit, vas, in quo Sacramentum defertur, bursa decenter ornata, & ad collum appensa, apte includere, & ita ad pedes alligare, atque obstringere, vt neque decidere, neque ex pede excuti Sacramentum queat.

Ingressus vero locū, vbi iacet infirmus, dicat: Pax huic domui. *Ps.* Et omnibus habitantibus in ea.

Tum depositū Sacramentū super mensa, supposito corporali, genuflexus adorat, oībus in genua procumbentibus; & mox accepta aqua benedicta, aspergit infirmum, & cubiculum dicens Antiph. Asperges me Domine hyssopo, & mundabor; laua-bis me; & supernūm deus abbor. & primū versum Psal. Miserere mei Deus cum Gloria Patri, &c. Deinde reperitur Añā. Asperges me, &c. Postea *Ꝗ.* Adiutoriū nostrum in nomine Domini. *R.* Qui fecit cælum, & terram. *Ꝗ.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ꝗ.* Dñs vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. O remus.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater oīpotēs, eterne Deus, & mittere digneris sanctū Angelum tuū de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. *Ꝗ.* Amen.

His dictis, accedat ad infirmū, vt cognoscat, num sit bene dispositus ad suscipiendū sacrum Viaticū, & vitam velit aliqua peccata confiteri; & illū au-

E iij diat,

diat, atque absoluat; quauis prius deberet esse rite confessus, nisi necessitas aliter vrgeat. Postea facta de more confessione generali siue ab infirmo, siue ei nomine ab alio, Sacerdos dicit: **Misereatur, &c. Indulgentiam, &c.** Deinde facta genuflexione, accipit Sacramentum de caliculo, atque illud eleuans ostendit infirmo, dicens: **Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, &c. more solito ter dicat: Dñe non sum dignus, vt intres sub tectū meum, sed tantū dico verbo, & sanabitur anima mea. & Infirmus simul cū Sacerdote dicat eadem verba, scilicet semel, submissa voce; tum Sacerdos datus Infirmo Eucharistiam dicat: Accipe, frater, vel soror, Viaticū Corporis Domini nostri IESV CHRISTI, qui te custodiat ab hoste maligno, & perducatur in vitam eternam. Amen.** Si verò Communio non datur per modum Viatici, dicat more ordinario: **Corpus Domini nostri IESV CHRISTI, &c.**

Quod si mors imminet, & periculū sit in mora, tunc dicto Misereatur, &c. predictis precibus omnibus, vel ex parte ommissis, et statim Viaticum præbeatur. Postea Sacerdos abluat digitos nihil dicens: & Infirmo detur ablutio. Deinde dicat: Dominus vobiscum, & Et cum spiritu tuo. Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne De⁹, te fideliter deprecamur, vt accipiēti fratri nostro, vel sorori nostro, sacrosanctum Corpus Dñi nostri

stri

stris IESU CHRISTI Filij tui, tam corpori,
quàm animæ profit ad remedium sempiternum, qui
tecum viuit, & regnat, &c. *R.* Amen.

His expletis, si altera particula Sacramenti super-
fuerit (superesse autem semper debet, præterquàm in
casu iam dicto) genuflectit, surgit, & accipiens vas
cum Sacramento, facit cum eo signū Crucis super
Infirmū, nihil dicens, & reuerenter illud deferēs, or-
dine quo venerat, reuertitur ad ecclesiam dicendo
Psalm. Laudate Dñm de cælis, & alios Psalmos, &
Hymnos, prout tēpus feret. Cum peruenerit ad ec-
clesiam, ponit Sacramentū super altare, adorat, de-
inde dicit: *ψ.* Panē de cælo præstitisti eis. *R.* Om-
ne delectamentum in se habentem. *ψ.* Dominus
vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. O remus.

DEus, qui nobis sub Sacramento mirabili Pas-
sionis tuæ memoriā reliquisti, tribue, quæsu-
mus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra myste-
ria venerari, vt redēptionis tuæ fructū in nobis iugi-
ter sentiamus. Qui viuis, & regnas, &c. *R.* Amen.

Deinde annunciat Indulgentias à summis Pōtifi-
cibus cōcessas sanctissimū Sacramentū comitatib⁹.

Postea cum Sacramento in pixide velo cooperta
faciat signum Crucis super populum nihil dicens.
Postremo illud in loco suo reponat.

Quod si ob difficultatē, aut longitudinē itineris,
vel quia ea, qua decet, veneratione Sacramentū ad-

ecclesiã comode reportari nõ potest, sumpta fuerit una tantum particula consecrata, vt dictum est, tũc ea infirmo administrata, Sacerdos predictis precibus recitatis, eum manu benedicit, & vna cum alijs priuato habitu, extinctis luminibus, vmbellã demissa, latente pixide, ad ecclesiam, vel domum quisque suam reuertatur.

De Sacramento extremæ Vnctionis.

EX TREMÆ Vnctionis Sacramentũ, à Christo Domino institutum, tamquam cælestis medicina non animæ solum, sed etiam corpori salutaris, omni studio, ac diligentia periculose agrotantibus adhibendum est; & eò quidem tempore si fieri possit, cum illis adhuc integra mens, & ratio viget: vt ad vberiorẽ Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro liniuntur oleo.

In quo illud in primis ex generali Ecclesiæ consuetudine obseruandum est, vt si tempus, & infirmi conditio permittat, ante Extremam Vnctionem, Pœnitentiã, & Eucharistiã Sacramenta infirmis præbeantur.

Habeat igitur Parochus loco nitido, & decenter ornato, in vase argenteo, seu stanneo diligenter custoditum sacrum Oleum infirmorum, quod singulis annis feria v. in Cœna Domini ab Episcopo benedictum, veteri combusto, renouandum est. Id tamen, si forte infra annum aliquo modo ita deficiat, vt sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum haberi queat, modico oleo non benedicto in minori quantitate super infuso, reparari potest.

Oleum porro ipsũ, vel per se solum, vel in bombacio, seu re simili, seruari potest; sed ad euitandum effusionis periculum multo commodius ad infirmos defertur in bombacio.

Debet

De Sacramento extreme Vnctionis. 73

Debet autem hoc Sacramentum infirmis præberi, qui cum ad vsum rationis peruenerint, tam grauius laborant, ut mortis periculum imminere videatur, & ijs, qui præ senio deficiunt, & in diem videntur morituri, etiã sine alia infirmitate.

Infirmis autem qui dum sana mente, & integris sensibus essent, illud petierunt, seu verifimiliter petissent, seu dederint signa contritionis, etiam si deinde loquelam amiserint, vel amentes effecti sint, vel delirent, aut non sentiant, nihilominus præbeat.

Sed si infirmus dum phrenesi, aut amencia laborat, verifimiliter potest quicquam facere contra reuerentiam Sacramenti, non iungatur, nisi periculum tollatur omnino. In impugnantibus vero, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, & excommunicati, & nondum baptizati penitus reiectur.

Non autem ista etiam prælium, inituris, aut navigationem, aut peregrinationem, aut alia pericula subituris, aut reis ultimo supplicio mox afficiendis, aut pueris rationis vsum non habentibus.

Si quis autem laborat in extremis, & periculum imminet, ne hoc dat, inquit, finiantur vnctiones, cito iungatur, iungendo ab eo loco. *Per istam sanctam vnctionem, &c. vt infra.* deinde si adhuc superuiuat, dicantur orationes præmissæ suo loco positæ.

Si vero dum iungitur, infirmus decedat, Presbyter ultra non procedat, & prædictas orationes omittat.

Quid si dubitet, an viuat, tunc vnctionem prosequatur sub conditione pronuntiando formam dicens: *Si viuat per istam sanctam vnctionem, &c. vt infra.*

Si autem acciderit, infirmum post peccatorum suorum confessionem ad exitum vite properare, tunc eum sacro Viatico poterit, & Oleum infirmorum ad eum deferri per ipsum Sacerdotem, qui defert sacram Eucharistiam: si tamen alius Presbyter vel Diaconus, qui Oleum sanctum deferat, haberi possit, per ipsum deferatur, qui super pelliceo indutus cum Oleo sacro, occulte delatib. sequatur. Sacerdotem, Viaticum

cum portantem: & postquam infirmus Viaticum suscep-
sit, inungatur à Sacerdote.

In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet,
nisi diuturna sit, ut cum infirmus conualuerit, iterum in
periculum mortis incidit.

Quinque vero corporis partes præcipue ungi debent, quas
veluti sensuum instrumenta homini natura tribuit; nempe
oculi, aures, nares, os, & manus: attamen pedes etiam, &
renes ungi sunt; sed renum unctio in mulieribus, hone-
statis gratia, semper omittitur; atque etiam in viris, quando
infirmus comode moveri non potest. Sed siue in mulieribus,
siue in viris alia corporis pars pro renibus ungi non debet.
Manus vero, quæ reliquis infirmis inærius ungi debent,
Presbyteris exteros ungantur.

Dum oculos, aures, & alia corporis membra, quæ paria
sunt, Sacerdos ungit; cauet, ne altero in partem inungendo,
Sacramenti formam prius absoluat, quam ambo huiusmodi
paria membra perunxerit.

Si quis autem sit aliquo membro mutilatus, pars loco illi
proxima inungatur, eadem verborum forma.

Huius autem Sacramenti forma, quæ Sancta Romana Ec-
clesia vtitur, solennis illa precatio est, quam Sacerdos ad
singulas unctiones adhibet, cum ait.

Per istam sanctam unctionem, & suam pijs-
simam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quic-
quid per visum, siue per auditum, &c. deliquisti.

Ordo ministrandi Sacramentum extremæ

Unctionis.

Sacerdos igitur hoc Sacramentum ministraturus, quate-
nus fieri poterit, parari curet apud infirmum mensam
inappetentem candidam coopertam, itemq; vas, in quo sit bomba-
cium, seu quid simile in septem globulos distinctum, ad ab-
tergendas partes intactas; medullam panis ad detergendos
digitos, & aquam ad abluendas Sacerdotis manus; ceream
item

De Sacramento extremæ Vnctionis . 75

item candelam, quæ deinde accensa ipsi vngenti lumen præbeat . Denique operam dabit, vt quanta poterit munditia, ac nitore hoc Sacramentum ministretur .

Deinde conuocatis Clericis, seu ministris, vel saltem vno Clerico, qui Crucem sine hasta, aquam benedictam cum asperforio, & librum Ritualement deferat, ipse Parochus decenter accipit vas sacri Olei infirmorum sacculo serico violacei coloris inclusum, illudq; caute defert, ne effundi possit . Quod si longius iter peragendum, aut etiã equitandum sit, vel aliàs adsit periculũ effusionis, vas Olei sacculo, aut bursa inclusum, vt dictũ est, ad collum appendat, vt commodius, & securius perferat . Procedat autem sine sonitu campanulæ .

Cum peruentum fuerit ad locum, vbi iacet Infirmus, Sacerdos intras cubiculum dicit : Pax huic domui . R. Et omnibus habitantibus in ea .

Deinde deposito Oleo super mensam, super pelliceo, stolaq; violacea indutus, ægroto Crucem pedes osculandam porrigit : mox in modũ Crucis eum aqua benedicta, & cubiculum, & circũstantes aspergit, dicens **Añiam . Asperges, &c.** Quod si ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & absoluat . Deinde pijs verbis illum consoletur, & de huius Sacramenti vi, atque efficacia, si tempus ferat, breuiter admoneat, & quantũ opus sit, eius animum confirmet, & in spem erigat vitæ æternæ .

Postea dicat : **V. Adiutorium nostrum in nomine Domini . R. Qui fecit cælum, & terram . V. Dñs vobiscum . R. Et cum spiritu tuo . O remus .**

Introeat, Domine IESV CHRISTE, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu, æterna felicitas,

licitas, diuina prosperitas, serena letitia, charitas
 fructuosa, sanitas sempiterna: effugiat ex hoc loco
 accessus demonum, adsint Angeli pacis, domumq;
 hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica,
 Domine, super nos nomen sanctum tuum; & bene-
 dicti nostræ conuersationi: sanctifica nostræ humi-
 litatis ingressū, qui sanctus, & pius es, & permanens
 cū Patre, & Spiritu sancto in secula seculorū. Am̄.

Oremus, & deprecemur Dñm nostrum IESVM
 CHRISTVM, vt benedicendo benedicat hoc ta-
 bernaculum, & omnes habitantes in eo, & det eis
 Angelum bonū custodem, & faciat eos sibi sek-
 uire ad considerandum mirabilia de lege sua, auer-
 rat ab eis omnes contrarias potestates: eripiat eos
 ab omni formidine, & ab omni perturbatione, ac sa-
 nos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cū
 Patre, & Spiritu sancto uiuū, & regnat Deus in se-
 cula seculorū. Amen. O remus.

Faudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens,
 eterne Deus, & mittere digneris sanctū An-
 gelū tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat,
 uisitet, atque defendat omnes habitantes in hoc ta-
 bernaculo. Per Christum Dominum nostrum. Am̄.

2^a **Quæ** Orationes, si tempus non patiatur, iuxta pater-
 te, vel in totum poterunt omitti. Tum de morte sa-
 cræ confessione generali, latino, uel vulgari sermone,
 Sacendos dicitur: Misereatur mi, &c. Indulgentiæ &c.

Ante-

Antequam Parochus incipiat vngere infirmum, moneat adstantes, vt pro illo orent; & vbi commodum fuerit, pro loco, & tempore, & adstantium numero, vel qualitate, recitent septem Psalmos Poenitentiales, cum Litanijs, vel alias preces, dum ipse vnctionis Sacramentum administrat, mox dicat:

IN nomine Patris † & Filij † & Spiritus sancti † Extinguatur in te omnis virtus diaboli per impositionem manuum nostrarum, & per inuocationem omnium Sanctorum, Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. Amen.

Deinde intincto pollice in Oleo sancto in modis Crucis vngit infirmum in partibus hic subscriptis, aptando proprio loco verba formæ in hunc modum.

Ad oculos.

Per istam sanctam Vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus
quicquid per visum deliquisti. Amen.

Minister vero si est in sacris, vel ipsemet Sacerdos post quamlibet vnctionem tergat loca inuncta nouo globulo bombacij, vel rei similis, eaq; in vase mundo reponat, & ad ecclesiam postea deferat, comburat, cineresq; proijciat in sacrarium.

Ad aures.

Per istam sanctam Vnctionem † & suam pijsi-
mam

mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quicquid per auditum deliquisti. Amen.

Ad nares.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quic-
quid per odoratum deliquisti: Amen.

Ad os, compressis labijs.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quic-
quid per gustum, & locutionem deliquisti. Amen.

Ad manus.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quic-
quid per tactum deliquisti. Amen.

**Et aduerte quod Sacerdotibus, vt dictum est, ma-
nus non inunguntur interius, sed exterius.**

Ad pedes.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quic-
quid per gressum deliquisti. Amen.

Ad lumbos, siue renes.

Per istam sanctam vnctionem † & suam pijsi-
mam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quic-
quid per lumborum delectationem deliquisti. Am.

**Hæc autem vnctio, ad lumbos, vt dictum est, omi-
tatur semper in foeminis, & etiam in viris, qui ob in-
firmitatē vix aut sine periculo moveri nō possunt.**

Qui-

Quibus obambus peractis, Sacerdos dicit: Kyrie
 eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater
 noster, &c. V. Et ne nos inducas in tentationem.
 R. Sed libera nos à malo. V. Saluū fac seruū tuū.
 R. Deus meus sperantē in te. V. Mitte ei Domine
 auxiliū de sanctor. R. Et de Sion tuere eū. V. Esto
 ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici.
 V. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniqui
 quitatis nō apponat nocere ei. V. Domine exaudi
 orationē meam. R. Et clamor meus ad te veniat.
 V. Dñs vobiscum. R. Et cū spiritu tuo. Oremus.

Domine Deus, qui per Apostolum tuum Iaco-
 bum locutus es: Infirmatur quis in vobis, in-
 ducat presbyteros Ecclesie, & orent super eum, un-
 gentes eum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei
 saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si
 in peccatis sit, remittentur ei: cura quæsumus, Re-
 demptor noster, gratia sancti Spiritus languores
 istius infirmi, eiusq; sana vulnera, & dimitte pecca-
 ta, atque dolores cunctos mentis, & corporis ab eo
 expelle, plenamq; interius, & exterius sanitatē mi-
 sericorditer redde, vt ope misericordie tuæ restitu-
 tus ad pristina repararetur officia. Qui cum Patre,
 & Spiritu sancto viuus, & regnas Deus in secula se-
 culorum. Amen. Oremus.

Respice, quæsumus, Domine, famulum tuum
 N. in infirmitate sui corporis fatiscentem, &
 ani-

animam refouē, quam creasti; vt castigationibus emendatus, se tua sentiat medicina saluatum. Per Christum Dñm nostrum. Amen. O. romus.

Domine sancte, Pater omnipotēs, aternē Deus, qui benedictionis tuę gratiam agris infundēdo corporibus, facturam tuam multiplici pietate custodis; ad inuocationē tui nominis benignus assiste, vt famulū tuū ab ægritudine liberatū, & sanitate donatum, dexteratua erigas, virtute cōfirmes, potestate tuearis, atq; Ecclesię tuę sanctę, cū omnī desiderata prosperitate restituas. Per Christū, &c.

Ad extrēmū, pro psonę qualitate, salutaria monita breuiter præbere poterit, quibus infirmus ad moriendū in Dño confirmetur, & ad fugandas demōnū tentationes roboretur. Denique aquam benedictam, & Crucem, nisi aliam habeat, eorum eo relinquet, vt illam frequenter aspiciat, & propria deuotione osculetur, & amplectatur.

Admoneat etiā domesticos, & ministros infirmi, vt si morbus ingrauescat, vel infirmus incipiat agonizare, statim ipsum Parochū accersant, vt morientem adiuet, eiusq; animam Deo cōmendet; sed si mors imminet, priusquam discedat, Sacerdos animam Deo rite commendabit. Quæ autem pertinent ad uisitationem, curamq; infirmorum, & adiuuandos morientes, ad commendationem animæ, & ad exequias, infra suis locis præscribuntur.

SEP.

SEPTEM PSALMI

POENITENTIALES.

Cum Litanijis pro Infirmis, dum sacro liniuntur Oleo, seu pro alia necessitate, dicuntur flexis genibus. Antiph.

Ne reminiscaris.

Psal. 6.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quonia[m] infirmus sum? sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine usquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluum me fac. propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte, qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus meus: inueteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem:

Rit. Rom. N.

F

tatem:

tatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem
fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam :
Dominus orationem meam suscepit :

Erubescant, & conturbentur vehementer om-
nes inimici mei : conuertantur, & erubescant
valde velociter.

Gloria Patri, &c.

Psalm. 31.

BEati quorum remissa sunt iniquitates : &
quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus pec-
catum : nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea :
dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me
manus tua : conuersus sum in ærumna mea,
dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : & iniusti-
tiam meam non abscondi.

Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam
meam Domino : & tu remisisti impietatem
peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus : in tempo-
re opportuno.

Verumtamen in diluuiis aquarum multarum:
ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, qua
cir-

circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus, & mulus: quibus non est intellectus.

In came, & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri, &c. Psalm. 37.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne meâ à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauata sunt super me.

Petræruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum usque in

F ij finem:

finem: tota die confistratus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus:
& non est sanitas in cerne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine ante te omne desiderium meum: & gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

A mici mei, & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt, & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & do-

lot

Septem Psalmi Pœnitentiales. 85

lor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimicis autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, &c. Psal. 50.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & oc-

F iij culta

culta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in præ Deum: & spiritum rectum in noua in uisceribus meis.

Ne proicias me à facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Doceto iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annunciat laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua

Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, &c. Psalm. 101.

Domine exaudi orationem meam : & clamor meus ad te veniat .

Non auertas faciem tuam à me : in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam. In quacumque die inuocauero te : velociter exaudi me .

Quia defecerunt sicut fumus dies mei : & ossa mea sicut cremium aruerunt .

Percussus sum vt foenum , & aruit cor meum : quia oblitus sum comedere panem meum .

A voce gemitus mei : adhesit os meum carni meæ .

Similis factus sum pellicano solitudinis : factus sum sicut nycticorax in domicilio .

Vigilavi : & factus sum sicut passer solitarius in tecto .

Tota die exprobrabant mihi inimici mei : & qui laudabant me , aduersum me iurabant .

Quia cinerem tamquam panem manduca-
bam : & potum meum cum fletu miscebam .

A facie iræ , & indignationis tuæ : quia ele-
uans allisisti me .

Dies mei sicut umbra declinauerunt : & ego

F iij sicut

sicut focinum arui.

Tu autem Domine in æternum permanes : & memoriale tuum in generationem , & generationem .

Tu exurgens misereberis Sion : quia tempus miserendi eius , quia venit tempus .

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius : & terræ eius miserebuntur .

Et timebunt gentes nomen tuum Domine : & omnes rēges terræ gloriam tuam .

Quia ædificauit Dominus Sion : & videbitur in gloria sua .

Respexit in orationē humilium : & non spreuit precem eorum .

Scribantur hæc in generatione altera : & populus qui creabitur , laudabit Dominum .

Quia prospexit de excelfo sancto suo : Dominus de cælo in terram aspexit .

Ut audiret gemitus compeditorum : ut solueret filios interemptorum .

Ut annuncient in Sion nomen Domini : & laudem eius in Ierusalem .

In conueniendo populos in vnum : & reges ut seruiant Domino .

Respondit ei in via virtutis suæ : paucitatem dierum meorum nuncia mihi .

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum :

in

Septem Psalmi Pœnitentiales. 29

in generationem & generationem anni tui.
Initio tu Domine: terram fundasti: & opera
manuum tuarum sunt celi.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes
sicut vestimentum veterascent.

Et sicut oportorium mutabis eis, & mutabuntur:
tu autem idem ipse es, & anni tui non deficiet.

Filii femorum tuorum habitabunt: & semen
eorum in seculum dirigetur.

Gloria Patri: &c. Psalms 129.

De profundis clamaui ad te Domine, Do-
mine exaudi vocem meam.

Fiant aures tus intendentes: in vocem depre-
cationis mee.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine
quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter le-
gem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: speravit
anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret
Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copio-
sa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitati-
bus eius.

Gloria Patri: &c.

Plu

Psalmus 142.

Domine exaudi orationem meam, auribus
percipe obsecrationem meam : in verita-
te tua exaudi me, in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo : quia
non iustificabitur in conspectu tuo omnis
viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam :
humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos secu-
li : & anxiatuſ est super me spiritus meus,
in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus
sum in omnibus operibus tuis : in factis ma-
nuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut
terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine : defecit spiritus
meus.

Non auertas faciem tuam à me : & similis ero
descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam :
quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem : quia
ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te con-
fugi : doce me facere voluntatem tuam, quia

Deus

Deus meus es tu.
 Spiritus tuus bonus deducet me in terram re-
 ctam: propter nomen tuum Domine, vi-
 ficabis me in aequitate tua.
 Educes de tribulatione animam meam: & in
 misericordia tua disperdes inimicos meos.
 Et perdes omnes, qui tribulant animam meam;
 quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Ne reminiscaris Domine, delicta no-
 stra, vel parentum nostrorum; neque vindic-
 tam sumas de peccatis nostris.

LITANIAE.

Kyrie eleison
 Christe eleison
 Kyrie eleison
 Christe audi nos
 Christe exaudi nos
 Pater de caelis Deus miser.
 Filius Redemptor mundi Deus
 miserere nobis
 Spiritus sancte Deus
 Sancta Trinitas vnus Deus
 miserere nobis
 Sancta Maria ora.
 Sancta Dei Genitrix ora.
 Sancta Virgo Virgini ora.
 Sancte Michael ora.
 Sancte Gabriel ora.

Sancti Raphael ora.
 Omnes Sancti Angeli, &
 Archangeli orate.
 Omnes sancti Beatorum spi-
 rituum ordines orate.
 Sancte Ioannes Baptista
 ora pro nobis
 Omnes sancti Patriarche
 & Prophete orate.
 Sancte Petre ora.
 Sancte Paule ora.
 Sancte Andrea ora.
 Sancte Iacobe ora.
 Sancte Ioannes ora.
 Sancte Thoma ora.
 Sancte Iacobe ora.

S an-

Sancte Philippe	ora .	Sancte Benedicte	ora .
Sancte Bartholomea	ora .	Sancte Bernarde	ora .
Sancte Mattheæ	ora .	Sancte Dominicæ	ora .
Sancte Simon	ora .	Sanctæ Franciscæ	ora .
Sancte Thadæe	ora .	Omnes sancti Sacerdotes, &	
Sancte Matthia	ora .	Leuitæ	orate .
Sancte Barnaba	ora .	Omnes sancti Monachi, &	
Sancte Luca	ora .	Eremitæ	orate .
Sancte Marce	ora .	Sancta Maria Magdalena	
Omnes sancti Apostoli, &		ora pro nobis .	
Euangelistæ	orate .	Sancta Agatha	ora .
Omnes sancti Discipuli Do-		Sancta Lucia	ora .
-cissimi	orate .	Sancta Agnes	ora .
Omnes sancti Innocentes	orate .	Sancta Cæcilia	ora .
Sancte Stephane	ora .	Sancta Catharina	ora .
Sancte Laurenti	ora .	Sancta Anastasia	ora .
Sancte Vincenti	ora .	Omnes sanctæ Virgines, &	
Sancti Fabiane, & Sebal- tiane	orate pro nobis .	Viduae	orate .
Sancti Ioanes, & Paule	orate .	Omnes Sancti, & Sanctæ Dei,	
Sancti Cosma, & Damiane	orate pro nobis .	intercedite pro nobis .	
Sancti Geruasi, & Protasi	orate pro nobis .	Propitius esto parce nobis	
Omnes sancti Martyres	orate .	Domine .	
Sancte Siluester	ora .	Propitius esto exaud nos	
Sancte Gregori	ora .	Domine .	
Sancte Ambrosii	ora .	Ab omni malo libera nos	
Sancte Augustine	ora .	Domine .	
Sancte Hieronymæ	ora .	Ab omni peccato libera .	
Sancte Martine	ora .	Ab ira tua libera .	
Sancte Nicolæ	ora .	Ab irata tua, & improvisa	
Omnes sancti Pontifices, &		morte libera .	
Confessores	orate .	Ab insidijs diaboli libera .	
Omnes sancti Doctores	orate .	Ab ira, & odio, & omni ma-	
Sancte Antoni	ora .	la voluntate libera .	
		Ab spiritu fornicationis libe-	
		Ab fulgure, & tēpestate libe-	
		Ab morte perpetua libera .	
		Per	

Per mysterium sancte incarnationis tuæ libera.
Per aduentum tuum libera.
Per natiuitatē tuam libera.
Per Baptismum, & sanctum ieiunium tuum libera.
Per Crucem, & passionem tuam libera.
Per mortem, & sepulturam tuam libera.
Per sanctam Resurrectionem tuam libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam libera.
Per aduentum Spiritus sancti paracliti libera.
In die Iudicij libera.
Peccatores te rogamus.
Vt nobis parcas te rog.
Vt nobis indulgeas te rog.
Vt ad veram pœnitentiā nos perducere digneris te rog.
Vt Ecclesiam tuam sanctam regere, & conseruare digneris te rogamus.
Vt domnum Apostolicū, & omnes Ecclesiasticos ordines in sancta religione cōseruare digneris te rog.
Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris te rog.
Vt Regibus, & Principibus Christianis pacem, & veram concordiam donare digneris te rog.
Vt cuncto populo Christiana-

no pacem, & vnitatem largire digneris te rog.
Vt nosmetipsos in tuo sancto seruitio confortare, & conseruare digneris. te rog.
Vt mētēs nostras ad cælestia desideria erigas te rog.
Vt omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas te rog.
Vt animas nostras, fratrum, propinquorum, & benefactorum nostrorū ab æterna dānatione eripias te rog.
Vt fructus terræ dare, & conseruare digneris te rog.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris te rog.
Vt nos exaudire digneris, te rogamus audi nos.
 Fili Dei te rogamus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **Parce** nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **Exaudi** nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, **Miserere** nobis.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater

Pater noster. secreto. *Ÿ* Et ne nos inducas
in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo.

Psalmus 69.

Deus in adiutorium meum intende: **Do-**
mine ad adiuuandum me festina.

Confundantur, & reuereantur, qui quærunt
animam meam.

Auertantur retrorsum, & erubescant: qui vo-
lunt mihi mala.

Auertantur statim erubescences, qui dicunt
mihi, Euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes, qui quæ-
runt te: & dicant semper, magnificetur **Do-**
minus, qui diligunt salutare tuum.

Ego vero egenus, & pauper sum: **Deus** adiu-
ua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu: **Do-**
mine ne moreris.

Gloria Patri, &c.

Ÿ Saluos fac seruos tuos.

R. Deus meus sperantes in te.

Ÿ Esto nobis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Ÿ Nihil proficiat inimicus in nobis.

R. Et fili' iniquitatis nō apponat nocere nobis.

Ÿ Domine non secundum peccata nostra fa-
cias nobis.

R. Ne-

R. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

V. Oremus pro Pontifice Nostro N.

R. Dominus conseruet eam, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in animam inimicorum eius.

V. Oremus pro benefactoribus nostris.

R. Retribuere dignare Domine omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. Amen.

V. Oremus pro fidelibus defunctis.

R. Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

V. Pro fratribus nostris absentibus.

R. Saluos fac seruos tuos, Deus meus sperantes in te.

V. Mitte eis Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Deus, cui proprium est misereri semper, & parcere: suscipe deprecationem nostram:

stram : vt nos , & omnes famulos tuos , quos delictorum catena constringit , miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

Exaudi quasumus Domine , supplicum & preces , & consentium tibi parce peccatis : & pariter nobis indulgentiam tribuas benignus , & pacem .

Infabibilem nobis Domine , misericordiam tuam clementer ostende : vt simul nos & à peccatis omnibus exuas , & à pœnis quas pro his meremur eripias .

Deus , qui culpa offenderis , poenitentia placaris : preces populi tui supplicantis propitius respice : & flagella tuæ iracundiæ , quæ pro peccatis nostris meremur , auerte .

Omnipotens sempiternæ Deus , miserere famulo tuo Pontifici nostro N. dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis æternæ : vt te donante tibi placita cupiat , & tota virtute perficiat .

Deus , à quo sancta desideria , recta consilia , & iusta sunt opera : da seruis tuis illam , quam mundus dare non potest , pacem , vt & corda nostra mandatis tuis dedita , & hostium sublata formidine , tempora sint tua protectione tranquilla .

Vre

V Re igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine: vt tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.

F Idelium Deus omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum, famularumq; tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur.

A ctiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando proficere: vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te coepta finiatur.

O Mnipotens sempiternæ Deus, qui viuorum dominaris simul & mortuorum, omniumq; misereris, quos tuos fide, & opere futuros esse prænoscis: te supplices exoramus, vt pro quibus effundere preces decreuimus, quosque vel præsens seculum adhuc in carne retinet, vel futurum iam exutos corpore suscepit; intercedentibus omnibus Sanctis tuis, pietatis tuæ clementia, omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat, &c.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Rom. N.

G

V Exau-

Ÿ. Exaudiat nos omnipotens, & misericors Dominus.

R. Amen.

Ÿ. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

De Visitatione, & cura Infirmorum.

PAROCIVS in primis meminisse debet, nō potestremas esse muneris sui partes, ægrotantium curam habere. Quare cum primū nouerit, quempiam ex fidelibus curæ suæ commissis ægrotare, non expectabit, vt ad eum vocetur; sed vltro ad illum accedat, idq; non semel tantum, sed sæpius, quatenus opus fuerit; horteturq; parochiales suos, vt ipsum admo-neant, cum aliquem in parochia sua ægrotare contigerit, præcipuè si morbus grauior fuerit.

Ad hoc iuuabit; præsertim in amplis parochijs, ægrotorum notam seu catalogum habere, vt cuiusque statum, & conditionem cognoscat, eorumq; memoriam facilius retinere, & illis opportune subuenire possit.

Quod si Parochus legitimè impeditus, infirmorum, vt quando plures sunt; visitationi interdum vacare non potest, id præstandum curabit per alios Sacerdotes, si quos habet in parochia sua, aut saltem per laicos homines pios, & Christiana charitate præditos.

Ægrotos visitans, ea, qua Sacerdotes Domini decet, honestate, & grauitate se habeat, vt non ægris solum, sed sibi, & domesticis verbo, & exemplo profit ad salutem.

Eorum verò præcipuam curam geret, qui humanis auxilijs destituti, benigni, ac prouidi pastoris charitatem, & operam requirunt. Quibus si non potest ipse succurrere de suo, & elemosynas, illis, prout debet, si facultas suppetit, erogare, quan-

quantum fieri potest, siue per charitatis, vel alterius nominis Confraternitatem, si in ea ciuitate, vel loco fuerit, siue per priuatas, siue per publicas collectas, & eleemosynas illorum necessitatibus succurrendum curabit.

In primis autem spiritualem ægrotantium curam suscipiat, omnemq; diligentiam in eo ponat, vt in via salutis eos dirigat, atque à diabolicis insidijs salutarium adiumentorum præsidio defendat, ac tueatur.

Accedat autem ad ægrotum ita paratus, vt in promptu habeat argumenta ad persuadendū apta; ac præsertim Sanctorum exempla, quæ plurimum valent; quibus eum in Domino consoletur, excitet, ac recreet. Horteturq; vt omnem spem suam in Deo ponat, peccatorum suorum pœniteat; diuinam misericordiam imploret; & infirmitatis pœnas, tamquam paternam Dei visitationem, patienter ferat, & ad salutem suam prouenisse credat, vt vitam moresq; suos melius instituat.

Deinde qua par est prudentia, & charitate, hominem ad sacram confessionem inducat, & confitentem audiat, etiam si velit totius vitæ peccata confiteri; ac si opus fuerit, tam Infirmo, quàm eius familiaribus, vel propinquis in memoriam reuocet, quod Lateranensis Concilij, ac plurium summorum Pontificum decretis cauetur sub grauibus pœnis, ne Medici ultra tertiã vicem ægrotos visitent, nisi prius ipsis certo constet, illos confessionis Sacramento rite expiatis fuisse.

Illud præterea diligenter seruari curabit, ne quis pro corporali salute aliquid ægroti suadeat, vel adhibeat, quod in detrimentum animæ conuertatur.

Vbi vero periculum immineat, Parochus monebit ægrotum, ne dæmonum astutia, neque medicorum pollicitationibus, neque propinquorum, aut amicorum blanditijs, se villo modo decipi sinat, quo minus ea, quæ ad animæ salutem pertinent opportunè procuret, & qua par est deuotione, & celeritate, sancta Sacramenta, dum sana mens est, integriq; sensus religiosè suscipiat, citra fallacem illam, ac perniciosam procrastinationem, quæ plurimos ad æterna suppli-

cia perduxit, indiesq; fallente diabolo, perducit.

Quod si æger aliquis hortationibus, ac monitis Sacerdotum, vel amicorum, & domesticorum consilijs adduci non potest, vt velit peccata sua confiteri, tunc non omnino desperanda res est; sed quandiu ille viuit, repetendæ sunt frequentes, variæ, & efficaces Sacerdotum, & aliorum piorum hominû exhortationes; proponendæq; æternæ salutis damna, & sempiternæ mortis supplicia; ostendendæq; immensa Dei misericordia, eum ad penitentiam prouocantis, ad ignoscendum paratissimi. adhibendæ sunt etiam tum priuata, tum publicæ ad Deum preces ad diuinam gratiam impetrandam pro salute miseri decumbentis.

Videbit denique Sacerdos, quibus potissimum temptationibus, aut prauis opinionibus æger sit subiectus, eique, prout opus fuerit, apta remedia prudenter adhibebit.

Sacras imagines Christi Domini Crucifixi, Beatæ Mariæ Virginis, & Sancti, quem æger præcipuè veneratur, ob oculos eius apponi curabit. Vasculum item adsit aquæ benedictæ, qua frequenter aspergatur.

Propriet etiam ægrotanti, prout eius conditio feret, aliquas breues Orationes, & pias mentis ad Deum excitationes; præsertim Versiculos e Psalmodum libro, vel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam, Symbolum Fidei, vel Passionis Domini Nostri meditationem, & Sanctorum martyria, & exempla, ac cælestis gloriæ beatitudinem. Hæc tamen opportunè, & discretè suggerantur, ne ægroto molestia, sed leuamen afferatur.

Consoletur infirmum dicens, se pro eo in Missæ sacrificio, & alijs precibus oraturum, curaturumque, vt alij itidem pro eo faciant, idq; reipsa præstabit.

Si morbus grauior, vel cum periculo fuerit, ægroto suadeat, vt dum integra mente est, rem suam omnem rectè constituat, & testamentum faciat; si quid habet alienum, restituat, & ad remedium animæ suæ pro facultatibus, quod in Domino ei placuerit, disponat: sed hæc suggerendo omnis auaritiæ nota caueatur.

Hor.

Hortetur denique, vt si conualuerit, ante omnia ad ecclesiam veniat, vbi Deo gratias agat de restituta valetudine, & sacram Communionem pie suscipiat, ac deinceps meliorem vitæ disciplinam teneat.

Sequentes preces omnes, vel ex parte, prout tempus, & ægrotorum conditio feret, arbitrio Sacerdotis, dici, vel omit-
ti possunt.

Sacerdos igitur infirmi cubiculū ingressus, primum dicat: Pax huic domui. R. Et omnibus habitantibus in ea. mox infirmum, & lectum eius, & cubiculum aspergat aqua benedicta, dicens: Antiph. Asperges me Domine, &c. Deinde erga infirmum officium suum præstet, vt dictum est. Quo præstito, vel antequam discedat, dicere poterit supra infirmum aliquem Psalmum ex quatuor prioribus Pœnitentialibus, vel Psal. 90. Qui habitat in adiutorio, &c. cum Gloria Patri. in fine postea dicat: Kyrie eleison, C hriste eleison, K yrie eleison. P ater noster, &c.

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Ÿ. Saluum fac seruum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

Ÿ. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

Ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. :

125

G iij

Ÿ. Esto

✠. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

✠. Dominus opem ferat illi.

R. Super lectum doloris eius.

✠. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui proprium est misereri semper, & parcere: suscipe deprecationē nostram: vt nos, & hunc famulum tuum, quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

DEus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxiliij tui super infirmum famulum tuum ostende virtutem, vt ope misericordiæ tuæ adiutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur.

Concede hunc famulum tuum, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere; & gloriola Beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, à præsentis liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. R. Amen.

Deinde

Deinde aspergat cum aqua benedicta. Qui sequuntur Psalmi, & Euangelia cum precibus pro temporis etiã opportunitate, & ægrotantium pio desiderio, Sacerdotis arbitrio, dici poterunt. Psal. 6. Domine ne in furore tuo arguas me, &c. in fine Gloria Patri, &c. vt supra fol. 81. *ŷ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. ŷ. Sequentia sancti Euangelij secundum Matthæum. R. Gloria tibi Domine.*

Dum Sacerdos dicit: *Sequentia sancti, &c.* faciat signum Crucis de more super se in fronte, ore, & in pectore similiter super infirmum, si fuerit masculus, & is ob infirmitatem non potest se signare. Si autem fuerit fœmina, dum Sacerdos se signat, illa per semetipsam in locis prædictis se signet, si potest; si verò non potest, alia mulier eam signet, & hoc idem in sequentibus Euangelij seruetur. *Matth. 8.*

IN illo tempore cum introisset IESVS Capharnaum, accessit ad eum Centurio rogãs eum, & dicens: Domine puer meus iacet in domo paralyticus, & male torquetur. Et ait illi. IESVS: Ego veniam, & curabo eum. Et respondens Centurio ait: Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus. Nam & ego homo sum sub potestate constitutus. habēs sub

me milites, & dico huic, vade, & vadit, & alij, veni, & venit, & seruo meo: fac hoc, & facit. Audiens autem IESVS miratus est, & sequentibus se dixit; Amen dico vobis, non inuenistis fidem in Israel. Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Iacob in regno caelorum: & filij autem regni eijcientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus, & stridor dentium. dixit IESVS Centurioni: Vade, & sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

Oremus.

OMnipotens sempiternae Deus, salus aeterna credentium, exaudi nos pro infirmo famulo tuo N. pro quo misericordiae tuae imploramus auxilium, vt reddita sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesia tua referat actiones. Per Christum Dominum nostrum. *Re. Amen.*

Psalmus 15.

Conserua me Domine, quoniam speraui in te: dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra eius: mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de sanguini-

gñibus: nec memor ero nominum eorum
per labia mea.

Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei:
tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.

Funes eeciderunt mihi in præclaris: etenim
hæreditas mea præclara est mihi.

Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intel-
lectum: insuper & vsque ad noctem incre-
puerunt me renes mei.

Prouidebam Dñm in conspectu meo semper:
quoniam à dextris est mihi, ne commouear.

Propter hoc lætatum est cor meum, & exulta-
uit lingua mea: insuper & caro mea requie-
scet in spe.

Quoniam non derelinques animam meam in
inferno: nec dabis sanctum tuum videre
corruptionem.

Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me
lætitia cum vultu tuo: delectationes in dex-
tera tua vsque in finem.

Gloria Patri, &c.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cū spiritu tuo.

V. Sequentia sancti Euangelij secundū Marcū.

R. Gloria tibi Domine. *Marc. 16.*

IN illo tempore: Recumbentibus vndecim
discipulis, apparuit illis **I**ESVS, & repro-
brauit incredulitatem eorum, & duritiam cor-
dis,

dis, quia ijs, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis: Euntes in mundum vniuersum, prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur. In nomine meo dæmonia eijcient: linguis loquentur nouis: serpentes tollent; & si mortiferū quid biberint, non eis nocebit. Super agrōs manus imponent, & bene habebunt.

Oremus.

Oratio.

Virtutum cælestium Deus, qui ab humanis corporibus omnem languorē, & omnem infirmitatē præcepti tui potestate depellis: adesto propitius huic famulo tuo N. vt fugatis infirmitatibus, & viribus receptis, nomen sanctum tuum, instaurata protinus sanitate, benedicat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Psalmus 19.

Exaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob.

Mittat tibi auxilium de sancto: & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui: & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum: & omne consilium tuum confirmet.

L. eta.

Lætabimur in salutari tuo : & in nomine Dei nostri magnificabimur .

Impleat Dominus omnes petitiones tuas : nūc cognoui quoniam saluum fecit Dominus Christum suum .

Exaudiet illum de cælo sancto suo : in potentibus salus dexteræ eius .

Hi in curribus , & hi in equis : nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus .

Ipsi obligati sunt , & ceciderunt : nos autem surreximus , & erecti sumus .

Domine saluum fac regem : & exaudi nos in die , qua inuocauerimus te .

Gloria Patri , &c.

✠. Dominus vobiscum . ✠. Et cum spiritu tuo .

✠. Sequentia sancti Euangelij secundū Lucam .

✠. Gloria tibi Domine .

Luc. 4.

IN illo tempore : surgens IESVS de synagoga introiuit in domum Simonis : socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus : & rogauerunt illum pro ea . Et stans super illam imperauit febrī , & dimisit illam , & continuo surgens ministrabat illis . Cum autem sol occidisset , omnes , qui habebāt infirmos varijs languoribus , ducebant illos ad IESVM . At ille singulis manus imponens , curabat eos .

Or-

Oremus .

Oratio .

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui fragilitatem humanæ conditionis, infusa virtutis tuæ dignatione, confirmas, vt salutaribus remedijs pietatis tuæ corpora nostra, & mentes vegetentur: super hunc famulum tuum propitius intende; vt omninecessitate corporeæ infirmitatis exclusa, gratia in eo pristinae sanitatis perfecte reparetur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Psalmus 85.

Inclina Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.

Quoniam tu Domine suavis & mitis: & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me.

Non est similis tui in dijs Domine: & non est secundum opera tua.

Omnes

Omnes gentes quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: & eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentium quæsierunt animam meam: & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator, & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.

Respice in me, & miserere mei: da imperium tuum puero tuo, & saluum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniam tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.

Gloria Patri, &c.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Sc-

✠. **Sequentia sancti Evangelij secundū Ioannē.**

✠. **Gloria tibi Domine.**

Ioan. 5.

IN illo tempore: erat dies festus Iudæorum, & ascendit IESVS Ierosolymam. Est autem Ierosolymis probatica piscina, quæ cognominatur Hebraicè Bethesda, quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum expectantium aquæ motum. Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in piscinam, & mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat à quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam homo ibi triginta & octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset IESVS iacentem, & cognouisset, quia multum iam tempus haberet, dicit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum venio enim ego, alius ante me descendit. Dicit ei IESVS: surge, tolle grabatum tuum, & ambula. Et statim sanus factus est homo ille, & sustulit grabatum suum, & ambulabat. Erat autem Sabbatum in die illo. Dicebant ergo Iudæi illi, qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatū tuum.

Respon-

Respondit eis. Qui me sanum fecit: ille mihi dixit: Tolle grabatum tuum, & ambula. Interrogauerunt ergo eum. Quis est ille homo, qui dixit tibi: tolle grabatum tuum, & ambula? Is autem qui sanus fuerat effectus, nesciebat, quis esset. IESVS autem declinauit à turba constituta in loco. Postea inuenit eum IESVS in templo, & dixit illi. Ecce sanus factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.

O remus.

Oratio.

Respice Domine famulum tuum in infirmitate sui corporis laborantē, & animam refoue, quam creasti, vt castigationibus emendatus, continuo se sentiat tua medicina saluum. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Pfal. 90.

Qui habitat in adiutorio Altissimi: in protectione Dei cæli commorabitur.

Dicet Domino susceptor meus es tu, & refugium meum: Deus meus sperabo in eum.

Quoniam ipse liberauit me de laqueo venantium: & à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius sperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis à timore nocturno.

A. Sa

A. sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris: ab incurfu, & dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis: & retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum ambulabis: & conculcabis leonem, & draconem.

Quoniam in me sperauit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamabit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & ostendam illi salutare meum.

Gloria Patri, &c.

Ore.

Oremus: Oratio.

Omnipotens sempiternae Deus, infirmitatem famuli tui propitius respice, atque ad protegendum eum dexteram tuam Maiestatis extende. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Cōpleta Oratione vltima; Sacerdos imponat dexteram manū super caput Infirmi, & dicat: Super egros manus imponent, & bene habebunt. IESVS MARIAE filius, mūdi salus, & Dominus, meritis, & intercessione Sanctorum; Apostolorū suorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorū, sit tibi clemens, & propitius. Amen.

Postea dicat: *ψ.* Dominus vobiscum. *ψ.* Et cū Spiritu tuo. *ψ.* Initium sancti Euangelij secundum Ioannem. R. Gloria tibi Domine.

IN principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deū. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil, quod factum est, in ipso vita erat, & vita erat lux hominū: & lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, vt testimonium perhiberet de lumine; vt omnes crederent per illum. non erat ille lux, sed vt testimoniū periberet de lumine.

Rit. Rom. N.

H

Erat

Erat lux vera, quæ illuminat omnē hominem
 venientem in huac mundum. In mundo erat,
 & mundus per ipsum factus est, & mundus eū
 non cognouit. In propria venit, & sui eum non
 receperunt. quotquot autem receperunt eum,
 dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui cre-
 dunt in nomine eius. qui non ex sanguinibus,
 neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate
 viri, sed ex Deo nati sunt. Et verbum caro fa-
 ctum est, & habitauit in nobis: & vidimus
 gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti à Patre
 plenum gratiæ, & veritatis. R. Deo gratias.

Postea benedicens Infirmum subiungat, di-
 cens: Benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠
 & Filij, ✠ & Spiritus sancti ✠ descendat su-
 per te, & maneat semper. R. Amen.

Deinde aspergat eum aqua benedicta. Si
 fuerint plures Infirmi in eodem cubiculo, vel
 loco, Preces, & Orationes prædictæ dicantur
 super eos in numero plurali. Quæ omnia etiã
 poterunt arbitrio Sacerdotis breuiora fieri.

¶ Modus iuuandi morientes.

In grauescente morbo Parochus infirmum frequentius vi-
 sitabit, & ad salutem diligenter iuuare non desinet: mo-
 nebitq; instante periculo se confestim vocari, vt in tempore
 præsto sit morienti; sumptoq; sanctissimo Viatico, & sacra
 Vnctione adhibita, si periculum imminet, statim commen-
 dationis animæ officium præstabit, de quo infra. Sed si tem-

pus suppetat, sequentia pietatis officia præstare poterit, si ita expedire iudicauerit pro conditione personæ. Ac primò, si ægrotus indulgentiam legitima auctoritate concessam consequi possit, eam illi reducat ad mentem, proponatq; quid ad eam consequendam agi debeat; præsertim, vt contrito corde sanctissimum nomen IESV semel, vel sæpius inuocet.

Deinde hortetur infirmum, & excitet, vt dum mente viget, eliciat actus fidei, spei, & charitatis, aliorumq; virtutù, nempe.

Vt firmiter credat omnes articulos fidei, & quicquid sancta Romana Ecclesia Catholica, & Apostolica credit, & docet. Vt speret, Christum Dominum nostrum, pro sua immensa clementia, sibi fore propitium, & merito eius sanctissimæ passionis, & per intercessionem Beatæ MARIÆ, & omnium Sanctorum se vitam æternam consequuturum. Vt toto corde diligit, & maxime diligere cupiat Dominum Deum ea dilectione, qua illum diligunt Beati Sanctiq; omnes. Vt ob amorem Dei doleat ex corde de omni offensa, qualitercunque contra Dominum Deum, & proximum commissa. Vt ex corde ob amorem Dei pareat omnibus, qui tibi quoquo modo fuerint molesti, aut inimici. Vt ab ijs veniam postulet, quos aliquando dictis, aut factis offendit. Vt que patitur dolorem, & morbi molestiam propter Deum in penitentiam peccatorum suorum patienter toleret. Vt si Dominus sibi salutem corporis præstare dignabitur, proponat de cætero pro viribus suis à peccatis cauere, & eius madata seruare.

Hortetur præterea, vt eo modo quo potest, saltem ex corde ita per interualla præcetur.

Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.

In te Domine speraui: non confundar in æternum.

In manus tuas Domine commendo spiritum meum.

Redemisti me Domine Deus veritatis.

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.

Ego sum mihi Domine in Deum protectorem.

Deus propitius esto mihi peccatori.

Dulcissime Domine IESU CHRISTE, per virtutem sanctissimæ Passionis tuæ recipe me in numerum electorum tuorum.

Domine IESU CHRISTE suscipe spiritum meum.

Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, Tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Sancte Angele Dei, mihi custos assiste.

Omnes sancti Angeli, & omnes Sancti intercedite pro me, & mihi succurrite.

Hæc & his similia poterit prudens Sacerdos vulgari, vel latino sermone pro personæ captu morienti suggerere.

Deinde sequentes preces quanta poterit maiori deuotione dicat admoneatq; domesticos, & circumstantes, vt simul orent pro moriente.

Ordo commendationis Animæ.

Parochus ad decedentis Animæ commendationem accedens, Clericū saltem vnum, si potest, secum habeat, qui deferat vasculum aquæ benedictæ, superpelliceum, & stolam violaceam, quibus ipse Sacerdos ante Infirmi cubiculum indutus, locum ingrediens dicat: Pax huic

huius domui, & omnibus habitantibus in ea. Deinde aspergat aegrotum, lectum, & circumstantes aqua benedicta, dicens: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, &c. Postea Saluatoris nostri Crucifixi imaginem aegroto osculandam præbeat, verbis efficacibus eum ad spem æternæ salutis erigens, ipsamq; imaginem coram eo ponat, ut illam aspiciens salutis suæ spem sumat.

Deinde accensa candela genibus flexis eum omnibus circumstantibus breues Litanias deuotè recitet, in hunc modum.

K yrie eleison.
 C hriste eleison.
 K yrie eleison.
 Sancta Maria Ora pro eo.
 Omnes sancti Angeli, & Archangeli orate pro eo.
 Sancte Abel ora pro eo.
 Omnis chorus iustorum, orate.
 Sancte Abraham ora.
 Sancte Ioanes Baptista, ora.
 Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ orate.
 Sancte Petre ora.
 Sancte Paule ora.
 Sancte Andrea ora.
 Sancte Ioannes ora.
 Omnes sancti Apostoli, & Euangelistæ orate.
 Omnes sancti Discipuli Domini orate pro eo.

Oës sancti Innocentes, orate.
 Sancte Stephane ora.
 Sancte Laurenti ora.
 Oës sancti Martyres, orate.
 Sancte Syluester ora.
 Sancte Gregori ora.
 Sancte Augustine ora.
 Omnes sancti Pontifices, & Confessores orate.
 Sancte Benedicte ora.
 Sancte Francisce ora.
 Omnes sancti Monachi, & Eremitæ orate.
 Sancta Maria Magdalena, ora.
 Sancta Lucia ora.
 Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ orate pro eo.
 Omnes Sancti, & Sanctæ Dei, Intercedite pro eo.
 Propitius esto, Parce ei Dñe.
 H iij Pro-

P ropitius esto, Domine.	L ibera eum tuam	l ibera,	P er gloriosam Resurrectionem tuam	l ibera.
P ropitius esto	l ibera.	P er admirabilem Ascensionem tuam	l ibera.	P er gratiam Spiritus sancti paracliti.
A b ira tua	l ibera.	I n die iudicij	T e rog.	T e rog.
A periculo mortis	l ibera.	P eccatores	V t ei parcas	K yrie eleison.
A mala morte	l ibera.	C hriste eleison.	K yrie eleison.	
A pœnis inferni	l ibera.			
A b omni malo	l ibera.			
A potestate diaboli	l ibera.			
P er natiuitatem tuam,	l ibera.			
P er Crucem, & passionem tuam	l ibera.			
P er mortem, & sepulturam	l ibera.			

Deinde cum in agone sui exitus anima anxietur, dicantur sequentes Orationes.

Oratio.

Proficiscere anima Christiana de hoc mundo, in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te creauit: in nomine IESU CHRISTI filij Dei uiui, qui pro te passus est: in nomine Spiritus sancti, qui in te effusus est: in nomine Angelorum, & Archangelorum: in nomine Thronorum & Dominationum: in nomine Principatum & potestatum: in nomine Cherubim & Seraphim: in nomine Patriarcharum & Prophetarum: in nomine sanctorum Apostolorum & Euangelistarum: in nomine sanctorum Martyrum & Confessorum: in nomine sanctorum Monachorum, & Eremitarum: in nomine sanctorum

Sanctarum Virginum, & omnium Sanctorum & Sanctarum Dei: hodie sit in pace locus tuus & habitatio tua in sancta Sion. Per eundem Christum Dñm nostrum. R. Amen. Oratio.

Deus misericors, Deus clemens, Deus, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata peccantium deles, & preteritorum criminum culpas venia remissionis obtuas: respice propitius super huc famulum tuum N. & remissionem omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem deprecantem exaudi. Renoua in eo piissime pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum est: & unitati corporis Ecclesie membrum redemptionis annecte. Miserebere Domine gemitum, miserere lacrymas unius: & non habentem fiduciam, nisi in tua misericordia, ad tuum sacramentum reconciliationis admittite. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen.

Commendo te omnipotenti Deo, charissime me frater, & ei cuius es creatura & conuictor, ut cum humanitatis debitum morte interueniente persolueris, ad auctorem tuum, qui te de limbo terre formauerat, reuertaris. Egrederenti itaque animæ tuæ de corpore splendidus Angelorum coetus occurrat: iudex Apostolorum tibi senatus adueniat: candidatos tunc mundi artum tuis

Phator exercitus obuiet: **A**lilata rutilantium te
Confessorum turba circumdet: **i**ubilantium re
Virginum chorus excipiat: & beatæ quietis in
 sinu Patriarcharum te complexus astringat:
 mitis atque festiuus **C**H R I S T I I E S U tibi
 aspectus appareat, qui te inter assistentes sibi
 iugiter interesse decernat. Ignores omne quod
 horret in tenebris, quod stridet in flâmis, quod
 cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus sa-
 tanas cum satellitibus suis: in aduentu tuo te
 comitantibus Angelis contremiscat, atque in
 æternæ noctis chaos immane diffugiat. Exur-
 gat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiât
 qui oderunt eum, à facie eius. Sicut deficit fu-
 mus, deficient: sicut fluit cera à facie ignis, sic
 pereant peccatores à facie Dei: & iusti epulen-
 tur, & exultent in conspectu Dei. Confundan-
 tur igitur & erubescant omnes tartareæ legio-
 nes, & ministri satanæ iter tuum impedire non
 audeant. Liberet te à cruciatu **C**H R I S T V S,
 qui pro te crucifixus est. Liberet te ab æterna
 morte **C**H R I S T V S, qui pro te mori digna-
 tus est. Constituat te **C**H R I S T V S filius Dei
 viuus intra paradisi sui semper amœna virentia,
 & inter oues suas te verus ille Pastor agnoscat.
 Ille ab omnibus peccatis tuis te absoluat, atque
 ad dexteram suam in electorum suorum te forte

constituat. Redemptorē tuum facie ad faciem
videas, & præsens semper assistens, manifestis-
simam beatis oculis aspicias veritatem. Con-
stitutus igitur inter agmina beatorū, contem-
plationis diuinæ dulcedine potiaris in secula
seculorum. **Ps. Amen.** Oratio.

Suscipe Domine seruum tuum inq̄ locū spe-
randæ sibi saluationis à misericordia tua.
Ps. Amen.

Libera Domine animam serui tui ex omnibus
periculis inferni, & de laqueis peccatorum, &
unex omnibus tribulationibus. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui sicut libera-
sti Enoch & Eliam de communi monte
mundi. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui sicut libera-
sti Noe de diluuiō. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti Abraham de Vr. Caldeorum. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti Iob de passionibus suis. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut libe-
rasti Isaac de hostia, & de manu patris sui
Abraham. **Ps. Amen.**

Libera Domine animam serui tui, sicut libe-
rasti Iosue de hostibus, & de dei flamma signis.

Ps. Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti Moysen de manu Pharaonis regis Ægyp-
tiorum. **R.** Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti Daniele de lacu leonum. **R.** Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti tres pueros de camino ignis ardentis, &
de manu regis iniqui. **R.** Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti Susannam de falso crimine. **R.** Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libera-
sti David de manu regis Saul, & de manu
Golia. **R.** Amen.

Libera Domine animam serui tui, sicut libe-
rasti Petrum, & Paulum de carceribus.
R. Amen.

Sicut sicut beatissimam Theclam virginem &
martyrem tuam de tribus atrocissimis tor-
mentis libera-
sti, sic liberare digneris ani-
mam huius serui tui, & tecum facias in bo-
nis congaudere celestibus. **R.** Amen.

Oratio.

Commendamus tibi Domine animam fa-
muli tui N. precamurq; te Domine. IESU
CHRISTE, Saluator mundi, ut propter quod
ad terram misericorditer descendisti, Patriar-
charum tuorum sinibus insinuare non reuuleris.
Agnosce

Agnosce Domine creaturam tuam, non à dis-
 alienis creatam, sed à te solo Deo viuo & vero :
 quia non est alius Deus præter te, & non est se-
 cundum opera tua. Lætifica Domine animam
 eius in conspectu tuo, & ne memineris iniqui-
 tatum eius antiquarum, & ebrietatum, quæ
 sollicitavit furor, siue feruor molli desiderij. Licet
 enim peccauerit, tamen Patrem, & Filium, &
 Spiritum sanctum non negauit, sed credidit, ze-
 lum Dei in se habuit, & Deum, qui fecit omnia,
 fideliter adorauit.

Oratio.

Delicta iuuentutis, & ignorantias eius, que-
 sumus, ne memineris Domine : sed secun-
 dum magnam misericordiã tuam memor esto
 illius in gloria claritatis tuæ. Aperiatur ei cae-
 li porta tempor illi Angeli. In regnum tuum Do-
 mine feruorem tuum suscipe : suscipiat eum san-
 ctus Michael Archangelus Dei, qui militiæ cae-
 lestis meruit principatum. Veniant illi obuiam
 sancti Angeli Dei, & perducant eum in ciuita-
 tem caelestem Ierusalem. Suscipiat eum beatus
 Petrus Apostolus, cui à Deo clauis regni caele-
 stis tradita sunt. Adiuuet eum sanctus Paulus
 Apostolus, qui dignus fuit esse vas electionis.
 Intercedat pro eo sanctus Iohannes uelatus Dei
 Apostolus, cui reuelata sunt secreta caelestia.
 Orent pro eo omnes sancti Apostoli, quibus

Domi-

Domino data est potestas ligandi atque sol-
uendi. Intercedant pro eo omnes sancti & ele-
cti Dei, qui pro Christi nomine tormenta in
hoc seculo sustinuerunt: ut vinculis carnis ex-
tus, peruenire mereatur ad gloriam regni cæle-
stis: præstante Domino nostro IESU CHRISTO
Qui cum Patre, & Spiritu sancto uiuit & re-
gnat in secula seculorum. Amen.

Si uero diutius laborat anima; poterit legi
super eum hoc Euangelium Sancti
Ioannis. *Ioan. 17.*

S Ubleuatis oculis in cælum IESVS dixit:
Pater uenit hora, clarifica Filium tuum, ut
Filius tuus clarificet te: Sicut dedisti ei pote-
statem omnis carnis, ut omne, quod dedisti
ei, dederis eis uitam æternam. Hæc est autem ui-
ta æterna: Ut cognoscant te solum Deum ue-
rum, & quem misisti IESUM CHRISTUM.
Ego te clarificaui super terram: opus con-
summaui, quod dedisti mihi, ut faciam: &
nunc clarifica me tu Pater apud te metipsam,
claritate, quam habui prius, quam mundus
esset, apud te. Manifestaui nomen tuum ho-
minibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui
erant, & mihi eos dedisti: & sermonem tuum
seruauerunt. Nunc cognouerunt, quia om-
nia,

nia, quæ dedisti mihi, abs te sunt: quia verba, quæ dedisti mihi, dedi eis: & ipsi acceperunt, & cognouerunt vere quia à te exiui; & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo: Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt: & mea omnia tua sunt, & tua mea sunt: & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo, & hi in mundo sunt, & ego ad te venio. Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi: vt sint vnum, sicut & nos. Cum essem cum eis, ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodiui: & nemo ex eis periit, nisi filius perditionis, vt scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio, & hæc loquor in mundo, vt habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo, sed vt serues eos à malo. De mundo non sunt, sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu misisti in mundum, & ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico meipsum: vt sint & ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis autem rogo tantum, sed & pro eis, qui credituri sunt

sunt

sunt: per verba curam in his: vt omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipsi in nobis vnum sint: vt credat mundus, quia tu me misisti. Et ego claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis; vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus. Ego in eis, & tu in me, vt sint consummati in vnum: & cognoscat mundus quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. Pater, quos dedisti mihi, volo vt vbi sum ego, & illi sint mecum: vt videant claritatem meam: quam dedisti mihi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste, mundus te non cognouit. Ego autem te cognoui: & hi cognouerunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam: vt dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit & ego in ipsis.

Passio Domini nostri IESV CHRISTI

secundum Ioannem. Cap. 18,

IN illo tempore, egressus est IESVS, cum discipulis suis trans Torrentem Cedron, vbi erat hortus, in quem introiuit ipse, & discipuli eius. Sciebat autem & Iudas, qui tradebat eum, locum quia frequenter IESVS conue- nerat illic cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem, & à Pontificibus, &

Pha-

Pharisæis ministros, venit illuc cum lanternis, & facibus, & armis. IESVS itaque sciens omnia; quæ ventura erant super eum processit, & dixit eis: Quem quæritis? Responderunt ei: IESVM Nazarenum. Dicit eis IESVS: Ego sum. Stabat autem & Iudas qui tradebat eum, cum ipsis. Vt ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogavit eos: Quem quæritis? Illi autem dixerunt: IESVM Nazarenum. Respondit IESVS: Dixi vobis, quia ego sum: si ergo me quæritis, sinite hos abire. Vt impleatur sermo, quem dixit: quia quos dedisti mihi, non perdi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum: & percussit pontificis seruum: & abscidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen seruo Malchus. Dixit ergo IESVS Petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem quem dedit mihi Pater, non bibam illum? Cohors ergo, & tribunus, & ministri Iudæorum comprehenderunt IESVM, & ligauerunt eum: & adduxerunt eum ad Annam primum. erat enim socer Caiphæ, qui erat pontifex anni illius. Erat autem Caiphæ, qui consilium dedit Iudæis: Quia expedit, vnum hominem mori pro populo. Sequebatur autem IESVM

Simon

Simon Petrus, & alius discipulus. Discipulus autē ille erat notus pontifici, & introiuit cum IESU in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, & dixit ostiariæ: & introduxit Petrum. Dicit ergo Petra ancilla ostiaria: Numquid & tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille: Non sum. Stabant autem serui, & ministri ad prunas: quia frigus erat, & calefaciebant se: erat autem cum eis & Petrus stans, & calefaciens se: Pontifex ergo interrogauit IESUM de discipulis suis, & de doctrina eius. Respondit ei IESUS: Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, & in templo, quo omnes Iudæi conueniunt: & in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt, quid locutus sim ipsis: ecce hi sciunt, quæ dixerim ego. Hæc autem cum dixisset, vnus assistens ministrorum dedit alapam IESU, dicens: Sic respondes pontifici? Respondit ei IESUS: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? Et misit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem. Erat autem Simon Petrus stans, & calefaciens se. Dixerunt ergo ei: Numquid & tu ex discipulis eius es? Nega-

Negavit ille, & dixit: Non sum. Dicit ei vnus ex seruis pontificis, cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? Iterum ergo negavit Petrus: & statim gallus cantauit: Adducunt ergo IESVM à Caipha in prætorium. Erat autem mane: & ipsi non introierunt in prætorium, vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha. Exiuit ergo Pilatus ad eos foras, & dixit: Quam accusationem afferitis aduersus hominem hunc? Responderunt, & dixerunt ei: Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis Pilatus: Accipite eum vos, & secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo illi Iudæi: Nobis non licet interficere quemquam. Vt sermo IESV impleteretur, quem dixit: significans qua morte esset moriturus. Introiuit ergo iterum in prætorium Pilatus, & vocauit IESVM, & dixit ei: Tu es rex Iudæorum? Respondit IESVS: A remetipso hoc dicis, an alij dixerunt tibi de me? Respondit Pilatus, numquid ego Iudæus sum? Censura, & pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? Respondit IESVS: Regnum meum non est de hoc mundo. si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei vtique decertarent, vt non tra-

derer Iudæis : nunc autem regnum meum non est hinc . Dixit itaque ei Pilatus : ergo rex es tu ? Respondit IESVS : Tu dicis quia rex sum ego . Ego in hoc natus sum , & ad hoc veni in mundum , vt testimonium perhibeam veritati : omnis , qui est ex veritate , audit vocem meam . Dicit ei Pilatus : Quid est veritas ? Et cum hoc dixisset , iterum exiit ad Iudæos , & dicit eis : Ego nullam inuenio in eo causam . Est autē consuetudo vobis , vt vnum dimittam vobis in Pascha : vultis ergo dimittam vobis regem Iudæorum ? Clamauerunt ergo rursus omnes , dicentes : Non hunc , sed Barabbam . Erat autem Barabbas latro . Tunc ergo apprehendit Pilatus IESVM , & flagellauit . Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius : & veste purpurea circumdederunt eum . Et veniebant ad eum , & dicebant : Aue rex Iudæorum : & dabant ei alapas . Exiit ergo iterum Pilatus foras , & dicit eis : Ecce adduco vobis eum foras , vt cognoscatis quia nullam inuenio in eo causam . Exiit ergo IESVS portans coronam spineam , & purpureum vestimentum : Et dicit eis : Ecce homo . Cum ergo vidissent eum Pontifices , & ministri clamabant , dicentes : Crucifige , crucifige eum . Dicit eis Pila-

sus :

tus : Accipite eum vos, & crucifigite : ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei Iudæi : Nos legem habemus, & secundum legem debet mori, quia filium Dei se fecit. Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit. Et ingressus est prætorium iterum : & dixit ad IESVM : Vnde es tu ? IESVS autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus : Mihi non loqueris ? nescis quia potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te ? Respondit IESVS : Non haberes potestatem aduersum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet. Et exinde quærebat Pilatus dimittere eum. Iudæi autem clamabant dicentes : Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cæsari. Pilatus autem cum audisset hos sermones, adduxit foras IESVM, & sedit pro tribunali, in loco, qui dicitur Lithostrotos, Hebraice autem Gabbatha. Erat autem paschæ hora quasi sexta : & dicit Iudæis : Ecce rex vester. Illi autem clamabant : Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus : Regem vestrum crucifigam ? Responderunt Pontifices : Non habemus Regem nisi Cæsarem.

Tunc ergo tradidit eis illum, vt crucifigētur. Susceperunt autem IESVM, & eduxerunt. Et baiulans sibi crucem exiuit in eum, qui dicitur Caluarie locum, Hebraice autem Golghota: vbi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos, hinc & hinc, medium autem IESVM. Scripsit autem & titulum Pilatus, & posuit super crucem. Erat autem scriptum: IESVS NAZARENVS, REX IVDÆORVM. Hunc ergo titulum multi Iudæorum legerunt: quia prope ciuitatem erat locus, vbi crucifixus est IESVS: & erat scriptum Hebraice, Græce, & Latine. Dicebant ergo Pilato Pontifices Iudæorum: Noli scribere, Rex Iudæorum: sed quia ipse dixit: Rex sum Iudæorum. Respondit Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius, (& fecerunt quatuor partes: vnique militi partem) & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit: Vt Scriptura impleretur, dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi: & in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt. Stabant autem iuxta crucem IESVS Mater eius, & soror matris eius, Maria Cleophæ, &

Maria

Maria Magdalène. Cum vidisset ergo IESVS Matrem, & discipulum stantem, quem diligebat, dicit Matri suæ: Mulier ecce Filius tuus. Deinde dicit discipulo: Ecce Mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Postea sciens IESVS, quia omnia consummata sunt, vt consummaretur Scriptura, dixit: Sitio. Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset IESVS acetum, dixit: Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum. Iudæi ergo (quoniam Parasceue erat) vt non remanerent in cruce corpora sabbato (erat enim magnus dies ille Sabbati) rogauerunt Pilatum, vt frangerentur eorum crura, & tollerentur. Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo. Ad IESVM autem cum venissent, vt viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura, sed vnus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiuit sanguis, & aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit. & verum testimonium eius. Et ille scit, quia vera dicit: vt & vos credatis. Facta sunt enim hæc vt Scriptura impleretur: **Os non comminuetis ex eo.** Et iterum

rum alia scriptura dicit: Videbunt, in quem transfixerunt. Post hæc autem rogauit Pilatum Ioseph ab Arimathæa, (eo quod esset discipulus IESV, occultus autem propter metum Iudæorum) vt tolleret corpus IESV. Et permisit Pilatus. Venit ergo, & tulit corpus IESV. Venit autem & Nicodemus, qui venerat ad IESVM nocte primum, ferens mixturam myrrhæ, & aloes, quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus IESV, & ligauerunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire. Erat autem in loco, vbi crucifixus est, hortus: & in horto monumentum nouum, in quo nondum quisquam positus erat. Ibi ergo propter Parasceuen Iudæorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt IESVM.

Orationes ad Dominum IESVM CHRISTVM
de singulis articulis passionis eius, dicen-
da à moriente, vel ab alio pro eo.

✠ Adoramus te Christe, & benedicimus tibi.
R. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

DEus, qui pro redemptione mundi voluisti nasci, circumcidi, à Iudæis reprobari, à Iuda traditore osculo tradi, vinculis alligari,

gari; sicut agnus innocens ad victimam duci, atque conspectibus Annæ, Caiphæ, Pilati, & Herodis indecenter offerri; à falsis testibus accusari, flagellis, & opprobrijs vexari, sputis conspui, spinis coronari, colaphis cædi, arundine pereuti, facie velari, vestibus exui, cruci clavis affigi, in cruce leuari, inter latrones deputari, felle, & aceto potari, & lancea vulnerari: Tu Domine per has sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, & per sanctam crucem, & mortem tuam libera me (vel, si alius dicit pro eo) libera famulum tuum N. à pœnis inferni, & perducere digneris, quo perduxisti latronem tecum crucifixum. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas in secula seculorum. Amen.

Dici præterea possunt sequentes Psalmi.

Psalmus 117.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius.

Dicat nunc Israel quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius.

Dicat nunc domus Aaron: quoniam in seculum misericordia eius.

Dicant nunc qui timent Dominum: quoniam in seculum misericordia eius.

De tribulatione inuocaui Dominum: & exaudiuit

I iiii diuis

diuit me in latitudine Dominus.

Dominus mihi adiutor : non timebo quid faciat mihi homo.

Dominus mihi adiutor : & ego despiciam inimicos meos.

Bonum est confidere in Domino : quàm confidere in homine.

Bonum est sperare in Domino : quàm sperare in principibus.

Omnes gentes circuierunt me : & in nomine Domini , quia ultus sum in eos.

Circumdantes circumdederunt me : & in nomine Domini , quia ultus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes , & exarserunt sicut ignis in spinis : & in nomine Domini , quia ultus sum in eos.

Impulsus euersus sum vt caderem : & Dominus suscepit me.

Fortitudo mea , & laus mea Dominus : & factus est mihi in salutem.

Vox exultationis & salutis : in tabernaculis iustorum.

Dextera Domini fecit virtutem , dextera Domini exaltauit me : dextera Domini fecit virtutem.

Non moriar , sed viuam : & narrabo opera Domini.

Calti-

Castigans castigauit me Dominus: & morti non tradidit me.

Aperite mihi portas iustitiæ, ingressus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.

Confitebor tibi quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Lapidem, quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli.

A Domino factum est istud: & est mirabile in oculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

O Domine saluum me fac, o Domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine Domini.

Benediximus vobis de domo Domini: Deus Dominus, & illuxit nobis.

Constituete diem solemnem in condensis: usque ad cornu altaris.

Deus meus es tu, & confitebor tibi: Deus meus es tu, & exaltabo te.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius.

Gloria Patri, &c.

Psal.

B Eati immaculati in via : qui ambulant in lege Domini .

B eati qui scrutantur testimonia eius : in toto corde exquirunt eum .

N on enim qui operantur iniquitatem : in vijs eius ambulauerunt .

T u mandasti : mandata tua custodiri nimis .

V tinam dirigantur viae meae : ad custodiendas iustificationes tuas .

T unc non confundar : cum perspexero in omnibus mandatis tuis .

C onfitebor tibi in directione cordis : in eo quod didici iudicia iustitiae tuae .

I ustificationes tuas custodiam : non me derelinquas vsquequaque .

I n quo corrigit adolescentior viam suam ? in custodiendo sermones tuos .

I n toto corde meo exquisiui te : ne repellas me à mandatis tuis .

I n corde meo abscondi eloquia tua : vt non peccem tibi .

B enedictus es Domine : doce me iustificationes tuas .

I n labijs meis : pronunciant omnia iudicia oris tui .

I n via testimoniorum tuorum delectatus sum :
sicut

sicut in omnibus diuitijs.

In mandatis tuis exercebor : & considerabo
vias tuas.

In iustificationibus tuis meditabor : non obli-
uiscar sermones tuos.

Gloria Patri, &c.

Retribue seruo tuo, viuifica me : & custo-
diam sermones tuos.

Reuela oculos meos : & considerabo mirabi-
lia de lege tua.

Incola ego sum in terra : non abscondas à me
mandata tua.

Concupiuit anima mea desiderare iustificatio-
nes tuas : in omni tempore.

Increpasti superbos : maledixisti qui declinant à
mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium, & contemptum :
quia testimonia tua exquisiui.

Et enim sederunt principes, & aduersum me
loquebantur : seruus autem tuus exerceba-
tur in iustificationibus tuis.

Nam & testimonia tua meditatio mea est : &
consilium meum iustificationes tuæ.

Adhæsit pauimento anima mea : viuifica me
secundum verbum tuum.

Vias meas enunciaui, & exaudisti me : doce
me iustificationes tuas.

Viam

Viam iustificationum tuarum instrue me: & exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitauit anima mea præ tædio: confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amoue a me: & de lege tua miserere mei.

Viam veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus.

A dhæsi testimonijs tuis Domine: noli me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meum.

Gloria Patri, &c.

Tres piæ, & ytiles morientibus Orationes, cum tribus Pater noster, & tribus Aue Maria in agone mortis recitandæ.

Primò dicitur. K yrie eleison. C hriste eleison. K yrie eleison. Pater noster. A ue Maria.

Oratio.

Domine IESU CHRISTE, per tuam sanctissimam agoniam, & orationem, qua orasti pro nobis in monte Oliueti, quando factus est sudor tuus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram: obsecro te, vt multitudinem sudoris tui sanguinei, quem præ timoris angustia copiosissime pro nobis effudisti, offerre, & ostendere digneris Deo Patri

omni-

omnipotenti contra multitudinem omnium
peccatorum huius famuli tui N. & libera eum
in hac hora mortis suæ ab omnibus pœnis, &
angustijs, quas pro peccatis suis se timet me-
ruisse. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis,
& regnas Deus in secula seculorum. R. Amen.
Secundò dicitur. Kyrie eleison. Christe elei-
son. Kyrie eleison. Pater noster. Ave Maria.
Oratio.

Domine IESV CHRISTE, qui pro no-
bis mori dignatus es in cruce, obsecro te,
vt omnes amaritudines passionum, & pœna-
rum tuarum, quas pro nobis miseris peccato-
ribus sustinuisti in cruce, maxime in illa hora,
quando sanctissima anima tua egressa est de
sanctissimo corpore tuo, offerre, & ostendere
digneris Deo Patri omnipotenti pro anima
huius famuli tui N. & libera eum in hac hora
mortis ab omnibus pœnis, & passionibus,
quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui
cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas
Deus in secula seculorum. R. Amen.

Tertiò dicitur. Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison. Pater noster. Ave Maria.
Oratio.

Domine IESV CHRIS TE, qui per os
Prophetæ dixisti: In charitate perpetua
dilexi

dilexi te, ideo attraxi te miserans: obsecro te, ut eandem charitatem tuam, quæ te de cælis in terram ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines attraxit, offerre, & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima huius famuli tui N. & libera eum ab omnibus passionibus, & poenis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Et salva animam eius in hac hora exitus sui. Aperi ei ianuam vitæ, & fac eum gaudere cum Sanctis tuis in gloria æterna. Et tu piissime Domine IESU CHRISTE, qui redemisti nos pretiosissimo sanguine tuo, miserere animam huius famuli tui, & eam introducere digneris ad semper virentia, & amena loca Paradisi, ut viuat tibi amore indiuisibili, qui à te, & ab electis tuis numquam separari potest. Qui cum Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus in secula seculorum. R. Amen.

¶ In expiratione.

CUM vero tempus expirandi institerit, tunc maxime ab omnibus circumstantibus flexis genibus vehementer orationi instandū est. Ipse vero moriens si potest, dicat: vel si non potest, assistens, si vero Sacerdos pro eo clara voce pronūciat: IESU, IESU, IESU. Quod, & ea, quæ sequuntur, ad illius aures, si videbitur,

tur, etiam sæpius repetat. In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Domine IESV CHRISTE suscipe spiritum meum. Sancta Maria ora pro me. Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu me ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

Tunc ubi viget pia consuetudo, pulsetur campana parochialis ecclesiæ aliquibus iertibus ad significandum fidelibus in vrbe, vel loco, aut extra in suburbanis existentibus instantē mortem expirantis ægroti, vt pro eo Deum rogare possint: Egressa anima de corpore, statim dicatur hoc Responsorium. Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini; Suscipientes animam eius, offerentes eam in conspectu Altissimi. *ŷ.* Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in finem Abrahamæ Angeli deducant te. *R.* Suscipientes animam eius, offerentes eam in conspectu Altissimi. *ŷ.* Requiem æternam dona ei Domine. *R.* Et lux perpetua, &c. offerentes eam in conspectu Altissimi. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *ŷ.* Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *ŷ.* Requiem æternam dona ei Domine. *R.* Et lux perpetua luceat ei. *ŷ.* A porta inferi. *R.* Erue Domine animam eius. *ŷ.* Requiescat in pace. *R.* Amen. *ŷ.* Domine exaudi

exaudi orationem meam. R. Et clamor meus
ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et
cum spiritu tuo. O remus.

Tibi Domine commendamus animam fa-
muli tui N. vt defunctus seculo tibi viuat,
& quæ per fragilitatem humanæ conuersatio-
nis peccata comisit, tu venia misericordissimæ
pietatis absterge. Per Christum Dñm nostrum.

Interim detur campanæ signum transitus defuncti pro lo-
ci consuetudine, vt audientes pro eius anima Deum precen-
tur. Deinde corpus de more honeste compositum loco de-
centi cum lumine collocetur; ac parua crux super pectus in-
ter manus defuncti ponatur; aut vbi crux desit, manus in
modum crucis componantur: interdumq; aspergatur aqua
benedicta, & interim donec efferatur, qui adsunt, siue Sacer-
dotes, siue alij orabunt pro defuncto.

De Exequijs.

Acras ceremonias, ac ritus, quibus ex antiquissi-
ma traditione, & summorum Pontificum insti-
tutis Sancta Mater Ecclesia Catholica in filiorum
suorum exequijs vti solet, tamquam vera reli-
gionis mysteria, Christianæq; pietatis signa, &
fidelium mortuorum saluberrima suffragia, Parochi summo
studio seruare debent atque vsu retinere.

His itaque præstantis, qua par est modestia, ac deuotione
ita se habebunt, vel ad Defunctorum salutem, simulq; ad vi-
uorum pietatem, quemadmodum verè sunt, non ad quæstum
cuiusmodi ritus sanctè instituti esse videantur.

Nullum corpus sepeliatur, præsertim si mors repentina
fuerit, nisi post debitum temporis interuallum, vt nullus om-
nino de morte relinquatur dubitandi locus.

Quod antiquissimum est institutum, illum quantum fieri poterit
recti-

retineatur, vt Missa præfente corpore defuncti pro eo celebratur, antequam sepulturæ tradatur.

Si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro defunctis præfente corpore celebrari poterit; dum tamen Conuenientialis Missa, & officia diuina non impediuntur, magnaq. dici celebritas non obstat.

Caueant omnino Parochi, alijq; Sacerdotes, ne sepulturæ, vel exequiarum, seu anniversarij mortuorum officij causa, quicquam paciscantur, aut tamquam prætium exigant; Sed ijs elemosynis contenti sint, quæ aut probata consuetudine dari solent, aut Ordinarius constituerit. Neque permittant, vt pallia, aut alia altaris ornamenta ad ornatum feretri, vel tumbæ adhibeantur.

Cum autem antiquissimi ritus Ecclesiastici sit, cereos accensos in exequijs, & funeribus deferre, caueant item ne eiusmodi ritus omittatur, ac ne quid auare, aut indigne in eos committatur.

Pauperes vero, quibus mortuis nihil, aut ita parû superest; vt proprijs impensis humari non possint, gratis omnino sepeliantur, ac debita lumina suis impensis, si opus fuerit, adhibeant Sacerdotes, ad quos defuncti cura pertinet, vel aliqua pia Confraternitas, si fuerit, iuxta loci consuetudinem.

Vbi viget antiqua consuetudo sepeliendi mortuos in cœmeterijs, retineatur, & vbi fieri potest, restitatur; at verò cui locus sepulturæ dabitur in ecclesia, humi tantum detur; Cadauera autem prope altaria non sepeliantur.

Sepulchra Sacerdotum, & Clericorum cuiuscumque ordinis, vbi fieri potest, à sepulchris laicorum separata sint; ac decentiori loco sita; atque ita vbi commodum fuerit, vt alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris ordinis Ecclesiæ ministris parata sint.

Sacerdos, aut cuiusuis ordinis Clericus defunctus vestibus suis quotidianis communibus vsque ad talarem vestem inclusiue; tum desuper sacro vestitu sacerdotali, vel clericali, quem ordinis sui ratio deposcit, indui debet. Sacerdos quidem super talarem vestem, amictu, alba, cingulo, manipulo,

Aut. Rom. N.

K

stola,

stola, & casula, seu planeta violacea sit indutus.

Diaconus vero induatur amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, super humerum sinistrum, quæ sub axilla dextra annexatur, & dalmatica violacea.

Subdiaconus autem amictu, alba, cingulo, manipulo, & tunicella.

Alij præterea inferiorum ordinum Clerici superpellico supra vestem talarem ornari debent, singuli prædicti cum tonsura ac birretis suis.

Nullum porrò cadaver perpetuæ sepulturæ traditum ex vlla cuiusvis Ordinis ecclesia asportari liceat, nisi de licentiâ Ordinarij.

Laici cadaver, quolibet generis, aut dignitatis titulo præditus ille fuerit, Clerici ne deferant, sed laici.

Corpora defunctorum in ecclesia ponenda sunt pedibus versus altare maius, vel si conduntur in Oratorijs, aut Cappellis, ponantur cum pedibus versis ad illarum altaria, quod etiam pro situ, & loco fiat in sepulchro. Presbyteri vero habeant caput versus altare.

Cæterum nemo Christianus in communionem fidelium defunctus extra ecclesiam, aut cœmeterium rite benedictum sepeliri debet. Sed si necessitas cogat ex aliquo euentu aliquando ad tempus aliter fieri; curetur, vt quatenus fieri poterit, corpus in locum sacrum quamprimum transferatur, & interim semper crux capiti illius apponi debet, ad significandum illum in Christo quiescisse.

Quibus non licet dari Ecclesiasticam sepulturam.

Ignorare non debet Parochus, qui ab ecclesiastica sepultura ipso iure sunt excludendi; ne quemquam ad illam contra sacrorum Canonum decreta vnquam admittat.

Negatur igitur ecclesiastica sepultura Paganis, Iudæis, & omnibus Infidelibus, Hæreticis, & eorum fautoribus: Apostatis à Christiana fide; Schismaticis, & publicis excommunicatis maiori excommunicatione; Interdictis nominatim, & ijs,

& ijs, qui sunt in loco interdicto, eo durante.

Se ipsos occidentibus ob desperationem, vel iracundiam (non tamen si ex infamia id accidat) nisi ante mortem dederint signa pœnitentiæ.

Morientibus in duello, etiam si ante obitum dederint pœnitentiæ signa.

Manifestis, & publicis peccatoribus, qui sine pœnitentiâ perierunt.

Ijs, de quibus publicè constat, quod semel in anno non susceperint sacramenta Confessionis, & Communionis in Pascha, & absque vllò signo contritionis obierunt.

Infantibus mortuis absque baptismo.

Vbi vero in prædictis casibus dubium occurrerit, Ordinarius consulatur.

Exequiarum Ordo.

Constituto tempore, quo corpus ad ecclesiam deferendum est, conuocetur Clerus, & alij, qui funeri interesse debent, & in parochialem, vel in aliam ecclesiâ iuxta loci consuetudinem, ordine conueniant; ac datis certis campanæ signis, eo modo, & ritu quo in eo loco fieri solet, Parochus indutus superpelliceo, & stola nigra, vel etiam pluviali eiusdem coloris, Clerico præferente Crucem, & alto aquam benedictam, ad domum defuncti, vnâ cum alijs procedis, distribuuntur cerei, & accenduntur intortitia. mox ordinatur processio, præcedentibus laicorum Confraternitatibus, si ad illud sequitur Clerus regularis, & secularis per ordinem, & niq; procedunt, præ lata Cruce deuote Psalmos, vt infra decantantes, Parocho præcedente feretrû cum luminibus. inde sequuntur alij funus comitantes, & pro deum sic deprecantes sub silentio.

Parochus vero antequam cadauer efferatur, illud aspergit aqua benedicta, mox dicit Antiphonam; *Si iniquitates tuas* Psal. De profundis clamati; &c. in fine, *Requiem æternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei.* repetit Antiph. totam. *Si iniquitates, &c.* Deinde cadauer efferitur; Paro-

K ij chusq;

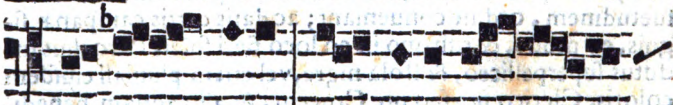
fol.
+ 163
164

chusq; de domo procedens statim graui voce intonat Antiphonam. **Exultabunt Domino.** & Cantores inchoant Psalmum **Miserere mei Deus secundum magnam,** &c. Clero alternatim prosequente; ac si longitudo itineris postulauerit, dicuntur Psalmi Graduales. Ad Dominum cum tribularer clamaui; vel alij Psalmi ex Officio Mortuorum, & in fine cuiusque Psalmi dicitur **Requiem eternam dona ei Domine,** &c. qui Psalmi deuotè, distinctè, grauiq; voce recitari debent vsque ad ecclesiam.

Ad ingressum ecclesie: repetitur Ant. **Exultabunt Domino ossa humiliata.** Deinde ecclesiam ingressi, cantant Resp. Cantore incipiente, & Clero alternatim respondente.

Vbuc nite Sancti De

oc cur rite An geli Do-

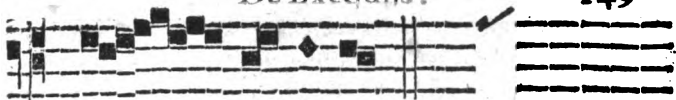

mini, **S**uscipientes animã e

Offerentes e am in conspe ctu

Altif-

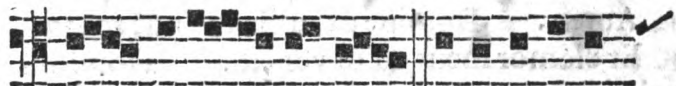
Al tis simi .

ψ. Suscipiat te Christus qui vo-

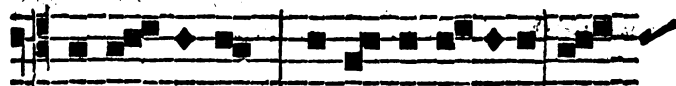
ca uit te, & in sinum Abrahæ Ange-

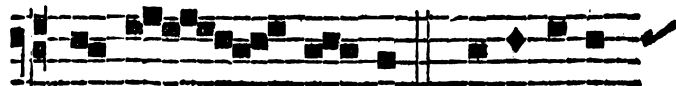
li dedu cant te. suscipientes

ψ. Re quem æternam dona e-

i Do mine. Et lux perpetua lu-

ce at e i. Offerentes
K iij Depo-

Deposito feretro in medio ecclesie, ita ut defuncti pedes, si fuerit laicus, sint versus altare maius, si vero fuerit Sacerdos, ut dictum est, caput sit versus ipsum altare: & cereis accensis circa corpus, statim, nisi quid impediatur, ut infra monebitur, dicatur Officium Mortuorum, cum tribus Nocturnis, & Laudibus, ut infra ponitur; & duo ex Clero incipiant absolute Inuitatorium. **Regem cui omnia viuunt: venite adoremus.** & repetitur à Clero. **Regem cui omnia viuunt, &c.** Psalm. **Venite exulemus, &c.** & duplicantur Antiphonz.

Ad finem officij post Antiphonã Cantici, **Benedictus, &c.** **Ego sum resurrectio,** dicitur **Pater noster.** secreto.

Ꝙ. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. Ꝙ. A porta inferi. R. Erue Dñe animam eius. Ꝙ. Requiescant in pace. R. Amen. Ꝙ. Domine exaudi orationẽ meam. R. Et clamor meus ad te veniat. Ꝙ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Oratio.

Absolue, quæsumus, Domine, animam famuli tui ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos resuscitatus respiret. **Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.**

Dum in Officio dicuntur Laudes, Sacerdos cum ministris paratur ad celebrandam Missam solemnem pro defuncto, si tempus congruens fuerit, ut in die depositionis in Missali Romano. Finita Missa, Sacerdos, deposita casula, seu planeta, & manipulo, accipit pluuiale nigri coloris, & Subdiaconus accipit Crucem, & accedit ad feretrum, & se sistit ad caput defuncti cum cruce medius inter duos Acolythes, seu cerofentarios cum candelabris, & candelis accensis: & omnes alij de clero veniunt ordinatum in gradu suo cum candelis accensis,

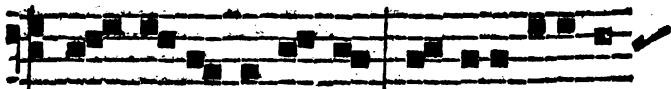
sis, & stant in circuitu feretri, cum sequitur Sacerdos cum Diacono, & assistente, aliisque ministris, & tanta reuerentia altari, sistit se contra crucem ad pedes defuncti, retro altantibus ei à sinistris duobus Acolythis vno cum thuribulo, & nauicula incensi, altero cum vase aquæ benedictæ, & aspersorio, & Acolytho, seu Clerico tetinente librum, absolute dicit sequentem orationem.

Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine, quia nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo cum, quæsumus, tua iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat: sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo Sanctæ Trinitatis, qui viuus, & regnas in secula seculorum. *R.* Amen.

Deinde Cantore incipiente, Clerus circumstantis cantat sequens Responsorium.

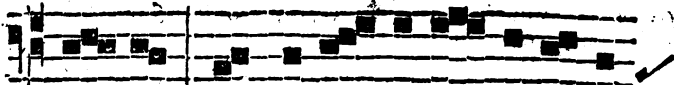

I bera me Do mine

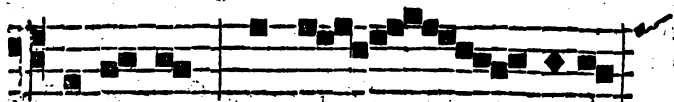

de morte æter næ in die illa tre-

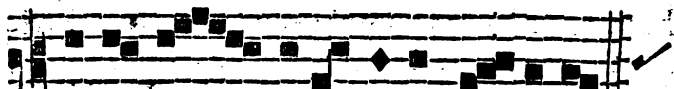
K iiij men-

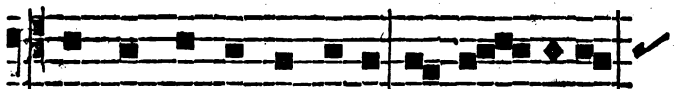
menda. Quando cæli mouendi sunt

& terra. Dum ueneris

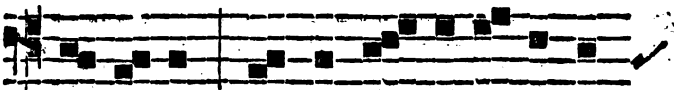
iudicare iæculum per ignem.

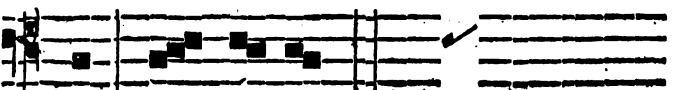
Tremēs factus sum ego, & timeo,

dum discussio uenerit, atque uentura

ra i ra. Quando cæli mouendi

sunt & terra.

¶ Dies

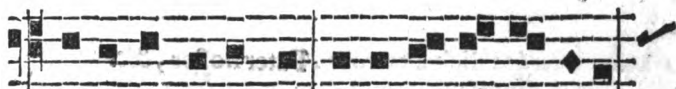
γ Dies illa, dies iræ, calamitatis, &

miseriæ, dies magna & ama-

ra valde. Dum ye neris

γ Requiem æternam dona ei Domine,

& lux perpetua luceat ei.

γ. Li bera me

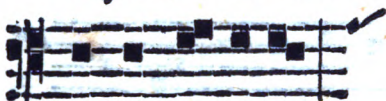
Dum cantatur prædictum Responsorium, Sacerdos, Acolytho, seu Diacono ministrante, accipit incensum de navicula, & ponit in thuribulum, & finito Responsorio. Cantor cum primo Choro dicit:

Kyrie

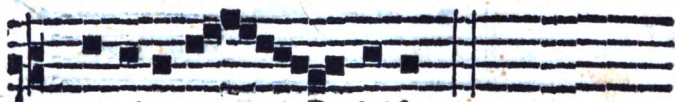
K yrie e leison.

& secundus Chorus
respondet.

Christe e leison.

Deinde omnes si-
mul dicunt.

K yrie e leison.

Mox Sacerdos dicit alta voce. **Pater noster, &c.** & secreto dicitur ab omnibus, & ipse interim a c p r a Diacono, vel Acolytha asperforiū aquę benedictę, & tanta profunda inclinatione Cruci, quę est ex aduerso, Diacono, seu ministro genuflectente, & simbrias pluuię subleuante: circumiens feretrum (si transit ante Sacramentum genuflectit) a p rgit corpus defuncti, deinde reuersus ad locum suum, Diacono ministrante, accipit thuribulum, & eodem modo circuit feretrum, & corpus incensat, vt asperferat: postea reddito thuribulo, ei a quo acceperat, stans in loco suo, Acolytha, seu alio ministro tenente librum apertum ante se, dicit.

✠ **Et ne nos inducas in tentationem.** R. **Sed libera nos à malo.** ✠ **A porta inferi.** R. **Erue Domine animam eius.** ✠ **Requiescat in pace.** R. **Amen.** ✠ **Domine exaudi orationē meam.** R. **Et clamor meus ad te veniat.** ✠ **Dominus vobiscum.** R. **Et cum spiritu tuo.**

Ore

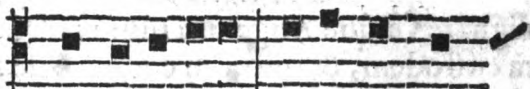
O remus.

Oratio.

DEus, cui proprium est misereri semper, & parcere, te supplices exoramus pro anima famuli tui N. quam hodie de hoc seculo migrare iussisti, vt non tradas eam in manus inimici, neque obliuiscaris in finem, sed iubeas eam à sanctis Angelis suscipi, & ad patriam Paradisi perduci, vt quia in te sperauit, & credidit, non pœnas inferni sustineat, sed gaudia sempiterna possideat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Si defunctus fuerit Sacerdos, in Oratione dicatur: pro anima famuli tui Sacerdotis, quam hodie, &c.

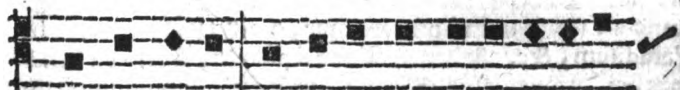
Finita Oratione, corpus defertur ad sepulchrum, si tunc deferendum sit, & dum portatur, Clerici cantant Antiphonam.

N Paradisum deducant te

An geli in tuo aduentu suscipiant

te Martyres, & perducant te in ciuita-

tem

tem sanctam Ierusalem. Chorus Angelorum te suscipiat, & cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

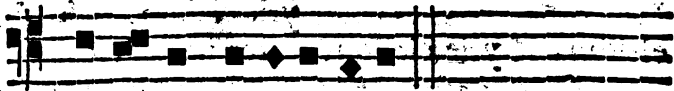
Cum autem peruenerit ad sepulchrum, si non est benedictum, Sacerdos illud benedicit dicens hanc orationem.

Oremus.

DEUS, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, hunc tumulum benedicere dignare, ei que Angelum tuum sanctum deputa custodem, & quorum corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum, vt in te semper cum Sanctis tuis sine fine latentur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

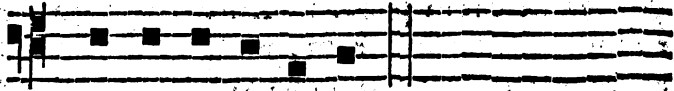
Dicta Oratione, Sacerdos aqua benedicta aspergat, deinde incenset corpus defuncti, & tumulum. Quod si corpus tunc ad sepulturam non deferatur, omisso Reiponfio, **In Paradisum, &c.** & benedictione sepulchri, si iam est benedictum, prolequatur officium, vt infra, quod numquam omittitur, & innotet Antiphonam.

Ego

E go sum resurrectio.

Et dicitur Canticum Benedictus.

E . v o . v a e .

Et repetitur Antiphona

E go sum resurrectio & vita,

qui cre dit in me etiam si mortuus

fuerit, viuet, & omnis, qui viuit, &

credit in me, non morietur in a ternum.
p. 102

Postea Sacerdos dicit: Kyrie eleison. C hriste
 eleison: K yrie eleison. P ater noster, &c. in-
 terim corpus aspergit. *ψ*. Et ne nos inducas in
 tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *ψ*. A
 porta inferi. *R.* Erue Domine animam eius.
ψ. Requiescat in pace. *R.* Amen. *ψ*. Domine
 exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus
 ad te veniat. *ψ*. Dominus vobiscum. *R.* Et
 cum spiritu tuo. O remus.

F Ac quæsumus, Domine, hanc cum ser-
 uo tuo defuncto, ~~vel famula tua defun-~~
 cta misericordiam, vt factorum suorum in-
 poenis non recipiat vicem, qui, ^{tua} ~~vel qua sua~~
 in votis tenuit voluntatem, vt sicut hic cum,
~~vel eam~~ vera fides iunxit fidelium turmis, ita
 filic cum, ~~vel eam~~ tua miseratio societ Ange-
 licis choris. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

ψ. Requiem æternam dona ei Domine. *R.* Et
 lux perpetua luceat ei. *ψ*. Requiescat in pace,
R. Amen. *ψ*. Anima eius, & animæ omnium
 fidelium defunctorum per misericordiam Dei
 requiescant in pace.

Deinde à sepultura in ecclesiam, vel in sacri-
 ficiam reuertentes dicant sine cantu Antiph.
 Si iniquitates, cum Psal. De profundis, &c.
 Requiem æternam dona eis Domine, &c.

Si

Si verò ob rationabilem causam, videlicet ob temporis angustiam, vel aliorum funerum instantem necessitatem, prædictum Officium Mortuorum cum tribus Nocturnis, & Laudibus dici non potest; deposito in ecclesia ferebro cum corpore, dicatur saltem primum Nocturnum cum Laudibus, maximè vbi eiusmodi viget consuetudo, incipiendo ab Inuitatorio. **Regem cui omnia viuunt, venite, &c.** Et postea omnia alia dicantur, quæ supra præscripta sunt dicenda post Officium Mortuorum, & Missam.

Quod si etiam ea fuerit temporis angustia, vel alia v. gens necessitas, vt vnum Nocturnum cum Laudibus dici non possit aliæ prædictæ preces, & suffragia numquam omittantur.

Missam verò, si hora fuerit congruens, ritu pro defunctis, vt in die obitus præsentem corpore non omittatur, nisi obstet magna diei solemnitas, aut aliqua necessitas aliter suadeat, & post Missam fiat vt supra.

OFFICIUM DEFUNCTORVM.

Dicitur in Choro in die depositionis, & alijs diebus pro temporis opportunitate, & ecclesiarum consuetudine, yt supra dictum est. In die vero depositionis, & tertio, septimo, & anniuersario, duplicantur Antiphonæ. Et in fine Psalmorum dicitur: Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis. etiam si pro vno tantum fiat Officium.

A D V E S P E R A S.

Absolute incipitur ab Antiphona.

P lacebo Domino. E v o v a c.

Psalmus 114.

Dilexi, quoniam exaudiet Dominus: vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi: & in diebus meis inuocabo.

Circumdederunt me dolores mortis: & pericula inferni inuenerunt me.

Tribulationem & dolorem inueni: & nomen Domini inuocaui.

Q Domine libera animam meam: misericors

cors Dominus & iustus, & Deus noster miseretur.

Custodiens paruulos Dominus: humiliatus sum, & liberauit me.

Conuertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.

Placebo Domino: in regione uiuorum.

Requiem æternam &c.

Ant. Placebo Domino in regione uiuorum.

Ant. Heimi hi. Eo u o v a e.

Psalmus 119.

Ad Dominum cum tribulauer clamauit: & exaudiuit me.

Domine libera animam meam à labijs iniquis: & à lingua dolosa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus desolatorijs.

Rit. Rom. N.

L

Hen

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea.

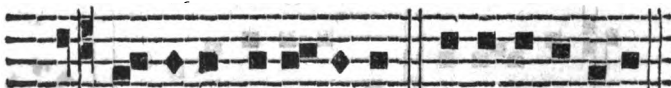
Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis.

Ant. Hei mi hi Domine quia incolatus

meus pro longa: tus est.

Ant. Dominus custodit te. E v o v a c.

Psalmus 120.

Leuavi oculos meos in montes: vade veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino: qui fecit caelum & terram.

Non det in combustionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israel.

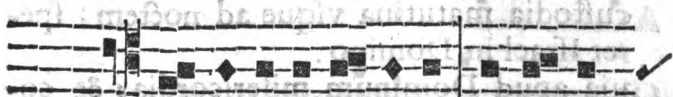
Demi-

Dominus custodit te: Dominus protectio tua
super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te: neque luna per
noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: custo-
diat animam tuam Dominus.

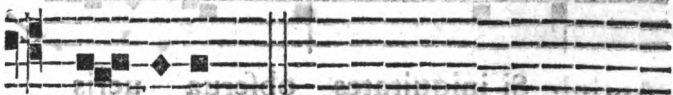
Dominus custodiat introitum tuum, & exi-
tū tuum: ex hoc nunc & vsque in seculum.

Antiph. Dominus custodit te, ab omni

malo: custo diat animam tu am

Do minus.

Ant. Si iniquitates. E v o v a e.

Psalmus 129.

DE profundis clamaui ad te Domine:
Domine exaudi vocem meam.

L ij Fiant

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine : Domine quis sustinebit ?

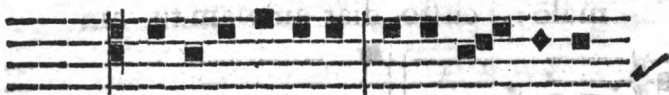
Quia apud te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius : sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem : speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud eum redemptio.

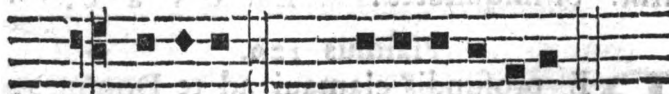
Et ipse redimet Israel : ex omnibus iniquitatibus eius.

Antiph. Si iniquitates obserua ueris

Domine : Domine quis susti nebit.

Antiph. Opera. E v o v a e :

Pfal-

Psalmus 137.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu Angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Super misericordia tua, & veritate tua: quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacumque die inuocauero te, exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem:

Confiteantur tibi Domine omnes reges terræ: quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in vijs Domini: quoniam magna est gloria Domini.

Quoniam excelsus Dominus, & humilia respicit & alta à longe cognoscit.

Si ambulauero in medio tribulationis, viuificabis me: & super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, & saluum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me: Domine misericordia tua in seculum, opera manuum tuarum ne despicias.

Requiem æternam dona eis Domine.

Et lux perpetua luceat eis.

L iij

Antiph.

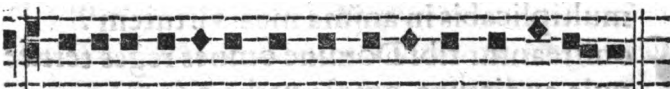
Antiph. Opera manuum tuarum Domine

ne de spicias.

✠. Audiui vocem de caelo dicentem mihi.

℞. Beati mortui qui in Domino moriuntur.

Ad Magnificat

Antiph. Om ne. E v o v a e.
Psal. Magnificat: &c. vt infra.

Antiph. Om ne quod dat mihi pa ter,

ad me ve niet, & e um qui venit ad
me,

me, non eijciam fo ras.

Sequentes preces dicuntur flexis genibus, similiter, & ad Laudes. Pater noster. secreto. **V.** Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos à malo. Psalmus 145.

Lauda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus: in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius: qui fecit cælum, & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in seculum, facit iudicium iniuriarum patientibus: dat escam esurientibus.

Dominus soluit compeditos: Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos: Dominus diligit iustos.

Dominus custodit aduenas, pupillum & viduam suscipiet: & vias peccatorum disperdet.

L iiii

R cgnaj

Regnabit Dominus in secula, Deus tuus
Sion: in generationem & generationem.

Requiem æternam, &c.

✠ A porta inferi. R. Erue Domine animam
eius. V. Requiescat in pace. R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam. R. Et
clamor meus ad te veniat. V. Dominus vo-
biscum. R. Et cum spiritu tuo.

In die depositionis defuncti. Oratio.

Absolve, quæsumus Domine animam
famuli tui, vel famulæ tuæ, vt defun-
ctus vel defuncta seculo tibi viuat: & quæ
per fragilitatem carnis humana conuersatio-
ne commisit, tu venia misericordiosissimæ
pietatis absterge. Per Christum Dominum
nostrum. R. Amen. Vel

Deus, cui proprium est misereri, semper
& parcere: te supplices exoramus pro
anima famuli tui N. vel famulæ tuæ, quam
hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt non
tradas eam in manus inimici, neque obliui-
scaris in finem: sed iubeas eam à sanctis An-
gelis suscipi, & ad patriam Paradisi perdu-
ci: vt quia in te sperauit, & credidit, non
pœnas inferni sustineat, sed gaudia æterna
possideat. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

In die tertio, septimo, & trigesimo depositionis defuncti. Oratio.

Quæsumus Domine, ut animæ famuli tui N. vel famulæ tuæ, cuius depositionis diem tertium, vel septimum, vel trigesimum commemoramus, sanctorum, atque electorum tuorum largiri digneris consortium: & rorem misericordiæ tuæ perennem infundas. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

In Anniuersario. Oratio.

Deus indulgentiarum, Domine, da animæ famuli tui, vel famulæ tuæ, vel animabus famulorum, famularumq; tuarum, cuius, vel quorum anniuersarium depositionis diem commemoramus, refrigerij sedem, quietis beatitudinem, & luminis claritatem. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Aliæ Orationes diuersæ pro defunctis.

Pro Summo Pontifice defuncto. Oratio.

Deus, qui inter summos Sacerdotes famulum tuum N. ineffabili tua dispositione connumerari voluisti: præsta quæsumus, ut qui vnigeniti Filij tui vices in terris gerebat, Sanctorum tuorum Pontificum consortio perpetuo aggregetur. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Pro

Pro defuncto Episcopo.

Oratio.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulum tuum Pontificali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Si fuerint plures, dicatur in numero plurali.

Pro Episcopo Cardinali defuncto dicatur: famulum tuum N. Episcopum Cardinalem Pontificali fecisti, &c.

Pro Presbytero Cardinali dicatur: famulum tuum N. Presbyterum Cardinalem Sacerdotali fecisti, &c.

Pro Diacono autem Cardinali dicitur Oratio. Inclina Domine, &c. quæ habetur paulò infra, hoc modo. Ut animam famuli tui N. Diaconi Cardinalis, quam de hoc seculo migrare, &c.

Pro defuncto Sacerdote.

Oratio.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes, famulum tuum Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Vel

Oratio.

Præsta quæsumus Domine, ut anima famuli tui N. Sacerdotis, quem in hoc seculo

culo commorantem sacris muneribus decorasti, in caelesti sede gloriosa semper exultet. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro vno defuncto. Oratio.

Inelina Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, ut animam famuli tui, quam de hoc seculo migrare iussisti, in pacis, ac lucis regione constituas, & sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro vna defuncta. Oratio.

Quæsumus Domine, pro tua pietate miserere animæ famulæ tuæ: & à contagijs mortalitatis exutam in æternæ saluationis partem restitue. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pro defunctis fratribus, propinquis,
& benefactoribus.

Deus veniæ largitor, & humanæ salutis amator: quæsumus clementiam tuam, ut nostræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc seculo transierunt: beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

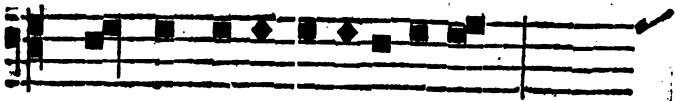
Pro

Pro fidelibus defunctis generalis oratio.

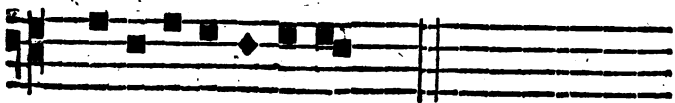
Fidelium Deus, omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum, familiarumq; tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum: vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur. Qui visis, & regnas in secula seculorum. *R.* Amen.

ψ. Requiem æternam dona eis Domine. *R.* Et lux perpetua luceat eis. *ψ.* Requiescant in pace. *R.* Amen.

A D M A T V T I N V M.
Inuitatorium.

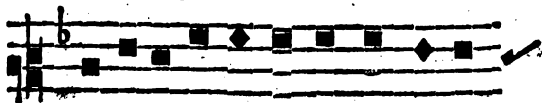

Regem cui omnia viuunt:

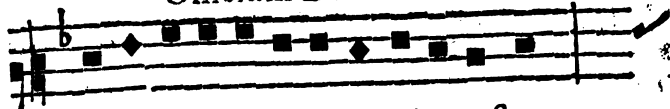

Venite adoremus:

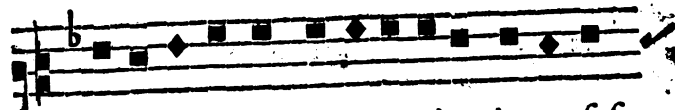
Chorus repetit. Regem, &c. Psalmus 94.

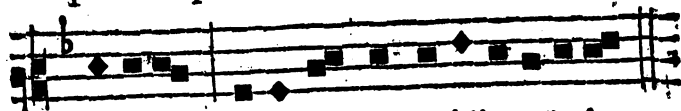
Venite exultemus Domino,
iubi-

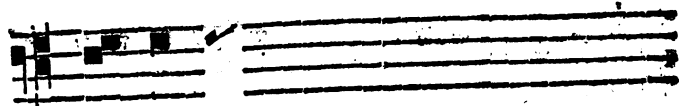
iubilemus Deo salutari nostro :

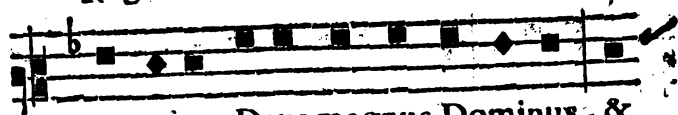
præoccupemus faciem eius in confes-

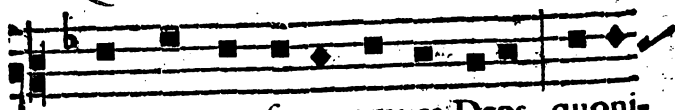
sione, & in psalmis iubilemus ei.

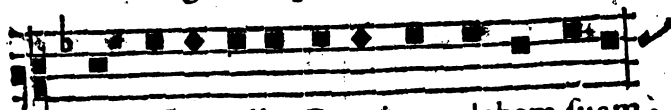
Regem

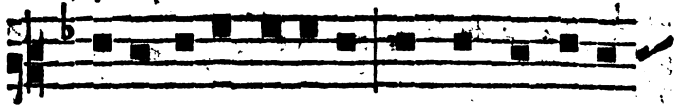
Quoniam Deus magnus Dominus, &

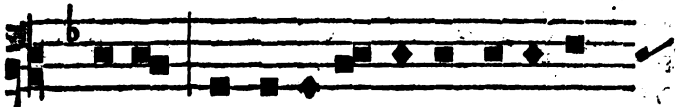
rex magnus super omnes Deos : quoni-

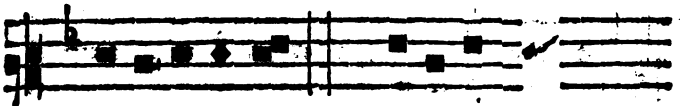
am nō repellet Dominus plebem suam,
quia

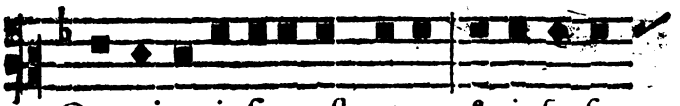
quia in manu eius sunt omnes fines

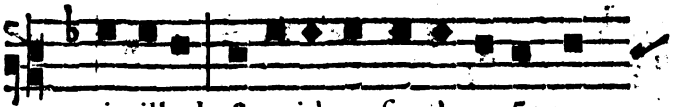
terrae, & altitudines montium

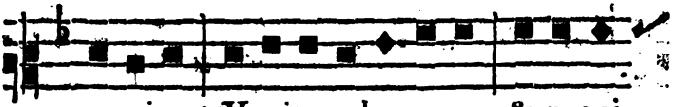
ipse conspicit. Venite

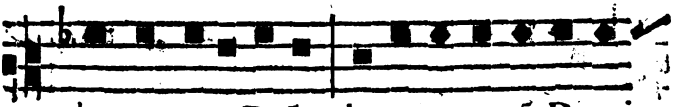
Quoniam ipse est mare, & ipse fe-

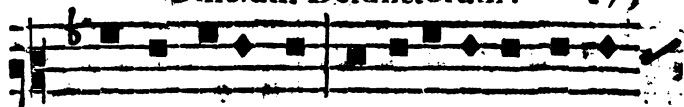
cit illud, & aridam fundauerunt ma-

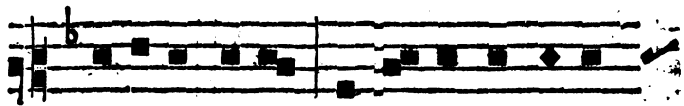
nus eius: Venite adoremus, & proci-

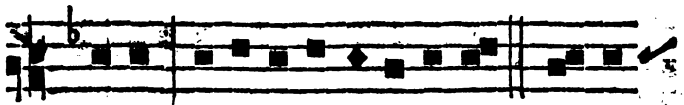
damus ante Deum: ploremus coram Domi-
no

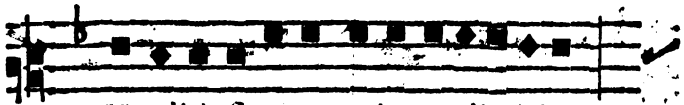
no qui fecit nos, quia ipse est Domi-

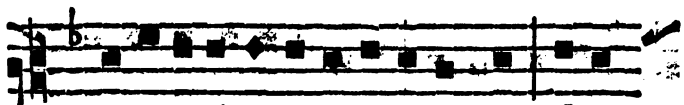
nus Deus noster: nos autem populus

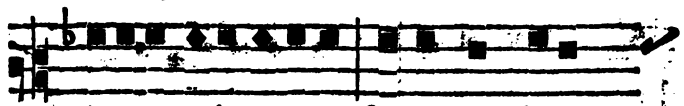
eius, & oues pascuae eius. Regem

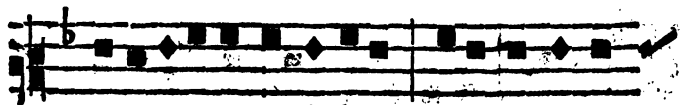
Hodie si vocem eius audieritis,

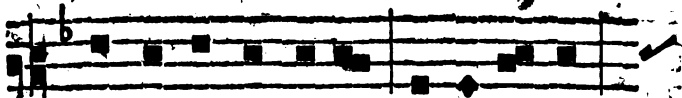
nolite obdurare corda vestra, sicut

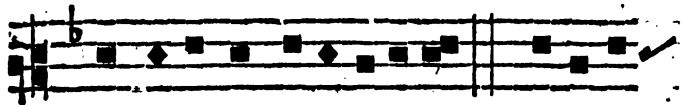
in exacerbatione secundum diem

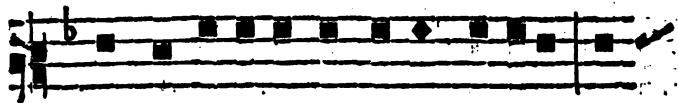
tentationis in deserto: ubi tentaue-
runt

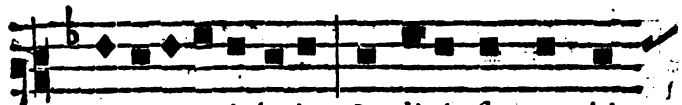
rūt me patres vestri, probauerunt,

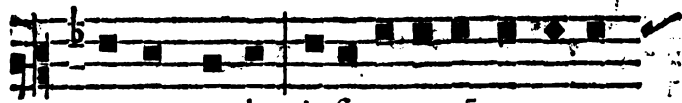
& viderunt opera mea. Venite

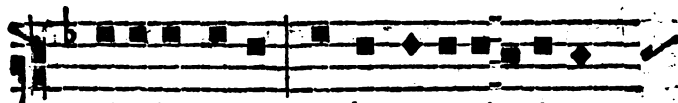
Quadraginta annis proximus fui ge-

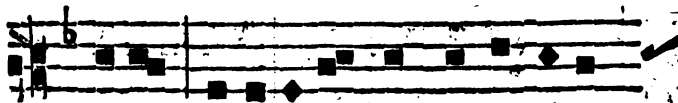
nerationi huic, & dixi, semper hi

errant corde: ipsi vero nō cognoue-

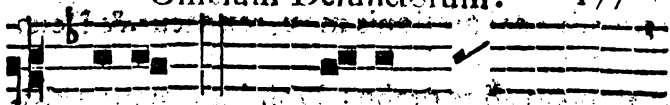

rūt vias meas, quibus iuravi in ira

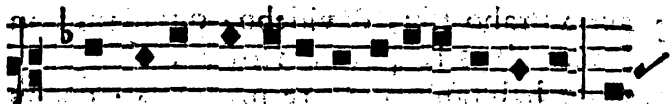
mea, et introibunt in requiem

meam.

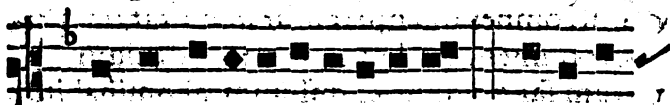

meam.

R. egem

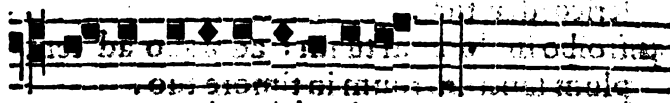

R. equiem æternã dona eis Domine, &

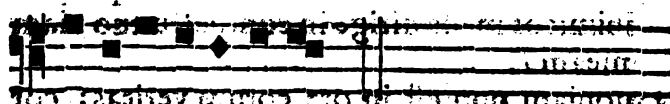

lux perpetua luceat eis.

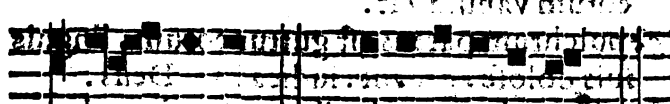
V. enite

R. egem cui omnia vivunt

V. enite adoremus.

Ant. **D**irige.

Ev o v i a s

Psalms 15.

Verba mea auribus percipe Domine: in-

terallige clamorem meum.

Rit. Rom. N.

M I n-

Intende voci orationis meae: rex meus, & Deus meus.

Quoniam ad te orabo: Domine, mane exaudies vocem meam.

Mane adstabo tibi, & videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos.

Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes, qui loquuntur mendacium.

Virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus: ego autem in multitudine misericordiae tuae.

Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine deduc me in iustitia tua: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est.

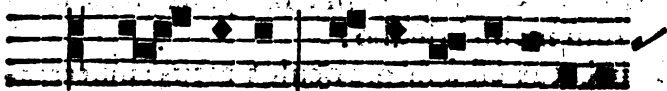
Sepulchrum patens est guttur eorum, lingua suis dolose agebant: iudica illos Deus.

Decidant à cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te Domine.

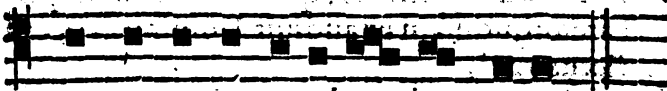
Et latentur omnes, qui sperant in te: in aeternum exultabunt, & habitabis in eis.

Et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt
nomen tuum: quoniam tu benedices iusto.
Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ: co-
ronasti nos.

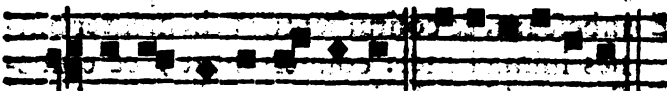
Requiem æternam, &c.

Antiph. Di rige Domine Deus meus

in conspectu tuo vi am meam.

Ant. Convertere Domine. *ΕΥΟΥΑΕΣ*
Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: ne-
que in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus
sum: sana me Domine quoniam contur-
bata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: usquequo Do-
mine usquequo?

Convertere Domine, & eripe animam meam:

M ij sal-

saluum me fac propter misericordiam
tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui :
in inferno autem quis confitebitur tibi ?

Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas
noctes lectum meum : lacrymis meis stratum
meum rigabo.

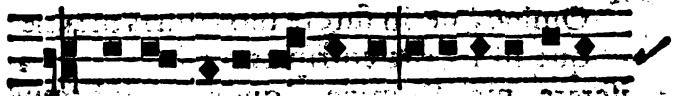
Turbatus est à furore oculus meus : inueteraui
inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes, qui operamini iniqui-
tatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem
fletus mei.

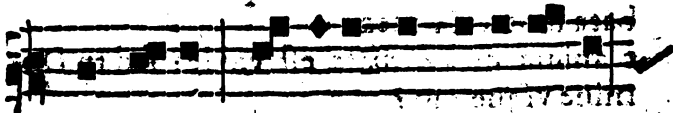
Exaudiuit Dominus deprecationem meam:
Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer om-
nes inimici mei: conuertantur, & erube-
scant valde velociter.

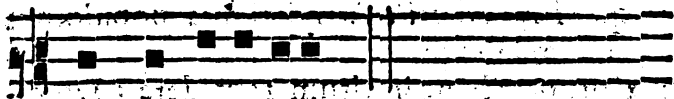
Requiem æternam, &c.

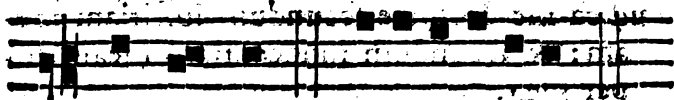
Ant. Conuertere Domine, & eripe ani-

mam meam: quoniam non est in morte
qui

qui memor sit tui.

Ant. Ne quando. *Ev o v i s e.*

Psalmus 7.

Domine Deus meus, in te speravi : saluum
me fac ex omnibus persequentibus me,
& libera me.

Ne quando rapiat vt leo animam meam :
dum non est qui redimat, neque qui sal-
uum faciat.

Domine Deus meus, si feci istud : si est ini-
quitas in manibus meis.

Si reddidi retribuendis mihi mala : deci-
dam merito ab inimicis meis inanis.

Persequatur inimicus animam meam, & com-
prehendat, & conculcet in terra vitam
meam : & gloriam meam in puluerem de-
ducatur.

Exurge Domine in ira tua : & exaltare in fini-
bus inimicorum meorum.

Et exurge Domine Deus meus in precepto

M iij

quod

Rituaie Romanum
 quod mandasti : & synagoga populorum
 circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : Domi-
 nus iudicat populos .

Iudica me Domine secundum iustitiam me-
 am : & secundum innocentiam meam su-
 per me .

Consumetur nequitia peccatorum , & di-
 riges iustum : scrutans corda , & renes
 Deus .

Iustum adiutorium meum à Domino : qui
 saluos facit rectos corde .

Deus iudex iustus , fortis , & patiens : num-
 quid irascitur per singulos dies ?

Nisi conuersi fueritis , gladium suum vibrabit :
 arcum suum tetendit , & parauit illum .

Et in eo parauit vasa mortis : sagittas suas ar-
 dentibus effecit .

Eccc parturijt iniustitiam : concepit dolorem ,
 & peperit iniquitatem .

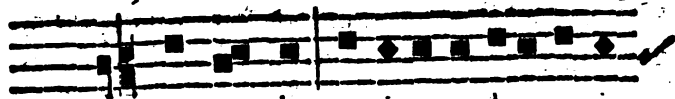
Lacum aperuit , & effodit eum : & incidit in
 foueam quam fecit .

Conuerteretur dolor eius in caput eius : & in
 verticem ipsius iniquitas eius descendet .

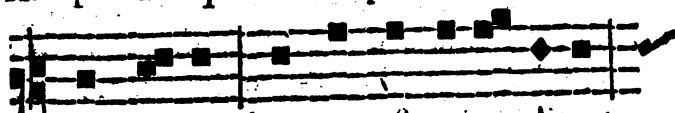
Confitebor Domino secundum iustitiam eius :
 & psallam nomini Domini altissimi .

Requiem æternam , &c.

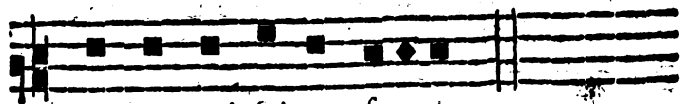
Antiph.

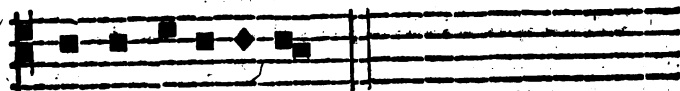
Antiph. Ne quando rapiat vt leo ani-

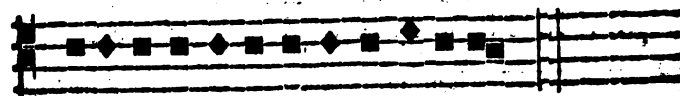
mam meam, dum non est qui re dimat

neque qui saluum faciat.

Y. A porta inferi .

R. Erue Domine animas eorum .

Pater noster . totum secreto . Lectiones leguntur sine Absolutione, Benedictionibus, & Titulo.

Lectio j.

Iob. 9. c

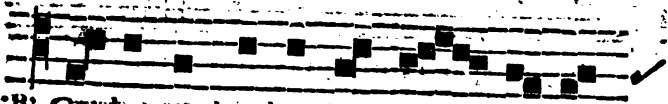
PArce mihi Domine: nihil enim sunt dies mei . Quid est homo, quia magnificas eum? aut quid apponis erga eum eorum tuum? Visitas eum diluculo, & subito probas illum. Usquequo non parcis mihi, nec dimittis me,

M iij

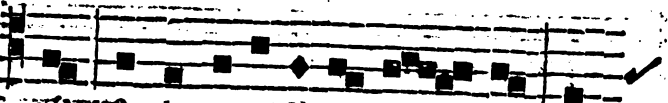
v6

ut glutiam saluam meam? Peccaui: quid fa-
 ciam tibi, o custos hominum? Quare posui-
 sti me contrarium tibi, & factus sum mihi-
 metipsum grauis? Cur non tollis peccatum
 meum, & quare non auferis iniquitatem
 meam? Ecce nunc in puluere dormiam, & si
 mane me quaesieris, non subsistam.

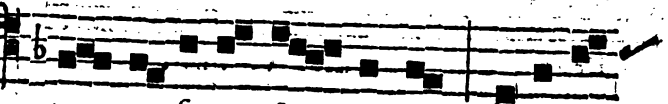
Lectiones terminantur sine Tu autem, vel
 alia conclusione.

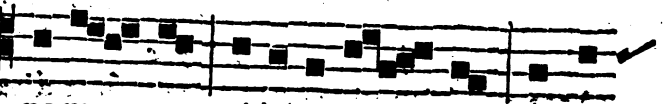
B. Credo quod redemptor me us vi-

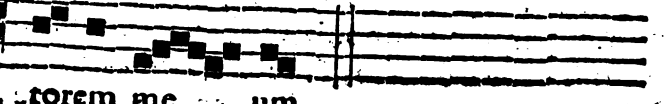
uit, & in nouissimo di e de

ter ra surre ctu rus sum: Et in car-

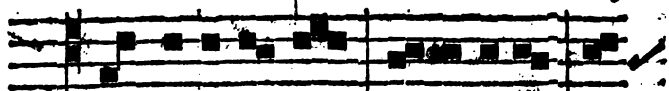

ne me a videbo De um salua-

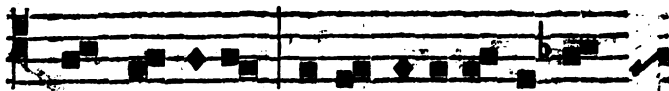

storem me um.

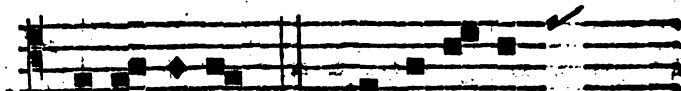
V. Queni

Ÿ. Quem visurus sum e goipse, &

non a lius, & o . culi me i con-

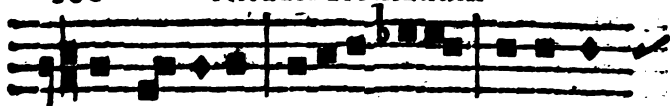
specturi sunt .. Es in carne

Leſtio ij.

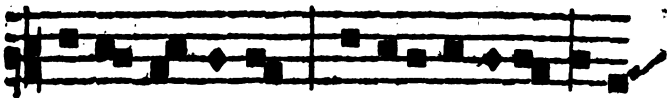
Job. 10.

TÆdet animam meam vitæ meæ: dimitte
tam aduerſum me eloquium meum. Lo-
quar in amaritudine animæ meæ, dicam Deo:
Noli me condemnare. Indica mihi, cur me
ita iudices? Numquid bonum tibi videtur, ſi
calumniæris me, & opprimas me opus ma-
num tuarum, & conſilium impiorum adiu-
ues? Numquid oculi carnei tibi ſunt, aut ſicut
videt homo, & tu videbis? Numquid ſicut
dies hominis dies tui, & anni tui ſicut huma-
na ſunt tempora, vt quæras iniquitatẽ meam,
& peccatum meum ſcruteris? Et ſcias quia
nihil impium fecerim, cum ſit nemo qui de
manu tua poſſit cruce.

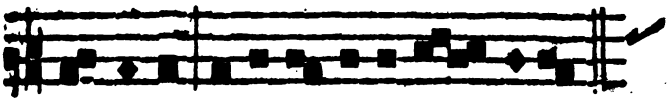
R. Qui

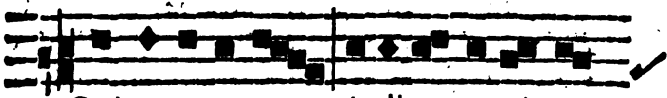
R. Qui Lazarum resuscitasti à monu-

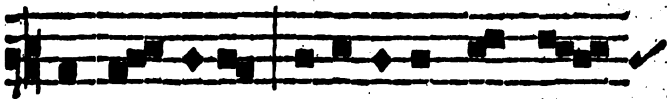
mento fœtidum. T u eis Domine dona

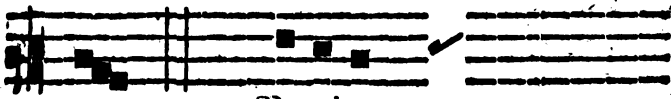
requiem, & locum indulgen tiæ.

ꝫ. Qui venturus es iudica re vi uos

& mor tuos, & seculum per i-

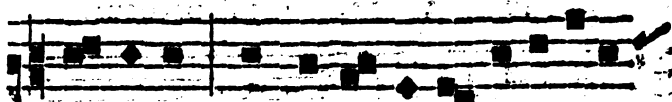

gnem. T u eis

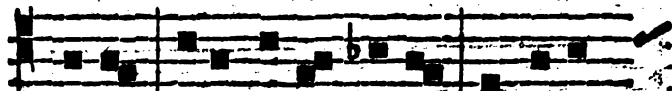
Lectio iij. *Iob. 10. b*

M Anus tuæ Domine fecerunt me, & plas-
mauerunt me totum in circuitu, & sic
repen-

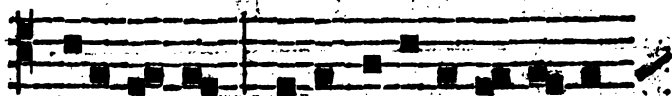
repente præcipitas me? Memëto quæso, quod
 sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces
 me. Nonne sicut lac multisti me, & sicut ca-
 seum me coagulasti? Pelle & carnibus vestisti
 me, ossibus & nervis compegisti me. Vitam
 & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio
 tua custodiuit spiritum meum.

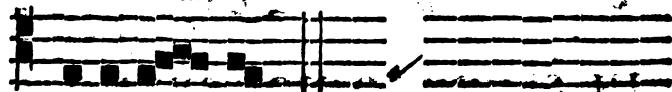
R. Domine, quando ve neris iudicare

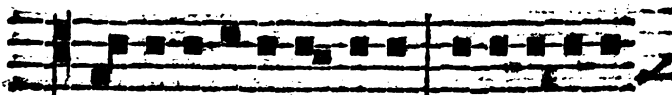
terram, vbi me abscondam à vultu

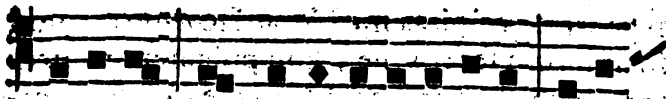
iræ tuæ? Quia peccaui nimis in

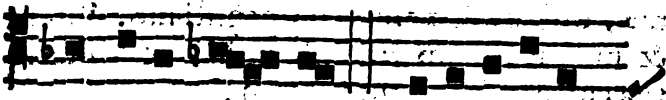
vita mea.

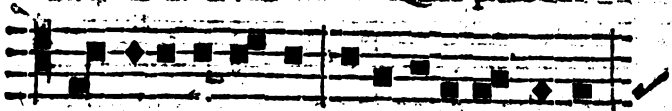
Y. Commissa mea pauesco, & ante te e-
 rube-

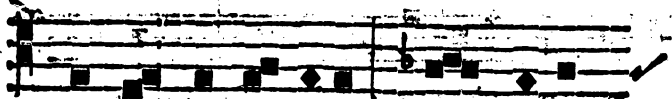
rubesco, dum veneris iudicare, noli

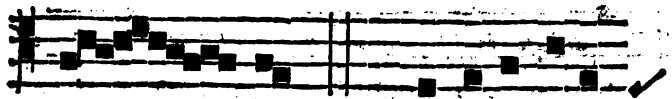
me condemna re. Quia peccavi

ŷ. Requiem æternam dona eis Domine,

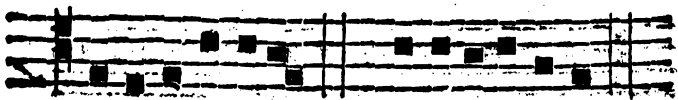

& lux perpe tua lu ceat

c is. Quia peccavi

IN SECUNDO NOCTURNO.

Ant-In loco pascue. E v o v a e

Pfal-

Psalmus 22.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit:
in loco pascuæ ibi me collocavit.

Super aquam refectionis educauit me: ani-
mam meam conuertit.

Eduxit me super semitas iustitiæ: propter
nomen suum.

Nam, & si ambulauero in medio umbræ
mortis: non timebo mala: quoniam tu me-
cum es.

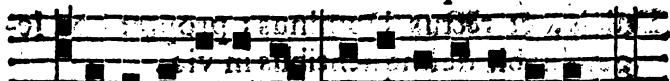
Mirga tua, & baculus tuus: ipsa me conso-
lata sunt.

Parasti in conspectu meo mensam: aduersus
eos qui tribulant me.

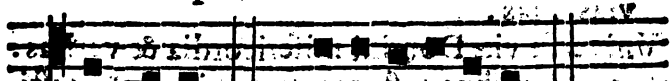
Impinguasti in oleo caput meum: & calix
meus inebrians quàm præclarus est.

Et misericordia tua subsequetur me: omni-
bus diebus vitæ meæ.

Et ut inhabitem in domo Domini: in longi-
tudinem dierum. Requiem, &c.

Ant. In loco pascuæ ibi me collocavit.

Ant. Delicta. E V O V A

AD te Domine leuavi animam meam :
Deus meus in te confido non erube-
scam .

Neque irrideant me inimici mei : etenim vni-
uersi , qui sustinent te , non confundentur .

Confundantur omnes iniqua agentes : super-
uacue .

Vias tuas Domine demonstra mihi : & semi-
tas edoce me .

Dirige me in veritate tua , & doce me : quia
tu es Deus saluator meus , & te sustinui
tota die .

Reminiscere miserationum tuarum Domine :
& misericordiarum tuarum , quae à seculo
sunt .

Delicta iuuentutis meae : & ignorantias meas
ne memineris .

Secundum misericordiam tuam memeto mei
tu : propter bonitatem tuam Domine .

Dulcis , & rectus Dominus : propter hoc le-
gem dabit delinquentibus in via .

Diriget mansuetos in iudicio : docebit mites
vias suas .

Vniuersae viae Domini misericordia & veritas :
requirentibus testamentum eius , & testi-
monia eius .

Pro-

Propter nomen tuum Domine propitiaberis
peccato meo : multum est enim .

Quis est homo qui timet Dominum ? Legem
statuit ei in via , quam elegit .

Anima eius in bonis demorabitur : & semen
eius hereditabit terram .

Firmamentum est Dominus timentibus eum :
& testamentum ipsius , vt manifestetur
illis .

Oculi mei semper ad Dominum : quoniam
ipso euellat de laqueo pedes meos .

Respice in me , & miserere mei : quia vnicus
: & pauper sum ego .

Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt :
de necessitatibus meis erue me .

Vide humilitatem meam & laborem meum :
& dimitte vniuersa delicta mea .

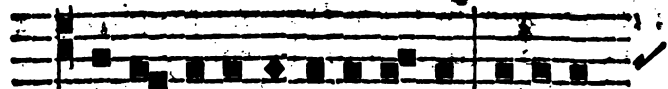
Respice inimicos meos , quoniam multiplica-
tunt : & odio iniquo oderunt me .

Custodi animam meam , & erue me : non
erubescam quoniam speravi in te .

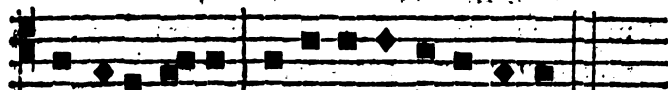
Innocentes & recti adhaeserunt mihi : quia su-
stinui te .

Libera Deus Israel : ex omnibus tribulationi-
bus suis .

Requiem aeternam , &c .

Ant. Deli cta iuuentutis meæ, & igno-

rantias meas: ne memineris Domine.

Ant. Credo vide re. **B. V. O. V. A. C. I.**

Psalmus 26.

Dominus illuminatio mea, & salus mea:
quem timebo?

Dominus protector vitæ meæ: à quo trepi-
dabo?

Dum appropiant super me nocentes: vt edant
carnes meas.

Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati
sunt, & ceciderunt.

Si consistant aduersum me castra: non time-
bit cor meum.

Si exurgat aduersum me prælium: in hoc ego
sperabo.

Vnam petij à Domino, hanc requiram: vt
inhabitem in domo Domini: omnibus die-
bus vitæ meæ.

V 5

Vt videam voluptatem Domini: & visitem templum eius.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltauit me: & nunc exaltauit caput meum super inimicos meos.

Circuiui, & immolauit in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo, & psallam dicam Domino.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamaui ad te: miserere mei, & exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisiui te facies meae: faciem tuam Domine requiram.

Ne auertas faciem tuam a me: ne declines in ira a seruo tuo.

A diutor meus esto: ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus, & mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me.

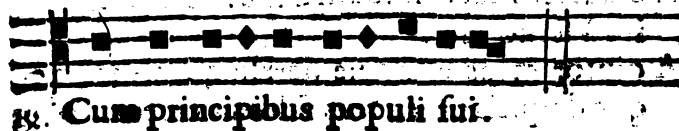
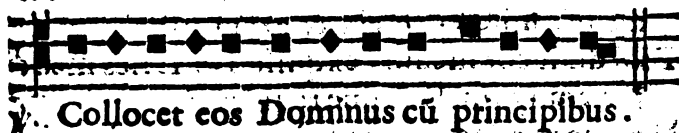
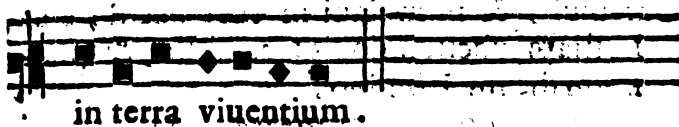
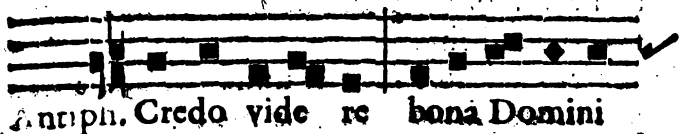
Legem pone mihi Domine in via tua: & dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantem me: quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, & mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini: in terra viventium.

Expecta Dominum, viriliter age: & confortetur cor tuum, & sustine Dominum.

Requiem æternam, &c.

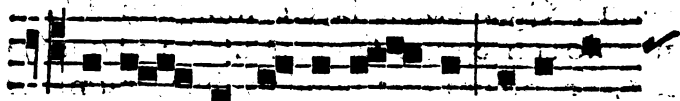
Pater noster. totum secreto.

Lectio. iiii.

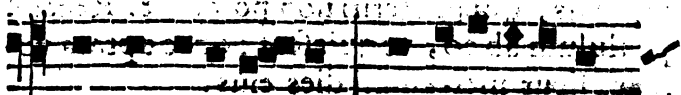
Iob. 13. d.

Responde mihi: quantas habeo iniquitates & peccata, scelera mea & delicta ostende mihi. Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum? Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris. Scribis

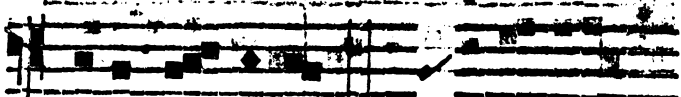
bis enim contra me amaritudinēs, & consu-
mere me vis peccatis adulescentiæ meæ. Po-
suiſti in heruo pedem meum, & obſeruaſti
omnes ſemitas meas, & veſtigia pedum meo-
rum conſideraſti. Qui quaſi putredo conſu-
mendus ſum, & quaſi veſtimentum quod co-
meditur à tinea.

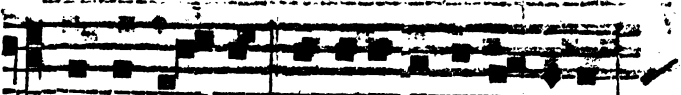
B. Memen to me i De us, quia ven-

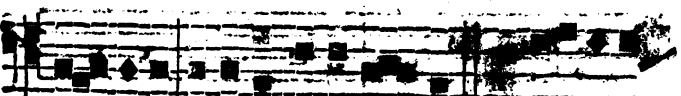
tus eſt vita me a: Nec aſpiciat me

viſus ho minis.

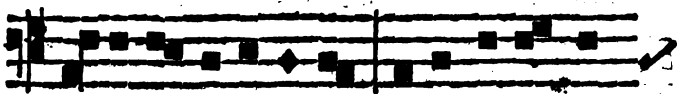
Y. De profun dis clāmaui ad te Domine,

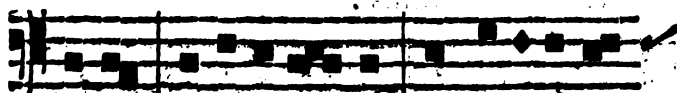
Domine exaudi vocē me ā. Nec aſpiciat

N ij Lectio

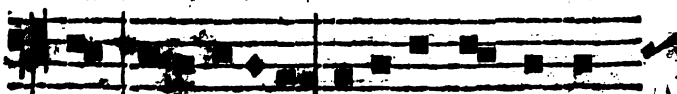
Homo natus de muliere, breui viuens tempore, repletur multis miserijs. Qui quasi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra, & numquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis super huiuscemodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es? Breues dies hominis sunt, numerus mensium eius apud te est: constituisti terminos eius, qui præteriri non poterunt. Recede paululum ab eo, vt quiescat donec optata veniat, sicut mercenarij dies eius.

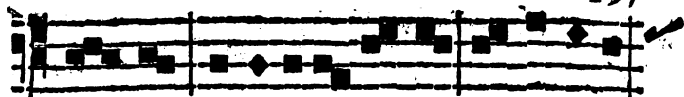
Bz. He i mi hi Domine, quia pecca ui

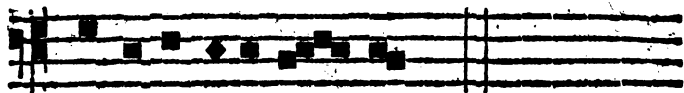
nimis in vita mea: quid faciam mi-

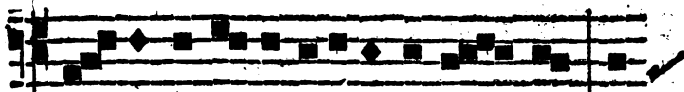
seri: vbi fugiam nisi ad te Deus meus?

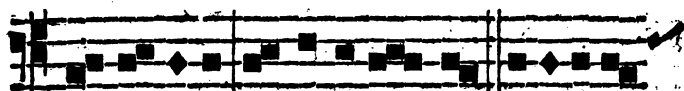
me us? Miserere me i, dū veneris

in nouissimo di e:

γ. A nima mea turbata est val de, sed

tu Domine succurre e i. Miserere

Lectio vj.

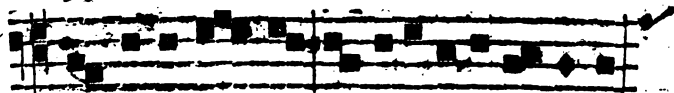
Iob. 14. c.

Q. Vis mihi hoc tribuat, vt in inferno pro-
tegas me, & abscondas me, donec per-
granscat furor tuus, & constituas mihi tem-
pus, in quo recorderis mei? Putasne mortuus
homo rursus viuatur? Cunctis diebus, quibus
nunc milito, exspecto donec veniat immuta-
tio mea. Vocabis me, & ego respondebo ti-
bi: operi manuum tuarum porriges dexte-
ram. Tu quidem gressus meos dinumerasti:
sed parce peccatis meis.

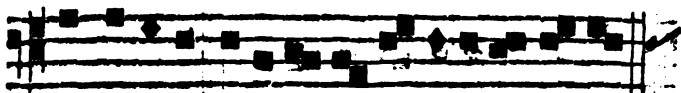
VI

N iii

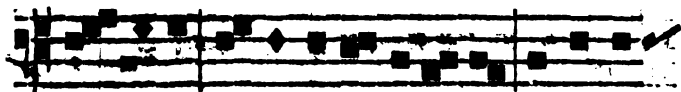
B. Ne

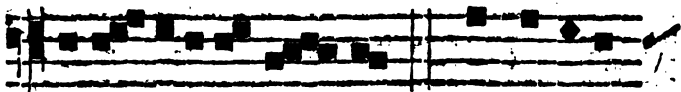
R. Ne recorde ris peccata mea Domine,

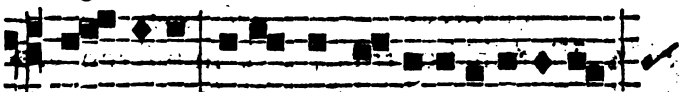
Dum veneris iudica re s̄culū per ignem.

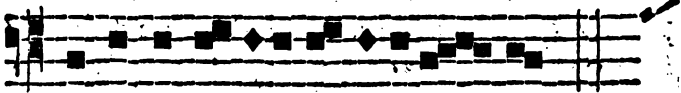
ŷ. Di rige Domine Deus meus in cōspe-

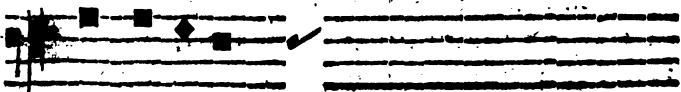
ctu tu o viam me am. Dum veneris

ŷ. Re quiem æternam dona eis Domine:

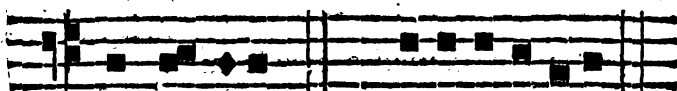
& lux perpetua lu ceat e is.

Dum veneris

IN

IN TERTIO NOCTVRNO.

Ant. Complacet. E v o v a e:

Psalmus 39:

EXspectans expectaui Dominum: & intendit mihi.

Et exaudiuit preces meas: & eduxit me de lacu miseriæ, & de luto facis.

Et statuit super petram pedes meos: & direxit gressus meos.

Et immisit in os meum canticum novum: carmen Deo nostro.

Videbunt multi, & timebunt: & sperabunt in Domino:

Beatus vir, cuius est nomen Domini spes eius: & nō respexit in vanitates, & infanias falsas.

Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua: & cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.

Annunciaui, & locutus sum: multiplicati sunt super numerum.

Sacrificium, & oblationem noluisti: autem autem perfecisti mihi.

Holocaustum & pro peccato non postula-

N iiii

sta

isti: tunc dixi, Ecce venio.

In capite libri scriptum est de me, vt facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Annunciaui iustitiam tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibebo, Domine tu scisti.

Iustitiam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam, & salutare tuum dixi.

Non abscondi misericordiam tuam, & veritatem tuam: à concilio multo.

Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas à me: misericordia tua, & veritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circumdederunt me mala, quorum non est numerus: comprehenderunt me iniquitates meæ, & non potui vt viderem.

Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei: & cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi Domine, vt eruas me: Domine ad adiuuandum me respice.

Confundantur, & reuereantur simul qui quaerunt animam meam: vt auferant eam.

Conuertantur retrorsum, & reuereantur: qui volunt mihi mala.

Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt mihi, Euge, Euge.

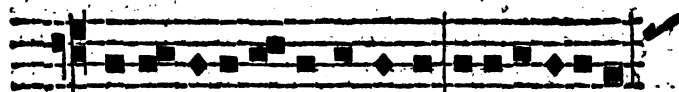
Et cetera

Exultent, & lætentur super te omnes quærentes te: & dicant semper, Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

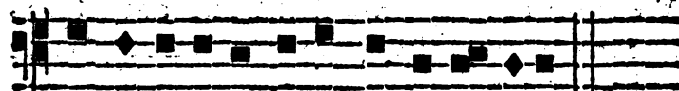
Ego autem mendicus sum, & pauper: Dominus sollicitus est mei.

Adiuutor meus, & protector meus tu es: Deus meus ne tardaueris.

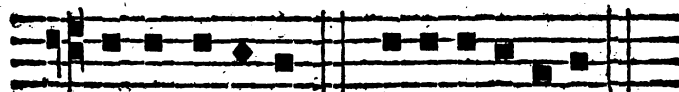
Requiem æternam, &c.

Ant. Cōplaceat tibi Domine, vt eripias me:

Domine ad adiuuandū me respice.

Ant. Sana Domine. E v o v a c.

Psalms 40.

Beatissimus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus:

Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra: & non tradat eum in animam inimicorum eius.

Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius : vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius :

Ego dixi, Domine miserere mei : sana animam meam , quia peccaui tibi .

Inimici mei dixerunt mala mihi : Quando morietur , & peribit nomen eius ?

Et si ingrediebatur vt videret , vana loquebatur : cor eius congregauit iniquitatem sibi .

Egrediebatur foras : & loquebatur in idipsum .

Aduersum me susurrabant omnes inimici mei : aduersum me cogitabant mala mihi .

Verbum iniquum constituerunt aduersum me : Numquid qui dormit , non adijciet vt resurgat ?

Etenim homo pacis meæ , in quo speraui : qui edebat panes meos , magnificauit super me supplantationem .

Tu autem Domine miserere mei , & resuscita me : & retribuam eis .

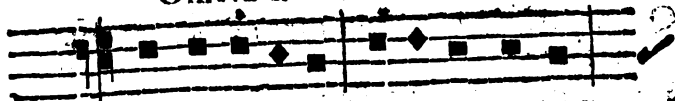
In hoc cognoui , quoniã voluisti me : quoniam non gaudebit inimicus meus super me .

Me autẽ propter innocentiam suscepisti : & confirmasti me in conspectu tuo in æternum .

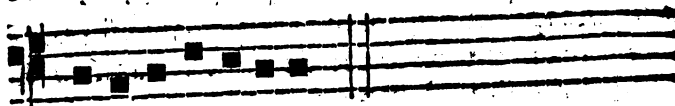
Benedictus Dominus Deus Israel à seculo , & vsque in seculum : fiat , fiat .

Requiem æternam , &c.

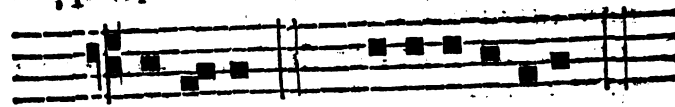
Antiph.

Antiph. Sana Domine animam meam,

quia peccavi tibi.

Antiph. Siti uit. E v o v a e.

Psalmus 41.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum quando ueniã, & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die, ac nocte: dum dicitur mihi quotidie, Vbi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei.

In uoce exultationis, & confessionis: sonus epulantis.

Quare

Quare tristis es anima mea : & quare conturbas me ?

Spera in Deo , quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei , & Deus meus .

Ad me ipsum anima mea cōturbata est : propterea memor ero tui de terra Iordanis , & Hermonijm , à monte modico .

Abyssus abyssum inuocat : in voce cataractarum tuarum .

Omnia excelsa tua , & fluctus tui : super me transferunt .

In die mandauit Dominus misericordiã suam : & nocte canticum eius .

Apud me oratio Deo vitæ meæ : dicam Deo , susceptor meus es :

Quare oblitus es mei ? & quare contristatus incedo , dum affligit me inimicus ?

Dum confringuntur ossa mea : exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei .

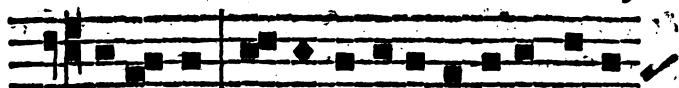
Dum dicunt mihi per singulos dies ; Vbi est Deus tuus ? quare tristis es anima mea , & quare conturbas me ?

Spera in Deo , quoniam adhuc confitebor illi : salutare vultus mei , & Deus meus .

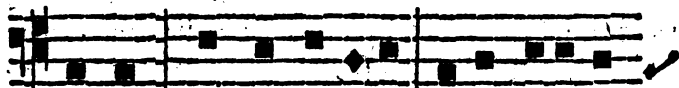
Requiem æternam , dona eis Domine .

Et lux perpetua , luceat eis .

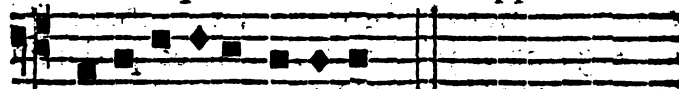
Ant.

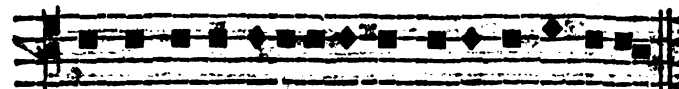
Ant. Siti uis a nima mea ad Deū fortem

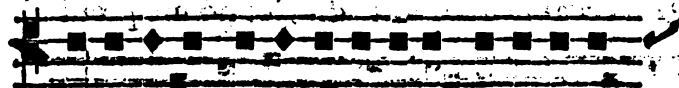
uiuum : quando veniam , & apparebo

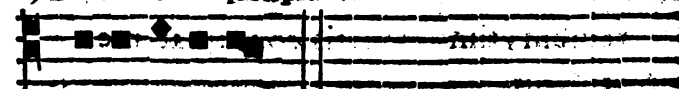
ante faciem Domini .

γ. Ne tradas bestijs animas confitentes tibi .

β. Et animas pauperū tuorum ne obliu-

sceris in finem .

Pater noster . totum secreto .

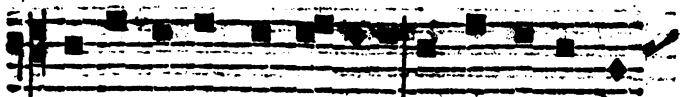
Leſtio vij. Job. 17.

Spiritus meus attenuabitur , dies mei bre-
 uia buntur , & ſolum mihi ſupereſt ſepul-
 chrum . Non peccaui , & in amaritudinibus
 moratur oculus meus . Libera me Domine ,

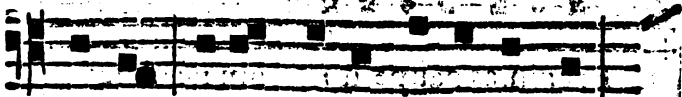
2006

& poꝝ

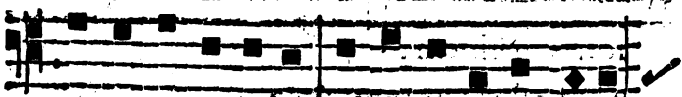
& pone me iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me. Dies mei transierunt, cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum. Noctem verterunt in diem, & rursus post tenebras spero lucem. Si sustinuerò, infernus domus mea est, & in tenebris stravi lectulum meum. Putredini dixi, Pater meus es: mater mea, & foror mea, vermibus. Vbi est ergo nunc præstolatio mea, & patientia mea? Tu es Domine Deus meus.

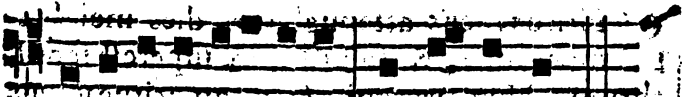
R. Peccantē me quoti die, & nō me poeni-

tentem, timor mortis cogitabat me.

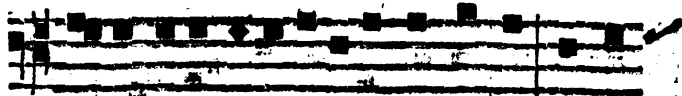

Quia in inferno nulla est redemptio,

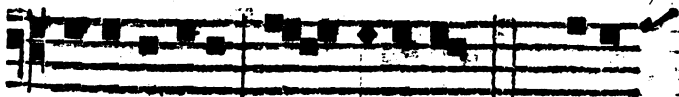

miserere mei Deus, & salva me.

V. Deus

Ÿ. Deus in nomine tuo saluū me fac, & in

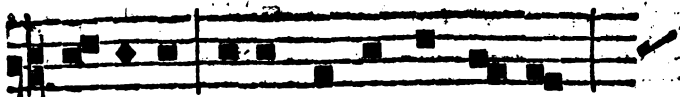
virtute tua libera me. Quia

Lectio viii.

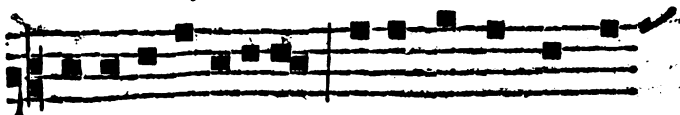
Job. 19. c.

Pelli meæ, consumptis carnibus, adhæsit os meum, & derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos. Misere mini mei, misere mini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me. Quare persequimini me sicut Deus, & carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat, vt scribantur sermones mei? quis mihi det: vt exarcentur in libro stylo ferreo, & plumbi lamina, vel cetera sculpantur in filice? Scio enim quod Redemptor meus vivit, & in ultio die de terra surrecturus sum: & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. Quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo.

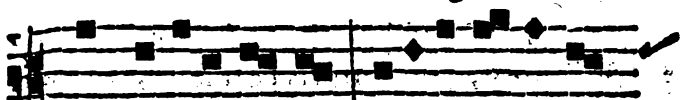
h. Do-

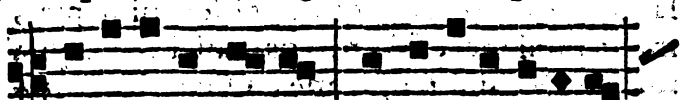
B. Domine, secundum actum meum,

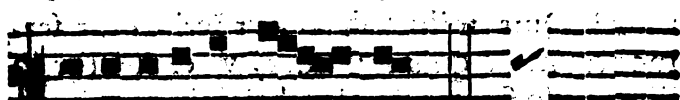
noli me iudicare: nihil dignum in con-

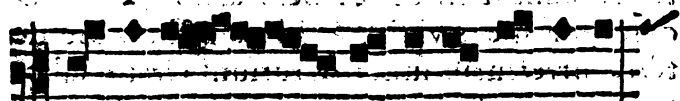
specu tuo e gi, ideo deprecor

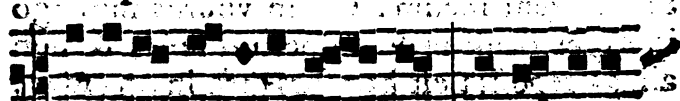
majestatem tu am. Ut tu Deus deleas

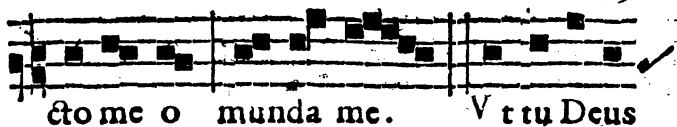
iniquitatem me am.

Amplius la tua me Domine

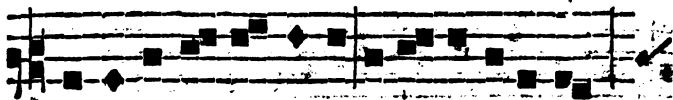
ab iniu sti tia me a, & à deli-
cto

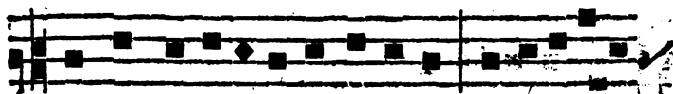
Et o me o munda me. Vt tu Deus

Lectio ix. *Iob. 10. d.*

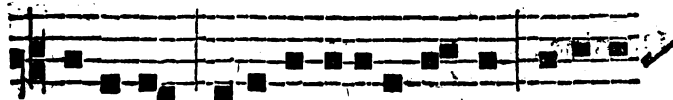
Quare de vulua eduxisti me? qui vtinam consumptus essem, ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem, de vtero translatus ad tumulum. Numquid non paucitas dierum meorum finietur breui? Dimitte me ergo, vt plangam paululū dolorem meū: antequam vadam, & non reuertar, ad terram tenebrosam, & opertam mortis caligine: terram miseriae & tenebrarum, vbi vmbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

R. Libera me Domine de visceribus inferni,

qui portas æreas confregisti & visitasti

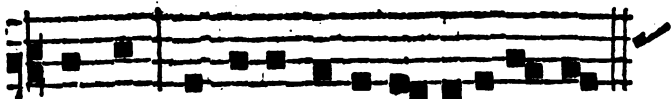

infernum, & dedisti ois lumen, vt viderent

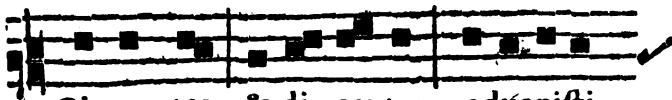
Rit. Rom. N.

○

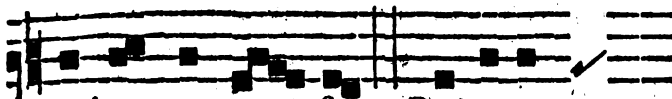
rent

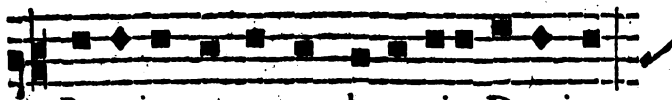
rēt te: Qui erant in poenis tenebrarum .

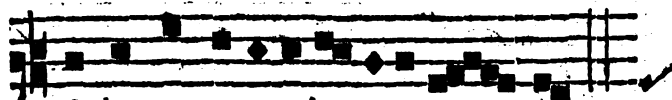
✠. Clamantes, & dicentes, aduenisti

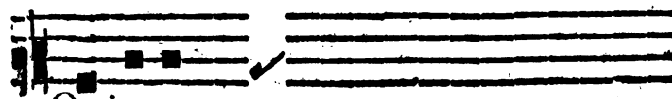
redemptor noster. Qui erant

✠. Requiem æternam dona eis Domine:

& lux perpetua luceat eis.

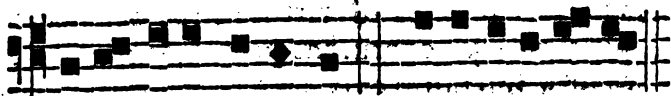
Qui erant

Aliud Responsorium, videlicet, **Libera me Domine.** quod dicitur in festo omnium Defunctorum, & quando dicuntur nouem Lectiones, require fol. 131.

AD

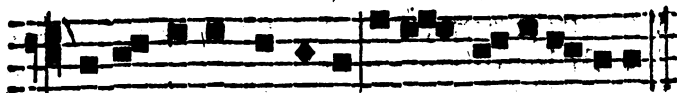
A D L A V D E S

absolute incipitur Añã.

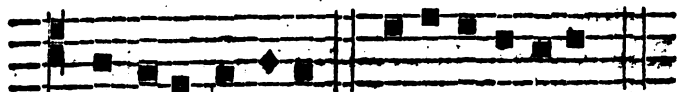

Exultabūt Domino. E v o v a e.

Pfal. 50. Miserere mei Deus. vt supra fol. 85.

Ant. Exultabūt Domino ossa humili ata.

Ant. Exaudi Domine. E v o v a e.

Psalmus 64.

TE decet hymnus Deus in Sion: & tibi reddetur votum in Ierusalem.

Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet.

Verba iniquorum prævaluerunt super nos: & impietatibus nostris tu propitiaberis.

Beatus quem elegisti, & assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis.

Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

○ ij Exau-

Exaudi nos Deus salutaris noster : spes omnium finium terræ , & in mari longe .

Præparans montes in virtute tua , accinctus potentia : qui conturbas profundum maris , sonum fluctuum eius .

Turbabuntur gentes , & timebunt qui habitant terminos à signis tuis : exitus matutini & vespere delectabis .

Visitasti terram , & inebriasti eam : multiplicasti locupletare eam .

Flumen Dei repletum est aquis , parasti cibum illorum : quoniam ita est præparatio eius .

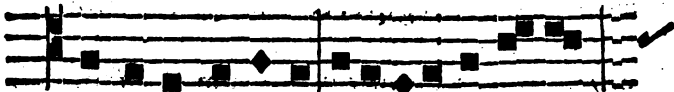
Riuos eius inebria , multiplica genimina eius : in stillicidijs eius lætabitur germinans .

Benedices coronæ anni benignitatis tuæ : & campi tui replebuntur vbertate .

Pinguescent speciosa deserti : & exultatione colles accingentur .

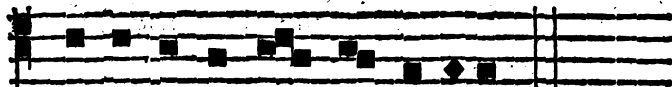
Induti sunt arietes ouium , & valles abundant frumento : clamabunt , etenim hymnum dicent .

Requiem æternam , &c.

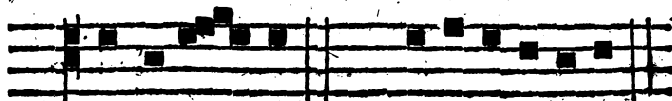

Ant. Exaudi Domine orationem meam .

ad

ad te omnis ca ro veniet.

Ant. Me susce pit. E v o v a c.

Psalmus 62.

Deus Deus meus: ad te de luce vigilo.
 S ituit in te anima mea: quam multipli-
 citer tibi caro mea.

In terra deserta, & inuia, & inaquosa: sic in
 sancto apparui tibi, vt viderem virtutem
 tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super
 vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine
 tuo letuabo manus meas.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima
 mea: & labijs exultationis laudabit os
 meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in
 matutinis meditabor in te: quia fuisti adiu-
 tor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo,

O iij adhz-

adhæsit anima mea post te : me suscepit
dextera tua .

Ipsi vero in vanum quæsierunt animam
meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in
manus gladij, partes vulpium erunt.

Et ex vero lætabitur in Deo, laudebuntur omnes
qui iurant in eo: quia obstruatum est os
loquentium iniqua. . 3^a Psalmus 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat no-
bis: illuminet vultum suum super nos,
& misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in om-
nibus gentibus salutare tuum.

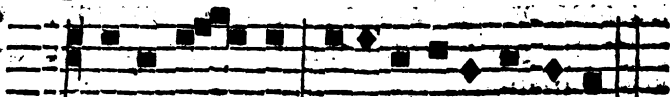
Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur
tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes: quoniam iudicas
populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur
tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat
nos Deus: & metuant eum omnes fines
terre.

Requiem æternam, &c.

Ant. Me suscepit dextera tua Domine.

Ant.

Ant. A porta inferi. E v o v a e.

- Canticum Ezechiae. *Isa. 38.*

Ego dixi, in dimidio dierum meorum:
vadam ad portas inferi.

Quæsiui residuum annorum meorum: dixi,
Non videbo Dominum Deum in terra vi-
uentium.

Non aspiciam hominem ultra: & habitato-
rem quietis.

Generatio mea ablata est, & conuoluta est à
me: quasi tabernaculum pastorum.

Pracisa est velut à texente vita mea, dum ad-
huc ordiretur, succidit me: de mane vsque
ad vesperam finies me.

Sperabam vsque ad mane: quasi leo sic con-
triuit omnia ossa mea.

De mane vsque ad vesperam finies me: sicut
pullus hirundinis sic clamabo, meditabor
vt columba.

Atenuati sunt oculi mei: suspicientes in ex-
celsum.

Domine vim patior, responde me: quid di-
cam, aut quid respondebit mihi, cum ipse
fecerit?

O iiij

Re

Recogitabo tibi omnes annos meos: in amaritudine animæ meæ.

Domine si sic uiuitur, & in talibus vita spiritus mei, corripies me, & uiuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima.

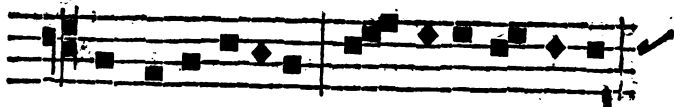
Tu autem cruiſti animam meam ut non periret: proieciſti poſt tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt, qui descendunt in lacum, ueritatem tuam.

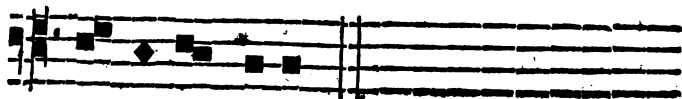
Viuens uiuens ipſe confitebitur tibi, ſicut & ego hodie: pater filijs notam facit ueritatem tuam.

Domine ſaluum me fac: & pſalmos noſtros cantabimus cunctis diebus uitæ noſtræ in domo Domini.

Requiem æternam, &c.

Ant. A porta inferi, erue Domine

a nimam meam:

Ant.

Ant. Omnis spi ritus. E v o v a e.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de cælis : laudate eum
in excelsis .

Laudate eum omnes Angeli eius : laudate
eum omnes virtutes eius .

Laudate eum sol & luna : laudate eum stel-
læ , & lumen .

Laudate eum cæli cælorum : & aquæ omnes ,
quæ super cælos sunt , laudent nomen Dñi .

Quia ipse dixit , & facta sunt : ipse mandavit ,
& creata sunt .

Statuit ea in æternum , & in seculum seculi :
præceptum posuit , & non præteribit .

Laudate Dominum de terra : dracones , &
omnes abyssi .

Ignis , grando , nix , glacies , spiritus procel-
larum : quæ faciunt verbum eius .

Montes & omnes colles : ligna fructifera , &
omnes cedri .

Bestiæ , & vniuersa pecora : serpentes , & ve-
lucres pennatæ .

Reges terræ , & omnes populi : principes , &
omnes iudices terræ .

Iuu

Iuvenes, & virgines, senes cum iunioribus,
laudent nomen Domini : quia exaltatum
est nomen eius solius.

Confessio eius super cælum & terram : & exal-
tauit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis eius : filijs Israel,
populo appropinquanti sibi.

Psalmus 149.

Cantate Domino canticum nouum : laus
eius in ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum : & filij
Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro : in tympano &
psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo
suo : & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria : lætabuntur in cu-
bilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum : & gladij
incipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : in-
crepationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus :
& nobiles eorum in manicis ferreis.

Et faciant in eis iudicium conscriptum : glo-
ria hæc est omnibus sanctis eius.

Psal.

Psalms 150.

Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

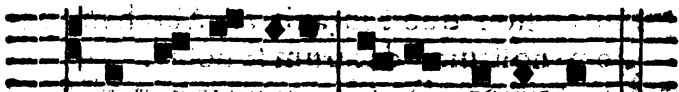
Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinē magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

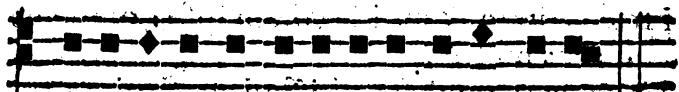
Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

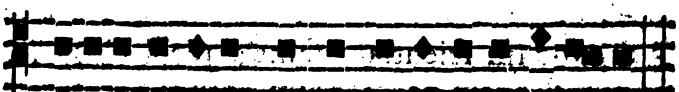
Requiem æternam, &c.

Ant. Omnis spiritus laudet Dominum.

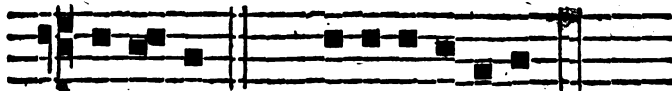

ψ. Audiui vocem de celo dicentem mihi.

℞. Beati mortui, qui in Domino morantur.

Ant.

Ant. Ego sum. E v o v a c.

Canticum Zachariæ.

Benedictus Dominus Deus Israel : quia visitavit, & fecit redemptionem plebi suæ. Et crexit cornu salutis nobis : in domo David pueri sui :

Sicut locutus est per os sanctorum : qui à seculo sunt, prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris : & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris : & memorari testamenti sui sancti.

Fufurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum : daturum se nobis.

Vt sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati : seruiamus illi.

In sanctitate & iustitia coram ipso : omnibus diebus nostris.

Et tu puer propheta Altissimi vocaberis : præibis enim ante faciem Domini, parare vias eius.

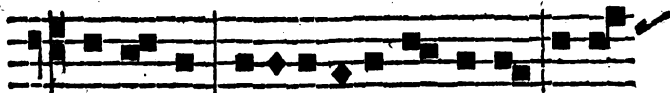
Ad dandam scientiam salutis plebi eius : in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri : in quibus

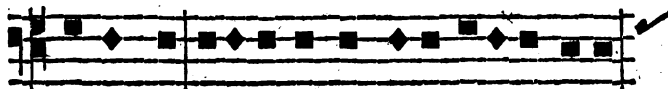
bus visitauit nos oriens ex alto.

Illuminate his qui in tenebris, & in vmbra
mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros
in viam pacis.

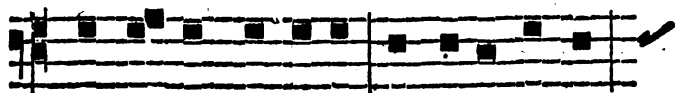
R equiem æternam, &c.

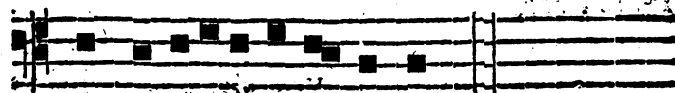
Ant. Ego sum resurrectio, & vita: qui cre-

dit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet:

& omnis qui viuit, & credit in me,

non morietur in æternum.

Deinde Pater noster. Psalm. De profundis.
fol. 89. cum Precibus, & Orationibus officio
congruentibus, vt supra in Vesp.

De

De officio faciendo in exequijs, absente corpore defuncti, & in die tertio, septimo, trigesimo, & Anniuersario.

SI faciendæ sint exequiæ absente corpore, eo die, quo bene visum fuerit, in ecclesia dicatur Officium Mortuorum, cum tribus Nocturnis, & Laudibus, & Antiph. duplicatis, vel saltem vnum Nocturnum cum tribus lectionibus, & Laudibus, & Missa. Post Missam celebrans deponit manipulum, & planetam, accipit pluuiale nigri coloris, & præcedētibz Subdiacono cum Crucē, & Clero, & duobz Ceroferarijs cum luminaribus accensis, & duobz Acolythis, vno cum nauicula incensi, & thuribulo, & altero cum vasculo aquæ benedictæ, & aspersorio, & hoc libro Rituali, accedit cum Diacono à sinistris ad locum tumuli, & ibi à circumstante Clero cantatur **R. Libera me Domine, &c.** vt supra. Interim ministratur incensum, benedicitur, & imponitur in thuribulum. postea dicitur: **Kyrie eleison. Christo eleison. Kyrie eleison.** Sacerdos dicit: **Pater noster, &c.** & dum secr. dicitur, accipit aspersorium circuit tūbam aspergens, deinde incensat eodem modo, vt dictum est. Postea dicit: **ψ. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. ψ. A porta inferi. R. Erue Domi-**

Domine animam eius. *ψ*. Requiescāt in pace.
R. Amen. *ψ*. Domine exaudi orationē meam.
R. Et clamor meus ad te veniat. *ψ*. Dominus
 vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. O remus.

Absolue, quæsumus Domine, animam
 famuli tui, vel famulæ tuæ, vt defunctus,
 vel defuncta seculo tibi viuat, & peccata, quæ
 per fragilitatem carnis humana conuersatione
 commisit, tu venia misericordiosissimæ pieta-
 tis absterge. Per Christum Dominū nostrum.
R. Amen.

Vel dicatur oratio, quæ dicta est in Missa, vel
 alia conueniens. *ψ*. Requiem æternam dona
 ei Domine. *R.* Et lux perpetua luceat ei.
ψ. Requiescat in pace. *R.* Amen.

Si officium fuerit pro pluribus defunctis, Oratio, & Versus
 dicantur in plurali numero, si fuerint mulier in genere fe-
 minino; si fuerit Sacerdos, vel Episcopus, in Oratione ex-
 primitur nomen dignitatis, &c.

Prædictus autem Officij ritus pro defunctis adultis tam
 Sacerdotibus & Clericis, quàm secularibus, & laicis seruari
 debet in officio sepulturæ in die depositionis, siue in die ter-
 tio, septimo, trigesimo, & Anniuersario.

De Exequijs paruulorum.

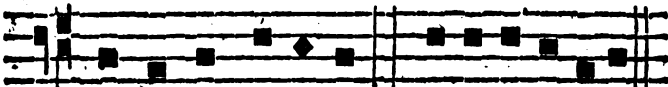
IN primis admonendi sunt Parochi, vt iuxta vetustam, &
 laudabilem Ecclesiarum consuetudinem, paruulorū cor-
 puscula non sepeliantur in communibus, & promiscuis cœ-
 meteriorum, & ecclesiarum sepulturis; sed vt pro illis in Pa-
 rochialibus ecclesijs, aut illarum cœmeterijs, quatenus com-
 mode fieri potest, speciales, & separatos ab alijs loculos, &
 sepul-

sepulturas habeant, seu fieri curent, in quibus non sepeliantur, nisi qui baptizati fuerint infantes, vel pueri, qui ante annos discretionis obierunt.

In funere paruulorum, vt plurimum non pulsantur campanæ: quod si pulsentur non sono lugubri, sed potius festiuo pulsari debent.

Ordo sepeliendi paruulos.

C Vm igitur infans, vel puer baptizatus defunctus fuerit ante vsum rationis, induitur iuxta ætatem, & imponitur ei corona de floribus, seu de herbis aromaticis, & odoriferis in signum integritatis carnis, & virginitatis, & Parochus superpelliceo, & stola alba indutus, & alij de Clero, si adsint, præcedente Cruce, quæ sine hasta deferretur, accedunt ad domum defuncti cum Clerico asperforium deferente, Sacerdos aspergit corpus, deinde dicit.

Ant. Sit nomen Domini. E v o v a e.

Psalmus 112.

Laudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & vsque in seculum.

A solis ortu vsque ad occasum: laudabile nomen Domini.

E xcellsus super omnes gentes Dominus: & super cælos gloria eius.

Q uis sicut Dñs Deus noster, qui in altis habitat: & humilia respicit in cælo & in terra?

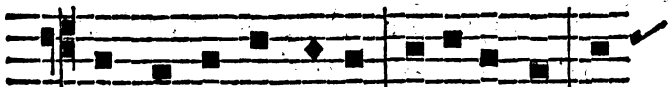
Sufci-

Suscitans à terra inopem : & de stercore éri-
gens pauperem.

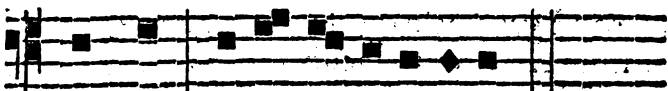
Ut collocet eum cum principibus : cum prin-
cipibus populi sui .

Qui habitare facit sterilem in domo matrem
filiorum lætantem.

Gloria Patri, &c.

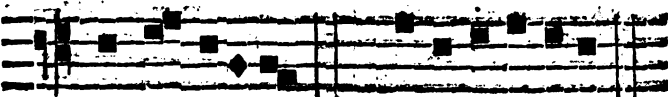
Ant. Sit nomen Domini benedictum, ex

hoc nunc, & vsque in seculum.

Dum portatur ad ecclesiam dicatur Psalm.
Beati immaculati, &c. & si tempus superest
dici potest Psal. Laudate Dominum de caelis :
cum alijs duobus sequentibus, & in fine
Gloria Patri, &c.

Cum autem peruenerint ad ecclesiam dicatur :

Ant. Hic accipiet.

Rit. Rom. N.

E v o v a e.

P

Pal.

Psalmus 23.

Domini est terra, & plenitudo eius: orbis terrarum, & vniuersi qui habitant in eo. Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in montem Domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus, & mundo corde: qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: & misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum: quærentium faciem Dei Iacob.

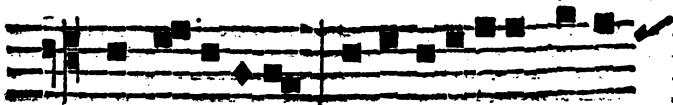
Atollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio.

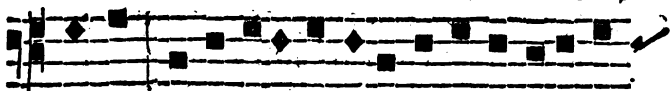
Atollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

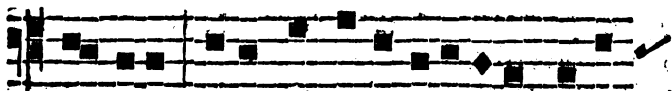
Gloria Patri, &c.

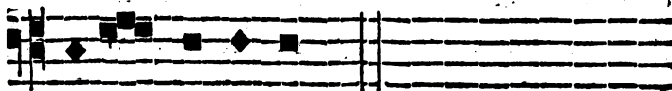
Ant. Hic accipiet benedictionem à Domino,

mino, & misericordiam à Deo saluta-

ri suo, quia hæc est generatio quæren-

tium Dominum .

Postea dicitur *K yrie eleison . C hriste elei-
son . K yrie eleison . P ater noster . secreto . in-
terim corpus aspergit . V̄ . Et ne nos inducas
in tentationem . R̄ . Sed libera nos à malo .
V̄ . Me autem propter innocentiam suscepisti .
R̄ . Et confirmasti me in conspectu tuo in æter-
num . V̄ . Dominus vobiscum . R̄ . Et cum spi-
ritu tuo .*

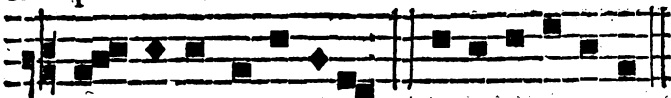
O remus .

Omnipotens, & mitissime Deus, qui om-
nibus paruulis renatis fonte baptismatis
dum migrant à seculo sine vllis eorum meri-
tis vitam illico largiris æternam, sicut animæ
huius paruuli hodie credimus te fecisse, fac
nos quæsumus Domine, per intercessionem
Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium

P ij San-

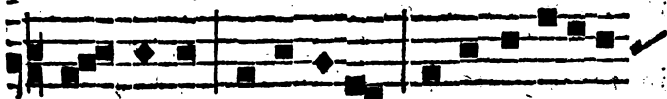
Sanctorum tuorum hic purificatis tibi mentibus famulari, & in Paradiso cum beatis paruulis perenniter sociari. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Dum portatur ad tumulum, & etiam si tunc non portetur, dicitur:

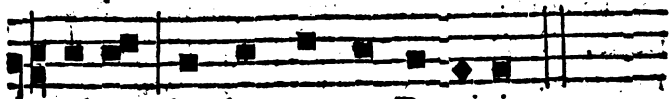

Ant. Iu uenes, & uirgines. E v o v a e.

Pfal. Laudate Dominum de cælis, &c. vt supra. fol. 217. & in fine. Gloria Patri, &c. & repetitur Antiphona.

Iu uenes, & uirgines, senes cū iunio-

ribus laudent nomen Domini.

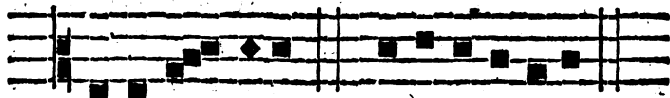
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *ψ.* Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *ψ.* Sinite paruulos venire ad me. *R.* Talium est enim regnum cælorum. *ψ.* Dominus uobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Ore-

O remus.

Omnipotens sempiternæ Deus, sanctæ puritatis amator, qui animam huius parvuli ad cælorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es, digneris etiam Domine, ita nobiscum misericorditer agere, vt meritis tuæ sanctissimæ Passionis, & intercessione Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium sanctorum tuorum in eodem regno nos cum omnibus sanctis, & electis tuis semper facias congaudere. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Deinde Sacerdos corpus aspergat aqua benedicta, & thurificet similiter, & tumulum postea sepeliatur. Cum autem à sepulchro reuertuntur in ecclesiam, dicatur:

Ant. Benedicite. E v o v a e: *

Canticum trium puerorum. *Dan. 3.*

Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate & superexaltate eum in secula.

Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cæli Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cælos sunt,
 Domino: benedicite omnes virtutes Domini
 Domino.

Benedicite sol & luna Domino: benedicite
 stellæ cæli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino: be-
 nedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æstus Domino: benedicite
 frigus & æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino: benedici-
 te gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & niues Domino: benedi-
 cite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino: benedici-
 te fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: laudet & super-
 exaltet eum in secula.

Benedicite montes & colles Domino: benedi-
 cite vniuersa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: benedicite maria
 & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in
 aquis Domino: benedicite omnes volucres
 cæli Domino.

Benedicite omnes bestiæ & pecora Domino:
 benedicite filij hominum Domino.

Benedicat Israel Dominum: laudet & su-
 per-

perexaltet eum in sæcula.

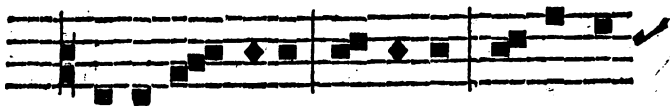
Benedicite sacerdotes Domini Domino: benedicite serui Domini Domino.

Benedicite spiritus & animæ iustorū Domino: benedicite sancti & humiles corde Domino.

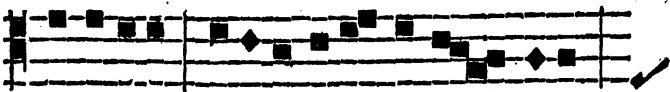
Benedicite Anania, Azaria, Misael, Domino laudate & superexaltate eum in secula.

Benedicamus Patrem & Filium cum sancto Spiritu: laudemus & superexaltemus eum in secula.

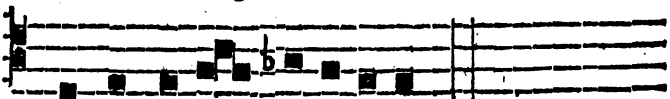
Benedictus es Domine in firmamento cæli: & laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in secula.

Ant. Benedicite Dominum omnes e-

lecti eius, agite dies latitæ,

& confite mini illi.

Deinde ante Altare dicit Sacerdos. Ψ . Dominus vobiscum. $\&$. Et cum spiritu tuo.

P iiii

Or-

Oremus .

DEus, qui miræ ordine Angelorum ministeria hominumq; dispensas, cōcede propitius, vt à quibus tibi ministrantibus in cælo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniat. Per Christum Dominum nostrum, .
R. Amen .

De Sacramento Matrimonij .

Parochus admonitus de aliquo matrimonio in sua parochia contrahendo, primùm cognoscat ex his, ad quos spectat, qui, & quales sint, qui matrimonium contrahere volunt; an inter eos sit aliquod canonicū impedimentum: Vtrum spontè, liberè, & secundū honestatē Sacramenti velint cōtrahere: Vtrū sint in ætate legitima; vt vir saltē quatuordecim, mulier vero duodecim annos expleuerit, & vterq; sciat rudimētā fidei, cū ea deinde filios suos docere debeant .

Nouerit ex probatis auctoribus, quæ sint canonicā impedimenta matrimonij contrahendi, & quæ contractum dirimant; & qui sint gradus consanguinitatis, & affinitatis; & item cognationis spiritualis ex Baptismi, vel Confirmationis Sacramento contractæ .

Habeat in primis ipse bene cognita præcepta illa omnia, quæ in matrimonijs rite conficiendis seruari oportere, sacri Canones, & præcipue sancta Synodus Tridentina iussit; dabitq. operā, vt illa in parochiā sua accuratè, exactèq. seruētur.

Præsertim verò meminerit, matrimonia inter raptorem, & raptam, dum ipsa in raptoris potestate manserit, inita, necnon clandestina, & quælibet matrimonia, quæ aliter, quàm præsentē Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus contrahuntur, ex ipsius Concilij decretis, irrita omnino, ac nulla esse .

Est autem proprius Parochus, qui adesse debet, is, in cuius parochia matrimonium celebratur, siue viri, siue mulieris.

Caucat

Caveat præterea Parochus, ne facile ad contrahendum matrimonium admittat vagos, & peregrinos, & qui incertas habent sedes; neque item eos, qui antea coniugati fuerunt; vt sunt vxores militum, vel captiuorum, vel aliorum, qui peregrinantur; nisi diligenter de ijs omnibus facta inquisitione, & re ad Ordinarium delata, ab eoq. habita de eiusmodi matrimonio celebrando licentia, quæ gratis concedatur.

Antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho continuis diebus festis in ecclesia intra Missarum solemnia ad ipsius Concilij præscriptum publice denunciatur, inter quos matrimonium sit contrahendum.

Si vero vir, & mulier parochiæ sint diuersæ, in vtraque parochia fiant denunciations: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij procedatur. Sed si quid obstat, ultra Parochus non procedat.

Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, vel alia rationabilis causa subsit, arbitrio Episcopi, matrimoniū malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denunciations; tunc de licentia Ordinarij, vel vna tantū fiat denunciatio, vel saltē Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimoniū celebretur. Deinde ante illius consummationē, denunciations in ecclesia fiant; vt si aliqua subsunt impedimēta, facilius detegant, nisi aliter Ordinarius ipse expedire iudicauerit.

Has autem denunciations Parochus facere non aggrediatur, nisi prius de vtriusque contrahentis libero consensu sibi bene constet.

Si vero infra duos menses post factas denunciations matrimonium non contrahatur, denunciations repetantur, nisi aliter Episcopo videatur.

Denunciations autem fiant hoc modo. Inter Missarum solemnia Parochus Populum admoneat in hanc sententiam vulgari sermone.

Notum sit omnibus hic præsentibus, quod N. vir, & N. mulier, ex tali, vel tali familia, & parochia, Deo adiuuante, intendunt inter se contrahere matrimoniū. Proinde admonemus

mus omnes, & singulos, vt si quis nouerit aliquod consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, vel quoduis aliud impedimentum inter eos esse, quod matrimoniū contrahendū inuicē impediāt, illud quamprimū nobis denūciare debeat; & hoc admonemus primò; si fuerit prima; vel secundò, si fuerit secunda; vel tertio, si fuerit tertia denunciatio.

Moneat Parochus coniuges, vt ante benedictionē Sacerdotalem in templo suscipiendam in eadem domo non cohabitent, neque matrimonium consumant, nec etiam simul maneant; nisi aliquibus propinquis, vel alijs præsentibus; quę benedictio à nullo alio, quam ab ipso Parocho, seu ab alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordinarij licentia fieri debet.

Caueat etiam Parochus, ne quando coniuges in primis nuptijs benedictionem acceperint, eos in secundis benedicat, siue mulier, siue etiam vir ad secundas nuptias transeat. Sed vbi ea viget consuetudo, vt si mulier nemini vquam nupserit, etiam si vir aliam vxorem habuerit, nuptiæ benedicantur, ea seruanda est. Sed viduz nuptias non benedicat, etiam si eius vir numquam vxorem duxerit.

Matrimonium in ecclesia maxime celebrari decet; sed si domi celebratum fuerit, præsente Parocho, & testibus, sponsi veniant ad ecclesia benedictionē accepturi, & tunc caueat Sacerdos, ne iterū à contrahentibus cōsensum exigat; sed tantū benedictionē illis conferat celebrata Missa, vt infra dicitur.

Admoneantur præterea coniuges, vt antequam contrahāt sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimam Eucharistiam, atque ad matrimonij Sacramentum suscipiendum pie accedant, & quomodo in eo rectè, & Christianè conuersari debeant, diligēter instruantur ex diuina scriptura, exemplo Tobiz, & Saræ, verbisq. Angeli Raphaelis eos edocentis, quam sanctè coniuges debeant conuiuere.

Postremo meminerint Parochi, à Dominica prima Aduētus vsque ad diē Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerū, vsque ad octauam Paschæ inclusiue, solemnitates nuptiarū prohibitas esse: vt nuptias benedicere, sponsam traducere, nuptialia celebrare conuiuia. Matrimonium autem omni tempore

contra-

contrahi potest. Nuptiæ vero qua decet modestia, & honestate fiant. sancta enim res est matrimoniũ, sanctæq. tractandum.

Quæ omnia fere ex Sacri Concilij Tridentini decretis desumpta, & item alia, quæ ibi de matrimonio rite contrahendo præcipiuntur, sunt diligenter seruanda.

Ritus celebrandi Matrimonij Sacramentum.

Prochus igitur matrimonium celebraturus, publicationibus factis tribus diebus festis, vt dictum est, si nullum obstat legitimum impedimentum, in ecclesia superpelliceo, & alba stola indutus, adhibito vno saltem clerico superpelliceo pariter induto, qui librum, & vas aquæ benedictæ cum aspersorio deferat, coram tribus, aut duobus testibus; virum, & mulierem, quos parentum vel propinquorũ suorum præsentia cohonestari decet, de consensu in matrimonium interroget, vtrumque sigillatim in hunc modum vulgari sermone.

N. Vis accipere N. hic præsentem in tuam legitimam vxorem iuxta ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ? Respõdeat sponsus, Volo. Mox Sacerdos sponsam interroget. N. Vis accipere N. hic præsentem in tuum legitimum maritum, iuxta ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ? Respondeat, Volo. Nec sufficit consensus vnus; sed debet esse amborum, & expressus aliquo signo sensibili, siue fiat per se, siue per procuratorem. Mutuo igitur contrahentium consensu intellecto, Sacerdos iubeat eos inuicem iungere dexteras, dicens: **Ego coniungo vos in matrimonium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.** vel alijs vtratur verbis iuxta receptum vniuscuiusque Prouinciæ ritum, postea

eos

eos aspergat aqua benedicta, mox benedicat
annulum. **Benedictio Annuli.**

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Domine
exaudi orationem meam. R. Et clamor meus
ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. R. Et
cum spiritu tuo. O remus.

Benedicte Domine, annulum hunc, quem
nos in tuo nomine benedicimus, ut quæ
eum gestauerit, fidelitatem integram suo spon-
so tenens, in pace, & voluntate tua permaneat,
atque in mutua charitate semper viuat. Per
Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde Sacerdos aspergat annulum aqua
benedicta in modum Crucis, & sponsus acce-
ptum annulum de manu Sacerdotis imponit in
digito annulari sinistrae manus sponsæ. Sacer-
dote dicente. In nomine Patris, ✠ & Filij, &
Spiritus sancti. Amen. mox subiungat. ✠.
Cõfirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.
R. A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster, &c. ✠. Et ne nos inducas in ten-
tationem. R. Sed libera nos à malo. ✠. Saluos
fac seruos tuos. R. Deus meus sperantes in te.
✠. Mitte eis Domine auxilium de sancto. R. Et
de Sion tuere eos. ✠. Esto eis Domine turris
forti.

fortitudinis. *R.* A facie inimici. *Ÿ.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ÿ.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

R Espice quæsumus Domine, super hos famulos tuos, & institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, vt qui te auctore iunguntur, te auxiliante feruentur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

His expletis, si benedicendæ sint nuptiæ, Parochus Missam pro sponso, & sponsa, vt in Missali Romano, celebret, seruatis omnibus, quæ ibi præscribuntur.

Cæterum, si quæ Prouinciæ alijs, vltra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cæremonijs in celebrando matrimonio Sacramento vtuntur, eas Sancta Tridentina Synodus optat retineri.

Peractis omnibus, Parochus manu sua describat in libro matrimoniorum nomina conjugum, & testium, & alia iuxta formulam præscriptam: idq. licet alius Sacerdos, vel à se, vel ab Ordinario delegatus matrimonium celebrauerit.

De benedictione mulieris post partum.

Si qua puerpera post partum iuxta piam, ac laudabilem consuetudinem ad ecclesiam venire voluerit pro incolumitate sua Deo gratias acturâ, petieritq. à Sacerdote benedictionem, ipse super pelliceo, & stola alba indutus, cum ministro aspergillum deferente, ad fores ecclesiæ accedat, vbi illam genuflectentem, & candelam accensam in manu tenentem, aqua benedicta aspergat, deinde dicat:

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram.

Art.

Ant. Hæc accipiet benedictionem à Domino.
 Psal. Domini est terra, & plenitudo eius, orbis
 terrarum, & vniuersi qui habitant in eo. &c.
 totus, yt supra fol. 225. Gloria Patri, &c.
 Hæc accipiet benedictionem à Domino, & mi-
 sericordiam à Deo salutari suo: quia hæc est
 generatio quærentium Dominum.

Deinde porrigens ad manum mulieris extre-
 mam partē stolæ, eam introducit in ecclesiam
 dicens: Ingredere in templū Dei, adora filium
 B. MARIÆ Virginis, qui tibi foecunditatem
 tribuit prolis.

Et ipsa ingressa genuflectit coram Altari, &
 orat, gratias agens Deo de beneficijs sibi colla-
 tis; & Sacerdos dicit: Kyrie eleison. Christe
 eleison. Kyrie eleison. Pater noster. secreto.
 ψ. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed li-
 bera nos à malo. ψ. Saluam fac ancillā tuam
 Domine. R. Deus meus sperantem in te. ψ.
 Mitte ei Domine auxilium de Sancto. R. Et de
 Sion tuere eam. ψ. Nihil proficiat inimicus in
 ea. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere
 ei. ψ. Domine exaudi orationē meam. R. Et
 clamor meus ad te veniat. ψ. Dominus vobis-
 cum. R. Et cum spiritu tuo. O remus.

○ Omnipotens sempiternæ Deus, qui per B.
 MARIÆ Virginis partum fidelium pa-
 riu.

rientium dolores in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famulam tuam, ad templum sanctum tuum pro gratiarum actione lætam accedentem: & præsta, vt post hanc vitam eiusdem Beatæ MARIAE meritis, & intercessione, ad æternæ beatitudinis gaudia cum prole sua peruenire mereatur. Per Christum, &c.

Deinde illam aspergit iterû aqua benedicta in modum crucis, dicens: Pax, & benedictio Dei omnipotentis Patris, + & Filij, & Spiritus sancti descēdat super te, & maneat semper. Amen.

De benedictionibus Regula generales.

Nouerit Sacerdos, quarum rerum benedictiones ad ipsum, & quæ ad Episcopum suo iure pertineant, ne maioris dignitatis munera temere, aut imperite vniquam usurpet propria auctoritate.

In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo, & stola pro ratione temporis vtatur, nisi aliter in Missali notetur.

Stando semper benedicat, & aperto capite. In principio cuiusq; benedictionis dicat: *ψ. Adiutorij nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum, & terrâ. ψ. Dominus vobiscum. R. Et cū spiritu tuo.* Deinde dicatur Oratio propria vna, vel plures, prout suo loco notatû fuerit.

Postea rem aspergat aqua benedicta; & vbi notatû fuerit, pariter incenset nihil dicendo.

Cum Sacerdos aliquid benedicturus est, habeat ministrum cum vase aquæ benedictæ, & aspergillo, & cum hoc Rituale libro, seu Missali.

Caveat,

Caveat, ne benedictionis causa ponat aliquid indecens super Altare, veluti esculenta: sed quod eiusmodi est, ponatur super mensam, commodo loco paratam.

Ordo ad faciendam aquam benedictam.

Diebus Dominicis, & quodocunque opus fuerit, præparato sale, & aqua munda benedicenda in ecclesia, vel in Sacristia, Sacerdos cum superpelliceo, & stola violacea, indutus; primò dicit: *ꝯ*. Adiutorium nostrum in nomine Domini. *Ꝟ*. Qui fecit cælum, & terram. Deinde absolute incipit exorcismum salis.

Exorcizo te creatura salis per Deum *ꝯ* vivum, per Deum *ꝯ* verum, per Deum *ꝯ* sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ: vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium: & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ, & corporis: & effugiat atque discedat à loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisq; spiritus immundus adiuratus per eum qui venturus est iudicare vivos, & mortuos, & seculum per ignem. *Ꝟ*. Amen.

Oremus.

Oratio.

In mensam clementiam tuam, omnipotens æternæ Deus, humiliter imploramus, vt hanc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, benedicere; *ꝯ* & san-

sanctificare. ✠ tua pietate digneris, vt sit omni-
bus sumentibus salus mentis, & corporis, &
quicquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, ca-
reat omni immunditia, omniq. impugnatione
spiritualis nequitia. Per Christum Dominum
nostrum. R. Amen.

Exorcismus aqua, & dicatur sine Oremus.

Exorcizo te creatura aquæ, in nomine Dei
✠ Patris omnipotentis, & in nomine Iesu
✠ Christi filij eius Domini nostri, & in virtute
Spiritus ✠ sancti vt fias aqua exorcizata ad
effugandam omnem potestatem inimicū, &
ipsum inimicum eradicare, & explere valeas
cum angelis suis apostatis: per virtutem
eiusdem Domini Nostri IESU CHRISTI,
qui venturus est iudicare viuos, & mortuos,
& seculum per ignem. R. Amen.

Oratio. Oremus.

Deus, qui ad salutem humani generis ma-
xime quæque sacramenta in aqua sunt
substantia condidisti: adesse propitius inuo-
cationibus nostris, & semper huc multimo-
dis purificationibus preparato, virtutem tuæ
benedictionis ✠ infunde, vt creatura tua my-
sterijs tuis seruiens ad abigendos demones,
morbosq. pellendos diuinæ gratiæ sumat effe-
ctum, vt quicquid in domibus, vel in locis de-

lium hæc vnda resperferit, careat omni immunditia, liberetur à noxa : non illic refideat spiritus pestilens, non aura corrumpens : discedant omnes insidiæ latentis inimici : & si quid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat, vt salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum, &c.

Hic mittat sal in aquam in modum crucis, dicendo semel. Commixtio salis, & aquæ pariter fiat : In nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus ✠ sancti. **R.** Amen. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

DEus, inuictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperij Rex, ac semper magnificus triumphator : qui aduersæ dominationis vires reprimis : qui inimici rugientis sæuitiam superas : qui hostiles nequitas potenter expugnas, te Domine, trementes, & supplices deprecamur, ac petimus, vt hanc creaturam salis, & aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices : vt vbiicumque fuerit aspersa, per inuocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur terrorq. venenosi serpentis procul pellatur & presentia sancti Spiritus nobis misericordiam

diam tuam poscentibus ubique adesse dignetur. Per Dominum nostrum, &c. in unitate eiusdem Spiritus sancti, &c.

Post benedictionem aquæ Sacerdos Dominicis diebus antequam incipiat Missam, aspergit altare, deinde se, & ministros, ac populum, prout in Missali præscribitur.

Postea Christianifideles possunt de ipsa aqua benedicta in vasculis suis accipere, & secum deferre ad aspergendum agros, domos, agros, vineas, & alia, & ad eam habendam in cubiculis suis vt ea quotidie, & sæpius aspergi possint.

Benedictio Candelarum extra diem Rationationis B. Mariæ Virginis

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oramus

Domine IESU CHRISTE Fili Dei vobis benedic ✠ candelas istas supplicationibus nostris, infunde eis Domine per virtutem sanctæ Crucis ✠ benedictionem caelestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talemque benedictionem signaculo sanctæ Crucis ✠ accipiant, vt quibuscumque locis accensæ, siue positæ fuerint, discedant principes tenebrarum, & contremiscant, &

Q ij fugiant

fugiant pauidi cum omnibus ministris suis ab habitationibus illis: nec præsumant amplius inquietare, aut molestare seruientes sibi omnipotenti Deo. Qui uiuis, & regnas in secula seculorum. R. Amen.

Postmodum aspergantur aqua benedicta.

Benedictio Domorum in Sabbato

Sancto Paschæ.

Parochus, seu alius Sacerdos superpelliceo, & stola alba indutus cum ministro deferente vas aquæ ex benedictione fontium ante perfusionem Chrismatis acceptæ, uisitat domos suæ parochiæ, aspergens eas eadem aqua benedicta. Ingrediens domum dicit: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea.

Deinde aspergens loca præcipua domus, & eos qui habitant in ea, dicit Antiphonam. Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro, alleluia. Et omnes, ad quos peruenit aqua ista, salu facti sunt, alleluia, alleluia. Psalm. Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum Amen. repetitur Antiph. Vidi aquam, &c. deinde dicit: †. Ostende nobis Domine misericordiam tuam, alleluia. R. Et

salu-

salutare tuum da nobis, alleluia. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus .

Oratio.

EXaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, & sicut domos Hebræorum in exitu de Ægypto agni sanguine linitas (quod Pascha nostrum, in quo immolatus est Christus, figurabat) ab Angelo percutiente custodisti; ita mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Alia benedictio Domorum alio tempore facienda cum aspersione aquæ benedictæ.

PArchus, seu alij Sacerdotes volentes aliquam particularem domum, vel generaliter domos fidelium alio tempore infra annum aspergere aqua benedicta, ingredientes domum dicant: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. Deinde loca aspergenda dicant: Antiph. Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealabor. Psalm. Misere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Gloria Patri,

Q iij

& Fi

& Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat, &c.
 & repetitur Antiph. Asperges me Domine, &c.
 V. Domine exaudi orationem meam. R. Et
 clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Exaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde aspergat aqua benedicta.

Benedictio loci.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
 R. Qui fecit cælum, & terram. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Benedic ✠ Domine Deus omnipotens locum istum, vel domum istam, vt sit in eo, vel in ea sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas, & mansuetudo, plenitudo legis, & gratiarum actio Deo Patri, & Filio, & Spiritui sancto, & hæc benedictio maneat super hunc locum, & super habitantes

tantes in eo nunc & semper. R. Amen .
Et aspergat aqua benedicta .

Alia benedictio Domus nouæ .

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini .
R. Qui fecit cælum , & terram . Ÿ. Dominus
vobiscum . R. Et cum spiritu tuo . O remus .

TE Deum Patrem omnipotentem suppli-
citer exoramus pro hac domo , & habita-
toribus eius , ac rebus : vt eam benedicere † &
sanctificare † ac bonis omnibus ampliare di-
gneris : tribue eis , Domine , de rore cæli abun-
dantiã , & de pinguedine terræ vitæ substantiã ,
& desideria voti eorum ad effectum tuæ mise-
rationis perducas . Ad introitum ergo nostrum
benedicere † & sanctificare † digneris hanc
domum , sicut benedicere dignatus es domum
Abraham , Isaac , & Iacob : & intra parietes do-
mus istius Angeli tuæ lucis inhabitent , eamq.
& eius habitatores custodiant . Per Christum
Dominum nostrum . R. Amen .

Deinde aspergat aqua benedicta .

Benedictio Thalami .

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini .
R. Qui fecit cælum , & terram . Ÿ. Dominus
vobiscum . R. Et cum spiritu tuo . O remus .

Benedic † Domine thalamum hanc , vt
Omnes habitantes in eo in tua pace con-
stant ,

sistant, & in tua voluntate permaneant, & fescant, & multiplicentur in longitudine dierum, & ad regna cælorum perueniant. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Postea aspergatur thalamus aqua benedicta.

Benedictio nouæ Nauis.

Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Qui fecit cælum, & terram. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Propitiare Domine supplicationibus nostris, & benedic nauem istam, dexterâ tuâ sancta, & omnes, qui in ea uentur, sicut dignatus es benedicere arcam Noë ambulantem in diluuiio: porrige eis Domine dexteram tuam, sicut porrexisti beato Petro ambulanti supra mare: & mitte sanctum Angelum tuum de cælis, qui liberet, & custodiat eam semper à periculis vniuersis, cum omnibus, quæ in ea erunt: & famulos tuos repulsa aduersitatibus portu semper optabili, cursuque tranquillo tuearis, transactisque ac rectè perfectis negotijs omnibus, iterato tempore ad propria cum omni gaudio reuocare digneris. Qui uiuis, & regnas, &c.

Aspergat nauem aqua benedicta.

Beno-

Benedictio communis super fruges,
& vineas.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Domine
exaudi orationem meam. R. Et clamor meus
ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. R. Et
cum spiritu tuo. Oremus :

O Ramus pietatem tuam omnipotens Deus,
ut has primitias creature tuæ, quas aeris
& pluvie temperamento nutrire dignatus es,
benedictionis tuæ umbre perfundas; & fructus
terre tuæ usque ad maturitatem perducas;
Tribuas quoque populo tuo de tuis muneribus
tibi semper gratias agere, ut à fertilitate
terra esurientium animas bonis affluentibus
repleas, & egenis, & pauper laudent nomen
gloriæ tuæ. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Aspergat illas aqua benedicta.
Benedictio Perogritiorum ad loca sancta
procedentium.

Peregrini, ad loca sancta profecturi, ante
quam discedant iuxta veteris Ecclesiæ in-
stitutum, debent accipere patentes, seu com-
mendatitias litteras à suo Ordinario, seu Páro-
cho. Quibus obtentis, & rebus suis dispositis,
facta peccatorum suorum confessione, & audita
Missa,

Missa, in qua dicitur Oratio pro peregrinantibus, sanctissimam Eucharistiam deuote suscipiunt. Expleta Missa, Sacerdos super eos genuflexos dicit sequentes preces.

Antiph. In viam pacis. Psal. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. vt supra fol. 220. in fine Gloria Patri. Repetitur Antiph. In viam pacis, & prosperitatis dirigat vos omnipotens, & misericors Dominus, & Angelus Raphael comiterur vobiscum in via, vt cum pace, salute, & gaudio reuertatis ad propria. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *ψ*. Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *ψ*. Saluos fac seruos tuos. *R.* Deus meus sperantes in te. *ψ*. Mitte eis Domine auxilium de Sancto. *R.* Et de Sion tuete eos. *ψ*. Esto eis Domine turris fortitudinis. *R.* A facie inimici. *ψ*. Nihil proficiat inimicus in eis. *R.* Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. *ψ*. Benedictus Dominus die quotidie. *R.* Prosperum iter faciat vobis Deus Salutarium nostrorum. *ψ*. Vias tuas Domine demonstra nobis. *R.* Et semitas tuas edocet nos. *ψ*. Vtinam dirigantur via nostra. *R.* Ad custodiendas iustificationes tuas. *ψ*. Erunt praua in directa. *R.* Et aspera in vias planas. *ψ*. Angelis suis Deus mandauit de te. *R.* Vt custo-

custodiant te in omnibus vijs tuis . ʒ . Domine
exaudi orationem meam . R . Et clamor meus
ad te veniat . ʒ . Dominus vobiscum . R . Et cum
spiritu tuo . O remus .

Deus, qui filios Israel per maris medium
siccato vestigio ire fecisti, quique tribus
Magis iter ad te stella duce pandisti, tribue eis,
quæsumus, iter prosperum, tempusq. tran-
quillum, vt Angelo tuo sancto comite, ad
eum, quo pergunt locum, ac demum ad æter-
næ salutis portum feliciter valeant peruenire.

Deus, qui Abraham puerum tuum de Vr-
Chaldeam eductum, per omnes hæc
peregrinationis vias illæsum custodisti, quæsu-
mus, vt hos famulos tuos custodire digneris:
Esto eis Domine in procinctu suffragium, in
via solatium, in æstu vmbraculum, in pluuia,
& frigore tegumentum, in lassitudine vehicu-
lum, in aduersitate præsidium, in lubrico ba-
culus, in naufragio portus; vt te duce, quo
tendunt, prospere perueniant, & demum in-
columes ad propria reuertantur.

Adesto, quæsumus, Domine, supplica-
tionibus nostris, & viam famulorum tuo-
rum in salutis tuæ prosperitate dispones, vt in-
ter omnes vitæ, & vitæ huius varietates, tuo
semper protegantur auxilio.

Presta, quaesumus, omnipotens Deus, ut familia tua per viam salutis incedat, & B. Ioannis praecursoris hortamenta sectando, ad eum, quem praedixit, secura perueniat Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

Exaudi Domine preces nostras, & iter famulorum tuorum propitius comitare, atque misericordiam tuam, sicut ubique es, ita ubique largire, quatenus à cunctis aduersitatibus tua opitulatione defensi, gratiarum tibi referant actionem. Per Christum Dominum nostrum: *R.* Amen. Pax, & benedictio + Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

Deinde aspergantur aqua **benedicta**. **Quod** si vnus fuerit peregrinaturus, omnia dicuntur in numero singulari, ac si Sacerdos ipse, qui benedicit, fuerit socius peregrinationis, dicat in persona prima numeri pluralis, quatenus congruere videbitur.

iii. **Benedictio Peregrinorum post reditum.**

✠ Adiutorium nostrum in nomine Domini.

r. Qui fecit caelum, & terram.

Antiph. Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum. *Psalmus 127.*

Beatissimi omnes qui timent Dominum, qui ambulant in vijs eius.

Labores manuum tuarum quia manducabis
 beatus es, & bene tibi erit.

Vxor tua sicut vitis abundans : in lateribus
 domus tuæ.

Filij tui sicut nouella oliuarum : in circuitu
 mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo qui timet Do-
 minum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion & videas
 bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum & pacem su-
 per Israel.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Ecce sic benedicetur homo, qui ti-
 met Dominum. Kyrie eleison. Christus elei-
 son. Kyrie eleison. Pater noster, &c. v. Da

ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera
 nos à malo. v. Benedicti qui veniunt in nomi-
 ne Domini. R. Benedicti vos à Domino, qui

fecit cælum, & terram. v. Respice Domine in
 seruis tuis, & in opera tua. R. Et dirige eos

in viam mandatorum tuorum. v. Domine
 exaudi orationem meam. R. Et clamor meus

ad te veniat. v. Dominus vobiscum. R. Et

cum spiritu tuo. O restus.

P Argire quæsumus Domine famulis tuis
 Indulgentiam placatus, & pacem, vt pa-
 ritur

riter ab omnibus mudentur offensis, & secura tibi mente deseruiat,

Omnipotens sempiternus Deus, nostrorum temporum, vitæq. dispositio, famulis tuis continue tranquillitatis largire subsidium, ut quos incolumes proprijs laboribus reddidisti, tua facias protectione securos.

Deus humilium visitator, qui nos fraternæ dilectione consolaris, præcende societati nostræ gratiam tuam, ut per eos, in quibus habitas, tuum nobis sentiamus aduentum, Per Dominum nostrum, &c.

Deinde aspergatur aqua benedicta à Sacerdote dicente: Pax, & benedictio + Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

Benedictiones esculentorum, præsertim in Pascha.

Benedictio Agni Paschalis.

*. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
 n. Qui fecit calum, & terram. v. Dominus nobiscum. n. Et cum spiritu tuo.

Deus, qui per famulum tuum Moysen, in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi iussisti, in similitudinem Domini

mini nostri IESU CHRISTI, & utroque
 postes domorum de sanguine eiusdem Agni
 perungi precepisti: tu benedicere + & sancti-
 ficare + digneris hanc creaturam carnis, quam
 nos famuli tui ad laudem tuam sumere desi-
 deramus, per resurrectionem eiusdem Domini
 nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit, & re-
 gnat in secula seculorum. **R. Amen.**

Et mox aspergat aqua benedicta.

Benedictio ouorum.

ψ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum, & terram. ψ. Dominus
vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Subueniat, quæsumus Domine, tuæ bene-
 dictionis + gratia huic ouorum creaturæ,
 ut eibus salubris fiat fidelibus tuis, in tuarum
 gratiarum actione sumentibus, ob resurrectio-
 nem Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum
 viuit, & regnat in secula seculorū. **R. Amen.**
 Aspergat aqua benedicta.

Benedictio panis.

ψ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum, & terram. ψ. Dominus
vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Domine IESU CHRISTE panis Ange-
 lorum, panis viuus æternæ vitæ, benedi-
 cere

ere + dignare panem istum, sicut benedixisti
 quinque panes in deserto; vt omnes ex eo gu-
 stantes, inde corporis, & animæ percipiant
 sanitatem. Qui viuus, & regnas in secula se-
 culorum. R. Amen.

Et aspergat aqua benedicta.

Alia benedictio panis.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
 R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus
 vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte, pater omnipotens, eter-
 næ Deus, benedicere + digneris hunc
 panem tua sancta spiritali benedictione: vt sit
 omnibus sumentibus salus mentis, & corporis,
 atque contra omnes morbos, & vniuersas ini-
 micorum insidias tutamen. Per Dominum
 nostrum Iesum Christum filium tuum, pa-
 trem viuum, qui de cælo descendit, & dat vi-
 tam, & salutem mundo: qui tecum viuunt, &
 regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per om-
 nia secula seculorum. R. Amen.

Aspergat aqua benedicta.

Benedictio nouorum fructuum.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
 R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus
 vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Benedic ✠ Domine hos nouos fructus N. & præsta: vt qui ex eis in tuo sancto nomine vescentur, corporis, & animæ salute potiuntur. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen. Et aspergat aqua benedicta.

Benedictio ad quodcumque comestibile.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. O remus.

Benedic ✠ Domine creaturam istam N. vt sit remedium salutare generi humano: & præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicumque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergat id aqua benedicta.

Benedictio olei simplicis.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum, & terram.

Exorcismus.

Exorcizo te creatura olei per Deum Patrem ✠ omnipotentem, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia, quæ in eis sunt. Omnis virtus aduersarij; omnis exercitus diaboli, & omnis incursum, omne phantasma satanæ eradicare, & effugare ab hac creatura olei.

R. Rom. N.

R. vt

vt fiat omnibus, qui eo vsuri sunt, salus mentis, & corporis in nomine Dei Patris ✠ omnipotentis, & Iesu ✠ Christi Filij eius Domini nostri, & Spiritus sancti ✠ paracliti, & in charitate eiusdē Domini nostri I E S U CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R. Amen. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Domine Deus omnipotens, cui astat exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituale cognoscitur, dignare respicere, & benedicere ✠ & sanctificare ✠ hanc creaturam olei, quam ex oliuarum succo eduxisti, & ex eo infirmos inungi mandasti, quatenus sanitate percepta, tibi Deo viuo, & vero gratias agerent: præsta quæsumus, vt hi, qui hoc oleo, quod in tuo nomine benedicimus ✠ vsi fuerint ab omni languore, omniq. infirmitate, atque cunctis insidijs inimici liberentur, & cunctæ aduersitates separentur à plasmate tuo, quod pretioso sanguine Filij tui redemisti: vt numquam lædatur à morsu serpentis antiqui. Per eundem Dominum nostrum, &c.
Aspergat oleum aqua benedicta.

Bene-

Benedictiones ab Episcopis, vel alijs facultatem habentibus faciendæ.

Benedictio Sacerdotalium indumentorum
in genere.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. O remus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Levitica vestimenta ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum ad honorem, & decorem nominis tui fieri decreuisti: adesto propitius inuocationibus nostris, & hæc indumenta sacerdotalia desuper irrigante gratia tua ingenti benedictione per nostræ humilitatis seruitium purificare, & benedicere, & consecrare, digneris, vt diuinis cultibus, & sacris mysterijs apta, & benedicta existant: his quoque sacris vestibus Pontifices, & Sacerdotes, seu Leuitæ tui induti, ab omnibus impulsione, seu tentationibus malignorum spirituum muniti, & defensi esse mereantur; tuisq. mysterijs apte, & condigne seruire, & inhærere, atque in his tibi placite, & deuote perseuerare tribue. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

T ij

O re-

O remus.

DEus inuictæ virtutis triumphator, & omnium rerum creator, & sanctificator: intende propitius preces nostras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis, & Pontificalis gloriæ ministris tuis fruenda tuo ore proprio benedicere † sanctificare † & consecrare † digneris: omnesq. eis vtentes, tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuote, ac laudabiliter seruientes, gratos efficere digneris. Per Dominum, &c.

O remus.

Domine Deus omnipotens, qui vestimenta Pontificibus, Sacerdotibus, & Leuitis in vsum tabernaculi foederis necessaria Moysen famulum tuum agere iussisti, eumq. spiritu sapientiæ ad id peragendum repleuisti: hæc vestimenta in vsum, & cultum mysterij tui benedicere † sanctificare † & cōsecrare † digneris: atque ministros altaris tui, qui ea induerint, septiformis spiritus gratia dignanter repleti, atque castitatis stola, beata facias cum bonorum fructu operum ministerij congruentis immortalitate vestiri. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumenta aqua benedicta.

Bene-

Benedictio mapparum, siue lintheaminum

Altaris.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Exaudi Domine preces nostras, & hæc lintheamina sacri altaris vsui præparata benedicere + & sanctificare digneris. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen. Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum, ornamenta, & lintheamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in vsum ministerij, & tabernaculi foederis: benedicere ✠ sanctificare ✠ & consecrare ✠ digneris hæc lintheamina ad regendum, inuoluendumq. altare gloriosissimi Filij tui Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

Benedictio Corporalium.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum, & terram. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Clementissime Domine, cuius inenarrabilis est virtus, cuius mysteria arcanis mi-

rabilibus celebrantur : tribue, quæsumus, vt hoc
 lintheamen tuæ propitiationis benedictione ✠
 sanctificetur ad consecrandum super illud cor-
 pus, & sanguinem Dei, & Domini nostri Iesu
 Christi Filij tui. Qui tecum viuit, & regnat in
 vnitate Spiritus sancti Deus per omnia secula
 seculorum. R. Amen. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, benedicere
 ✠ sanctificare ✠ et cōsecrare ✠ digneris lin-
 theamen istud ad regendum, inuoluendumq̄.
 Corpus, & Sanguinem Domini nostri Iesu
 Christi Filij tui. Qui tecum viuit & regnat, &c.
 R. Amen. Oremus.

Omnipotens Deus, manibus nostris opem
 tuam benedictionis infunde: vt per nostrā
 benedictionem ✠ hoc lintheamen sanctificetur,
 & corporis, ac sanguinis Redemptoris nostri
 nouum sudarium Spiritus sancti gratia efficia-
 tur. Per eundem, &c. in vnitate eiusdem Spi-
 ritus sancti, &c. R. Amen.
 Et aspergit aqua benedicta.

Benedictio tabernaculi, seu vasculi pro Sacro-
 sancta Eucharistia conseruanda.

✠ Adiuutorium nostrum in nomine Domini.
 Qui fecit cælum, & terram. V. Dominus
 vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Ore-

O remus.

Omnipotens sempiternæ Deus, Maieſtatem tuam ſupplices deprecamur, vt vaſculum hoc pro corpore Filij tui Domini noſtri I E S U C H R I S T I in eo condendo fabricatum benedictionis tuæ gratiâ dicare digneris. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. *R.* Amen. Deinde aſpergit illud aqua benediſta.

Benediſtio nouæ Crucis.

Ÿ. Adiutorium noſtrum in nomine Domini. *R.* Qui fecit cælum, & terrâ. *Ÿ.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ÿ.* Dñs vobiscum. *R.* Et cū ſpiritu tuo.

O remus.

Oratio.

Rogamus te Domine ſancte, Pater omnipotens æterne Deus, vt digneris benedicere hoc ſignum Crucis, vt ſit remedium ſalutare generi humano, ſit ſoliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, ſit ſolamen, & protectio, ac tutela contra ſæua iacula inimicorum. Per Chriſtum Dominum noſtrum. *R.* Amen.

Alia Oratio ad idem.

Benedic Domine hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à demonum potestate, & ſuperasti paſſione tua ſuggeſtorem peccati, qui gaudebat in prauaricatione

R iiii

primi

primi hominis per ligni vetiti sumptionem.
 Hic aspergat aqua benedicta: Sanctificetur
 hoc signum Crucis in nomine Patris † & Filij †
 & Spiritus sancti, † vt orantes, inclinantesq.
 se propter Dominum ante istam Crucem in-
 ueniant corporis, & animæ sanitatem. Per
 Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Postea Sacerdos genuflexus ante Crucem
 deuotè adorat, & osculatur, & idem faciunt
 quicumque voluerint.

Benedictio Imaginum IESV CHRISTI Do-
 mini Nostri, B. Virginis MARIAE,
 & aliorum Sanctorum.

✠ Adiutorium nostrum in nomine Domini.
 R. Qui fecit cælum, & terram. ✠ Dominus
 vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui San-
 ctorum tuorum imagines, siue effigies
 sculpi, aut pingi non reprobas, vt quoties illas
 oculis corporeis intuemur, toties eorum actus,
 & sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis
 meditemur: hanc quæsumus, imaginem, seu
 sculpturam in honorem, & memoriam vnige-
 niti Filij tui Domini nostri IESV CHRISTI,
 vti Beatissime Virginis MARIAE Matris
 Domi-

Domini nostri IESU CHRISTI, vel Beati N. Apostoli tui, vel Martyris, vel Confessoris, aut Pontificis, aut Virginis adaptatam benedicere ✠ & sanctificare ✠ digneris: & præsta, vt quicumque coram illa vnigenitum Filium tuum, vel Beatissimam Virginem, vel gloriosum Apostolum, siue Martyrem, siue Confessorem, aut Virginem suppliciter colere, & honorare studuerit; illius meritis, & obtentu à te gratiam in præsentem, & æternam gloriam obtineat in futurum. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Ultimo aspergat aqua benedicta.

Ritus benedicendi, & imponendi primum lapidem pro Ecclesia ædificanda seruandus à Sacerdote facultatem habente ab Episcopo.

Eccliam ex Episcopi auctoritate tantum, iuxta sacrorum Canonum decreta, ædificari fas est: Si vero Sacerdos eius ædificationis primum lapidem benedicendi potestatem habens, eiusmodi functionem peragat, hunc ritum seruabit.

Prædie quam primarius lapis benedicatur, ligneam Crucem in loco, vbi debet esse altare, figat ipse, vel alius Sacerdos. Sequenti vero

die

die lapis in Ecclesia fundatione ponendus, qui debet esse quadratus, & angularis, benedicatur hoc modo:

☩ Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis, salem, & aquam benedicit, nisi prius in promptu habeat iam benedictam ordinaria benedictione, vt supra fol. 240. & interim dum cantatur à Clericis Antiphona cum Psalmo sequenti, aspergit locum vbi crux posita est, cum aqua benedicta.

Antiph. **Signum salutis pone Domine IESU CHRISTE**, in loco isto, & non permittas introire angelum percutientem.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine, virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Detum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, vbi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: rex meus, & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir cuius est auxilium abs te: ascension-

nes

nes in corde suo disposuit : in valle lacrymarum , in loco quem posuit .

Etenim benedictionem dabit legislator , ibunt de virtute in virtutem : videbitur Deus Deorum in Sion .

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam : auribus percipe Deus Iacob .

Protector noster aspice Deus : & respice in faciem Christi tui .

Quia melior est dies vna in atrijs tuis super millia .

Elegi abiectus esse in domo Dei mei : magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum .

Quia misericordiam & veritatē diligit Deus : gratiam & gloriam dabit Dominus .

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia : Domine virtutum , beatus homo qui sperat in te .

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui sancto .

Sicut erat in principio , & nunc , & semper , & in secula seculorum . Amen .

Finito Psalmo . Sacerdos versus ad locum per eum aspersum dicit . Oremus .

Domine Deus , qui licet cælo , & terra non capiaris , domum tamen dignaris habere in terris , vbi nomen tuum iugiter inuocetur , locum hunc , quæsumus , Beate **MARIAE** semper

semper Virginis, & B. N. (nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia) omniumq̄. Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumq̄. conferua, & qui dilecti tui David deuotionem in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantq̄. omnes hinc nequitia spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuam, qui tecum uiuit, & regnat, in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R. Amen.*

Postea stans benedicit primarium lapidem dicens: *ψ. Adiutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cælum, & terram. ψ. Sit nomen Domini benedictum. R. Ex hoc nunc & vsque in seculum. ψ. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes. R. Hic factus est in caput anguli. ψ. Tu es Petrus. R. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. ψ. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. R. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen. Oremus.*

Domine IESV CHRISTE Fili Dei uiui, qui es uetus omnipotens Deus, splendor, & ima-

& imago æterni Patris, & vita æternã, qui es lapis angularis de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma, & tu, qui es principium, & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit, sis, quæsumus, principium, & incrementum, & consummatio ipsius operis, quod debet ad laudẽ, & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu sancto uiuis, & regnas Deus per omnia secula seculorum. R. Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum aqua benedicta, & accepto cultro per singulas partes sculpsit in eo signum Crucis dicens: **In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.** R. Amen. quo facto dicitur. **Oremus.**

Benedic Domine creaturam istam lapidis, & præsta per inuocationem Sancti tui nominis, ut quicunque ad hanc Ecclesiam ædificandam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipiãt. **Per Christum Dominum nostrum.** R. Amen.

Postea dicantur Litanie ordinariæ sine Orationibus in fine positis, quibus dictis, parato cemento, & camentario assistente, Sacerdos inchoat, Clericis prosequentibus, Antiphonã: **Mane surgens Iacob erigebat lapidem in titulum**

lum, fundēs oleum desuper: vōtum vouit Dō-
mino: Vere locus iste sanctus est, & ego ne-
sciebam. *Psalmus 126.*

Nisi Dominus ædificauerit domum: in va-
num laborauerunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem: frustra
vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite
postquam sederitis, qui manducatis panem
doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: ecce here-
ditas Domini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij excus-
sorum.

Beatus vir, qui impleuit desiderium suum ex
ipsis: non confundetur cum loquetur ini-
micis suis in porta.

Gloria Patri, &c.

Quo dicto, Sacerdos stans tangit, & ponit
ipsum primariū lapidem in fundamento dicēs:

In fide **I**ESU **C**H**R**I**S**T**I** collocamus **L**a-
pidem istum primarium in hoc fundamento.

In nomine Patris + & Filij + & Spiritus + san-
cti, vt vigeat vera fides hic, & timor Dēi, fra-
ternaq. dilectio; & sit hic locus destinatus ora-
tioni, & ad inuocandum, & laudandum no-
men eiusdem Domini nostri Iesū Christi, quā

cum

cum Patre, & Spiritu sancto uiuit, & regnat
Deus per omnia secula seculorum. R. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem
cum cæmento, postea Sacerdos spargit super
lapidem aquam benedictam dicens: Asperges
me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis
me, & super niuem dealbabor. Psal. 50. Mi-
serere mei Deus, secundum magnam miseri-
cordiam tuam, &c. vt supra fol. 85. dicitur to-
tus cum Gloria Patri, &c.

Quo dicto Sacerdos spargit aquam benedi-
ctam per omnia fundamenta, si sunt aperta: si
vero non sunt aperta, circuit aspergendo fun-
damenta ecclesiæ designata. Et incipiens asper-
gere inchoat Antiphonam, Clero prosequente.
O quam metuendus est locus iste, vere non est
hic aliud, nisi domus Dei, & porta cæli.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: di-
ligit Dominus portas Sion super omnia
tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: scientiũ me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthio-
pum: hi fuerunt illic.

Nunquid Sion dicet, Homo, & homo natus
est in ea: & ipse fundauit eam Altissimus.

Domini

Dominus narrabit in scripturis populorum, &
principum horum qui fuerunt in ea.

Sicut latantium omnium: habitatio est in te.

Gloria Patri, &c.

Antiph. O quam metuendus est locus iste,
vere non est hic aliud, nisi domus Dei, &
porta cæli.

Interim aspergendo procedit vsque ad funda-
damenta aperta, seu designata, & reperito

Antiph. stans dicit. **Oremus.**

Ministri. Flectamus genua. **R.** Leuate.

Omnipotens, & misericors Deus, qui Sa-
cerdotibus tuis tantam præ cæteris gra-
tiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine
digne, perfecteq. ab eis agitur, à te fieri cre-
datur, quæsumus immensam clementiã tuam,
vt quidquid modo visitaturi sumus, visites: &
quidquid benedicturi sumus, bene † dicas, sitq.
ad nostram humilitatis introitum, sanctorum
tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis
ingressus. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Deus, qui ex omnium cohabitatione San-
ctorum æternum Maieitati tuæ condis
habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa
cælestia, vt quod te iubente fundatur, te largiẽte
perficiatur. Per Christum, &c. **R.** Amen.

Ritus

Ritus benedicendi nouam ecclesiam; seu Oratorium publicum, vt ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit.

Sacerdos nouam ecclesiam de licentia Episcopi benedicturus, vt in ea diuinum sacrificium Missæ ritè celebretur, stola, ac pluuiali albi coloris indutus, aliquot Sacerdotibus, & Clericis adhibitis, prælata cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, mane procedit ad primariam Ecclesiæ, vel Oratorij ianuam; vbi stans capite aperto, conuersus ad eam dicit absolute Orationem.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere: vt cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde inchoat Antiph. *Asperges me Domine, &c.* & Clerus alternatim dicit Psal. *Miserere mei Deus, &c.* in fine *Gloria Patri, &c.*

Interim circundant exterius ecclesiam (quæ intus debet esse vacua, & nuda, & pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) & Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi ad eius dexteram se conuertens, parietes ecclesiæ in superiori parte, & in fundamentis: cum aqua benedicta aspergit dicens:

Rin Rom. N.

Asper-

Asperges me Domine hyssopo, & mundabor;
lauabis me, & super niuem dealbabor.

Reuersi ad locum, vnde processio initiū habuit, repetita Antiph. à Clero, Sacerdos stans vt prius versus ecclesiam dicit. Oremus & Ministri. Flectamus genua. R. Leuate. Oratio:

Domine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hunc, quæsumus, Beatæ MARIÆ semper Virginis, & Beati N. omniumq; Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionē gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumq; conserva; & qui dilecti tui David, deuotionem in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantq; omnes hinc nequitia spirituales. Per Dominum nostrum, &c.

Qua finita Oratione, omnes bini in ecclesiam intrantes ad altare maius procedunt, Litanias decantantes. Vbi dictum fuerit. Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos.

Surgit Sacerdos, & intelligibili voce dicit: Vt hanc Ecclesiam, & Altare ad honorē tuum, & nomē Sancti tui N. purgare, & benedicere t
digne-

digneris, Te rogamus audi nos. cum dicit, benedicere manu dextera benedicit ecclesiam, & altare, deinde ut prius genuflectit, donec perficiantur Litanie, & Cantores sequuntur.

Ut nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos, Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei, &c.

Dicto ultimo Kyrie eleison. Sacerdos stans dicit: Oremus. Ministri. Flectamus genua. R. Leuate.

Pæueniat nos quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tua propitiationis anticipet. Per Christum, &c. R. Amen.

Tum distans ab altari congruenti spatio genuflectus, & se signans dicit: Deus in adiutorium meum intende. & statim surgit Clero respondente: Domine ad adiuuandum me festina, ipse vero stans dicit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Chorus respondet. Sicut erat in principio, &c. Postea Sacerdos dicit: Oremus. Ministri. Flectamus genua. R. Leuate. Oratio.

Omnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, vt quidquid modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, benedixas. ✠ signa ad

§ ij

nostræ

nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Dominum nostrum, &c.

His diebus. *Antiph.* Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam. cum tribus Psalmis sequentibus videlicet.

Psalmus 119.

D Dominum cum tribularer clamaui :
& exaudiuit me .

Domine libera animam meam à labijs iniquis :
& à lingua dolosa .

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi : ad
linguam dolosam ?

Sagittæ potentis acutz : cum carbonibus de-
folatorijs .

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus
est, habitavi cum habitantibus Cedar : mul-
tum incola fuit anima mea .

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus :
cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Gloria Patri, &c. *Psalm. 120.*

Leuavi oculos meos in montes : vnde ve-
niet auxilium mihi .

Auxilium meum à Domino : qui fecit cælum
& terram .

Non det in commotionem pedem tuum : ne-
que dormitet qui custodit te .

Ecce

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israel.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua: super manum dexteram tuam.

Per diē sol non vret te: neque luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum, & exitū tuum: ex hoc nunc & vsque in seculum.

Gloria Patri, &c. Psalmus 121.

Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: in atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem, quæ ædificatur ut ciuitas: cuius participatio eius in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalē: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri: qua facta
bona tibi.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Benedic Domine domum istam homi-
ni tuo edificatam. Interim aspergit interius
parietes in parte superiori, & inferiori inchoas
asperfionem à parte Euangelij, dicens: Asper-
ges me Dñe, &c. tum ad altare reuerfus dicit:

Oremus. Flectamus genua. R. Leuate.

DEus, qui loca nomini tuo dicenda sancti-
ficas, effunde super hanc orationis domū
gratiā tuam, vt ab omnibus hic nomen tuum
inuocantibus auxilium tuæ misericordie sen-
tatur. Per Dominum nostrum, &c.

Hic peracta dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de
Sancto. Ecclesia verò quamuis à simplice Sacerdote, vt su-
pra sit benedicta, ab Episcopo tamen consecranda est.

**Ritus reconciliandi ecclesiam violatam, si non-
dum erat ab Episcopo consecrata.**

Ecclēsię violatę reconciliatio per Sacerdotem ab Episco-
po delegatum fiat hoc modo. Altare ecclesię omnino
nudetur; prouideaturq; vt ecclesia possit libere circumiri tam
exterioris, quam interioris, si fieri potest. paretur vasculum cum
aqua benedicta, & aspergillum de herba hyssopo factum.
Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albo,
adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis procedit ad princi-
palem ecclesię partem. vbi stans Antiph. incipit dicens: Cle-
ro prosequente; **Asperges me Domine hyssopo, & munda-
bor, lauabis me, & super niuem dealbabor. Psal. Miserere
mei Deus, &c.** totus cum Gloria Patri, &c.

Quo

Antiphona repetitur . Interim dem Antiph.
& dicuntur . Sacerdos cum aqua benedicta aspergit in
circum extrinsecus Ecclesiam, & Coemeterium simul asper-
gendo . Postquam ad parietes Ecclesie, ad terram Coemeterii,
praesertim ad loca contaminata . Quo facto, redit ad locum,
vbi incepit aspergere, & stans dicit .

Oremus .

Omnipotēs, & misericors Deus, qui Sacer-
dotibus tuis tantam praeter ceteris gratiam
contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne,
perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quo-
sumus immensam clementiam tuam, vt quod
modo visitaturi sumus, visites, & quidquid be-
nedicturi sumus benedicas, sicut ad nostram
humilitatis introitum, Sanctorum tuorum me-
ritis fuga demonum, Angelus pacis ingressus .
Per Christum Dominum nostrum . R. Amen .

Deinde Sacerdos incipit Litanias, & ingre-
ditur ecclesiam cum Clero cantando eas, & accen-
ditque ante altare maius, coram quo genuflectit,
cumque dictum fecerit . Vt omnibus fidelibus
defunctis requiem aeternam, &c. r. . Tunc rogatus
audi nos . Sacerdos surgit, & data voce dicit :
Vt hanc ecclesiam, altare hoc, & coemeterium
purgare, & reconciliare digneris . Te rog. &c.

Quibus dictis rursus genuflectit, & Litanias
perficiuntur . Quibus finitis, Sacerdos versus
ad dictum altare dicit .

Oremus . & Ministri .
Requiescat in pace . R. Leuate .

Praueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum, &c. *R.* Amen.

Deinde Sacerdos genuflectit ante altare, & se signo crucis muniens clara voce dicit: Deus in adiutorum meum intende. tum surgit, &

Chorus, seu astantes Clerici respondent: Domine ad adiuuandum me festina. & Sacerdos stans dicit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. R. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

Quo dicto Sacerdos inchoat, Clero prosequente,

Antiph. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie eius.

Psal. In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel. *repetitur Antiph.* *ibi Benjamin adolescentulus: in mentis excessu. repetitur*

Antiph. Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali. *repetitur*

Antiph. Manda Deus virtuti tuæ: cōfirma hoc Deus, quod operat⁹ es in nobis. *repetitur Añs.*

A templo sancto tuo in Ierusalem: tibi offerēt reges munera. *repetitur Antiph.* Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento. *repetitur Antiph.* Dissipa gētes, quæ

bella

bella volūt: venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo. *repetitur Ant.* Regna terræ cantate Deo psallite Domino. *repetitur Antiph.* Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli; ad Orientem. *repetitur Ant.* Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus. *repetitur Antiph.* Mirabilis Deus in Sanctis suis, Deus Israel, ipse dabit virtutem, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus. *Et non dicitur Gloria Patri. sed Antiphona repetitur. interim dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Sacerdos circumcivit ecclesiam intrinsecus aspergendo, aspergit etiam specialiter loca contaminata, quo facto stans in presbyterio versus ad altare dicit:*

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, & benignus purificator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt in postertum inuiolabilis huius loci permaneat benedictio, & tui muneris beneficia, vniuersitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Deinde dicitur Missa de die occurrenti. Simplex Sacerdos, tantum ex privilegio Sedis Apostolicæ, potest ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare. Et tunc vtatur rita in Pontificali præscripto. Procedatq; indutus amictu, alba, singulo, stola, & pluuiali albi coloris: adhibitis secum alijs

Pref.

Presbyteris, & Clericis superpelliceis indutis, cum aqua ab Episcopo ad hunc usum rite benedicta.

Ritus benedicendi nouum Coemeterium per Sacerdotem ab Episcopo delegatum.

Pridie quam fiat benedictio, ponitur in medio Coemeterio benedicendo lignea Crux alta ad staturam hominis, & ante ipsam Crucem in terra figitur paxillus tridēs ligneus altus ad cubitum vnum, aptus ad affigendū illi tres candelas.

Sequenti die, mane Sacerdos in Sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus, & Clericis indutis superpelliceis, qui deferant vasculum aquæ benedictæ, aspergillum, & thuribulum cum incensi nauicula, & hoc Rituali libro, & tribus candelis ce- teis, procedit ad Coemeterium benedicendum ante Crucem in medio positam, & affiguntur, & accenduntur tres candelæ super ligneum paxillum, & Sacerdos ante Crucem, & candelas, stans discooperto capite dicit. **O remus.**

Omnipotens Deus, qui es custos animarū, & tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ seruitutis officium, & ad introitum nostrum purgetur + benedica ur + & sanctificetur + hoc Coemeterium, vt huma- na corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicij die simul cū felicibus anima- bus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Mox ante ipsam Crucem omnes genibus flexis, dicunt Li- tanias ordinarias, incipiente Cantore, cæteris respōdentibus, & cum dictum fuerit, Vt omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit proaucens manu signum Crucis. Vt hoc Coemeteriū pur- gare, & benedicere + digneris. Te rogamus, &c. Deinde Sacer-

Sacerdos, vt prius genuflectit, & Litaniz perficiuntur.

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos Crucē aspergit aqua benedicta dicens: *Annoh.* Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuē dealbabor. *Psalm.* Miserere mei Deus, &c. dicitur totus ab assistantibus cū Gloria Patri, &c. vt supra fol. 85. quo dicto repetitur *Aue.* Dum dicitur *Psalmus*, Sacerdos circuit, & perambulat totum Coemeterium incipiens ad eius dexteram aspergens vbique aqua benedicta, quo facto, redit ante Crucem, & ad ipsam respiciens dicit.

O remus.

DEus, qui est totius Orbis conditor, & humani generis redemptor, cunctarumq; creaturarum visibilium, & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, vt hoc Coemeterium, in quo famulorum, famularumq; tuarum corpora quiescere debent, post curricula huius vite labentia purgare + benedicere + sanctificare + digneris, quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus prastitisti, corporibus quoque eorum in hoc Coemeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli expectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc igit in summitate Crucis vnam, ex tribus candela ardentibus, & alias duas similiter ardentes in duobus brachijs eiusdem Crucis. Deinde inclinat ipsam Crucem, & aspergens aqua benedicta, redit eam. *Miserere in Sa. r. r. r. r. r.*

O. do

Ordo reconciliandi Cœmeterium violatum;
 siue ecclesiæ contiguum sit, siue separatum,
 ubi ecclesiæ non est polluta.

MAnte diem, qua facienda est reconciliatio, Sacerdos, si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis alijs Sacerdotibus, & Clericis indutis superpelliceis, in Sacristia, aut alio decenti loco vestitus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris accedit ad medium Cœmeterij, Clerico vasculum aquæ benedictæ, & aspergillum deferente, & ibi super tapete genuflectit vna cū ministris, & Cantores, aliq. omnes genibus flexis, dicunt Litanias. In quibus cum dictum fuerit, **Vt omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos.** Sacerdos surgit, & manu dextra producens signum Crucis super Cœmeterium clara voce dicit: **Vt hoc Cœmeterium reconciliare & sanctificare digneris. R. Te rogamus audi nos. Quibus dictis, vt prius genuflectit, Cantoribus Litanias perficientibus.**

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos accepto aspergillo cum aqua benedicta inchoat Antiph. **Asperges me Domine hyssopo, Clero prosequente, & mundabor, laniabis me, & super niuem dealbabor. Psal. Miserere mei Deus, &c. dicitur totus sine Gloria Patri, &c. vt supra fol. 85. in fine repetitur Antiphona. Asperges me, &c.**

Dum hæc dicuntur Sacerdos circuit totum Cœmeterium incipiens ad eius dexteram aspergens vbiq. aqua benedicta, præteritum in loco, vbi violatio commissa est. Quo peracto redit ad locum, vbi Litanie dictæ fuerunt, & ibi stans dicit.

O remus.

& Ministri. Flectamus genua. R. Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quæsumus, dignanter remiscere clementissimi huius mysterij tui.

Tu

Tu es enim Domine, figulus noster, tu quietis nostræ ager, tu agri huius pretium; Tu dedisti etiam, & suscepisti: Tu de pretio tui uivifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indulitor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ iustissimæ seueritatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis. hocq; Coemeterium peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum expectantium, benignus purifica, & reconcilia; & hic tumultorum, & tumultandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R. Amen.

De Processionibus.

Publicæ, sacræq; Processiones, seu Supplicationes, quibus ex antiquissimo SS. Patrum instituto, Catholica Ecclesia, vel ad excitandam fidelium pietatem, vel ad commemoranda Dei beneficia, eiq; gratias agendas, vel ad diuinum auxilium implorandum vti consuevit, quæ pars est religionis celebrari debent, continent enim magna, ac diuina mysteria, & salutare Christianæ pietatis fructus eas pio

exequentes à Deo consequuntur. de quibus fideles præmonere, & erudire, quo tempore magis opportunum fuerit, Parochorum officium est.

Videant in primis Sacerdotes, alijq. Ecclesiastici ordinis, vt in his Processionibus ea modestia, ac reuerentia, tum ab ipsis, tum ab alijs adhibeatur, quæ pijs, & religiosis huiusmodi actionibus maxime debetur.

Omnes decenti habitu, superpelliceis, vel alijs sacris vestibus, sine galeris, nisi pluuia cogente, induti, grauitè, modeste, ac deuote, bini suo loco procedentes, sacris precibus ita sint intenti, vt remoto risu, mutuoq. colloquio, & vago oculorum aspectu, populum etiam ad pie, deuoteq. precandum inuident.

Laici à Clericis, fœminæ à viris separatæ orantes prosequantur.

Præferatur Crux, & vbi fuerit consuetudo, vexillum sacris Imaginibus insignitum; non tamen factum militari, seu triangulari forma.

Edendi, ac bibendi abusum, secumue esculenta, & poculenta deferendi in sacris Processionibus, agrisq. lustrandis, & suburbanis ecclesijs visitandis tollere Parochi studeant: ac fideles, præsertim die Dominica, quæ proxime Rogationes antecedit, quam hæc dedeceat corruptela, sæpius admoneant.

Processiones prius fieri debent, deinde Missa solemniter celebrari: nisi aliter ob grauem causam interdum Ordinario, vel Clero videatur.

Processiones autem quædam sunt ordinariæ, quæ fiunt certis diebus per annum, vt in festo Purificationis Beatæ Mariæ, semper Virginis, & in Dominica Palmarum, & in Itranijs maioribus in festo Sancti Marci, & in minoribus Rogationum triduo ante Ascensionem Domini, & in die festo Corporis Christi, vel alijs diebus pro consuetudine ecclesiarum.

Quædam vero sunt extraordinariæ, vt quæ varijs, ac publicis Ecclesiæ de causis in dies indicuntur.

De

De Processione in die festo Purificationis
B. MARIÆ semper Virginis.

Completa benedictione, & distributione candelarum, ut in Missali Romano reformato: fit Processio. Et primo celebrans imponit incensum in thuribulum: deinde Diaconus vertens se ad populum dicit:

& Chorus
respondet:

Procedamus in pace.

In nomine Christi, Amen.

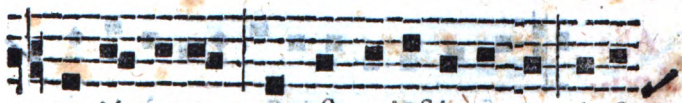
Præcedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante: deinde Subdiaconus paratus deferens Crucē mediis inter duos Acolythos cum candelabris; & candelis accensis: sequitur Clerus per ordinē, ultimo celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cū candelis accensis in manibus: & cantantur Antiph. sequētes.

Ant. Adorna thalamum tuum Si'on, &

su scipe Regem Christum: amplecte-

re Mariam, quæ est cælestis porta: ipsa
enim

enim portat Regē gloriae, noui luminis:

subsistit Virgo, adducēs manibus Fili-

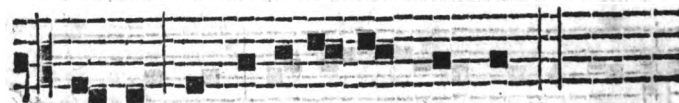
um ante Luciferum genitum, quē ac-

cipiēs Symeon in ulnas tuas praedicauit

populis, Dominum eum esse uitae &

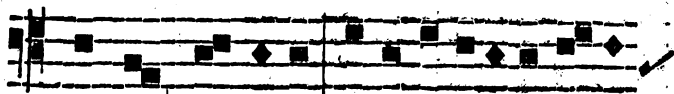
mortis, & Saluato rem mundi.

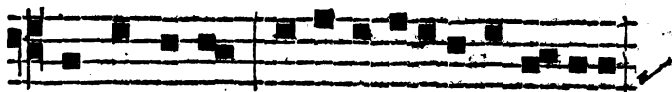
Alia
Antiphona. Responsū accepit Symeon à Spiri-

tu sancto, nō visurū se mortē, nisi videret

Christum Domini: & cū inducerēt pu e-

rum in tēplum, accepit eū in vlnas suas,

& benedixit Deum, & dixit: Nūc dimit-

tis seruum tuum Domine in pace.

v. Cum inducerent puerum Iesum parētes

e ius, vt facerent secundū cōsuetudinem
Rit. Rom. N. T legis

legis pro eo: ipse accepit eum in

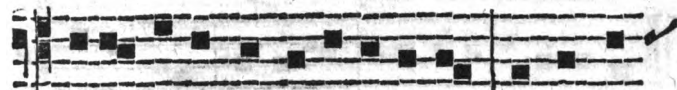

vinas suas.

& ingredien-
do ecclesiam
cantatur.

R. Obtulerunt Domino par turturum,

aut duos pullos colūbarum, Sicut scri-

ptum est in lege Domini.

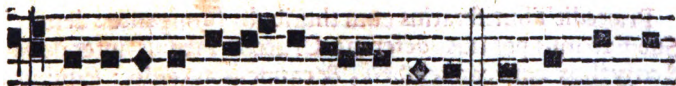
V. Postquam impleti sunt dies purga-

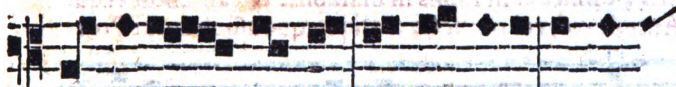
tionis Mari & secundum le gem
Moyſa,

Moysi, tulerunt Iesum in Ierusalem,

ut sisteret eum Domino. Sicut scriptum

✠. Gloria Patri, & Filio, & Spi-

ritui sancto. Sicut scriptum

Finis Processione, celebrans, & Ministri, depositis violaceis, accipiunt paramenta alba pro Missa. Et candelæ tenentur in manibus accensæ, dum legitur Euangelium, & iterum ad elevationem Sacramenti usque ad Communionem.

De Processione in die Palmarum.

IN Dominica Palmarum facta benedictione, & distributione Palmarum, seu Olfuarum, post ultimam Orationem, **Omnipotens sempiternæ Deus, &c.**

Fit Processio, ac primum celebrans imponit incensum in thuribulum, & Diaconus vertens se ad populum dicit:

& Chorus respondet:

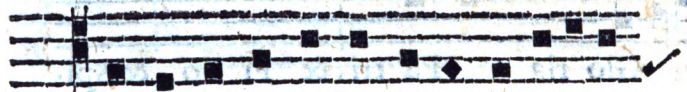
Procedamus in pace.

Tij In

In nomine Christi Amen.

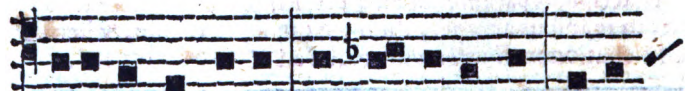
Præcedit Thuriferarius cum thuribulo fumigante : deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem medius inter duos Acolythos cum candelabris, & candelis accensis : sequitur Clerus per ordinem, ultimo celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cum ramis in manibus : & cantantur sequentes Antiphonæ, vel omnes, vel aliquæ, quousque durat Processio.

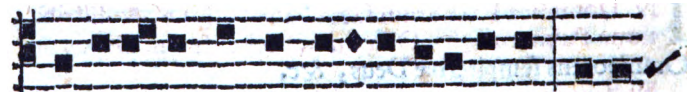
Ant. Cū appropinquaret Dominus Ieroso-

lymā, misit duos ex discipulis suis dicens :

Ite in Castellū, quod cōtra vos est : & in-

uenie tis pullum asinæ alligatum super

quē nullus hominum sedit : soluite, & ad-
ducite

ducite mihi. Si quis vós interrogauerit,

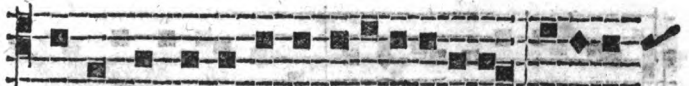
dicite: opus Domino est. Soluentes ad-

duxerunt ad Iesum, & imposuerunt illi

vestimenta sua, & sedit super eum: alij

expandebāt vestimēta sua in via: alij

ramos de arboribus sternebāt; & qui seque-

bantur clamabant: Hosanna, benedictus

T iij quj

qui venit in nomine Domini: benedictum

regnū patris nostri David. Hosanna in

excelsis miserere nobis fili David.

Alia Antiphona. Cum audisset populus, quia Iesus

venit Ierosolymā acceperunt ramos

palmarū, & exierunt ei obviam, & cla-

mabāt pueri dicentes: Hic est, qui vēturus

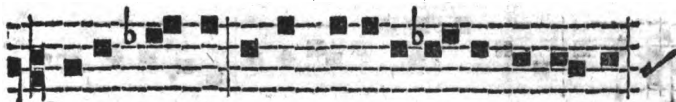
est

est in salutē po puli. Hic est salus nostra,

& redemptio Israel. Quantus est iste,

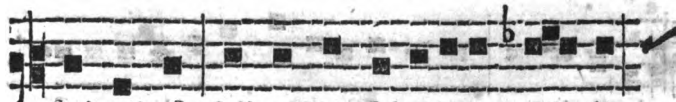
cui Throni, & Dominatio nes occurrunt ?

Noli timere filia Sion, ecce Rex tuus

ve nit tibi sedēs super pullū asinæ : sicut

scriptū est. Salve Rex fabricator mundi,

qui venisti redi mere nos.

T iiii

Alia

Alia
Anti-

phona. Ante sex dies solēnis Pascha;

quando venit Dominus in civitatem Ieru-

salem, occurrerūt ei: pueri: & in manibus

portabāt ramos palmarū, & clamabāt voce

magna dicentes: Hosanna in excel- sis,

benedictus, qui venisti in multitudine mise-

ricordiæ tuæ: Hosanna in excel- sis.

Alia
Anti-

phona. Occurrunt turbae cum floribus &

palmis Redemptori obviam: & victori

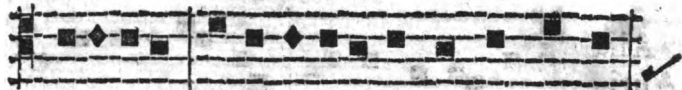
triumphanti digna dant obsequia: Filium

Dei in ore gentes praedicant: & in laudem

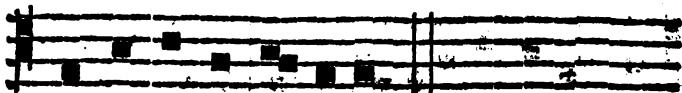
Christi voces tonent perennitibus: *ps. ant.*

Hosanna in excelsis, Hosanna in excelsis

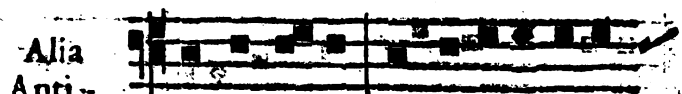
Alia
Anti-phona. Cum Angelis, & pueris fideles in-
menia-

ueniamur, triūphatori mortis clamantes,

Hosanna in excelsis.

Alia
Anti-

phona. Turba multa, quæ cōtulerat ad

diem festū clamabat Domino Benedi-

ctus qui uenit in nomine Domini.

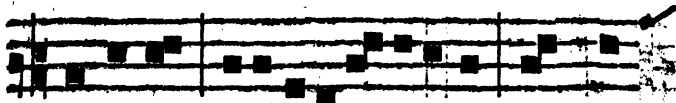
Hosanna in excelsis.

In reuersione Processionis duo, vel quatuor Cantores intrant in ecclesiā; & clauso ostio stantes, uersa facie ad Processionē incipiūt Gloria, laus, & decantant duos primos uersus, Sacerdos uero cū alijs extra ecclesiā repetit eosdē. Deinde qui sunt intrus cātant uersus sequētes, uel quæ, uel partē, prout uidebitur; & qui sūt extra, ad quolibet duos uersus respondēt Gloria, laus, sicut a principio.

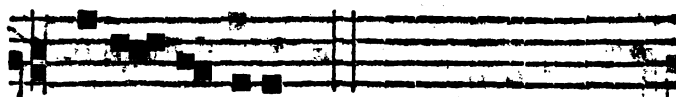
Glo-

Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe

redemptor cui pueri le decus prompsit

Hosanna in excelsis.

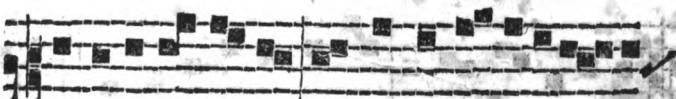
Israeles tu Rex, Daudidis inclyta proles:

Nomine qui in Domini, Rex be nedicte venis.

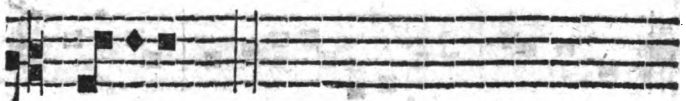
Gloria in excelsis deo

Cætus in ex. celsis te laudat calicis omnis:
Et

Et mortalis homo , & cūcta creata simul.

Gloria

Plebs Hebræa tibi cū palmis obuia venit;

Cum prece, voto, hymnis, adsumus ecce tibi .

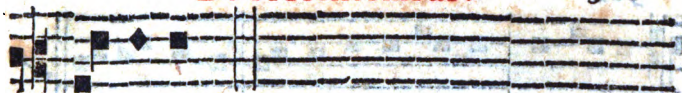
Gloria

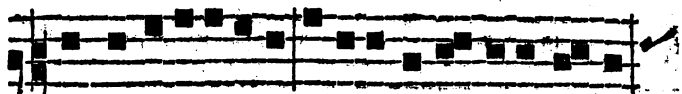
Hi tibi passu ro soluebāt munia lau dis

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos .

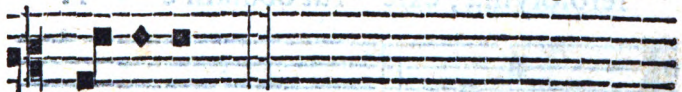
Gloria

Hi placere tibi, placeat deo tuo nostra.

Rex bone, rex clemēs, cui bona cūcta placēt.

Gloria

Postea Subdiaconus hastili Crucis percutit portā, qua statim aperta, Processio intrat Ecclesiam cantando Respons.

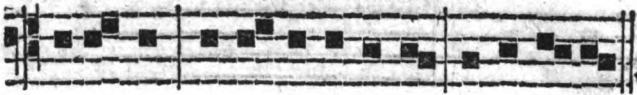
Ingrediente Domino in sanctā civitatem,

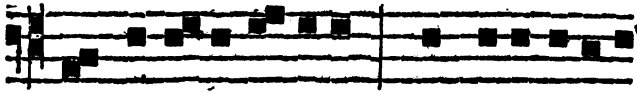
Hebræorum per resurrectionem

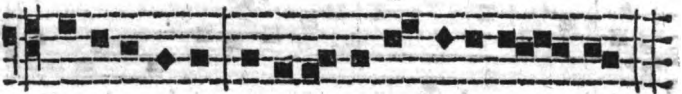
viam pronunciantes, Cum ramis palmarum

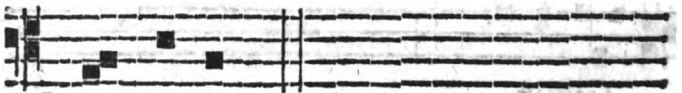
palmarū , Hosanna clamabāt in excelsis .

✧ Cum audisset populus, quod Iesus veniret

Ierosolymā , exierūt obviam ei .

Cum ramis .

Et non dicitur **Gloria Patri** . deinde dicitur **Missa** , & rami tenentur in manibus, dū cantatur **Passio** , & **Euangeliū tantū** .

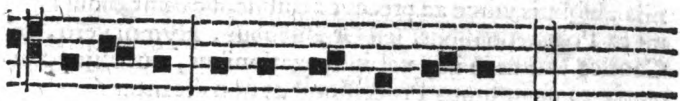
Ordo servandus in Litaniarum maiorum Processione, quæ die festo S. Marci celebratur.

Clerus, & Populus hora statuta, mane in ecclesia cōgregati, omnes cōtrito, & humili corde Deū flexis genibus paulisper precentur. Sacerdos pluviali cū ministris, vel saltē superpelliceo, & stola violacei coloris sit indutus, cuius coloris habitu in reliquis Processionibus semper vtatur, præterquā in Processionibus Corporis Christi, & quæ fiunt solemnibus diebus, vel in gratiarū actionē . quibus diebus vtitur colore proprię solēnitati cōgruenti. Ceteri vero Sacerdotes, & Clerici superpelliceis induti sequentē Antiph. stantes cōcitant .

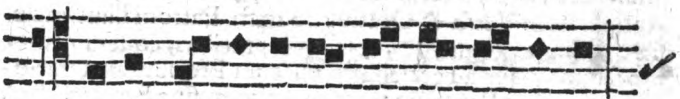
Ant.

Ant. Exurge Domine a diuua nos, & li-

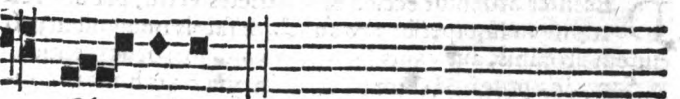
bera nos propter nomen tuum.

Pfal. Deus au ribus nostris au di uimus:

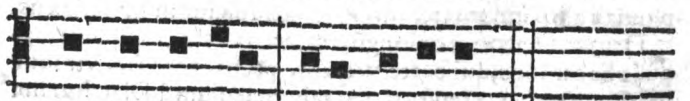

Patres nostri annuncia uerūt no bis.

Glo ria

repetitur Antiphona. **Exurge Domine, &c.** Deinde genu-
 flectant omnes, & duo Clerici ante Altare maius genuflexi
 deuotè Litanias cantare incipiant, cæteris eadem uoce res-
 pondentibus. Cum autem cantatum erit.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sur-

Surgunt omnes, & ordinatim procedunt, egredientes, Litaniasq. prosequentes, præcedente Cruce, & sequente Clero, ultimo loco Sacerdos paratus, vt supra dictum est, cum ministris, prout res, vel locus postulet, sacris vestibus indutis.

Si processio sit longior, vel repetantur Litaniz, vel Litanijs absolutis vsque ad preces exclusiue, dicantur aliqui Psalmi ex Pœnitentialibus, seu Gradualibus. Hymni vero, vel Cantica lætitiæ in ijs, vel in Rogationibus, aut alijs pœnitentiæ causa institutis Processionibus non dicantur.

Si ad vnam, vel plures ecclesias in via sit diuertendum, ingressis ecclesiam, intermissisq. Litanijs, vel Psalmis cantatur Antiph. cum Versu & Oratione Sancti Patroni illius ecclesiæ. Deinde egredientes, resumptis precibus, eodem ordine procedunt vsque ad ecclesiam, vbi cum Precibus, & Orationibus omnibus Processio terminatur, vt in fine Breuiarij Romani post Psalmos Pœnitentiales.

In Litanijs minoribus Rogationum, seruentur omnia vt supra in Litanijs maiõibus.

De Processione in festo Sanctissimi Corporis

Christi.

Decenter ornentur ecclesiæ, & parietes viarũ, per quas est transeundũ, tapetibus & aulæis, & sacris imaginibus, nõ autem profanis, aut vanis figuris, seu indignis ornamentis.

Sacerdos primũ Missam celebret, in qua duas hostias consecret, & sumpta vna, alteram in tabernaculum in processione deferendum ita reponat, vt per vitrum seu cristallum, quo ipsum tabernaculum circumseptum esse debet, exterius adorantibus appareat, veloq. operiatur, donec auferatur ab altari. Peracto autem sacrificio, & Processione iam inchoata, ordine quo iã supra dictũ est in Litanijs maioribus, Sacerdos pluuiiali albo indutus ter incenset Sacramentum genuflexus.

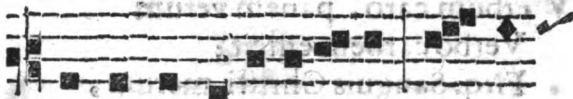
Deinde Diaconus oblongũ, ac decens velũ circumponj: scapulis Sacerdotis, qui parte veli ante pectus pendete, vtraque manu cooperto ostensoriũ, seu tabernaculum à Diacono sibi porrectum reuerenter suscipit in supremo altaris gradu, mox

ad

ad Altare ascendit, & Sacramentum ante faciem tenens vertit se ad populum, inde descendit sub vmbellam comitantibus Ministris, & duobus Acolythis, vel Clerici cum thuribus effumantibus præcedunt.

Omnes præcedunt nudo capite apertis cereos gestantes, & sequentes Hymnos pro longitudine Processionis de ore concinentes. Dum vero Sacerdos discedit ab Altari, Clerus, vel Sacerdos cantare incipit sequentem Hymnum.

P

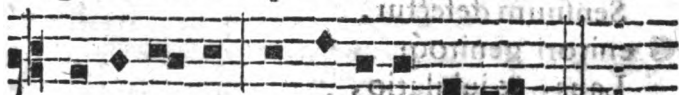
Ange lingua gloriosi, Cor po-

ris mysterium: Sanguinisq; pretiosi,

Quem in mundi pretium, Fructus ventris

genero fieri, Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus

Ex intacta Virgine, non de mari, non

Et in mundo conuersatus. In regno

Sparso verbi semine,

Sui moras incolatus

Miro clausit ordine.

Rit. Rom. N.

V **In**

In supremæ nocte cœnæ

Recumbens cum fratribus

Observata lege plene

Cibus in legalibus:

Cibum turbæ duodenæ

Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum

Verbo carnem efficit:

Fitq. Sanguis Christi merum,

Et si sensus deficit:

Ad firmandum cor sincerum

Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui:

Et antiquum documentum

Nonno cedat ritui:

Præstes fides supplementum

Sensuum defectui.

Genitori genitoq;

Laus, & jubilatio,

Salus, honor, virtus quoque

Sit & benedictio:

Procedenti ab utroque

Compar sit laudatio. Amen.

Hym-

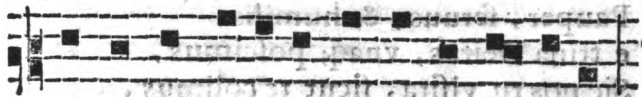
S

Acris solemnij iuncta sint gaudia,

Et ex prae cordijs sonent praeconia;

Recedant vetera, nova sint omnia:

Cor da, voces, & o pera.

N oltis recolitur coena nouissima,
 Qua Christus creditur agnum, & azyma;
 Dedit fratribus iuxta legitima
 Priscis indulta patribus.

P ost agnum typicum expletis epulis,
 Corpus Dominicum datum discipulis:
 Sit totum omnibus, quod totum singulis,
 Eius fatemur manibus.

D edit fragilibus corporis ferculum,
 Dedit, & tristibus sanguinis poculum:

V ij

Dicens

Dicens, accipite quod trado vasculum,
Omnes ex eo bibite.

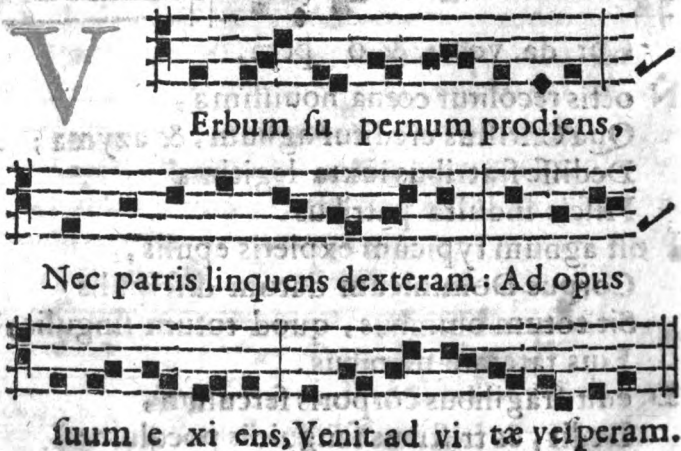
Sic sacrificium istud instituit,
Cuius officium committi voluit
Solis presbyteris, quibus sic congruit,
Ut sumant, & dent cæteris.

Panis angelicus fit Panis hominum:
Dat panis cælicus figuris terminum:
O res mirabilis, manducat Dominum
Pauper, seruus, & humilis.

Te trina Deitas, vnaq; poscimus,
Sic nos tu visita, sicut te colimus,
Per tuas semitas duc nos quo tendimus,
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

Hymnus.

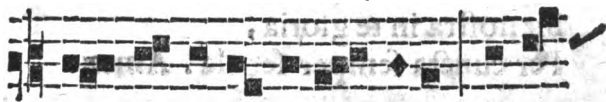
V

Erbum su pernum prodiens,
Nec patris relinquens dexteram; Ad opus
suum exiens, Venit ad vitam æternam.

- I**n mortem à discipulo
 Suis tradendus æmulis,
 Prius in vitæ ferculo,
 Se tradidit discipulis:
- Q**uibus sub bina specie
 Carnem dedit & sanguinem:
 Vt duplici substantiæ
 Totum cibaret hominem.
- S**e nascens dedit socium,
 Conuescens in edulium,
 Se moriens in pretium,
 Se regnans dat in præmium.
- O** salutaris hostia,
 Quæ cæli pandis ostium:
 Bella premunt hostilia,
 Da robur, fer auxilium.
- V**ni, trinoq; Domino
 Sit sempiterna gloria;
 Qui vitam sine termino
 Nobis donet in patria. Amen.

Hymnus.

I

E su nostra redemptio, Amor

V iij

& de-

& de fide rium; Deus creator omnium

Homo in fine temporum.

Quae te vicit clementia,

Vt ferres nostra crimina

Crudelem mortem patiens,

Vt nos à morte tolleres.

Inferni claustra penetrans,

Tuos captiuos redimens,

Victor triumpho nobili,

Ad dexteram Patris residens.

Ípfa te cogat pietas,

Vt mala nostra superes,

Parcendo, & voti composces

Nos tuo vultu faties.

Tu esto nostrum gaudium,

Qui es futurus premium:

Sit nostra in re gloria,

Per cuncta semper secula. Amen

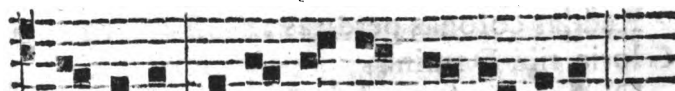
Hymnus.

A

Eter ne Rex altissime Redem-

ptor & fi de li um, Quo mors so luta

de perit, Datur tri umphus gl a uia.

S candens tribunal dexteræ

Patris potestas omnium,

Collata Iesu cælitus

Quæ non erat humanus.

V t trina rerum machina,

Cælestium, terrestrium,

Et infernorum condita

Flectat genu iam subdita.

T remunt videntes Angeli,

Versa vice mortalium:

Culpat caro, purgat caro

Regnat Deus: Dei caro.

T u esto nostrum gaudium,

Manens olympo præditum,

c. 1

V iii}

Mus.

Mundi regis qui fabricam,
 Mundana vincens gaudia,
 Hinc te precantes quaesumus,
 Ignosce culpis omnibus,
 Et corda sursum subleua
 Ad te superna gratia.

~~Ve: cum repente coeperis~~

Clarere nube iudicis,
 Poenas repellas debitas,
 Reddas coronas perditas.

Gloria tibi Domine,
 Qui scandis super sidera,
 Cum Patre, & sancto Spiritu,
 In sempiterna secula. Amen.

Te Deum laudamus, &c. Benedictus Domi-
 nus Deus Israel, &c. Magnificat, &c.

Peracta Processione, & sanctissimo Sacramento ad eccle-
 siam reportato, & super altare deposito, omnes ecclesia-
 stici, qui adsint, hinc inde ordine genuflexi illud reuerenter
 adorantes, dum Sacerdos de more incensat, sequentem
 Hymni partem concinant:

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui,

Præstet fides supplementum

Sensuum defectui

Genitori genitorum

Ami

Laus, & iubilatio.
Salus, honor, virtus quoque
Sit, & benedictio;
 Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio: Amen.

Postea duo Clerici dicant: **✠ Panem de celo**
præstitisti eis, alleluia. R. Omne delectamen-
um in se habentem alleluia.

Deinde Sacerdos stans dicit: **✠ Dominus vo-**
biscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili
 passionis tuæ memoriam reliquisti: tri-
 bue quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis
 tui sacra mysteria venerari: vt redemptionis
 tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui
 vivis, & regnas per omnia secula seculorum.
 R. Amen.

Tunc Sacerdos facta genuflexione, cum Sacramento se-
 mel benedicat populum in modum crucis, nihil dicens, po-
 stea illud reuerenter reponat.

Hic autem modus benedicendi seruetur etiam in alijs Pro-
 cessionibus faciendis cum sanctissimo Sacramento.

De processione ad petendam pluuiam.

Agentur omnia, vt supra in Litanis ma-
 ioribus vsque ad finem Litaniarum, in
 quarum precibus bis dicitur: **Vt congruentem**
pluuiam fidelibus tuis concedere digneris. Te
 roga-

rogamus audi nos. In fine postea dicitur: Pa-
ter noster secreto. *ŷ.* Et ne nos inducas in ten-
tationem. *R.* Sed libera nos à malo.

Psalmus 146.

Laudate Dominum, quoniam bonus est
psalmus: Deo nostro sit iucunda, deco-
raq; laudatio.

Ædificans Ierusalem Dominus: dispersiones
Israelis congregabit.

Qui sanat contritos corde: & alligat contri-
tiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: & om-
nibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, & magna virtus
eius: & sapientie eius non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: humilians
autem peccatores vsque ad terram.

Precinuite Domino in confessione: psallite
Deo nostro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ
pluuiam.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam
seruituti hominum.

Qui dat iumentis escam ipsorum: & pulis
coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit:
nec in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Bene-

Beneplacitum est Domino super timentes eum
& in eis qui sperant super misericordia eius
Gloria Patri, &c.

Quo finito dicantur preces. *ψ*. Operi Domine
caelum nubibus. *℞*. Et para terræ pluuiam.
ψ. Ut producat in montibus fœnum. *℞*. Et
herbâ seruituti hominum. *ψ*. Riga montes de
superioribus tuis. *℞*. Et de fructu operum tuo-
rum satiabitur terra. *ψ*. Domine exaudi ora-
tionē meam. *℞*. Et clamor meus ad te veniat.
ψ. Dominus vobiscum. *℞*. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

DEus, in quo viuimus, mouemur, & sumus,
pluuiam nobis tribue congruentem; ut
præsentibus auxilijs sufficienter adiuti, sempi-
terna fiducialius appetamus. Oratio.

PRæsta, quæsumus omnipotēs Deus, ut qui
in afflictione nostra de tua pietate confidi-
mus, contra aduersa omnia tua semper prote-
ctione muniamur. Oratio.

DA nobis quæsumus Domine, pluuiam
salutarem, & aridam terræ faciens fluen-
tis cælestibus dignanter infunde. Per Domi-
num nostrum, &c.

ψ. Dominus vobiscum. *℞*. Et cum spiritu tuo.
ψ. Benedicamus Domino. *℞*. Deo gratias.
ψ. Exaudiat nos omnipotēs, & misericors Do-
minus.

minus. R. Amen. V. Fidelium animæ per misericordiã Dei requiescant in pace. R. Amen.

Processio ad postulandam serenitatem.

OMnia fiât vt supra in Litanij maioribus, & in Litaniarum precibus bis dicatur: Vt fidelibus tuis aeris serenitatem concedere digneris. Te rogamus audi nos.

Ad finem obsecrationum dicitur: Pater noster. Et ne nos inducas, &c. Psalmus 66.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Letentur & exultent gentes: quoniam iudicabas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terre.

Gloria Patri, &c.

V. Adduxisti Domine Spiritum tuum super terram.

terram. R. Et prohibita sunt pluuia de caelo
 y. Cum obduxero nubibus caelum. R. Appa-
 rebit atcus meus: & recordabor foederis mei.
 y. Illustra faciem tuam Domine super seruos
 tuos. R. Et benedicte sperantes in te. v. Domine
 exaudi orationem meam. R. Et clamor meus
 ad te veniat. y. Dominus vobiscum. R. Et
 cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus, qui culpa offenderis, poenitentia pla-
 caris, preces populi tui supplicantis pro-
 pitius respice, & flagella tuae iracundiae, quae pro
 peccatis nostris meremur, auerte. Oratio.

Ad te nos Domine, clamantes exaudi, &
 acri serenitatem nobis tribue supplican-
 tibus, vt qui iuste pro peccatis nostris affligi-
 mur, misericordia tua praeueniens, clemen-
 tiam sentiamus. Oratio.

Quasi uisus, omnipotens Deus, clemen-
 tiam tuam: vt inundantiam coerecas
 imbrium, & hilaritatem vultus tui nobis im-
 petiri digneris. Per Dominum nostrum, &c.

Preces ad repellendam tempestatem.

Pulsantur Campanae, & qui adesse possunt,
 in ecclesiam conuocatis, dicuntur Litanie
 ordinariae, in quibus bis dicitur. **A** fulgure, &
 tempe-

tempestate, &c. & post Litanias, Orationem
Dominicam. Psalmus 147.

Lauda Ierusalem Dominum: lauda Deum
tuum Sion.

Quoniam confortauit feras portarum tuarum:
benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe fru-
menti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter
currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut ci-
nerem spargit.

Mittit crystallum suum sicut bucellas: ante
faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emittet verbum suum, & liquefaciet ea: fla-
bit spiritus eius, & fluent aqua.

Qui annunciat verbum suum Iacob: iustitias
& iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicis suis
non manifestauit eis.

Gloria Patri, &c.

Y. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit celum, & terram. **Y.** Ostende

nobis Domine misericordiam tuam. **R.** Et sa-
lutare tuum da nobis. **Y.** Adiua nos Deus sa-

lutaris noster. **R.** Et propter gloriam nominis
tui Domine libera nos. **Y.** Nihil proficiat ini-
micus

micus in nobis. *R.* Et filius iniquitatis non ap-
ponat nocere nobis. *V.* Fiat misericordia tua,
Domine super nos. *R.* Quemadmodum spera-
uimus in te. *V.* Saluum fac populum tuum Do-
mine. *R.* Et benedic hereditati tue. *V.* Non
priuabis bonis eos, qui ambulant in innocen-
tia. *R.* Domine Deus virtutum, beatus homo,
qui sperat in te. *V.* Domine exaudi orationem
meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

Deus, qui culpa offenderis, poenitentia
placaris, preces populi tui supplicantis
propitius respice, & flagella tua iracundie,
que pro peccatis nostris metemur, auerte.

Oratio.

Adoro tua, que sumus Domine, spiri-
tuales nequitie repellantur, & aere-
rum discedat malignitas tempestatum.

Oratio.

Omnipotens sempiternus Deus, parce me-
turantibus, propitiare supplicibus; ut post
noxios ignea nubium, & vim procellarum in
misericordiam transeat laudis comminatio tem-
pestatum.

Oratio.

Domine Iesu, qui imperasti ventis, & ma-
ri, & factus fuit tranquillitas magna.
exaudi

exaudi preces familie tue, & presta vt hoc signo sancte Crucis ✠ omnis discedat scuitia tempestatum.

Oratio.

OMnipotens, & misericors Deus, qui & nos castigando sanas, & ignoscendo conseruas: presta supplicibus tuis, vt & tranquillitatibus optate consolationis lætemur, & domo tue pietatis semper vtamur. Per Dominum nostrum, &c.

Aspergatur aqua benedicta.

Preces dicendæ tempore penurie & famis.

AGuntur omnia, vt supra in Litanij maioribus vsque ad finem Litaniarum, in quarum precibus bis dicitur: Vt fructus terræ dare, & conseruare digneris. Post Litanias dicitur: Pater noster, &c. Psalm. 22. Dominus regit me, &c. vt supra. fol. 189.

℣. Domine non secundum peccata nostra facias nobis. **℞.** Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. **℣.** Oculi omniū sperant in te Domine. **℞.** Et tu das illis escam in tempore opportuno. **℣.** Memento congregationis tuæ. **℞.** Quam possedisti ab initio. **℣.** Dominus dabit benignitatem. **℞.** Et terra nostra dabit fructum suum. **℣.** Domine exaudi orationem meam. **℞.** Et

R. Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus
vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

I Neffabilem nobis Domine, misericordiam
tuam clementer ostende, vt simul nos &
à peccatis omnibus exuas, & à poenis, quas
pro his meremur, eripias. Oratio.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ sup-
plicationis effectum, & famem propitia-
tus auerte; vt mortalium corda cognoscant,
& te indignante talia flagella prodire, & te
miserante cessare. Oratio.

POpulum tibi subditum pro peccatis suis
fame laborantem ad te Domine conuerte
propitius, qui quærentibus regnum tuum om-
nia adiicienda esse dixisti. Qui viuis, & regnas
cum Deo Patre, &c.

Processio tempore mortalitatis, & pestis.

FIat vt supra in Litanij maioribus, & in
Litaniarum precibus dicatur bis. **A** peste,
& fame. Libera nos Domine: & infra suo lo-
co. Vt à pestilentia flagello nos liberare di-
gneris, &c. In fine Litaniarum dicitur Pater
noster, &c. **V.** Et ne nos inducas in tentatio-
nem. **R.** Sed libera nos à malo. **Psal. 6. De-**

Rit. Rom. N.

X

mine

mine ne in furore tuo arguas me, &c. vt supra fol. 81.

Ÿ. Domine, non secundum peccata nostra facias nobis.

R. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

Ÿ. Adiuua nos Deus salutaris noster.

R. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos.

Ÿ. Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum.

R. Cito anticipent nos misericordiae tuae, quia pauperes facti sumus nimis.

Ÿ. Ora pro nobis sancte Sebastiane.

R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Exaudi nos Deus salutaris noster, & intercedente Beata & gloriosa Dei genitrice MARIA semper Virgine, & B. Sebastiano martyre tuo, & omnibus Sanctis, populum tuum ab iracundiae tuae terroribus libera, & misericordiae tuae fac largitate securum. Oratio.

Propitiare Domine, supplicationibus nostris, & animarum, & corporum medere

lan-

languoribus, vt remissione percepta in tua
semper benedictione lætemur. Oratio.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ peti-
tionis effectum, & pestilentiam, morta-
litemq. propitiatus auerte, vt mortalium
corda cognoscant à te indignante talia flagel-
la prodire, & te miserante cessare. Per Domi-
num nostrum Iesum Christum, &c.

Preces dicendæ in Litanijis tempore belli.

Peractis omnibus, vt supra in Litanijis ma-
ioribus, ad finem Litaniarum dicitur Pa-
ter noster, &c. *ÿ.* Et ne nos inducas in ten-
tationem. *R.* Sed libera nos à malo.

Psalmus 45.

DEus noster refugium & virtus: adiutor
in tribulationibus, quæ inuenerunt nos
nimis.

Propterea non timebimus dum turbabitur ter-
ra: & transferentur montes in cor maris,

Sonuerunt, & turbatæ sunt aquæ eorum: con-
turbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: san-
ctificauit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio eius, non cōmouebitur: adiu-
uabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna : dedit vocem suam, & mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram : auferens bella vsque ad finem terræ.

Arcum conteret, & confringet arma : & scuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniam ego sum Deus : exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus Iacob.

Gloria Patri, &c.

Y. Exurge Domine adiuua nos.

R. Et libera nos propter nomen tuum.

Y. Saluum fac populum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

Y. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus tuis.

Y. Esto nobis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Arcum contere, & confringe arma.

R. Et scuta combure igni.

Y. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere nos.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et

R. Et clamor meus ad te veniat :

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo .

O remus ;

Deus , qui conteris bella , & impugnatores
in te sperantium potentia tuæ defensionis
expungas , auxiliare famulis tuis imploran-
tibus misericordiam tuam , vt inimicorum suo-
rum feritate depressa , incessabili te gratiarum
actione laudemus .

Oratio .

Deus , à quo sancta desideria , recta consi-
lia , & iusta sunt opera , da seruis tuis il-
lam , quam mundus dare non potest , pacem ,
vt & corda nostra mandatis tuis dedita , & ho-
stium sublata formidine , tempora sint tua pro-
tectione tranquilla .

Oratio .

Hostium nostrorum , quæsumus Domine ;
elide superbiam , & eorum contumaciam
dexteræ tuæ virtute prosterne . Per Dominum
nostrum Iesum Christum , &c.

Si vero bellum est contra Turcas , & alios in-
fideles , vel Hæreticos , inter preces Litaniarum
bis dicatur : Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ hu-
miliare digneris . Te rogamus audi nos . & ad-
datur . Vt Turcarum , vel Hæreticorum cona-
tus reprimere , & ad nihilum redigere digneris .
Te rogamus audi nos . & dicto Pater noster
dicatur :

X iij

Psal.

Deus venerunt gentes in hæreditatem tuã,
polluerunt templum sanctum tuum: po-
suerunt Ierusalem in pomorum custodiam.

Posuerunt morticina seruatorum tuorum escas
volatilibus cæli: carnes sanctorum tuorum
bestijs terræ.

Effuderunt sanguinem eorum tamquã aquam
in circuitu Ierusalem: & non erat qui sepe-
liret.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris: sub-
fannatio & illusio his qui in circuitu nostro
sunt.

Vsquequo Domine irasceris in finem: accen-
detur veluti ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in gentes, quæ te non no-
uerunt: & in regna, quæ nomen tuum non
inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius deso-
lauerunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum anti-
quarum, cito anticipent nos misericordiæ
tuæ: quia pauperes facti sumus nimis.

Adiuuã nos Deus salutaris noster, & propter
gloriam nominis tui Domine libera nos: &
propitius esto peccatis nostris propter no-
men tuum.

Ne

Ne forte dicant in gentibus, Vbi eſt Deus eorum? & innotelcat in nationibus coram oculis noſtris.

Vltio ſanguinis ſeruorum tuorum qui effuſus eſt: introeat in conſpectu tuo gemitus compeditorum.

Secundum magnitudinem brachij tui: poſſide filios mortificatorum.

Et redde vicinis noſtris ſeptuplum in ſinu eorum: improprium ipſorum, quod exprobrauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues paſcuae tuae: confitebimur tibi in ſeculum.

In generationem & generationem: annunciamus laudem tuam.

Gloria Patri, &c.

Ŷ. Saluos fac ſeruos tuos.

R. Deus meus ſperantes in te.

Ŷ. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Ŷ. Nihil proficiat inimicus in nobis.

R. Et filiꝝ iniquitatis nō apponat nocere nobis.

Ŷ. Hoſtium nominis tui Dñe elide ſuperbiam.

R. Et eorum contumaciam dexterae tuae virtute proſterne.

Ŷ. Fiant tamquam puluis ante faciem venti.

R. Et Angelus Domini perſequatur eos.

✠. Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt.

R. Et in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

✠. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere nos.

✠. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

DA, quæsumus, Ecclesiæ tuæ misericordia Deus, vt sancto Spiritu cōgregata, hostili nullatenus incurfione turbetur. Oratio.

DEus, qui culpa offenderis, pœnitētia placaris. preces populi tui supplicantis propitius respice, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte. Oratio.

OMnipotens sempiternæ Deus, in cuius manu sunt omnium potestates, & omnium iura regnorum, respice in auxiliū Christianorum, vt gentes Turcarum, seu Hæreticorum, quæ in sua feritate confidunt, dextere tuæ potentia conterantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

Exaudiat nos Dominus. Amen.

Pro-

Processio in quacumque tribulatione.

Seruiatis omnibus, vt supra in Litanijs maioribus, finitisq; Litanijs dicitur Pater noster, &c. *ψ.* Et ne nos inducas in tentationem. *β.* Sed libera nos à malo.

Psalmus 19.

Exaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob. Mittat tibi auxilium de sancto: & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui: & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum: & omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutaris tuo: & in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: nunc cognoui quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cælo sancto suo: in potentibus salus dexteræ eius.

Hi in curribus, & hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus.

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt: nos autem surreximus, & erecti sumus,

Domi-

Domine saluum fac regem : & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te .

Gloria Patri, &c.

Vel Psal. 90. **Qui habitat in adiutorio**, &c. vt supra fol. 111. Quo finito dicuntur Versus .

Ÿ. Deus refugium nostrum, & virtus .

R. Adiutor in tribulationibus .

Ÿ. Saluos fac seruos tuos Domine .

R. Deus meus sperantes in te .

Ÿ. Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus, & immortalis .

R. Miserere nobis .

Ÿ. Adiuua nos Deus salutaris noster .

R. Et propter gloriam nominis tui Domine, libera nos .

Ÿ. Domine exaudi orationem meam .

R. Et clamor meus ad te veniat .

Ÿ. Dominus vobiscum .

R. Et cum spiritu tuo .

Oremus . **Oratio .**

NE despicias omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem, sed propter gloriam nominis tui tribulatis succurre placatus . **Oratio .**

Ineffabilem misericordiam tuam, Domine nobis clementer ostende, vt simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à poenis, quas
pro

pro his meremur, eripias. Oratio.

C Oncede nos famulos tuos, quaesumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beatae Mariae semper Virginis intercessione, à praesenti liberari tristitia, & aeterna perfrui laetitia. Oratio.

T Ribulationem nostram, quaesumus Domine propitius respice, & iram tuae indignationis, quam iuste meremur, auerte. Oratio.

D eus refugium nostrum & virtus, adesto pijs Ecclesiae tuae precibus auctor ipse pietatis, & praesta, vt quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum, &c.

Preces dicendae in Processione pro gratiarum actione.

Initio Processionis cantatur Hymnus.

T E Deum laudamus: te Dominum confitemur.

T e aeternum Patrem: omnis terra veneratur.

T ibi omnes Angeli: tibi caeli, & vniuersae potestates.

T ibi Cherubim & Seraphim: incessabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus sabaoth.

Pleni

Pleni sunt cæli, & terra: maiestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus Apostolorum chorus.
Te Prophetarum laudabilis numerus.
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbē terrarū, sancta confitetur Ecclesia.
Patrem immensæ maiestatis.
Venerandum tuum verum, & vnicum Filium.
Sanctum quoque paraclitum Spiritum.
Tu rex gloriæ *Christe*.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem:
 non horruisti Virginis uterum.
Tu deuicto mortis aculeo: aperuisti creden-
 tibus regna cælorum.
Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris:
 Iudex crederis esse venturus.
Te ergo quæsumus, tuis famulis subueni:
 quos pretioso sanguine redemisti.
Æterna fac cum sanctis tuis: gloria munerari.
Saluum fac populum tuum Domine: & bene-
 dic hereditati tuæ.
Et reges: & extolle illos vsque in æternum.
Per singulos dies benedicimus te.
Et laudamus nomen tuum in seculum: & in
 seculum seculi.
Dignare Domine die isto: sine peccato nos
 custodire.

Mise,

Miserere nostri Domine : miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos : quemadmodum sperauimus in te.

In te Domine speraui non confundar in æternũ.

Deinde dici poterunt Psalmi, qui sequuntur, prout tempus feret. Psalmus 65.

Iubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini eius : date gloriam laudi eius.

Dicite Deo, quam terribilia sunt opera tuæ Domine : in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.

Omnis terra adoret te, & psallat tibi : psalmum dicat nomini tuo.

Venite, & videte opera Dei : terribilis in consilijs super filios hominum.

Qui conuertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede ; ibi lætabimur in ipso.

Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi eius super gentes respiciunt : qui exasperant, non exaltentur in semetipsis.

Benedicite gentes Deum nostrum : & audiam facite vocem laudis eius.

Qui posuit animam meam ad vitam : & non dedit in commotionem pedes meos.

Quoniam probasti nos Deus : igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.

Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulatio-

nes in dorso nostro : imposuisti homines super capita nostra .

Transiuimus per ignem & aquam : & eduisti nos in refrigerium .

Introibo in domum tuam in holocaustis : reddam tibi vota mea , quæ distinxerunt labia mea .

Et locutum est os meum : in tribulatione mea .

Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum : offeram tibi boues cum hircis .

Venite , audite , & narrabo omnes qui timetis Deum : quanta fecit animæ meæ .

Ad ipsum ore meo clamaui : & exaltaui sub lingua mea .

Iniquitatem si aspexi in corde meo : non exaudiet Dominus .

Propterea exaudiuit Deus : & attendit voci deprecationis meæ .

Benedictus Deus : qui non amouit orationem meam , & misericordiam suam à me .

Gloria Patri , &c. Psalmus 80.

Exultate Deo adiutori nostro ; iubilate Deo Jacob .

Sumite psalmum , & date tympanum : psalterium iucundum cum cithara .

Buccinate in Neomenia tuba : in insigni die solemnitatis vestræ .

Quia

Quia præceptum in Israel est : & iudicium
Deo Iacob .

Testimonium in Ioseph posuit illud, cum exi-
ret de terra Ægypti : linguam, quam non
nouerat, audiuit .

Diuertit ab oneribus dorsum eius : manus eius
in cophino seruiuerunt .

In tribulatione inuocasti me, & liberaui te :
exaudiui te in abscondito tempestatis, pro-
bauit te apud aquam contradictionis .

Audi populus meus, & contestabor te : Israel
si audieris me, non erit in te deus recens,
neque adorabis deum alienum .

Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi
te de terra Ægypti : dilata os tuum, & im-
plebo illud .

Et non audiuit populus meus vocem meam :
& Israel non intendit mihi .

Et dimisi eos secundum desideria cordis eo-
rum : ibunt in adinventionibus suis .

Si populus meus audisset me : Israel si in vijs
meis ambulasset .

Pro nihilo forsitan inimicos eorum humilias-
sem : & super tribulantes eos misissem ma-
num meam .

Inimici Domini mentiti sunt ei : & erit tem-
pus eorum in secula .

Et

Et cibauit eos ex adipe frumenti : & de petra ;
melle saturauit eos .

Gloria Patri, &c.

Psalmus 95.

Cantate Domino canticum nouum : can-
tate Domino omnis terra .

Cantate Domino , & benedicite nomini eius :
annunciate de die in diem salutare eius .

Annunciate inter gentes gloriam eius : in om-
nibus populis mirabilia eius .

Quoniam magnus Dominus , & laudabilis ni-
mis : terribilis est super omnes deos .

Quoniam omnes dij gentium dæmonia : Do-
minus autem cælos fecit .

Confessio & pulchritudo in conspectu eius :
sanctimonia , & magnificentia in sanctifica-
tione eius :

Afferte Domino patriæ gentium , afferte Do-
mino gloriam , & honorem ; afferte Domi-
no gloriam nomini eius .

Tollite hostias , & introite in atria eius : ado-
rate Dominum in atrio sancto eius .

Commoueatur à facie eius vniuersa terra : di-
cite in gentibus , quia Dominus regnauit .

Etenim correxit orbem terræ , qui non com-
mouebitur : iudicabit populos in æquitate .

Lætentur cæli , & exultet terra , commoueatur

marc.

mare, & plenitudo eius: gaudebunt campi, & omnia quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna silvarum à facie Domini, quia venit: quoniam venit iudicare terram.

Iudicabit orbem terræ in æquitate: & populos in veritate sua.

Gloria Patri, &c. Psal. 99.

Iubilate Deo omnis terra: seruite Domino in lætitia.

Introite in conspectu eius: in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse fecit nos, & non ipsi nos.

Populus eius, & oves pascuæ eius: introite portas eius in confessione, atria eius in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen eius, quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia eius: & veritas eius.

Gloria Patri, &c. Psal. 102.

Benedic anima mea Domino: & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto eius.

Benedic anima mea Domino: & noli obliuisci omnes retributiones eius.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas.

Bit. Rom. N.

Y

Qui

Qui redimit de interitu vitam tuam : qui coronat te in misericordia & miserationibus .

Qui replet in bonis desiderium tuum : renouabitur vt aquilæ iuuentus tua .

Faciens misericordias Dominus : & iudicium omnibus iniuriam patientibus .

Notas fecit vias suas Moyfi : filijs Israel voluntates suas .

Miserator , & misericors Dominus : longanimis , & multum misericors .

Non in perpetuum irascetur : neque in æternum comminabitur .

Non secundum peccata nostra fecit nobis : neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis .

Quoniam secundum altitudinem cæli à terra : corroborauit misericordiam suam super timentes se .

Quantum distat ortus ab occidente : longe fecit à nobis iniquitates nostras .

Quomodo miseretur pater filiorum , misertus est Dominus timentibus se : quoniam ipse cognouit figmentum nostrum .

Recordatus est , quoniam puluis famus : homo sicut foenum dies eius , tamquam flos agri sic efflorescit .

Quoniam spiritus pertransibit in illo , & non
subsi-

subsistet: & non cognoscat amplius locum suum.

Misericordia autem Domini ab æterno: & usque in æternum super timentes eum.

Et iustitia illius in filios filiorum: his qui servant testamentum eius.

Et memores sunt mandatorum ipsius: ad faciendum ea.

Domini in celo paravit sedem suam: & regnum ipsius omnibus dominabitur.

Benedicite Domino omnes Angeli eius: potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum eius.

Benedicite Domino omnes virtutes eius, ministri eius, qui facitis voluntatem eius.

Benedicite Domino omnia opera eius: in omni loco dominationis eius, benedic anima mea Domino.

Gloria Patri, &c. Psal. 116.

Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, &c.

Psal. 148. Laudate Dominum de cælis, cum duobus sequentibus, vt supra fol. 217.

Canticū. Benedicite omnia operā Domini, &c. ut supra fol. 229. Canticum. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. ut supra fol. 220.

Hæc autem prædicta prout longitudo itineris postulauerit, vel omnia, vel ex parte cantari possunt. Deinde in ecclesia, vbi fit statio, ante altare dicuntur sequentes Versus, & Orationes.

Ÿ. Benedictus es Domine Deus patrū nostrorū.

R. Et laudabilis, & gloriosus in secula.

Ÿ. Benedicamus Patrem, & Filium cum sancto Spiritu.

R. Laudemus, & superexaltemus eū in secula.

Ÿ. Benedictus es Dñe Deus in firmamēto cæli.

R. Et laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in secula.

Ÿ. Benedic anima mea Domino.

R. Et noli obliuisci omnes retributiones eius.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

DEus, cuius misericordiæ nō est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; pijsimæ maiestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, vt qui petentibus postulata concedis, eosdē non dese-

deſerens ad præmia futura diſponas. **Oratio.**

Deus, qui corda fidelium, ſancti Spiritus
illuſtratione docuiſti; da nobis in eodem
ſpiritu recta ſapere, & de eius ſemper conſola-
tione gaudere.

Oratio.

Deus, qui neminem in te ſperantē nimium
affligi permittis; ſed pium precibus præ-
ſtas auditum: pro poſtulationibus noſtris, vo-
tiſq; ſuſceptis gratias agimus, te piſſime de-
precantes, vt à cunctis ſemper muniamur ad-
uerſis. Per Dominum noſtrum, &c.

De Proceſſione in translatione ſacrarum

Reliquiarum inſignium.

Ecceſſa, & via, per quas tranſeundum
eſt, quam fieri poteſt, decentius ornentur.
Sacerdotes, & miniſtri veſtibus induiti albi, vel
rubei coloris, prout Sancti, quorum Reliquiæ
transferuntur, expoſcunt, & cum luminariſus
accenſis omnes procedant, decantantes Lita-
nias cum inuocatione Sanctorum, quorum Reli-
quiæ deferuntur, & Hymnum Te Deum, &c.
& Pſalmum Laudate Dominum de cælis, &c.
et̄ duobus ſeqq. & alios Pſalmos, & Hymnos
de Proprio, vel de Communi eorum Sancto-
rum, quorum Reliquiæ transferuntur.

¶ iii

De

De Exorcizandis obsessis à dæmonio.

Sacerdos, seu quisvis alius legitimus Ecclesie minister, vexatus à dæmone exorcizaturus, ea, qua par est pietate, prudentia, ac vitæ integritate præditus esse debet: qui non sua, sed diuina fretus virtute, ab omni rerum humanarum cupiditate alienus tam pium opus ex charitate constanter, & humiliter exequatur. Hunc præterea maturæ ætatis esse decet, & non solum officio, sed etiam morum grauitate reuerendum.

Ut igitur suo munere recte fungatur, cum alia multa sibi vtilia documenta, quæ breuitatis gratia hoc loco prætermittuntur, ex probatis auctoribus, & ex vfu nosse studeat; tum hæc pauca magis necessaria diligenter obseruabit.

In primis ne facile credat, aliquem à dæmone obsessum esse; sed nota habeat ea signa, quibus obsessus dignoscitur ab ijs, qui vel atra bile, vel morbo aliquo laborant. Signa autè obsidentis dæmonis sunt, ignota lingua loqui pluribus verbis, vel loquentem intelligere: distantia, & occulta patefacere: viros supra ætatis, seu conditionis naturam ostendere; & id genus alia, quæ cum plurima cōcurrunt, maiora sunt indicia.

Hæc autem vt magis cognoscat, post vnum, aut alterum exorcismum interroget obsessum, quid senserit in animo, vel in corpore, vt sciat etiam ad quænam verba magis diaboli conturbentur; vt ea deinceps magis inculcet, ac repetat.

Aduertat, quibus artibus, ac deceptionibus vtantur dæmones ad Exorcistam decipiendum. solent enim vt plurimum fallaciter respondere, & difficile se manifestare, vt Exorcista diu defatigatus desistat, aut infirmus videatur non esse à dæmonio vexatus. Aliquando postquam sunt manifesti, abscondunt se, & relinquunt corpus quasi liberum ab omni molestia, vt infirmus putet se omnino esse liberatum: sed cessare non debet Exorcista, donec viderit signa liberationis. Aliquando etiam dæmones ponunt quæcumque possunt impedimenta, ne infirmus se subijciat exorcismis, vel conantur

persua-

persuadere infirmitatem esse naturalem; interdum in medio exorcismi faciunt dormire infirmum, & ei visionem aliquam ostendant, subtrahendo se, vt infirmus liberatus videatur. Aliqui ostendunt factum maleficium, & à quibus sit factum, & modum ad illud dissipandum; sed caueat, ne ob hoc ad magos, vel ad fagas, vel ad alios, quam ad Ecclesie ministros confugiat, aut vlla superstitione, aut alio modo illicito utatur. Quandoque diabolus infirmum quiescere, & suscipere sanctissimam Eucharistiam permittit, vt discessisse videatur. Denique innumerabiles sunt artes, & fraudes diaboli ad decipiendum hominem, quibus ne fallatur, Exorcista cautus esse debet.

Quare memor, Dominum nostrum dixisse, genus esse dæmoniorum, quod non eijcitur, nisi per orationem, & ieiunium; *Matth. 17.* hæc duo potissimum remedia ad impetrandum diuinum auxilium, dæmonesq. pellendos, exemplo Sanctorum Patrum, quo ad eius fieri poterit, tum per se, tum per alios curet adhiberi.

In ecclesiam, si commode fieri potest, vel in alium religiosum, & honestum locum seorsum à multitudine perducatur energumenus exorcizetur; sed si fuerit ægrotus, vel persona nobilis, vel alia honesta de causa in domo priuata exorcizari poterit.

Admoneatur obsessus, si mente & corpore valet, vt pro se oret Deum, ac ieiunet, & sacra confessione, & communionem sæpius ad arbitrium Sacerdotis se communiat: & dum exorcizatur, totum se colligat, & ad Deum conuertat; ac firma fide salutem ab eo deposcat cum omni humilitate. Et cum vehementius vexatur, patienter sustineat, nihil diffidens de auxilio Dei; Habeat præ manibus, vel in conspectu Crucifixum. Reliquia quoque Sanctorum, vbi haberi possint, decenter, ac tuto colligat, & coopertæ ad pectus, vel ad caput obsessi reuerenter admoventur. sed caueatur, ne res sacre indigno tractentur, aut illis à dæmone vlla fiat iniuria. Sanctissima vero Eucharistia super caput obsessi, aut aliter eius corpori non admoventur ob irreuerentiæ periculum.

Exorcista ne vāgetur in multiloquio, aut superuacans, vel curiosis interrogationibus, præsertim de rebus futuris, & occultis ad suum munus non pertinentibus; sed iubeat im-mundum spiritum tacere, & ad interrogata tantum respon-dere. neque ei credatur, si dæmon simularet, se esse animam alicuius Sancti, vel defuncti, vel Angelum bonum.

Necessariæ vero interrogationes sunt, vt de numero, & nomine spirituum obsessentium, de tempore, quo ingressi sunt, de causa; & alijs huiusmodi. Cæteras autem dæmonis nugas, risus, & ineptias Exorcista cohibeat, aut contemnat, & circumstantes, qui pauci esse debent, admoneat, ne hæc curent, neque ipsi interrogent obsessum; sed potius humili-ter, & enixe Deum pro eo precentur.

Exorcismos vero faciat, ac legat cum imperio, & aucto-ritate, magna fide, & humilitate, atque seruire: & cum vi-derit spiritum valde torqueri, tunc magis instet, & urgeat. & quomodo viderit obsessam in aliqua corporis parte commo-ueri, aut pungi, aut tumorem alicubi apparere, ibi faciat si-gnum Crucis, & aqua benedicta aspergat. quam exorci-zando in promptu habeat.

Obseruet etiam ad quæ verba dæmones magis contremi-scant; hæc sæpius repetat; & quando peruenerit ad commi-nationem, eam iterum, & sæpius proferat; semper prænam augēdo: at si videat se proficere, in ipsa perseveret per duas, tres, quatuor horas, & amplius, prout poterit, donec victo-riam consequatur.

Caveat proinde Exorcista ne vllam medicinam infigmo, vel obsessio præbeat, aut suadeat, sed hanc curam medicis relinquat.

Mulierem exorcizans, semper secum habeat honestas per-sonas, quæ obsessam teneant; dum exagitur à dæmonio, quæ quidem personæ sint patienti, si fieri potest, cognatione proximæ, atque honestatis memor Exorcista caueat, ne quid dicat, vel faciat, quod sibi, aut alijs occasio esse possit prauæ cogitationis.

Dum exorcizat vtatur sacre Scripturæ verbis potius, quam

luis,

suâ, aut alienis. Iubeatq; demonem dicere, an detineatur in illo corpore ob aliquam operam magicam, aut malefica signa, vel instrumenta, quæ si obsessus ore sumpserit, euomet; vel si alibi extra corpus fuerint, ea reuelet, & inuenta comburantur. Moneatur etiam obsessus, vt tentationes suas omnes Exorcista patefaciat.

Si vero obsessus liberatus fuerit, moneatur, vt diligenter sibi caueat à peccatis; ne occasione demòni præbeat in ipsum reuertendi, ne sint nouissima hominis illius peiora prioribus.

Itaque Sacerdos, siue alius Exorcista rite confessus, aut saltem corde peccata sua derelictans, peracto, si commode fieri potest Sanctissimo Missæ sacrificio, diuinoq; auxilio pijs precibus implorato, superpalliceo, & stola yioacea, cuius extrema pars ad obsessi collum circumponatur, indutus, & coram se habens obsessum ligatum, si fuerit periculum, eum, se, & astantes communiter signo Crucis, & aspergat aqua benedicta, & genibus flexis, alijs respondentibus, dicat Litanias ordinarias vsque ad preces. exclusiue.

In fine Antiphona. Ne reminiscaris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Pater noster, &c. 7. Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos à malo.

Psalmus 53.

Deus in nomine tuo saluatione fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meam: auribus percipere verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me, & fortes quæsierunt animam meam: & non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce

Ecce enim Deus adiuvat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quoniã ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.

Gloria Patri, &c.

V. Saluum fac seruum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Nil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. **O**ratio.

Deus, cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, vt hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quam delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

Ora-

In nomine Domini Amen. Oratio.

Domine sancte, Pater omnipotens, eterne
 Deus, Pater Domini Nostri IESV CHRI-
 STI, qui illum refugam tyrannum, & apostata
 in gehennae ignibus deputasti; quique vni-
 versa in tuum in hunc mundum misisti, ut il-
 lum rugientem contereret, velociter attende,
 accestra, ut eripias hominem ad imaginem, &
 similitudinem tuam creatum, à ruina, & da-
 monio liberandiano. Da Domine terrorem tuum
 super bestiam, quae exterminat vineam tuam.
 Da fiduciam seruis tuis contra nequissimum
 draconem, pugnantibus fortissimè, ne contemnat
 sperantes in te, & ne dicat, sicut in Pharaone,
 qui israhel dixit, Deum non habet, nisi Mael di-
 mitto. Vigear illum dextera tua potens, disce-
 dere à famulo tuo Nive, vel à famula tua N.
 ne diutius profanum caput tuum tenere, quod
 tu ad imaginem tuam facere dignatus es, &
 in Filio tuo redemisti. Qui tecum vivit, & re-
 gnat, &c. Amen.

Precipio tibi, quicumque es, spiritus im-
 munde, & omnibus socijs tuis hunc Dei
 famulum obsidentibus, ut per mysteria Incar-
 nationis, Passionis, Resurrectionis, & Ascensio-
 nis Domini Nostri IESV CHRISTI, per mis-
 sionem

tionem Spiritus sancti, & per aduentum eiusdem Domini Nostri ad iudicium, dicas mihi nomen tuum, diem, & horam exitus tui, cum aliquo signo; & vt mihi Dei ministro, licet indigno, prorsus in omnibus obedias; neque hęc creaturam Dei, vel circumstantes, aut eorum bona vilo modo offendas.

Deinde legantur super obsessum hęc Evangelia, vel vnum, aut alterum.

Lectio Sancti Euangelij secundum Ioannem.

hęc dicens signat te, & obsessum in fronte, ore, & pectore.

In principio erat verbum; &c. vt supra.

fol. 113.

Lectio Sancti Euangelij secundum

Marcum. Marc. 16.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis.

Euntes in mundum vniuersum predicatę

Euangelium omni creaturę. Qui crediderit, &

baptizatus fuerit, saluus erit: qui vero non cre-

diderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui

crediderint, hęc sequentur. in nomine meo

dęmonia eijcient: linguis loquentur nouis:

serpentes tollent, & si mortiferum quid bibe-

rint, non eis nocebit: super ęgros manus im-

ponent, & bene habebunt.

Lectio

Lectio Sancti Evangelij secundum

Lucam. *Luc. 10.*

IN illo tempore: Reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio dicentes ad Iesum. Domine, etiam dæmonia subiiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam Satanam sicut fulgur de celo cadentē. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutē inimicī, & nihil vobis nocebit: verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciuntur: gaudetē autē, quod nomina vestra scripta sunt in celis.

Lectio Sancti Evangelij secundum

Lucam. *Luc. 11.*

IN illo tempore: Erat Iesus eijciens dæmonium, & illud erat mutum. & cum eiecisset dæmonium, locutus est mutus, & admiratæ sunt turbae. Quidam autem ex eis dixerūt: in Beelzebub principe dæmoniorum, eijcit dæmonia: & alij tentantes signum de celo quærebant ab eo. Ipse autem vt vidit cogitationes eorum, dixit eis. Omne regnum in seipsum diuisum desolabitur, & domus supra domū cadet. Si autē & Satanus in seipsum diuisus est, quomodo stabit regnum eius? quia dicitis in Beelzebub me eijcere dæmonia. Si autem ego in Beelzebub eijcio dæmonia, filij vestri in quo eijciunt? *ideb*
ipſi

ipſi iudices veſtri erunt. Porro ſi indigiſſo Dei
eijcio dæmonia, profecto peruenit in vos regnū
Dei. Cum fortis armatus cuſtodit arce ſuam,
in pace ſunt ea, quæ poſſidet. ſi autem fortior
eo ſuperueniēs vicerit eum, vniuerſa arma eius
auferet, in quibus confidebat, & ſpolia eius di-
ſtribuet. *Ŷ. Domine exaudi orationē meam.*
R. Et clamor meus ad te veniat. Ŷ. Dominus
vobiscum. R. Et cum ſpiritu tuo.

O remus.

OMnipotens Domine, Verbum Dei Patris,
CHRISTE IESU, Deus, & Dominus
vniuerſæ creaturæ, qui ſanctis Apoſtoliſ tuiſ
dediſti poteſtatem calcandi ſuper ſerpentes: &
ſcorpiones, qui inter cætera mirabilium tuo-
rum præcepta dignatus es dicere: dæmones ef-
fugate. cuius virtute motus tamquam fulgur
de cælo Satanæ cecidit: tuum ſanctum nomen
cum timore, & tremore ſuppliciter deprecor,
vt indigniſſimo mihi ſeruo tuo, data venia om-
nium delictorum meorum, conſtantem fidem,
& poteſtatem donare digneris: vt, hunc cra-
delem dæmonem, brachij tui ſancti munitus
potentia, fidenter, & ſecurus aggrediar, per te
IESU CHRISTE, Domine Deus noſter, qui
uenturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſæ-
culum per ignem. *R. Amen.*

Deia-

Deinde muniens se, & obsessum signo crucis, circumposita parte stolæ ad collū eius, & dextera manu sua capiti eius imposita constantem, & magna cum fide dicat ea, quæ sequuntur.

℣. Ecce Crucem Domini, fugite partes aduersæ. ℞. Vicit leo de tribu Iuda radix David. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℞. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

Oramus. Oratio.

DEUS, & Pater Domini Nostri IESU CHRISTI, inuoco nomen sanctum tuum, & clementiam tuam, supplex exposco, vt aduersus hunc, & omnem immundum spiritum, qui vexat hoc plasmā tuum, mihi auxiliū prestare digneris. Per eundem Dominū nostrum, &c. ℞. Amen. Exorcismus.

EXORCIZO te, immundissime spiritus, omnis incurio aduersarij, omne phantasma, omnis legio, in nomine Domini Nostri IESU CHRISTI ✠ eradicare, & effugare ab hoc plasmate Dei ✠ ipse tibi imperat, qui te de supernis cælorum in inferiora terræ demergi præcepit. Ipse tibi imperat, qui mari, ventis, & tempestatibus imperauit. Audi ergo, & time Satana, inimice fidei, hostis generis humani, mortis adductor, vitæ raptor, iustitiæ declinator,

nator, malorum radix, fomes vitiorum, seductor hominum, proditor gentium, incitator inuidiæ, origo auaritiæ, causa discordiæ, excitator dolorum. quid stas, & resistis, cum scias, Christum Dominum vires tuas perdere? illum metue, qui Isaac immolatus est, in Ioseph vendatus, in agno occisus, in homine crucifixus, deinde inferni triumphator fuit.

Sequentes Cruces sicut, in fronte oblati.
 Recede ergo in nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus sancti ✠ da locum Spiritui sancto, per hoc signum ✠ Crucis IESV CHRISTI Domini nostri. Qui cum Patre, & eodem Spiritu sancto viuit, & regnat Deus per omnia secula seculorum. R. Amen. V. Domine exaudi orationē meā. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.
 Oremus. Oratio.

Deus conditor, & defensor generis humani, qui hominem ad imaginem tuam formasti, respice super hunc famulum tuum N. vel hanc famulam tuam N. qui, vel quæ, dolis immundi spiritus appetitur, quem vetus aduersarius, antiquus hostis terræ formidinis horrore circumuolat, & sensum mentis humane stupore defigit, terrore conturbat, & metu trepidi timoris exagitat. Repelle

pelle Domine virtutem diaboli, fallacesq. eius infidias amoue; procul impius tentator aufugiat. sit nominis tui signo ✠ (in fronte) famulus tuus munitus, & in anima tutus, & corpore. Tres Cruces sequentes fiant in pectore dæmoniaci. Tu pectoris ✠ huius interna custodias. Tu viscera ✠ regas. Tu ✠ cor confirmes. in anima aduersatricis potestatis tentamenta euanescant. Da Domine ad hanc inuocationem Sanctissimi nominis tui gratiam, vt qui hucusque terrebat, territus aufugiat, & victus abscedat, tibiq; possit hic famulus tuus, & corde firmatus, & mente sincerus debitum præbere famulatum. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c. *It. Amen.*

Exorcismus.

A Diuro te serpens antique, per iudicem viuorum & mortuorum, per factorem tuum, per factorem mundi, per eum, qui habet potestatem mittendi te in gehennam, vt ab hoc famulo Dei N. qui ad Ecclesiæ finem recurrit, cum metu, & exercitu furoris tui festinus discedas. Adiuro te iterum ✠ in fronte non mea infirmitate, sed virtute Spiritus sancti, vt ex eas ab hoc famulo Dei N. quem omnipotens Deus ad imaginem suam fecit. Cede igitur, cede non mihi, sed ministro Christi.

Rit. Rom. N.

Z

Illius

Illius enim te vrget potestas, qui te Cruci suæ
 subiugauit. Illius brachium contremisce, qui
 deuictis gemitibus inferni, animas ad lucem
 perduxit. Sit tibi terror corpus hominis ✱
 (in pectore) sit tibi formido imago Dei ✱
 (in fronte) Non resistas, nec inoreris disce-
 dere ab homine isto, quoniam complacuit
 Christo in homine habitare. Et ne contem-
 nendum putes, dum me peccatorem nimis
 esse cognoscis. Imperat tibi Deus ✱ impe-
 rat tibi Maiestas Christi ✱ imperat tibi Deus
 Pater ✱ imperat tibi Deus Filius ✱ impe-
 rat tibi Deus Spiritus sanctus ✱ Imperat ti-
 bi Sacramentum Crucis † Imperat tibi fides
 Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, &
 cæterorum Sanctorum † Imperat tibi Mar-
 tyrum Sanguis † Imperat tibi continentia
 Confessorum † Imperat tibi pia Sanctorum
 & Sanctarum omnium intercessio † Imperat
 tibi Christianæ fidei mysteriorum virtus. †
 Exi ergo transgressor. Exi seductor, plene
 omni dolo, & fallacia, virtutis inimice, in-
 nocentium persecutor. Da locum dirissime;
 Da locum impiissime; Da locum CHRISTO,
 in quo nihil inuenisti de operibus tuis, qui
 te spoliavit, qui regnum tuum destruxit, qui
 te victum ligauit, & vasa tua diripuit, qui
 te

te proiecit in tenebras exteriores, vbi tibi cum ministris tuis erit præparatus interitus. Sed quid truculente retineris? quid temerarie detrectas? Reus es omnipotenti Deo, cuius statuta transgressus es. Reus es Filio eius IESU CHRISTO Domino Nostro, quem tentare ausus es, & crucifigere præsumpsisti. Reus es humano generi, cui tuis persuasionibus mortis venenum propinasti.

Adiuro ergo te, draco nequissime in nomine Agni + immaculati, qui ambulauit super aspidem, & basiliscum, qui conculcauit leonem, & draconem, vt discedas ab hoc homine + (fiat in fronte) discedas ab hac Ecclesia Dei + (fiat signum Crucis super circumstantes) contremisce, & effuge, inuocato nomine Domini illius, quem inferi tremunt, cui virtutes cælorum, & Potestates, & Dominationes subiectæ sunt; quem Cherubim, & Seraphim indefessis vocibus laudant dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth, Imperat tibi Verbum + Caro factum. Imperat tibi natus + ex Virgine. Imperat tibi IESVS + Nazareus, qui te, cum discipulos eius contemneres, elisum, atque prostratum exire, præcepit ab homine, quo præsentem cum te ab ho-

mine separasset, nec porcorum gregem ingredi præsumebas. Recede ergo nunc adiuratus in nomine † eius ab homine, quem ipse placuit: Durum est tibi velle resistere. † Durum est tibi contra stimulum calcitrare. † Quia quanto tardius exis, tanto magis tibi supplicium crescit, quia non homines contemnis, sed illum, qui dominatur viuorum, & mortuorum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. **R. Amen.**

✠. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

Deus cæli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Virginum, Deus qui potestatem habes donare vitam post mortem, requiem post laborem, quia non est alius Deus præter te, nec esse poterit verus, nisi tu creator cæli, & terræ, qui verus Rex es, & cuius Regni non erit finis; humiliter maiestati gloriæ tuæ supplico, vt hunc famulum tuum de immundis spiritibus liberare digneris. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Exor-

Exorcismus.

A Diuro ergo te omnis immundissime spiritus, omne phantasma, omnis incurfio Satanae, in nomine IESU CHRISTI † Nazareni, qui post lauacrum Iordanis in desertum ductus est, & te in tuis sedibus vicit, vt quem ille de limo terræ ad honorem gloriæ suæ formauit, tu desinas impugnare, & in homine miserabili non humanam fragilitatem, sed imaginem omnipotentis Dei contremiskas. Cede ergo Deo † qui te, & militiam tuam in Pharaone, & in exercitu eius per Moysen seruum suum in abyssum demersit. Cede Deo † qui te per fidelissimum seruum suum Dauid de Rege Saule spiritualibus Canticis pulsum fugauit. Cede Deo † qui te in Iuda Iscariote proditore damnauit. Ille enim te diuinis † verberibus tangit incuius conspectu cum tuis legionibus tremens, & clamans dixisti. Quid nobis, & tibi IESU Fili Dei Altissimi? Venisti huc ante tempus torquere nos? Ille te perpetuis flammis vrget, qui in fine temporum dicturus est impijs. Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis eius. Tibi enim impie, & angelis tuis vermes erunt, qui numquam morientur. Tibi, & angelis tuis

inextinguibile preparatur incendium, quia tu
 es princeps maledicti homicidij; tu auctor in-
 castus, tu sacrilegorum caput, tu actionum
 pessimarum magister: tu haeticorum doctor;
 tu totius obscenitatis inuentor. Exi ergo †
 impie exi † scelerate, Exi cum omni fallacia
 tua, quia hominem templum suum esse vo-
 luit Deus. Sed quid diutius moraris hic? Da
 honorem Deo Patri omnipotenti † cui om-
 ne genuflectitur. Da locum Domino IESU
 CHRISTO † qui pro homine sanguinem suum
 sacratissimum fudit. Da locum Spiritui † san-
 cto, qui per beatum Apostolum suum Petrum
 te manifeste strauit in Simone mago: qui fal-
 laciam tuam in Anania, & Saphira condem-
 nauit, qui te in Herode Rege honorem Deo
 non danti percussit; qui te in mago Elima per
 Apostolum suum Paulum cecitatis caligine
 perdidit, & per eundem de Phytionissa verbo
 imperans exire praecepit. Discede ergo nunc
 † discede † seductor. Tibi eremus sedes est.
 Tibi habitatio serpens est: humiliare, & pro-
 sternere. Iam non est differendi tempus. Ec-
 ce enim Dominator Dominus proximat cito,
 & ignis ardebit ante ipsum, & praecedet, &
 inflammabit in circuitu inimicos eius. Si enim
 hominem fefelleris, Deum non poteris irride-

re: Ille te eijcit, cuius oculis nihil occultum est. Ille te expellit, cuius virtuti vniuersa subiecta sunt. Ille te excludit, qui tibi, & angelis tuis præparauit æternam gehennam; de cuius ore exhibit gladius acutus. qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R. Amen.

Prædicta omnia, quatenus opus fuerit repeti possunt, donec obsessus sit omnino liberatus.

Iuuabit præterea plurimum, hæc, quæ infra notantur, super obsessum deuotè dicere, sæpeq; repetere. Pater noster, &c. Aue Maria, &c. Credo, &c.

Canticum B. Mariæ Virginis. *Luc. 1.*

Magnificat: anima mea Dominum.

Et exultauit spiritus meus; in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens est: & sanctum nomen eius.

Et misericordia eius à progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : & exaltauit humiles.

Esurientes impleuit bonis : & diuites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum : recordatus misericordiae suae.

Sicut locutus est ad patres nostros : Abraham, & semini eius in secula.

Gloria Patri, &c.

Cantic. Benedictus Dominus Deus Israel, &c.
vt supra fol. 220.

Symbolum Sancti Athanasij.

Qicumque vult saluus esse : ante omnia opus est vt teneat catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram, inuiolatamq; seruauerit : absque dubio in æternum peribit.

Fides autem catholica hæc est, vt vnum Deum in Trinitate : & Trinitatem in vnitate veneremur.

Neque cõfundentes personas ; neque substantiam separantes.

Alia est enim persona Patris, alia Filij, alia Spiritus sancti.

Sed Patris, & Filij, & Spiritus sancti vna est diuinitas : æqualis gloria, coæterna maiestas.

Qua-

Qualis Pater, talis Filius : talis Spiritus sanctus.

Increatus Pater, increatus Filius : increatus Spiritus sanctus.

Immensus Pater, immensus Filius : immensus Spiritus sanctus.

Æternus Pater, æternus Filius : æternus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres æterni : sed vnus æternus.

Sicut non tres increati, nec tres immensi : sed vnus increatus, & vnus immensus.

Similiter omnipotens Pater, omnipotens Filius : omnipotens Spiritus sanctus.

Et tamen non tres omnipotentes : sed vnus omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius : Deus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres dii : sed vnus est Deus.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius : Dominus Spiritus sanctus.

Et tamen non tres Domini : sed vnus est Dominus.

Quia sicut singillatim vnamquamque personam Deum ac Dominum confiteri Christiana veritate compellimur : ita tres Deos, aut Dominos dicere, catholica religione prohibemur.

Pater

Pater à nullo est factus : nec creatus , nec genitus .

Filius à Patre solo est : non factus , nec creatus , sed genitus .

Spiritus sanctus à Patre , & Filio : non factus , nec creatus , nec genitus , sed procedens .

Vnus ergo Pater , non tres Patres , vnus Filius , non tres Filij : vnus Spiritus sanctus , non tres Spiritus sancti .

Et in hac Trinitate nihil prius aut posterius , nihil maius aut minus : sed totæ tres Personæ coæternæ sibi sunt , & coæquales .

Ita vt per omnia , sicut iam supra dictum est , & vnitas in Trinitate : & Trinitas in vnitate veneranda sit .

Qui vult ergo saluus esse : ita de Trinitate sentiat .

Sed necessarium est ad æternam salutem : vt incarnationem quoque Domini Nostri IESV CHRISTI fideliter credat .

Est ergo fides recta , vt credamus : & confiteamur : quia Dominus noster IESVS CHRISTVS Dei Filius Deus , & homo est .

Deus est ex substantia Patris ante secula genitus : & homo est ex substantia Matris in seculo natus .

Perfectus Deus , perfectus homo : ex anima ratio-

rationali, & humana carne subsistens.

Æ qualis Patri secundum diuinitatem; minor
Patre secundum humanitatem.

Qui licet Deus sit & homo: non duo tamen,
sed vnus est Christus.

Vnus autem non conuersione diuinitatis in
carnem: sed assumptione humanitatis in
Deum.

Vnus omnino non confusione substantiæ: sed
vinitate personæ.

Nam sicut anima rationalis & caro vnus est
homo: ita Deus & homo vnus est Christus.

Qui passus est pro salute nostra, descendit ad
inferos: tertia die resurrexit à mortuis.

Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Pa-
tris omnipotentis: inde venturus est iudica-
re viuos & mortuos.

Ad cuius aduentum omnes homines resurge-
re habent cum corporibus suis: & reddituri
sunt de factis proprijs rationem.

Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam:
qui vero mala, in ignem æternum.

Hæc est fides catholica, quam nisi quisque
fideliter firmiterq; crediderit, saluus esse
non poterit.

Gloria Patri, &c.

Psal. 90. Qui habitat in adiutorio Altissimi, &c.

vt supra fol. 113.

Psalmus 67.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius:
& fugiant, qui oderunt eum, à facie eius.

Sicut defluit fumus, deficient: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei.

Et iusti epulentur, & exultent in conspectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, psalmum dicite nomini eius: iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi.

Exultate in conspectu eius: turbabuntur à facie eius, patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco sancto suo: Deus, qui inhabitare facit vnus moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine: similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cum egredereris in conspectu populi tui: cum pertransires in deserto.

Terra mota est, etenim cæli distillauerunt à facie Dei Sinai: à facie Dei Israel.

Pluuiam voluntariam segregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata est: tu vero perfecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulce-

dulcedine tua pauperi Deus.

Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa.

Rex virtutum dilecti dilecti : & speciei domus diuidere spolia.

Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ : & posteriora dorsus eius in pallore auri.

Dum discernit cælestis reges super eam, niue dealbabuntur in Selmon : mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulatus mons pinguis : ut quid suspicamini montes coagulatos ?

Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare : in eo etenim Dominus habitabit in finem.

Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium : Dominus in eis in Sina in sancto.

Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem : accepisti dona in hominibus.

Etenim non credentes : inhabitare Dominum Deum.

Benedictus Dominus die quotidie : prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

Deus noster, Deus saluos faciendi : & Domini

ni Domini exitus mortis.

Veruntamen Deus confringet capita inimicorum suorum : verticem capilli perambulantium in delictis suis.

Dixit Dominus, Ex Bafan conuertam : conuertam in profundum maris.

Vt intingatür pes tuus in sanguine : linguarum tuorum ex inimicis ab ipso.

Viderunt ingressus tuos Deus : ingressus Dei mei, regis mei, qui est in sancto.

Prauerunt principes coniuncti psallentibus : in medio iuencularum tympanistriarum.

In ecclesijs benedicite Deo Domino : de fontibus Israel.

Ibi Benjamin adolescentulas : in mentis excessu.

Principes Iuda, duces eorum : principes Zabulon, Principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ : confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Ierusalem : tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum : vt excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati

gati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

Regna terræ cantate Deo; psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cælis ad Orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.

Gloria Patri.

Psal. 69. Deus in adiutorium meum intende, &c. vt supra fol. 94. Psal. 53. Deus in nomine tuo saluū me fac, &c. vt sup. fol. 345. Psal. 117. Confitemini Domino, quoniam bonus. vt sup. fol. 135. Psalmus 34.

Iudica Domine nocentes me: expugna impugnantes me.

Apprehende arma & scutum: & exurge in adiutorium mihi.

Effunde frameam, & conclude aduersus eos, qui persequuntur me: dic animæ meæ, Salus tua ego sum.

Confundantur & reuereantur: quærentes animam meam.

Auertantur retrorsum, & confundantur: cogitantur.

gitantes mihi mala .

Fiant tamquam puluis ante faciem venti : & Angelus Domini persequens eos .

Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui : superuacue exprobrauerunt animam meam .

Veniat illi laqueus quem ignorat , & captio quam abscondit , apprehendat eum : & in laqueum cadat ipsum .

Anima autem mea exultabit in Domino : & delectabitur super salutari suo .

Omnia ossa mea dicent : Dñe, quis similis tibi ?

Eripiens inopem de manu fortiorũ eius : egenum & pauperem à diripientibus eum .

Surgentes testes iniqui : quæ ignorabam , interrogabant me .

Retribuebant mihi mala pro bonis : sterilitatem animæ meæ .

Ego autem cum mihi molesti essent : induebar cilicio .

Humiliabam in ieiunio animam meam : & oratio mea in sinu meo conuertetur .

Quasi proximum , & quasi fratrem nostrum , sic complacebam : quasi lugens , & contristatus sic humiliabar .

Et aduersum me lætati sunt , & cõuenerunt : cõgregata sunt super me flagella , & ignorauit .

Ami-

Dissipati sunt , nec compuncti , tentauerunt me, subsannauerunt me subsannatione: frenderunt super me dentibus suis .

Domine quando respicies? restitue animam meam à malignitate eorum , à leonibus vnicam meam .

Confitebor tibi in ecclesia magna : in populo graui laudabo te .

Non supergaudeant mihi qui aduersantur mihi inique : qui oderunt me gratis , & annuntiant oculis .

Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur : & in iracundia terræ loquentes , dolos cogitabant .

Et dilatauerunt super me os suum : dixerunt , Euge , euge , viderunt oculi nostri .

Vidisti Domine , ne fileas : Domine ne discedas à me .

Exurge , & intende iudicio meo : Deus meus & Dominus meus in causam meam .

Iudica me secundum iustitiam tuam Domine Deus meus : & non supergaudeant mihi .

Non dicant in cordibus suis , Euge , euge , animæ nostræ : nec dicant , deuorauimus eum .

Erubescant & reuerentur simul : qui gratulantur malis meis .

Induantur confusione & reuerentia : qui ma-

- gna loquuntur super me.
Exultent & lætentur qui volunt iustitiam
 meam : & dicant semper Magnificetur Do-
 minus , qui volunt pacem serui eius :
Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam :
 tota die laudem tuam .
Gloria Patri, &c. Psalmus 30.
IN te Domine speravi, non confundar in
 æternum : in iustitia tua libera me .
Inclina ad me aurem tuam : accelera vt eruas
 me .
Esto mihi in Deum protectorem, & in domum
 refugij : vt saluum me facias .
Quoniam fortitudo mea & refugium meum
 es tu : & propter nomen tuum deduces me ,
 & enutries me .
Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt
 mihi : quoniam tu es protector meus .
In manus tuas commendo spiritum meum :
 redemisti me Domine Deus veritatis :
Odisti obseruantes vanitates : superuacue .
Ego autem in Domino speravi : exultabo , &
 lætabor in misericordia tua .
Quoniam respexisti humilitatem meam : sal-
 uasti de necessitatibus animam meam .
Nec conclusisti me in manibus inimici : statui-
 sti in loco spatioso pedes meos .

M iſe.

Miserere mei Domine, quoniam tribulor: conturbatus est in ira oculus meus, anima mea, & venter meus.

Quoniam defecit in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus.

Infirmata est in paupertate virtus mea: & ossa mea conturbata sunt.

Super omnes inimicos meos factus sum opprobrium & vicinis meis valde: & timor notis meis.

Qui videbant me foras fugerunt à me: obliuioni datus sum tamquam mortuus à corde.

Factus sum tamquam vas perditum: quoniam audiui vituperationem multorum commorantium in circuitu.

In eo dum conuenirent simul aduersum me: accipere animam meam consiliati sunt.

Ego autem in te speravi Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.

Eripe me de manu inimicorum meorum: & à persequentibus me.

Illustra faciem tuam super seruum tuum, saluum me fac in misericordia tua: Domine non confundar, quoniam inuocaui te.

Erubescant impij, & deducantur in infernum: muta fiant labia dolosa.

Quæ loquuntur aduersus iustum iniquitatem:

in superbia, & in abusione.

Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine; quam abscondisti timentibus te.

Refecisti eis, qui sperant in te: in conspectu filiorum hominum.

Abscondes eos in abscondito faciei tuæ: à conturbatione hominum.

Roteges eos in tabernaculo tuo: à contradictione linguarum.

Benedictus Dominus: quoniã mirificauit misericordiam suam mihi in ciuitate munita.

Ego autem dixi in excessu mentis meæ: proiectus sum à facie oculorum tuorum.

Ideo exaudisti vocem orationis meæ: dum clamarem ad te.

Diligite Dominum omnes sancti eius: quoniam veritatem requirit Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.

Viriliter agite, & confortetur cor vestrum: omnes qui speratis in Domino.

Gloria Patri, &c. Psalmus 21.

Deus Deus meus, respice in me, quare me dereliquisti? longe à salute mea verba delictorum meorum.

Deus meus clamabo per diem, & non exaudies: & nocte, & non ad insipientiam mihi.

Tu autem in sancto habitas: laus Israel.

In

In te sperauerunt patres nostri: sperauerunt,
& liberaſti eos.

Ad te clamauerunt, & salui facti sunt: in te
sperauerunt, & non sunt confusi.

Ego autem sum vermis, & non homo: opprobrium
hominum, & abiectio plebis.

Omnes videntes me, deriserunt me: losuti
sunt labijs, & mouerunt caput.

Sperauit in Domino, eripiat eum: saluum faciat
eum, quoniam vult eum.

Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre: spes
mea ab vberibus matris meæ, in te projectus
sum ex vtero.

De ventre matris meæ Deus meus es tu: ne
discesseris à me.

Quoniam tribulatio proxima est: quoniam
non est qui adiuuet.

Circumdederunt me vituli multi: tauri pingues
obsederunt me.

Aperuerunt super me os suum; sicut leo rapiens
& rugiens.

Sicut aqua effusus sum: & dispersa sunt omnia
ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera liqueſcens:
in medio ventris mei.

Aruit tamquam testa virtus mea, & lingua
mea adhæsit faucibus meis: & in puluere

rem mortis deduxisti me :

Quoniam circumdederunt me canes multi :
concilium malignantium obsedit me .

Foderunt manus meas & pedes meos : di-
merauerunt omnia ossa mea .

Ipsi vero considerauerunt & inspexerunt me :
diuiserunt sibi vestimenta mea , & super ve-
stem meam miserunt sortem .

Tu autem Domine ne elongaueris auxilium
tuum à me : ad defensionem meam cōspice .

E rue à framea Deus animam meam : & de
manu canis vnicam meam .

Salua me ex ore leonis : & à cornibus vnicor-
nium humilitatem meam .

Narrabo nomen tuum fratribus meis : in me-
dio ecclesie laudabo te .

Qui timetis Dominum , laudate eum : vniuer-
sum semen Iacob glorificate eum .

Timeat eum omne semen Israel : quoniam
non spreuit, neque despexit deprecationem
pauperis .

Nec auertit faciem suam à me : & cum clama-
rem ad eum , exaudiuit me .

A pud te laus mea in ecclesia magna : vota mea
reddam in conspectu timentium eum .

Edent pauperes , & saturabuntur , & lauda-
bunt Dominum qui requirunt eum : vivent

corda

Reminiscentur, & conuertentur ad Dominum: vniuersi fines terræ.

Et adorabunt in conspectu eius: vniuersæ familiæ gentium.

Quoniam Domini est regnum: & ipse dominabitur gentium.

Manducauerunt, & adorauerunt omnes pingues terræ: in conspectu eius cadent omnes, qui descendunt in terram.

Et anima mea illi viuet: & semen meum seruiet ipsi.

Annunciabitur Domino generatio ventura: & annuntiabunt cæli iustitiam eius, populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 3.

Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me.

Multi dicunt animæ meæ: Non est salus ipsi in Deo eius.

Tu autem Domine susceptor meus es: gloria mea, & exaltans caput meum.

Voce mea ad Dominum clamaui: exaudiuit me de monte sancto suo.

Ego dormiui, & soporatus sum: & exurrexi, quia Dominus suscepit me.

Non timebo millia populi circumdantis me:

Aa iiij exur-

exurge Domine, saluum me fac Deus meus .

Quonia tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa : dentes peccatorum contriuisi .

Domini est salus : & super populum tuum benedictio tua .

Gloria Patri , &c.

Psalmus 10.

IN Domino confido , quomodo dicitis animæ meæ : Trāsmigra in montē sicut passer ?

Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum , parauerunt sagittas suas in pharetra , vt sagittent in obscuro rectos corde .

Quoniam quæ perfecisti destruxerunt : iustus autem quid fecit ?

Dominus in templo sancto suo : Dominus in cælo sedes eius .

Oculi eius in pauperem respiciunt : palpebræ eius interrogant filios hominum .

Dominus interrogat iustū & impium : qui autem diligit iniquitatem , odit animam suam .

Pluet super peccatores laqueos : ignis , & sulphur , & spiritus procellarū pars calicis eorū .

Quoniam iustus Dominus , & iustitias dilexit : æquitatem vidit vultus eius .

Gloria Patri , &c.

Psalmus 12.

Vsquequo Domine obliuisceris me in finē : vsquequo auertis faciem tuam à me ?

Quamdiu ponam consilia in animā meā :
dolo

dolorem in corde meo per diem?

V. sive quo exaltabitur inimicus meus super me? respice, & exaudi me Domine Deus meus.

Illumina oculos meos, ne vnquã obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus, præualui aduersus eum.

Qui tribulant me, exultabunt si motus fuero: ego autem in misericordia tua speravi.

Exultabit cor meum in salutari tuo, cantabo Domino qui bona tribuit mihi: & psallam nomini Domini Altissimi.

Gloria Patri, &c.

Oratio post liberationem.

O Ramus te Deus omnipotens, vt spiritus iniquitatis amplius non habeat potestatem in hoc famulo tuo N. vel famula tua N. sed vt fugiat, & non reuertatur. ingrediatur in eum vel in eam Domine, te iubente, bonitas, & pax Domini Nostri IESU CHRISTI, per quem redempti sumus, & ab omni malo non timemus, quia Dominus nobiscum est. Qui viuit & regnat cum Deo Patre in vnitae Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum. &c. Amen.

Formulæ scribendi in libris habendis apud
Parochos, vt infra notatur.

Liber Baptizatorum habeatur in ecclesijs, in quibus con-
fertur baptisma.

Liber Confirmatorum habeatur in ecclesijs, in quibus con-
fertur Chrisma.

Liber Matrimoniorum.

Liber status animarum.

Liber Defunctorum habeatur
etiam in omnibus ecclesijs, in
quibus defuncti sepeliuntur.

} His tres habeantur à
quolibet Parocho.

Aduertat in primis Parochus, vt in libris tam Baptizatorum,
& Confirmatorum, quàm Matrimoniorum, & Defunctorum,
exprimat semper non solum nomen personarum,
quæ ibi nominantur, sed etiam familiam.

Forma describendi Baptizatos in primo libro.

Anno Domini die mensis Ego N.
Parochus huius ecclesie S. N. Ciuitatis, vel loci N.
baptizauit infantem die natum, vel natam ex N.
& N. coniugibus huius, vel Parochia S. N. & ex ta-
li patria, & familia, cui impositum est nomen N. Pa-
trini fuerunt N. filius N. ex Parochia, seu loco A.
& N. coniux N. filia N. ex Parochia, seu loco N.

Si infans non fuerit ex legitimo matrimonio natus, no-
men saltem alterius parentis, de quo constat, scribatur (om-
nis tamen infamiz vitetur occasio) si verò de neutro con-
stat, ita scribatur.

Baptizauit infantem, cuius parentes ignorantur,
natum die, &c. vt supra.

Si expositus sit infans, exprimatur, quo die, vbi, & à quo repertus, & quot dierum verisimiliter sit, & baptizetur sub conditione, si ignoratur fuisse baptizatum.

Si infans domi ob imminens mortis periculum, baptizatus sit, tunc ita scribatur.

Anno die mensis natus est N filius N. & N. coniugum, &c. vt supra quem ob imminens mortis periculum in domo rite baptizauit N. obsterix probata, vel N. filius N. vt mihi retulit N.

Si superuixerit infans, & ei adhibitz sint in ecclesia sacra ceremoniz, ita addatur.

Die eiusdem mensis ad ecclesiam portatus est infans predictus, ipsiq; ego Parochus sacras ceremonias, & preces adhibui, & N nomen imposui.

Si forte non Parochus, sed alius baptizauerit, id exprimat.

Si fuerit baptizatus sub conditione (s non es baptizatus, &c. id pariter exprimat.

Forma describendi confirmatos in secundo libro.

Anno die mensis, &c. Qui fuit dies, &c. N. filius N. & N. Coniugum, vel N. filia N. (& si fuerit nupta addatur vxor) Sacramentum Confirmationis accepit à Reuerendiss. D. N. Episcopo N. in ecclesia S. N. Ciuitatis N. loci N. Compater fuit N. filius N. Parochia S. N. Ciuitatis vel loci N.

Marium descriptio in vna pagina, seu prima facie folij, secundinarum vero in altera seiunctim notetur.

Si confirmatus non constet, an ex legitimo matrimonio geni-

genitus sit, vel parentes ignorentur, seruetur, quod in libro baptizatorum præscriptum est.

Forma scribendi Coniugatos in tertio libro.

Anno die mensis denunciationibus præmissis tribus continuis diebus Festiuis, quarum prima die secunda die tertia die inter Missæ Parochialis solemnia, habita est, nulloq; legitimo impedimento detecto, Ego N. Rector huius ecclesiæ Parochialis N. Ciuitatis, vel loci N. filium N. Parochia S. N. & N. filiam N. seu relictam q. N. (si vidua fuerit) huius, seu Parochia S. N. in ecclesiæ N. interrogavi, eorumq; mutuo consensu habito, solemniter per verba de presenti matrimonio coniunxi, presentibus testibus notis N. filio N. qui habitat in parochia S. N. & N. filio N. &c. & N. filio N. &c.

Postea eis ex ritu Sanctæ Matris Ecclesiæ (si tamen nuptias benedixerit) in Missæ celebratione benedixi. Si vnus ex ijs, qui matrimonium contrahere voluerint, alterius Parochiæ fuerit, antequam admittatur, Parochus, in cuius ecclesiæ matrimonium celebrari debet, denunciationum in eius parochia rite factarum fidem scriptam habeat, quæ asseruetur, & res tota exprimat in ipsomet libro matrimoniorum, hac ratione.

Denunciationes huius matrimonij factæ sunt etiam à R. D. N. Parocho ecclesiæ S. N. sub cuius cura dictus N. vel dicta N. habitat, vt ex ipsius Parochi scripto seruato apud me apparet. Denunciationum autem prima facta est die secunda die tertia die

inter

inter Missa parochialis solemnia, nullumq; impedimentum Canonicum detectum est.

Si autem alteruter sit diuersæ diœc. testimonium Parochi affirmantis denunciations esse rite præstitas, nullius roboris censeatur, nisi ab Episcopo, vel. ab eius Vicario Generali illius diœcesis subscriptione, & sigillo comprobatum, & ab Episcopo, seu eius Vicario loci, vbi contrahitur matrimonium, recognitum sit, ab eoq; licentia contrahendi fuerit obtenta.

Vbi vero Ordinarij concessu (quod scripto constare debet) denunciations aliquæ differendæ, aut omittendæ interdum sint, ita notentur.

Anno Domini die mensis Denunciationum una die rite facta, reliquis verò dilatis post matrimonij celebrationem ex facultate scripto concessa à Reuerendiss. N. seu à Vicario N. sub die datis, &c. infra scripti tenoris. quam penes me seruo cum alijs huiusmodi facultatibus, nulloq; prorsus impedimento allato. Ego, &c. vt supra

Denunciations vero, quæ post contractum matrimonium fient, ita scribantur.

Anno die mensis qui fuit Festus, &c. & sequenti, qui fuit Dominicus, &c. eiusdem mensis. Ego N. Rector huius ecclesie S. N. inter Missarum solemnias denunciations habui matrimonij, iam prævia opportuna dispensatione initi inter N. & N. die prima huius mensis, nullum tamen Canonicum impedimentum ab aliquo allatum est, quo minus huiusmodi matrimonium ratum, ac firmum esse debeat.

Si autem denunciations omnes omittendæ sint, aut differendæ, ita scribantur.

Denun-

Denunciationibus omnibus omiffis, vel dilatis, &c. ex facultate, &c. Ego Rector N. &c. vt supra.

Cæterum fi alteri Presbytero ab Ordinario, vel à Parocho ipfo facultas facta fit coniungendi aliquos, id in libro proprij Parochi fic adnotetur iptius Parochi manu.

N. Presbyter, vel Cappellanus ecclesie N. de licentia Reuerendiffimi Epifcopi N. feu N. eius Vicarij loci N. aut mea, qua penes me extat N. filium N. & N. &c. matrimonio coniunxi, &c. vt supra. & Ego N. Parochus N. fubfcripsi, & teftor, rem ita fe habere.

Quod fi ex denunciationibus compertum fit, coniuges aliquo confanguinitatis, aut affinitatis gradu coniunctos effe, nihilominus ad contrahendum fuerit cum ipsis Apostolica auctoritate difpenfatum, adnotetur gradus confanguinitatis, vel affinitatis difpenfatae, & compendium decreti fuper ea relati cum die, & anno, ac notarij de illo rogati nomine hoc modo.

Anno Domini die mensis pramiffis denunciationibus, ac comperto impedimento fecundi, vel tertij, aut quarti gradus confanguinitatis vel affinitatis, feu alio quouis, &c. inter N. & N. &c. obtentog, per eos Apostolica Sedis mandato de difpenfando, & cum eis per Reuerendiffimum Epifcopum N. auctoritate difpenfato fub die Anno vt conftat ex actis Notarij officij prædicti Epifcopi eos matrimonio coniunxi, &c. vt in prædicta formula.

Denunciations autem factæ in diuerfis Parochijs, fponfi videlicet, & fponfæ ab vtroque Parocho in libro notari debent, etiam fi matrimonium non fequatur.

Forma

Forma describendi statum animarum
in quarto libro.

Familia quæque distincte in libro notetur, intervallo relicto ab unaquaque ad alteram subsequenter, in quo sigillatim scribantur nomen, cognomen, ætas singulorum, qui ex familia sunt, vel tamquam aduenzæ in ea viuunt .

Qui vero ad sacram Communionem admissi sunt, hoc signum C. in margine e contra habeant .

Qui Sacramento Confirmationis sunt muniti, hoc signum habeant . Chr.

Qui ad alium locum habitandum accesserint, eorum nomina subducta linea notentur .

Hac igitur ratione fiat, videlicet .

Anno die mensis in Via seu Platea, seu Pago, in proprijs adibus Pauli N. vel in adibus N. à Paulo conductis habitant .

Chr. Paulus N. Petri filius, annorum, &c.

Chr. Apollonia eius uxor, filia Iacobi N. annorum, &c.

C. Dominicus eorum filius, annorum, &c.

Lucia eorum filia, annorum, &c.

C. Chr. Antonius filius N. famulus, annorum, &c.

C. Catharina N. filia N. ancilla, annorum, &c.

* Martinus filius N. annorum, &c.

Forma

Forma describendi Defunctos in
quinto libro.

Describatur quis, & quæ, & cui Sacramenta ministrauerit, quando quis mortuus fuerit, & ubi sepultus, quod hoc pacto fieri poterit.

Anno die mensis N. filia N. ex loco N. ætatis N. (si hæc sciri possint) in domo N. in communione Sanctæ Matris Ecclesiæ animam Deo reddidit, cuius corpus die sepultum est in ecclesia S. N. mihi N. vel N. Confessario probato confessus die Sanctissimòq; viatico refectus die & sacri Olei unctiõne roboratus etiam per me die

L A V S D E O:

Virginiq; Matri M A R I Æ, Amèn.

R O M Æ,

Ex Typographia Camera Apostolica.

M. DC. XVII.

